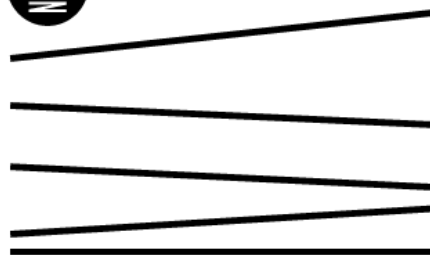

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

samlede og udsatte for Pianoforte af A. P. Berggreen.

Titel | Title:

Danske Folke-Sange og Melodier med et Tillæg af Islandske og Færøiske

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Tredie, meget forøgede Udgave.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Eks. 1

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : C. A. Reitzel, 1869

Fysiske størrelse | Physical extent:

xi, 379 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

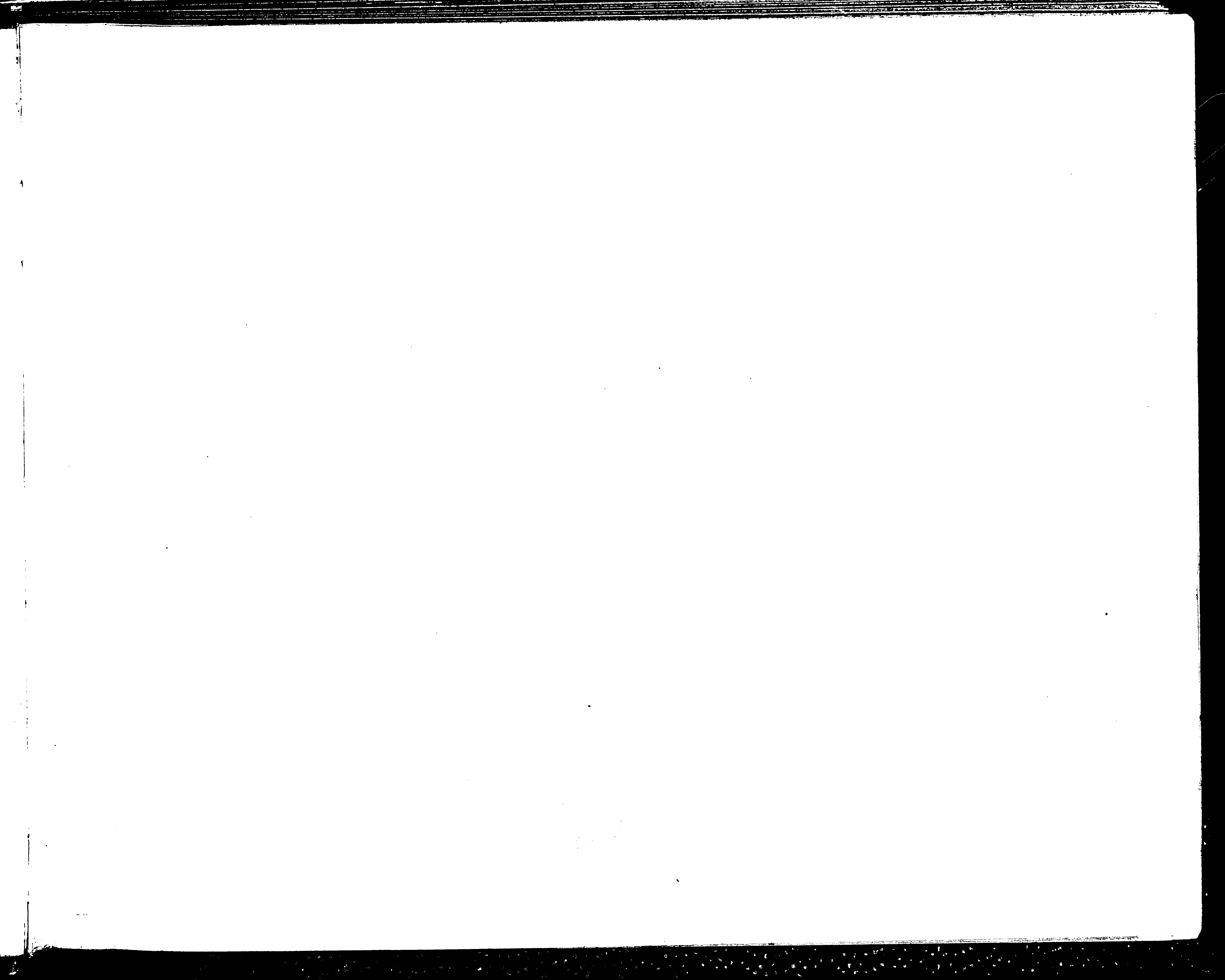

L 214

64 (ekspl. 1)

56

DANSKE FOLKE-SANGE OG MELODIER,

MEDE ET TILLÆG AF ISLANDSKE OG FÆROISKE,

SAMLEDE OG UDSATTE FOR PIANOFORTE

AF

A. P. BERGGREEN.

TREDIE, MEGET FORØGEDE UDGAVE.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

THIELES BOGTRYKKERI.

1869.

Indhold af de udkomne Bind.

- I. Danske Folke-Sange og Melodier, 3die, meget forøgede Udgave (49½ Ark), 1869. 6 Rd. 24 Sk.
- II. Norske dito, 2den Udg. (21 Ark), 1861, 2 Rd. 48 Sk.
- III. Svenske dito, 2den Udg. (26 Ark), 1861, 3 Rd. 24 Sk.
- IV. Engelske, skotske og irske dito, 2den Udg. (24 Ark), 1862, 3 Rd.
- V. Tydske dito, 2den Udg. (25 Ark), 1863, 3 Rd.
- VI. Nederlandske og franske dito, 2den Udg. (24 Ark), 1864, 3 Rd.
- VII. Italienske, spanske og portugisiske dito, 2den Udg. (33 Ark), 1866, 4 Rd.
- VIII. Slaviske dito (russiske, polske, bøhmiske, mähriske, wendiske), 2den Udg. (38 Ark), 1868, 4 Rd. 72 Sk.
- IX. Litauiske, finske, ungarske, nygræske og tyrkiske dito (27 Ark), 1869, 3 Rd. 48 Sk.
- X. Skal indeholde Folke-Sange og Melodier fra Lande udenfor Europa. Maaskee med et Tillæg

Verzeichniss der herausgegebenen Bände.

- I. Dänische Volks-Lieder und Melodien; 3te, sehr vermehrte Ausg. (49½ Bogen), 1869.
- II. Norwegische dito, 2te Ausg. (21 Bogen), 1861.
- III. Schwedische dito, 2te Ausg. (26 Bog.), 1861.
- IV. Englische, schottische u. irische dito, 2te Ausg. (24 Bog.), 1862.
- V. Deutsche dito, 2te Ausg. (25 Bog.), 1863.
- VI. Niederländische u. französische dito, 2te Ausg. (24 Bog.), 1864.
- VII. Italienische, spanische u. portugisische dito, 2te Ausg. (33 Bog.), 1866.
- VIII. Slawische dito (russische, polnische, böhmische, mährische, wendische), 2te Ausg. (38 Bog.), 1868.
- IX. Litauische, finnische, ungarische, neugriechische u. türkische dito (27 Bog.), 1869.
- X. Soll Volks-Lieder u. Melodien aus Ländern ausser Europa enthalten. Vielleicht mit einer Beilage versehen.

Les volumes publiés contiennent.

- I. Chansons et mélodies populaires danoises, troisième édition, beaucoup augmentée (49½ feuilles), 1869.
- II. Chans. et mél. pop. norvégiennes. Deuxième édition (21 feuilles), 1861.
- III. Ch. et mél. pop. suédoises. Deuxième édition (26 feuilles), 1861.
- IV. Ch. et mél. pop. anglaises, écossaises et irlandaises. Deuxième édition (24 feuilles), 1862.
- V. Ch. et mél. pop. allemandes. Deuxième édition (25 feuilles), 1863.
- VI. Ch. et mél. pop. hollandaises et française. Deuxième édition (24 feuilles), 1864.
- VII. Ch. et mél. pop. italiennes, espagnoles et portugaises. Deuxième édition (33 feuilles), 1866.
- VIII. Ch. et mél. pop. slaves (russes, polonaises, bohémiennes, moraves, vendes). Deuxième édition (38 feuilles), 1868.
- IX. Ch. et mél. pop. lithuaniques, finnoises, hongroises, néo-grecques et turques (27 feuilles), 1869.
- X. Contiendra des chansons et des mélodies populaires des pays non-européens et peut-être un supplément.

Ejnar Tulinius.
1895.

WORKS OF MATHIAS

THE DANISH OF FRIENDS

THE DANISH OF FRIENDS

A. B. BERNHARDSEN

THE DANISH OF FRIENDS

THE DANISH OF FRIENDS

THE DANISH OF FRIENDS

THE DANISH OF FRIENDS

THE DANISH OF FRIENDS

FOLKE-SANGE OG MELODIER,

FÆDRELANDSKE OG FREMMEDE,

SAMLEDE OG UDSATTE FOR PIANOFORTE

AF

A. P. BERGGREEN.

FØRSTE BIND.

TREDIE UDGAVE.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

THIELES BOGTRYKKERI.

1869.

DANSKE FOLKE-SANGE OG MELODIER,

MED ET TILLÆG AF ISLANDSKE OG FÆRØISKE,

SAMLEDE OG UDSATTE FOR PIANOFORTE

AF

A. P. BERGGREEN.

TREDIE, MEGET FORØGEDE UDGAVE.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

THIELES BOGTRYKKERI.

1869.

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF TORONTO

STAMPED ON THE 10TH OF FEBRUARY

1900

RECEIVED FROM THE

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF TORONTO

1900

DERES MAJESTÆT
D R O N N I N G L O U I S E
TIL DANMARK

ALLERUNDERDANIGST TILEGNET

AF

A. P. BERGGREEN.

Forord til 2^{den} Udgave.

Under den Bevægelse i Videnskabens og Kunstens Regioner, der har fundet Sted i dette Aarhundrede, er ogsaa Opmærksomheden bleven mere, end hidtil, henvendt paa de Skatte, som Nationerne eie i deres Folke-Sange og Melodier. Som umiddelbare Yttringer af Folkeslagenes aandige Natur, maae de ogsaa i høieste Grad tiltrække ethvert poetisk Gemyt. De befrugte Phantasien og lade os skue dybt ind i hver Nations eiendommelige Væsen; og medens deres store Charakter-Forskjellighed forfrisker Sindet, forebygger den Eensidighed i Smagen, idet vi lære at opfatte Skjønheds-Ideen under de meest forskjellige Former. Tillige afgive de den tilforladeligste Prøvesteen for Sandheden af Det, der i Kunsten fremstiller sig som karakteristisk for et vist Folk, og lede os saaledes til den rette Opfattelse af fremmede Kunstværker; hvortil kommer, at ved Sammenligning af det Fremmede med vort Eget, bliver dettes Eiendommelighed os først ret klar. Endnu kunde tilføies, hvad jeg paa et andet Sted har yttret, at »det Eiendommelige, det Særegne ved de forskjellige Nationers Folkesange har noget Følelsen saa Berigende og Udvidende, at Humaniteten fremmes, idet Nationerne vinde vort Hjerte ved deres Sange«.*)

En begeistret Musik-Ven og Kjender siger**): »Das Höchste, was [in der Musik] einem geistreichen Menschen gegeben werden kann, ist freilich ein, nach allen Regeln gerechtes, in allen Formen vollendetes musikalisches Kunstwerk. Allein, wie leicht thut sie die Sache zu viel; und wie oft wird blos durch Kunst mühsam zusammengetragen,

was nicht aus selbstthätiger, reiner Begeisterung entsprang, also deswegen höchstens nur Bewunderung, aber keine Liebe erzeugt? Man kann ohne Uebertreibung behaupten, dass die Hälfte*) unsrer Musik Unnatur ist; eine gewisse Art von Mathematik, ohne ein lebendiges Element; eine Spiegelfechterey, welche nur den fertigen Fingern zur Ehre gereicht; und eine solche Mischung ungesunder Elemente, dass man wohl einmal Grund hat, in allen Ernst zu fragen, ob uns nicht die Musik mehr schadet, als nutzt? Rein und lauter, wie der Charakter eines Kindes, sind dagegen in der Regel alle Lieder, welche von dem Volke selbst ausgingen, oder, durch das Volk aufgenommen, lange Zeit mit Vorliebe von demselben bewahrt wurden«. Det er i denne dobbelte Forstand, at Begrebet Folkesang maa fastholdes, og det ligger ogsaa i Sagens Natur, at Folkesangene i Regelen maa have haft en ikke kort Tilværelse, førend de kunne siges at være optagne af Folket. Vel kunde der anføres Exempler paa Sange, der, fremkaldte ved en eller anden stor, for hele Folket betydningsfuld Tildragelse, i meget kort Tid ere blevne Folkesange, f. Ex. »Marseillaisen«, »Parisiennen«; men disse og andre lignende høre hen under en egen Kategorie af Folkesange, nemlig de politiske, »Nationalsange«, hvorved Nationerne som saadanne stille sig overfor hinanden. Under Begrebet Folkesang maa naturligviis ikke medtages de mange betydningsløse Døgn-Viser, der som en Smitte hurtig udbrede sig, men ogsaa igjen hurtig gaar af Mode tilligemed

*) »Sange til Skolebrug«, 4de Hefte, Kbh. 1839.

**) Thibaut »Ueber Reinheit der Tonkunst«, Heidelberg 1826, S. 75-76.

*) Nu vilde vel Thibaut have sagt »drei Vierteln«; dersom han ikke vilde lade den gode Musik udgjøre en endnu mindre Brøkdeel.

store eller smaa Hatte, vide eller snævre Ærmer, Crinoliner, og Andet af samme Betydning; Viser, der, til stor Moro for Jagttageren, friste et bestandig ynkeligere Liv, og tilsidst udfløites af Gadedrengene.

Alt for lang Tid siden have Digterne erkjendt Betydningen af Folkepoesien; men for Musikerne synes det først i senere Aar mere almindelig at være gaaet op, hvilket nærende Stof for musikalsk Composition der ligger i Folke-Melodierne. Optagelsen af dette Element i Kunsten skulde imidlertid ikke blot bestaae i, ligefrem at indlægge hine Melodier i et Musikværk; men disse maae være gaaede over i Componistens Væsen, der da, opfyldt af deres Aand, vil kunne give sit Arbejde det eiendommelige, nationale Præg, der dog fremfor Alt giver et Kunstværk Betydning. Men herved, hvad der ogsaa ligger i det tidligere Sagte, vil jeg ikke have udtalt det Berettigede i en Nations udelukkende Interesse for sit Eget, men tvertimod hævde den Anskuelse, at fremmede Kunstværker bør ydes vor Interesse i samme Grad, som de bære Præget af den fremmede Nationalitet — forsaavidt vi nemlig ere istand til at opfatte denne; og at Kunstneren, ved Behandlingen af et fremmed Sujet, bør give det den dertil passende fremmede Colorit. Men at det Fædrelandske vedbliver at være os det Kjæreste, behøver intet Forsvar. Jeg troer ikke, at man hos nogen tidligere Componist finder saa national-charakteristiske Melodier som i Mozarts »Bortførelsen af Serailet«, »Don Juan« og »Figaro«. Jeg vil ogsaa her eksempelvis nævne Boyeldieu (»den hvide Dame«); C. M. Weber, en af de meest phantasierige Componister (»Jægerbruden«, hans Romancer); Mendelssohn-Bartholdy (Ouverturen »Fingals Hule«, mange af hans Sange for een og flere Stemmer); Weyse (Skotte-Chorene i »Ludlams Hule«, Maurer-Chorene i »Floribella«, hans Romancer); P. E. Hartmann (»Liden Kirsten«); N. W. Gade (»Gjenklang af Ossians Harpe«, hans 1ste Symphonie, »Comala«).

De fleste af de hidtil udkomne Samlinger af Folke-Sange indeholde kun en enkelt Nations, og nogle kun et meget indskrænket Antal af flere Nations Sange og Melodier. Men skulle de ovennævnte Fordele opnaaes, og vil man haabe, virkelig at tjene Kunsten, da maa en Sammenstilling af et rigeligere Antal af, saavidt muligt, alle Nations Folke-Sange og Melodier sætte os istand til at gjøre de til saa høist betydningsfulde Resultater ledende Sammenligninger. Det følger af sig selv, at

til en musikalsk Charakteristik — og det er fornemmelig en saadan, nærværende Arbejde tilsigter — af Nationer, hvis musikalske Sands er saa lidet uddannet, at den næsten indskrænker sig til den blotte Sands for det Rhythmiske, kan Meddelelsen af faa Melodier være tilstrækkelig.

Saa interessante nu, som de for Haanden værende Samlinger end ere, baade fra Texternes og Melodiernes Side betragtede, saa lade dog de fleste af dem Meget tilbage at ønske i musikalsk Henseende, idet Melodierne enten ere medgivne uden harmonisk Behandling, eller, paa faa Undtagelser nær, udstyrede med Harmonier, der bære altfor tydelige Spor af musikalsk Dilettantisme.* Der staaer da her en vid Mark aaben for Musikeren, som i disse Folkemelodier har en, med Hensyn til deres ofte særegne Tegning, ikke let, men høist tiltrækkende Opgave for harmonisk Behandling. Og en saadan er vistnok nødvendig, for at Melodierne ret kunne tildrage sig Opmærksomhed paa en Tid, hvor Øret ved den bestandige Forbindelse af Melodie og Harmonie er saa vant til den større Tonefyldte, at den blotte Melodie vilde forekomme Mange fattig. Der ere vel de, der mene, at den harmoniske Behandling af Folke-Melodierne udsletter disses folkelige Charakter. De sige nemlig, at disse Melodier ere opfundne uden Tanke om Harmonie, ligesom de ogsaa med Hensyn til de meget gamle Melodier anføre, at man i tidligere Aarhundreder ikke kjendte til Harmonie. Men uden her at ville anføre Alt, hvad der kunde tilraade en Modification af disse Paastande, vil jeg blot bemærke, at Sydens Folkesangere den Dag i Dag ledsage deres Melodier med Chitaren, og, at overhovedet enhver Melodie, d. e. enhver velklingende, rhythmisk ordnet, sig til et Heelt samlende Følge af Toner, er grundet paa en vis Følge af Accorder; og ere end hine Melodier opfundne uden Tanke om Harmonie, saa ere de dog ikke opfundne uden den dunkle Følelse af den til Grund liggende Harmonie, for hvilken man vel tidligere ikke kjendte Lovene, men af hvis Bølger Melodien dog er opstegen og baaren, og som Musikeren ved sin Kunst atter skal sætte i Bevægelse, for at Sangens Svane derpaa kan gynges sig. Mangen en Folkemelodie bærer paa enkelte Steder Præg af, at

*) O. L. B. Wolffs »Braga. Volkslieder in ihren ursprünglichen Melodien« træffes ogsaa af denne Dadel; men denne Samling har den Fortjeneste at indeholde et Antal af flere Nations Folkesange.

hiin dunkle Følelse af Harmonien har forladt Opfinderen af den, nemlig der, hvor saadanne Toner forekomme, der ligesom falde ud af den hele Række; men meget sjelden — kun hvor disse Toner umiskjendelig hidrøre fra Ufuldkommenhed i Foredraget eller Optegnelsen — bør Musikeren tillade sig at forandre dem. Her gjælder det derimod ved den harmoniske Kunst at forbinde Det, der truer med at falde fra hinanden, — ved Harmonien at sammenholde Melodiens Toner, ligesom Blomsterkosten ved Baandet.*)

Naar jeg ovenfor har fremsat den Anskuelse: »at enhver Melodie er grundet paa en vis Følge af Accorder«, da er hermed ikke meent en, enhver anden udelukkende, Følge af Accorder, hvilket vilde modsiges af det Behag, som man kan finde baade i forskjellige harmoniske Behandlingsmaader af samme Melodie, og i den, ogsaa i dette Værk ofte anvendte, varierede Harmonie til Gjentagelsen af den samme Sætning i en Melodie; men — i enhver god Melodie ville enkelte Punkter tyde hen paa en bestemt harmonisk Understøttelse, som den naturligste, nemlig de, hvorved Modulationen afgjøres, eller Cadenzerne betegnes; og paa saadanne Steder ville dygtige Harmonikere, der gjøre sig til Lov at sætte naturligt, som oftest træffe sammen i Valget af Accorder, hvilke da ligesom udgjøre den harmoniske Bygningens Hjørneste, der paa mange Maader kunne forbindes med hinanden, og saaledes give Musikeren al ønskelig Frihed og Uafhængighed. Endnu være her kun henpeget paa en dybere liggende Grund til den varierede Harmonie under Gjentagelsen af en melodisk Sætning. Ligesom man nemlig ved Oplæsning nuancerer Foredraget, naar undertiden de samme Ord gjentages, eller ved at hæve eller sænke Stemmen adskiller Bi- og Hoved-Cæsurerne, saaledes er for den sig gjentagende melodiske Sætning en saadan forandret Modulation ofte særdeles tilfredsstillende, hvorved Melodien sættes i et nyt og stærkere Lys, eller en harmonisk Understøttelse, som første Gang fremkalder Forventningen om en Gjentagelse, eller i alt Fald forhindrer Fornemmelsen af en endelig Afslutning, der, saaledes opholdt, indtræder desto betydningsfuldere med den Sætningen anden Gang sluttende Cadenz.**)

Det er egentlig kun en Udvidelse af det Princip, hvorefter man saa ofte, naar de sidste Takter af en

Melodie gjentages, første Gang anbringer en »skuffende Cadenz« og sidste Gang den »naturlige Hoved-Cadenz« paa Slutningstonen. Imidlertid vilde en bestandig Anvendelse af varieret Harmonie ved Gjentagelsen af en melodisk Sætning ikke være at tilraade; thi derved vilde en eller anden Sats blive udhævet stærkere, end det efter dens Indhold var passende.

Harmoniseringen af Folkemelodier vil kun lykkes under en Sig-Indleven i dem; men hertil fordres, især med Hensyn til de usædvanligere Melodieformer, en mere end flygtig Betragtning. At sætte i en vis Forstand rigtige Accorder til en Melodie, er en let Sag; men en skøn eller karakteristisk Harmonie, en saadan, der som en træffende Colorit sætter Melodiens Tegning i det rette Lys — og en anden Harmonisering burde egentlig heller ikke betragtes som rigtig —, den lyder først for Musikeren, naar Melodiens Aand har aabenbaret sig for ham. Er nu den en Folkemelodie karakteristisk understøttende Harmonie virkelig funden, da er det saa langt fra, at Melodiens folkelige Charakter derved udslettes (s. foran), at den tvertimod ved den harmoniske Behandling er sat i et klarere Lys, og den rette Opfattelse af Melodien saaledes betydelig lettet for Tilhøreren. Men — en anden Løn, end den, der for Musikeren ligger i ved Harmoniseringen at bane Veien for Folkemelodiernes Indgang i Tilhørernes Hjerter, medfører Studiet af disse Melodier derved, at det skjænker ham et Udbytte af Erfaringer i harmonisk Henseende, der neppe i saa rigeligt Maal kunne findes paa anden Vei.

Grunden til nogle af Folkemelodiernes særegne Tonefald maa vistnok søges i Beskaffenheden af de hos Folket brugelige musikalske Instrumenters Construction, idet Sangerne have lempet deres Sang efter Instrumenternes Evne til at følge dem; hvorved saadanne Toner ere blevne udeladte af Melodien, som det brugte Instrument ikke har kunnet frembringe. Derved have egne melodiske Former lidt efter lidt uddannet sig hos Nationen.*)

*) Denne Forestilling, allerede udtalt i 1ste Udg. af nærværende Værk, af hvis Fortale (1842) nærværende er en Omarbeidelse, har jeg fundet bestyrket i et Værk, hvormed jeg senere har gjort Bekjendtskab, nemlig: „Sammlung von Schweizer-Kühreihen und Volkslieder“, 3die Udg., Bern 1818, S. XV. — Ogsaa Sprog-Accenten har vistnok Indflydelse paa Folkemelodiernes Tonefald; s. dette Værks 2det Bind, S. 153, 2den Spalte.

*) Jvfr. Anmærkningerne, S. 366, 2den Spalte.

**) See i nærværende Samling, blandt mange andre Exempler, Nr. 67 og 68.

melodier staae i Mol, skulde kunne forklares paa samme Maade, tør jeg ikke paastaae. Underligt er det imidlertid, at Mol-Accorden, der ikke, saaledes som Dur-Accorden, er givet os af Naturen i den anslaaede Strængs medklingende Toner, er den fremherskende i saa mange af hine musikalske Natur-Frembringelser. Men — kunne vi nu ikke med Bestemthed paavise Oprindelsen til Mol-Accorden, tør vi derimod, efterat Mol- og Dur-Tonearterne som Melodieformer ere gaaede over i den almindelige Bevidsthed, med mere Sikkerhed slutte os til Beskaffenheden af et Folks aandelige Tilstand ved at iagttage, om denne eller hiin Toneart fornemmelig ligger til Grund for dets Melodier; thi Mol-Melodierne, som i deres mørkere Klangfarve bære Præget af at være udsprungne af den i jordiske Lænker fængslede Aand, blive derved Udtrykket for de Sindsstemninger, hvori Sjælen viser sig meest hildet i Støvet; hvor den derimod ryster Støvet af sine Vinger, der hæver den sig i Dur-Toneartens klare Toner.

Et, vel hyppigst i de nordiske, men ogsaa i andre Nationers Folkemelodier forekommende, mærkværdigt Tonefald — der dog ikke er at forklare paa nysnævnte Maade — er det fra Scalaens Terts til dens Grundtone, uden at denne Terts er at betragte som Tertsen i den toniske Accord, men egentlig som en Gjennemgangs- eller Forslags-Tone til den udeladte Secund, eller en Stedfortræder for denne, og derfor ogsaa er givet en harmonisk Understøttelse, som om det var denne. Herved opstaaer der i Mol en Toneforbindelse, liig Sextaccorden af en forstørret Treklang, og i Dur en Sextaccorden af en Mol-Treklang lignende Harmonie, der med den paafølgende Treklang danner en »naturlig Hovedcadenz« eller en »skuffende Hovedcadenz«, som man ellers, uden denne Maade at harmonisere paa, ofte maatte savne. Man eftersee i denne Henseende følgende Exempler i nærværende Bind:

Nr. 4, 7de til 8de Takt; Nr. 19b næstsidste til sidste Takt; Nr. 24a, 7de til 8de Takt; Nr. 41, 3die Takt; Nr. 65, 9de til 10de Takt; Nr. 68, 10de til 11te Takt; Nr. 78, næstsidste til sidste Takt, og m. fl. St. I de sidste to Tilfælde, hvor Scalaens Secund kommer foran Tertsen, kunde man ogsaa anslaae Dominant-Accorden paa Secunden og lade Tertsen følge efter som en »paahængt« Tone*) — en meget almindelig

*) Gottfr. Weber kalder en saadan Tone »forudtagen« („Theorie d. Tonsetzkunst“, 2te Aufl. 3te B., S. 163-165); men dette Udtryk vilde jeg helst kun anvende,

Form — men jeg har af flere Grunde foretrukket den brugte Behandlingsmaade.

Hvad Folkemelodiernes Oprindelse angaaer, da skjuler den sig, paa meget faa Undtagelser nær, i Mørket; og det ikke blot, fordi Opfindernes engang bekjendte Navne ere gaaede under i Tidens Strøm, men ogsaa fordi mange af hine Melodiernes Opfindere aldrig have kjendt sig selv som saadanne. Jeg forestiller mig nemlig mangan en Folkemelodie at være fremkommen ved følgende Proces: Man har villet tilpasse en tidligere lært Melodie til en Text; men nu har man dels ikke ret erindret Melodien, dels har denne ikke ret villet slutte sig til Texten; man har da bødet og forandret saa længe paa den halvforglemte Melodie, indtil den har passet til Digtet, men ogsaa indtil den har antaget en fra den oprindelige saa forskjellig Form, at der kun behøves endnu en lignende Omarbejdelse, for at den skal blive en ganske ny Melodie. Men hvem var nu Opfinderen? — Man tør saaledes ikke antage, at, fordi Texten til en Sang med mere eller mindre Sikkerhed kan føres langt tilbage i Tiden, Melodien derfor er ligesaa gammel*); thi denne, der ikke saa let, som Texten, fastholdes af Tanken, men, som oftest blot af den usikre Følelse, kan i Tidernes Løb være undergaaet mange Forvandlinger, af hvilke nogle kunne afvige saa meget fra den oprindelige Melodie, at de maae betragtes som ligesaa mange nye Melodier.

Medens saaledes Folkemelodiernes Ægthed vel beroer paa den Troskab, hvormed de ere opfattede og gjengivne efter Folkemunde, indsees det dog let, efter det Ovenanførte, at flere Varianter af samme Melodie kunne være lige berettigede til at ansees for ægte. Beviis for Ægtheden af de her optagne Melodier har jeg hentet baade fra indre og ydre Kriterier. De indre ligge i Melodiernes Aand og Form, de ydre i de benyttede Kilders Beskaffenhed. Værkets absolute musikalske og poetiske Værd er vel uafhængigt af dets historiske, der nemlig skulde bestaae i den Sandhed og Tydelighed, hvormed Nationernes aandige Physiognomier deraf fremtræde; men da det vilde tabe meget i Interesse, hvis det

naar den harmoniefremmede Tone er den samme, som den derpaa følgende Tone; altsaa dersom f. Ex. i Nr. 68 efter det med Dom. Acc. anslaaede g atter havde fulgt g, og ikke e.

*) Skjönt den ogsaa i enkelte Tilfælde kunde være ældre, og i flere bestemt er det.

fandtes, at det i sidstnævnte Henseende led af betydelige Ufuldkommenheder, har jeg ved den nøiagtige Angivelse af mine Kilder og de medfølgende Anmærkninger sat Andre istand til at dømme om den Kritik, som jeg har formaaet at anvende; og en Undersøgelse i denne Retning vil forhaabentlig afgive en Betyggelse for, at jeg ikke har optaget andre Melodier i dette Værk, end saadanne, »der ere udgaaede fra Folket selv, eller ere af Folket optagne og med Forkjærlighed længe bevarede« (s. foran). I nærværende Bind maa vist alle Melodierne, med Undtagelse af Nr. 32 og Nr. 60b, henregnes til det første Slags.

Beskjæftigelsen med Folkemelodier har ligefra min Skoletid været

en af mine kjæreste Sysler, og det Værk, hvis Udgivelse jeg hermed har begyndt, er grundlagt for to og halvtredsindstyve Aar siden. Da bragte min gamle Ven, F. P. J. Dahl, mig nogle Folkemelodier fra Norge, ved hvilke min Opmærksomhed for Folketonernes Eiendommelighed først vakt. Det er mit Haab, at de mange Timer af mit Liv, der have været offrede og, vil Gud, endnu skulle offres paa dette Arbeide, maa være anvendte til Gavn for Kunsten; forsaavidt nemlig Arbeider af denne Art kunne betragtes som Styrkningsmidler mod en af hypergeniale Kraftanstrængelser fremkaldt Slappelse, under hvilken Musiken maaskee meest af alle Kunster lider.

Kjøbenhavn, d. 12te Decbr. 1859. — Paany gennemseet d. 11te Juli 1869.

Forord til 3^{die} Udgave.

Denne Udgave er bleven betydeligt forøget; hist og her ere Forbedringer i Udsætningen foretagne; Texterne ere paany gennemgaaede og flere Steder gjorte syngeligere, idet en for Melodien mindre heldig Ordstilling ved en lempelig Omsætning af Ordene i Linien, — eller det ofte følelige Savn af en Stavelse til Optakten ved Tilføielsen af et lille Fyldeord (f. Ex. et Og, Men, Saa, Da) — er hævet. Dernæst har jeg,

da Stoffet nu laa fuldstændigt for mig, kunnet sammenstille Sangene i en bedre Orden. Imidlertid vil det være mig kjært fremdeles at modtage Bidrag, da de kunne optages i et Tillægsbind, hvormed jeg, naar dertil bliver tilstrækkelig Anledning, har tænkt at slutte den hele Række af »Folke-Sange og Melodier, fædrelandske og fremmede«.

Kjøbenhavn, d. 11te Juli 1869.

Andante.

Nr. 1 a. Ungen Svennendal.

(Melodie fra Sorø-Egnen.)

Solo.

1. Og det var un - gen Sven - nen - dal, Han vil - de med Guld - bol - den le - ge; Han drev den ud - i

Jom - fru - ens Skjød, Det gjor - de hen - des Kin - der saa ble - ge. Du ta - ler det Ord vel!

Du ta - ler det Ord vel!

2. „Og hør du ungen Svennendal,
Kast ikke Guldbolden til mig!
Der ganger en Jomfru paa Høvensland,
Hun venter efter dig.

3. Thi du skal ikke Roen nyde,
Ei heller Sønnen naae;
Før du faaer frelst den skønne Jomfru,
Som der i Dvale mon gaee.“

4. Og det var ungen Svennendal,
Han svøbte sit Hoved i Skind;
Saa ganger han i høien Loft
For sine Hofmænd ind.

5. „Her sidder I, mine gode Hofmænd,
Og drikke Mjød og Viin;
Men jeg nu farer til Goliat-Bjerg,
At raade¹⁾ med Moderen min.“

6. Og det var ungen Svennendal
Han svøber sig udi Skind;
Saa farer han til Goliat-Bjerg,
At raade med Moderen sin.

7. Og det var ungen Svennendal,
Saa hastelig banker han paa;
Og Mure og Steen og Bjælker og Grav
De ryste maatte saa.

*) De her, som paa de tilsvarende Steder, anbragte Bindings-Buer gjælde Foredraget paa Pianofortet. — ¹⁾ raade o: raadslaae.

Andantino.

Nr. 2a. Svend Vonved.*)

Solo.

1. Svend Von - ved sid - der i Bu - re, Han slaaer Guld-har - pen pru - de, Han slaaer Guld - har - pen

un - der Skind, Hans Mo - der kom der gan - gen - des ind. See dig ud, Svend Von - ved!

p *mf* *Tutti.* *p*

2. Ind kom hans Moder Adelin,
Hun maatte vel være Dronning fin:
„Du skal dig, Svend Vonved, udride,
Med andre Kæmper at stride.“
3. Svend Vonved bandt Sværd ved Side,
Hannem lysted med Kæmper at stride.
„Naar maa jeg lade blande Viin?
Naar maa jeg vente Komme din?“
4. „Naar Steen tager til at flyde,
Og Ravne at vorde hvide,
Da maa I vente Svend Vonved hjem, —
Ret aldrig kommer jeg hjem igjen.“

5. „Da skal jeg dig galdre saa idag,
Dig aldrig skal nogen Mand skade:
Seier være udi din høie Hest!
Men Seir i dig selv dog allermest!
6. Seier i din Haand og i din Fod!
Og Seier i hvert dit Ledemod!
Nu signe dig Gud, Sante Drotten dyre,
Han skal dig baade vogte og styre!
7. Han skal dig vogte og bevare,
Saavist skal du ilde ei fare.
Her haver du det haarde Sværd,
Der lid ikkun paa i Herrefærd.“

8. Svend Vonved bandt Sværd ved Side,
Hannem lysted med Kæmper at stride,
Saa saare underlig var hans Forde¹⁾,
Og ingen Mand hannem møde turde.
9. Hans Hjelm den var saa blinkend',
Hans Spore den var klingend',
Dertil hans Hest den var saa springend',
Selv var den Herre saa svingend'!
10. Han red i Dage, han red i tre,
Men ingen By han kunde see.
„Eia“, sagde da den unge Mand,
„Er her ingen By i dette Land?“

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 25. — ¹⁾ Forde 3: Færd, Adfærd.

Con moto.
Solo.

Nr. 2b. Svend Vonved.

1. Svend Von - ved sid-der i Bu - re, Han slaaer Guld-har - pen pru - de, Han slaaer Guld-har - pen

p *cresc.* *p*

Tutti.

un - der Skind, Hans Mo - der kom der gan-gen-des ind. See dig ud, Svend Von - ved!

mf *p*

See dig ud, Svend Von - ved!

11. Han rider sig ad Veien fram!
Der møder hannem Herr Thule Vang,
Herr Thule med sine Sønner tolv;
De vare alle Riddere bolde.

12. Svend Vonved rykte Sværd fra Side,
Da lysted han med Kæmper at stride.
Først vog han da Herr Thule selv,
Og siden alle hans Sønner tolv.

13. Svend Vonved bandt Sværd ved Side,
Bedre frem hannem lysted at ride.
Og han red frem ad Bjerger og Dale,
Men Ingen han kunde komme til Tale.

14. Saa red han frem for de store Høie,
Da saae han, hvor Hyrden Fæet mon drive.
„Her, goden Hyrde! med dine Faar:
Du give mig nogle vise Svar!

15. Hvad er vel trindere end et Hjul?
Og hvor da drikkes den favreste Juul?
Hvor gaaer vel Solen hen til Sæde?
Og hvor hvile død Mands Fødder?

16. Og hvad opfylder alle Dale?
Hvad klæder feirest i Kongesale?
Hvo raaber høiere end en Trane?
Og hvad er hvidere end en Svane?

17. Hvo bærer Skjægget paa sin Bag?
Og hvo bærer Næsen under sin Hag?
Hvad er vel sortere end et Slaa?¹⁾
Og hvad er raskere end en Raa?

18. Hvor er vel Broen bredest?
Og hvem er Mennesken ledest?
Og hvor da findes den høieste Vei?
Og hveden kommer den koldeste Drik?“

19. „Vist Solen er trindere end et Hjul;
I Himlen holdes den favreste Juul;
For Vesten Solen gaaer til Sæde;
For Østen hviles død Mands Fødder.

¹⁾ Slaa : Slaaenbær.

Andantino.

Nr. 2c. Svend Vonved.

Solo.

1. Svend Von-ved sid - der i Bu - re, Han slaaer Guld-har - pen pru - - de, Han slaaer Guld - har - pen

Tutti.

un - der Skind, Hans Mo - der kom der gan - gen-des ind. See dig ud, Svend Von-ved!

20. Og Sneen fylder alle Dale;
Og Manden klæ'er feirest i Kongesale;
Torden raaber høiere end en Trane;
Og Engle er hvidere end en Svane.

22. Og Isen den er Broen bredest;
Og Padden den er Mennesken ledest;
Til Paradis gaaer den høieste Vei;
Forneden driver den koldeste Drik.“

24. „Jeg viser dig til Sønderborg,
Der drikke de Kæmper Mjød uden Sorg,
Der finder du Ridd're og Kæmper flere,
Som sig tør fuldt vel værge.“

21. Viben bærer Skjægget i sin Nakk';
Og Trollden har Næsen under sin Hag';
Vist Synden er sortere end et Slaa;
Og Sindet er raskere end en Raa.

23. „Nu haver du raadet¹⁾ med vise Svar
Alt det, som jeg gav dig fore,
Og nu troer jeg dig allerbedst,
At du vil vise mig Kæmper flest.“

25. Han tog en Guldring af sin Haand,
Den veied vel femten Bismerpund;
Den gav han den gamle Hyrde,
At han hannem Kæmper vise turde.

26. Svend Vonved red for høien Tind,
Han bad de Vægtene lade sig ind;
Men Ingen af dem ud til ham ginge,
Saa monne han over Muren springe.

27. Saa bandt han sin Hest med Tove²⁾,
Og gik derind i Borgestue;
Han satte sig selv der øverst til Bord,
Og taledede ikke et eneste Ord.

¹⁾ raadet ๑: udtydet. ²⁾ Tove ๑: Toug, Reb.

Andantino.

Nr. 2d. Svend Vonved.

7

Solo.

1. Svend Von-ved sid-der i Bu-re, Han slaaer Guld-har-pen pru-de, Han slaaer Guld-har-pen un-der Skind, Hans

Tutti.

Mo-der kom der gan-gen-des ind. See dig ud, Svend Von-ved!

28. Han drak, han aad og fik sig Mad,
Og ikke spurgte han Kongen ad.
„Jeg aldrig var udi den Færd,
Hvor saa forbandede Tunger var.“

29. Kong Vidrik taler til Kæmper fem:
„I binde mig denne galne Svend!
Og binde I ikke den fremmede Gjæst,
I tjene mig ikke allerbedst.“

30. „Tag du kun fem og tag tyve til,
Du kom og selv udi det Spil!
En Usseling jeg kalder dig,
Uden saa er, at du binder mig.

31. Kong Esmer, min kjære Fader,
Stolt Adelin, min Moder,
De mig det haardt forbode,
Paa Skalke mit Guld at forøde.“

32. „Var Esmer Konning din Fader
Fru Adelin din kjær Moder,
Svend Vonved est du, Kæmpe skjøn,
Dertil min kjære Sosterson.

33. Og vil du hos mig være,
Dig times skal Hæder og Ære,
Og hvor du vil i Landet fare,
Mine Riddere skulle paa dig vare.

34. Saa gik han udi Høieloft ind,
Han aad, og drak den klare Viin.
Saa slog han Guldharpen saa længe,
At sønder ginge alle de Strænge.

35. Og saa red han sig op paa Land,
Og fæsted saa skjøn en Lilievand;
Hendes Fader hed Kong Sigfred,
Og hannem vog den Lindorm led.

Con moto.**Nr. 3. Sivard Snarensvend.**

Solo.

1. — Si - vard han slog sin Stif - fa'er i - hjel, Alt for sin Mo - ders Bed - ste; Og nu ly - ster

mf

Tutti.

Si - vard til Ho - ve at ri - de, Og Lyk - ken saa vil han fri - ste. Saa ly - ste - lig

Saa ly - ste - lig

f

2. Det var Sivard Snarensvend,
Gaaer for sin Moder at staae;
„Hvad heller skal jeg fra Eder ride,
Eller skal jeg til Hove gaae?“

3. „Ikke da skal du fra mig gaae,
Om Hesten dig bære kan;
Jeg skal give dig Hesten god,
Som Hofdreng kalde Graamand.“

4. De ledte Graamand af Stalden ud,
Forgylt saa var hans Grime,
Hans Øien var lyse som klaren Stjerne,
Og Ild sprang af hans Mile¹⁾.

¹⁾ Mile 3: Bidsel.

ren - der han, Graa-mand, un - der Si - vard.

ren - der han, Graa-mand, un - der Si - vard.

5. De ledte frem den gode Hest.
Han binder op Hjelm hin berte¹⁾;
Saa binder Sivard Sværd ved Side,
Det tvinger hans Moders Hjerte.

6. Og hun fulgte hannem saa langt ad Led²⁾,
I Hjertet var hende saa vee:
„Du vogte dig vel for Graamand, din Hest,
Han kan saamange Sned.“

7. „Hør I det, min kjære Moder!
Og I tør ikke saa kvide,
Men I haver født saa rask en Søn,
Som vel sin Hest kan ride.“

8. Graamand han tog ad Porten ud,
Saavel over Bække som Bro;
Saa trøst den Svend i Saddelen sad,
Hans Støvle stod fuld af Blod.

9. I femten Nætter og femten Dage
Render han over Bjerge og Dale;
Da kom han for saa høit et Huus,
Men Porten var i Laas med alle³⁾.

10. Dankonning stander i høien Vern⁴⁾,
Og seer han ud saa vide:
„Hisset seer jeg en drukken Hofmand,
Sin Hest han kan vel ride.

11. Det er enten en drukken Hofmand,
Som kan sin Hest vel ride,
Eller Sivard, min Søstersøn,
Og han haver været i Stride.“

12. Graamand han tog Mile for Tand,
Og han sprang over de Tinde;
Det frygted Fruer og Jomfruer fore,
Saa mange som der vare inde.

13. Der blegned Fruer og skønne Jomfruer
Under deres Skarlagen Skind;
Dankonning han gaaer saa gladelig
Imod kjære Søstersøn sin.

14. Kongen taler til sine Mænd:
„I gjøre Sivard godt;
Det vil jeg Eder forsanden sige,
Han taaler ingen Spot.“

15. Det var Sivard Snarensvend,
Han lod sin Hest der springe
Vel femten Alen over den Muur;
Saa fik deres Liv en Ende.

16. Sivard drev for Sadelbue,
Og Graamands Ryg brast i to;
Alle da græd de i Kongens Gaard,
Og Ingen var der, som lo.

¹⁾ bert o: smuk, glimrende. ²⁾ ad Led o: paa Vei. ³⁾ med alle o: aldeles. ⁴⁾ Vern o: Vagttaarn.

Andantino.**Nr. 4. Vidrik Verlandssøns Kamp med Langbeen Risker.***Solo.*

1. Kon - ning Di - de - rik sid - der ud - i Bern, Han ro - ser af sin Væl - de; Saa

p

Man - ge ha - ver han tvun - get, Baa - de Kæm - per og ra - ske Hæl - te.

Tutti.

Der stan - der en Borg hed - der Bern, og der boer i Kon - ning Did - rik.

2. Kong Diderik stander paa Borgen,
Og seer han ud saa vide:
„Gud give, jeg vidste den Helled¹⁾ saa stærk,
Mig turde i Marken bide²⁾!“
3. Det svarede Mester Hillebrand,
For han havde været saa vide:
„Der ligger en Kæmpe paa Birtings Bjerg,
Tør du hannem vække og bide?“
4. „Hør du, Mester Hillebrand,
Du est en Kæmpe saa stærk;
Du fremmest ride skalt i Dag
Og føre vort Skjoldemærke.“
5. Dertil svared Mester Hildebrand,
Han var en Kæmpe saa viis:
„Jeg fører ei Eders Skjoldmærke,
Mig sømmer ikke den Priis.“
6. Det svarede Vidrik Verlandssøn,
Han talte af fuld god Hou:
„Jeg fremmest i Hoben vil være idag,
Igennem den Birtings Skov.“
7. De vare vel tre Hundred Kæmper,
Der droge til Birtings Land;
De ledte efter Langbeen Risker,
De hannem paa Skoven fandt.
8. Det svarede Vidrik Verlandssøn:
„Vi prøve et underligt Spil!
I lade mig ride i Skoven først,
Om I troe mig dertil.“
9. Og det var Vidrik Verlandssøn:
Han rider i Skoven fram,
Der fandt han da saa liden en Sti,
Som neder til Risker randt.
10. Og det var Vidrik Verlandssøn,
Han kom paa Birtings Hede;
Der fandt han Langbeen Risker,
Han laa baade sort og led.
11. Det var da Vidrik Verlandssøn,
Han stødte paa Risker med Skaft:
„Du vaagne op nu, Langbeen Risker,
Mig tykkes, du sover vel hart!“
12. „Her haver jeg ligget i mange Aar,
Og hviltes paa vildene Hede;
Men der kom aldrig den Kæmpe frem,
Der mig turde vække og bide.“
13. „Her holder jeg, Vidrik Verlandssøn,
Med Sværd saa godt ved Side;
Jeg skal dig af Søvnens vække,
Saa saare da skalt du svide.“
14. Det var Langbeen Risker,
Han vinked op med sit Øie:
„Hveden kommer os denne Svend,
Der saadanne Ord lader lyde?“
15. „Verland hedder han Fader min,
En Smed var han saa skøn;
Bodild hedte min Moder,
En Kongedatter væn.“
16. Skrepping hedder mit fuld gode Skjold,
Der er udi mangel Piil skudt;
Blank saa kaldes min stolte Hjelm,
Som mangt et Sværd haver brudt.
17. Skimming hedder min ædle Hest,
Er født paa vildene Stod⁴⁾.
Mimring kalder man mit Sværd,
Er hærdet i Kæmpeblod.
18. Selv hedder jeg Vidrik Verlandssøn,
I Jern saa er jeg klædt;
Staaer du ei op paa dine lange Been,
Jeg gjør dig visselig vred.
19. Og hør du Langbeen Risker,
Jeg vil ikke for dig lyve:
Kongen holder her udenfor Skoven,
Du skalt hannem Skatten give.“
20. Og det var Langbeen Risker,
Hannem lyster længer at sove:
„Du ride fra mig, unge Helt!
Om længer dig lyster at leve.“
21. Skimming sprang med begge Been
Midt op paa Riskers Side;
Sønder da ginge hans Ribbeen syv,
Og saa de begyndte at stride.
22. Han Vidrik tog Mimring i baade Hænder,
Til Langbeen Risker han rendte;
Han hug saa dybt udi hans Bryst,
At Odden i Tarmene vendte.
23. Da Langbeen Risker fik det Saar,
Han vaagned først ret af Søvn,
Saa gjerne han havde det vedergjort⁵⁾
Kunde han have faaet den Evne.
24. „Jeg hugge dig, Risker! skal saa smaa,
Som Løvet, der blæser blandt Støv,
Uden du viser mig alt dit Guld,
Du haver i denne Skov.“
25. „Du lade det, Vidrik Verlandssøn,
Du hug mig ikke tildøde;
Jeg skal vise dig til det Huus,
Er takt med Guld hin røde.“
26. Vidrik red, og Risker krøb
Saa vidt ind ad de Skove;
De funde det Huus med røde Guld takt,
Det skinned som brændende Lue.
27. „Her er inde meget mere Guld,
End femten Konger formaae⁶⁾;
Hør du, Vidrik Verlandssøn,
Du skalt her først indgaae!“
28. Det svared Vidrik Verlandssøn,
Han kjendte saa vel hans Sned:
„Du skalt først her selv indgaae,
Thi det er Kæmpesæd.“
29. Det var Langbeen Risker,
Han ind ad Døren saae;
Det var Vidrik Verlandssøn,
Han hug ham Hovedet fra⁷⁾.
30. Saa tog han da den døde Krop
Og reiste den til en Eg,
Og saa red han tilbage igjen,
Sagde af⁸⁾ den underlig⁹⁾ Leg.
31. „Du vend dig, Konning Diderik,
Du vende om med mig!
Alt det Guld, som Risker havde,
Det vil jeg vise dig.“
32. Det var Konning Dideriks Mænd,
Der de monne Risker see,
Saa lode de ad Skoven staae;
Man maatte vel ad dennem lee.
33. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han gjorde deraf stor Spe:
„Hvor skulde I hannem levende bide,
I tør ham ei døder see.“
34. Saa toge de Kæmpens røde Guld,
De bytted⁹⁾ det der paastand;
Vidrik hørte den bedste Part til,
Han hverved¹⁰⁾ det med sin Haand.
35. Ikke var hannem saa meget om Bytte,
Den Seir laa hannem i Sinde,
At det kunde spørges til Dannemark,
Langbeen Risker han mon overvinde.
36. Saa glade de rede til Bern igjen,
Kong Diderik glædtes meest;
Tog han til sig Vidrik Verlandssøn,
Maatte følge ham allernæst.

¹⁾ Helled o: Helt. ²⁾ bide o: vente. ³⁾ Hou o: Hu. ⁴⁾ Stod o: Stutteri. ⁵⁾ vedergjort o: gjengjældt. ⁶⁾ formaae o: kan skaffe tilveie. ⁷⁾ fra, efter gammel Udtale: fraa. ⁸⁾ sagde af o: fortalte om. ⁹⁾ bytted o: deelte. ¹⁰⁾ hverved o: erhvervede.

Con moto.

Nr. 5. Turneringen.

Solo.

1. De va - re syv og syv - sinds - ty - ve, Der de drog ud fra

sempre f

Hald, Og der de kom - me til Brat - tings - borg, Der slo - ge de de - res

2. Kong Nilaus stander paa høien Tind,
Og seer han ud saa vide:
„Hvi have de Kæmper deres Liv saa fal¹⁾,
At dem lyster her at stride?

3. Og hør du, Sivard Snarensvend!
Du haver vanket saa vide,
Du friste²⁾ skal disse Kæmpers Vaaben,
Til dem under Tjalden ride.“

4. Det var Sivard Snarensvend,
Han ind under Tjalden treen:
„I ere min Herre velkommen,
I Dannerkongens Mænd!

5. I lade det Eder ikke fortykke³⁾,
I tage det ikke for Spe;
Men Dysten saa ville vi sammen prøve,
Eders Vaaben I lade mig see.“

6. Der stander i det første Skjold
En Løve, vel saa bert⁴⁾
Med Kronen af det røde Guld;
Det er Kong Dideriks Mærke.

7. Der skinner i det andet Skjold
En Hammer og en Tange;
Dem fører Vidrik Verlandssøn —
Han slaaer, griber Ingen til Fange.

8. Der skinner i det tredie Skjold
En Ørn, og han er rød;
Den fører han Olger Danske,
Han hugger de Kæmper tildøde.

9. Der stander i det fjerde Skjold
En Lind saa faver og grøn;
Det fører ungen Herr Humble,
Dronning Ellines ældste Søn.

10. Slig Kæmper og Mærker vare her,
Hvo kan dem alle fortælle? —
Men det var Sivard Snarensvend,
Han kund' ikke længer dvæle.

11. „Er nogen her af Dankongens Mænd,
Som Dysten lyster at ride,
Han tøve da ikke for længe,
Han møde mig paa den Hede.“

12. De Kæmper kasted Tærning paa Tavelbord,
Den Tærning randt saa vide;
Og det faldt ungen Herr Humble til,
Han skulde med Sivard stride.

13. Hr. Humble det Tavelbord sammen slog,
Han lysted ei længer at lege;
Og det vil jeg forsenden sige,
Hans Kinder bleve saa blege.

¹⁾ fal o: tilfals. ²⁾ friste o: prøve, undersøge. ³⁾ fortykke o: fortryde. ⁴⁾ bert o: glimrende, prægtig.

Tutti.

Tjald¹). Det don - ner un - der Ros, de dan - ske Hof - mænd der de ud - ri - de.

Det don - ner un - der Ros, de dan - ske Hof - mænd der de ud - ri - de.

ff

14. „Hør du, Vidrik Verlandssøn!
Du est saa fri en Mand,
Du laane mig Skimming, din Hest idag,
Jeg sætter dig derfor Pant.
15. Otte Borge i Birtings Land
Dem sætter jeg dig til Fæste,
Dertil min Søster, den Lilievand,
Mig tykkes hun er det Bedste.“
16. „Sivard er en stærblind Svend,
Seer ikke sit Glavind til Ende;
Fanger Skimming nogen Skade idag,
Du bøder det ikke med Frænder.“ —
17. Humble sig satte paa Skimmings Bag,
Saa gladelig monne han ride;
Skimming tyktes det underligt være,
At hannem stod Spore i Side.
18. Det første Rid, de sammen red,
De Hellede²) baade var stærke,
Da sønder gik Humbles Sadelring,
Hans Skjold drev saa langt i Mark.
19. „Mig tykkes, du est en faver Svend,
Din Hest kan du vel ride;
Stat af og gjorde saa din Hest,
Et Stød vil jeg dig bide³).“

20. Det andet Rid, de sammen red,
De vare to Kæmper baade;
Da brast begge deres Sadler i to,
Og Humble for Sadelbue.
21. „Nu haver jeg dig fra Hesten skudt,
Nu haver jeg vundet din Hest;
Du sige mig, ungen, yske Svend,
Hveden du da kommen est?“
22. „Elline Dronning er min Moder,
En Dronning gjæv og fiin;
Og Konning Abelon Haardestaal
Saa kaldes Fader min.“
23. „Er Dronning Elline din Moder bold,
Hun er min fuld gode Ven;
Saa tage du nu Skimming igjen,
Du est min Søstersøn.
24. Tag nu begge Skjolderemme,
Du bind' mig til denne Eg,
Og rid saa til Kong Diderik,
Du sige, du vandst den Leg.“
25. Ind kom Humble i Støvle og Spore,
Han kasted sit Sværd paa Bord:
„I Skoven Sivard bunden staaer,
Han taler ikke et Ord.“

26. „Hør du, ungen Herr Humble,
Og du farer alt med Tant;
Det var for vist med Villie gjort,
Alt om du Sivard bandt.“
27. Vidrik taler til sin Dreng:
„Læg Sadel paa Gangeren graa!
Jeg vil mig ud i Marken ride
Og see, hvor Sivard maaer“⁴).
28. Frem lakked Vidrik Verlandssøn,
Og Skimming mon under ham skride;
Sivard rykker Egen op med Rod,
Han turde ham ikke bide.
29. Dronningen staaer i Høieloft,
Og seer hun ud saa vide,
„Hist kommer Sivard Snarensvend,
Med Egen ved sin Side.“
30. Kongen stander ved Borgeled
Udi sin Brynnie saa ny:
„Hist kommer Sivard Snarensvend,
Han fører os Sommer i By.“
31. Og der gaaer Dands paa Brattingsborg,
Der dandse de stærke Helte;
Der dandser Sivard, den stærblinde Svend,
Med Egen under sit Belte.

¹) Tjald o: Telt. ²) Hellede o: Helte. ³) bide o: bide. ⁴) maaer o: lider, befinder sig.

Nr. 6. Kong Dideriks Kæmpers Færd i Birtings-Land.

Allegro moderato.

Solo.

1. — Kon-gen raa'er for Bor - gen Og saa for al - le Land, Og saa for man - gen ras - ker Helt Med
2. Lad Bon-den raa - de for sin Bo, Den Hof-mand for sin Hest; Men Kon-gen ud - af Dan - ne-mark, Han

mf

Tutti.

dra - gen Sværd i Haand. Men Kon-gen raa'er for Bor - gen.
raa'er for Borg og Fest. Men Kon-gen raa'er for Bor - gen.

Men Kon-gen raa'er for Bor - gen.
Men Kon-gen raa'er for Bor - gen.

3.
Kong Didrik sidder paa Brattingsborg,
Og seer han ud saa vide:
„Jeg Ingen veed i Verden til,
Der være kan min Lige.“

4.
Svarer ham Brand Vifferlin,
Han vandret har saa vide:
„Jeg Eder vil vise Kæmpen god,
Der vel tør med Eder stride.“

5.
Han hedder Isald Konning fin
Og bygger paa Birtings-Lande,
Og han haver Den i Følge med sig,
Som strider med Ulve gramme.

6.
Han haver Den i Følge med sig,
Som strider mod Bjørnetand;
Han intet Andet æde vil,
End Kjød af christen Mand.“ —

7.
Ind kom Kong Isalds Smaadrenge,
Og stedes han for Bord:
„Nu skulle I den Skat udgive,
Som lovet var ifjor.“

8.
„Ikke skal jeg den Skat udgive,
Som jeg var førre vaan¹⁾,
Før skal jeg drage til Birtingsland,
Og drage mit Sværd af Spaan²⁾. —

9.
Hør du, Hvitting Helfredssøn!
Du giv mit Ord vel Gjem:
Og du skal drage til Birtingsland
Og føre os Skatten hjem.

10.
Jeg faaer³⁾ dig, Vidrik Verlandssøn
Og dertil Didrik af Bern;
Det er de bedste Orlogsmænd⁴⁾,
Som stride vil fuld gjerne.“
Men Kongen raa'er for Borgen.

11.
De satte dem paa deres Heste,
De red saa langt af Led,
Og det vil jeg forsanden sige,
De var i Hu saa vred.

12.
Kuren⁵⁾ stander paa Verne⁶⁾,
Og han seer ud saa vide:
„Hisset seer jeg Kæmper tre,
Mig tykkes, de er saa vrede.“

13.
De satte deres Heste ude,
Paa Slottet ginge de saa ind;
Og det vil jeg forsanden sige,
De vare saa vrede i Sind.

14.
Saa toge de den Portener,
Hug ham i Stykker suaa;
Saa ginge de i Stuen ind,
For Kongen monne de staae.

15.
Meldte det Isald Konning,
Og taled' han et Ord:
„Hveden ere de tappre Svende,
Som staae her for vort Bord?“

16.
Det svared Kongens Skjænker,
Som skjænkte Mjød og Viir:
„Tage vi vore hvasse Spjud,
Tilbage dem drive igjen!“

17.
Det var Hvitting Helfredssøn,
Han tog den Skjænker i Skjæg,
Han slog ham under Øret saa,
At Hjernen stænkede paa Væg.

18.
Det var Hvitting Helfredssøn,
Gjorde sig deraf en Leg;
Han kasted det døde Liig paa Bord:
„Her, pluk mig denne Steg.“
Men Kongen raa'er for Borgen.

19.
Og frem treen Diderik af Bern,
Tog Sværd ved forgyldne Kavle⁷⁾;
Han hug paa Isald Konning,
At Odden stod i hans Navle.

20.
Frem treen Vidrik Verlandssøn,
Og han hug sig en Ring;
Hug fyrretyve Kæmper ihjel,
Selv løb han uden omkring.

21.
Ind kom Kongens Moder,
Saa gammel, graa og led;
Og det vil jeg forsanden sige,
Der yppes en underlig Leg.

22.
Det var Hvitting Helfredssøn,
Han hende med Sværdet hødte⁸⁾;
Hun sønder kjøs hans gode Sværd,
Det brast i femten Stykker.

23.
Hun sønder kjøs hans gode Sværd,
At det i Hjaltet brast.
Men han tog hende om baade Been,
Han slog hende i saa fast.

24.
Hun skabte sig i Trane Ligne⁹⁾,
Hun fløi saa høit i Sky;
Hvitting udi Fjederham
Han lader fast efter flye.

25.
De fløi udi Dage,
Og de fløi udi to,
Saa fik han Tranen om baade Been,
Rev hende i Stykker smaa.

26.
De rede ud af Birtings-Land
Med dragne Sværd i Hænde,
Alle ligge de Kæmper døde.
Saa fik den Leg en Ende.
Men Kongen raa'er for Borgen.

¹⁾ vaan o: vant til. ²⁾ Spaan o: Træ (Træskede); ogsaa Spænde. ³⁾ faaer o: flyer, skaffer, giver. ⁴⁾ Orlog o: (efter den gl. Betydning) Krig, saavel tilsoes som tillands. ⁵⁾ Kuren o: Vægteren. ⁶⁾ Verne o: Vagtaarnet. ⁷⁾ Kavle o: Kaardefæste. ⁸⁾ hødte o: truede. ⁹⁾ Ligne o: Lignelse, Skikkelse.

Andante.**Nr. 7. Vidrik Verlandssøn og Ulf van Jern.***Solo.*

1. — Det var un - gen Ulf van Jern, Han gan - ger for Kon-gen at stan - de: „Vil I mig laa - ne af

E - ders Mænd, Min Fa - ders Død at hæ - ne?'" Det kla - ger den Svend, som fan - gen lig - ger paa He - den.

Det kla - ger den Svend, som fan - gen lig - ger paa He - den.

2. „Jeg vil laane dig af mine Mænd,
Og helst udaf de bedste,
Vidrik og stærke Diderik,
De kunne vel Kæmper friste“¹⁾.

3. Kongen ganger paa Gulvet frem
Med Sølvkar i hviden Hænde:
„Hvilke af mine gode Hofmænd
Vil følge af Land min Frænde?“

4. Alle da skjøde de Hætte for Mund,
Og Ingen turde Kongen svare
Foruden Vidrik Verlandssøn,
Han gjorde deraf en Pare²⁾.

¹⁾ friste o: prøve. ²⁾ Pare o: Spøg, Gjækkesnak.

5. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han gjorde deraf en Gammen:
„Det var, som drukke vi Mjød af Skaale,
Kunde vi komme sammen.“
6. Diderik blev saa fyrig i Sind,
Han ivredes ved det Ord;
Han hug Hovedet fra Kæmper to,
Kasted dem for Kongens Fod.
7. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han tænkte paa Hæder og Ære:
„Skikke vi frem vort Sendebud,
Vi komme ustjaalne dere!“¹⁾
8. Det var ungen Hammer Graa,
Han løber østen af By;
Hver det Menneske, hannem saae,
Da fældte Lød²⁾ og Lyd.
9. Hannem skinte Perle paa Bryst,
Saa hver Mand undred derved;
Ingen Fugl under Sol var saa snar,
Der ham kunde følge til Bed³⁾.
10. Ind kom ungen Hammer hin Graa,
Og stedes han for Bord;
Han var snild i Tunge,
Han føied saa vel sine Ord.
11. „Hil sidde I! Konge af Brattens-Vendel,
De Andre vil jeg ikke nævne;
Imorgen kommer Ulf van Jern,
Sin Faders Død vil han hævne.“
12. „Langt hellere maatte han hjemme være
Og vogte det Fæ under Lide⁴⁾,
End han tør sende mig saadant Bud
Imorgen med mig at stride.
13. Bedre var hannem hjemme at tøve,
Og krybe under Torne saa stinde⁵⁾;
Hans Fader stod mig ei Hug uden to,
Han selv staaer mig halv mindre.“
14. „Hør I, Konge af Brattens-Vendel,
I holde Tand for Tunge;
Op saa voxer den unge Rakke⁶⁾
Med hvasse Tænder i Munde.“
15. „Der er i Verden ei Kæmper til,
Derfor jeg ræddes tør,
Foruden Vidrik Verlandssøn,
Og han er ikke der.“
16. Dertil svared det Sendebud,
Det Ord gjorde Kongen stor Vaande:
„Det er Vidrik Verlandssøn,
Som Striden skal forestande.“
17. Det svared Kongen af Brattens-Vendel,
Han svared som en Mand:
„Jeg møder imorgen i Høfdings-Storm⁷⁾,
Om Hesten mig bære kan.“
18. Opstod een af Kongens Kæmper,
Og saa tog han oppaa:
„Vidrik er en Kulbrænders Søn,
Vi vil hannem vel bestaae.“
19. Det fortrød hannem Hammer Graa;
Han vredes ved det Ord;
Saa slog han til den Kæmpe,
Han faldt der død til Jord.
20. Det meldte Kongen af Brattens-Vendel,
Han blev saa vred i Mod:
„Hvi slogst du min gjæveste Kæmpe
Tildøde for min Fod?“
21. Dertil svared Hammer hin Graa,
„Jeg dølger det ikke for dig,
Jeg maatte det aldrig lide,
Han spotted Vidrik eller mig.“
22. Bort løb ungen Hammer Graa,
Han stedes for Vidrik hin Fromme:
„I hvæsse Eders Spyd og Sværd,
Imorgen vil Kongen komme.“
23. De rede al den mørke Nat
Alt over den sorte Hede,
Der skinte Lys, som det var Dag,
Alt ud af Vaaben deres.
24. Paa Birtings Hede de slog deres Fane,
En Løve man saae deri flyve;
Der var saa mangen uskyldig Mand,
Som der maatte miste sit Liv.
25. De hugged med Sværd, de skjøde med Bue,
Hver som han mest kunde volde,
Ud saa gik den røde Sved,
Og Ilden af deres Skjolde.
26. Det var Kongen af Brattens-Vendel,
Gjennem gyldne Hjelm han saae:
„Hvem er fremmest i Hoben i Dag?
Mens mit Folk falder mig saa fra?“
27. Det svared een af Kongens Kæmper,
Thi han vel Vidrik kjendte:
„Det er Vidrik Verlandssøn,
Han rører Mimring i Hænde.“
28. Dertil svarede Kongen igjen,
Han saae gennem Hjelmens hin trange:
„Jeg strider ilde imod det Skjold,
Der skinner i Hammer og Tange.“
29. Det var Kongen af Brattens-Vendel,
Han tog sin Hest med Spore,
Han red til Vidrik Verlandssøn,
Han vilde ham fælde til Jord.
30. Det var Kongen af Brattens-Vendel,
Og han hug i saa fast;
Ikke kunde Vidrik andet gjøre,
End bøde for hans Kast.
31. „Nu haver jeg standet dig atten Hug,
Vel flere og ikke færre;
Du stat mig eet for alle dem,
Alt for din kongelig Ære.“
32. „Jeg tager nu en Silketraad,
Binder om min Hjelm saa rød⁸⁾:
Hør du, Vidrik Verlandssøn,
Du hug mig ikke tildøde!“
33. Vidrik taler til Mimring:
„Og monne du noget due?
Det var ikke i femten Aar,
Jeg hug af vredere Hu.“
34. Det var Vidrik Verlandssøn,
Og han sit Sværd uddrog;
Og det var Kongen af Brattens-Vendel,
Han midt isønder hug.
35. „Hør du, Konge af Brattens-Vendel,
Lad det dig ikke fortykke⁹⁾:
Naar du falder af Sadlen ned,
Da falder du i to Stykker.“
36. Nu ligger Kongen af Brattens-Vendel,
Og ham rinder Blod hin røde;
Saa glad var ungen Ulf van Jern,
Han hævned' sin Faders Død.
37. Det var ungen Hammer Graa,
Han blinker op med sine Øine:
„De ligge nu alle og tie kvær,
Som Muus i første Søvn.“

38. Saa glade red alle Kongens Mænd,
Med Ulf van Jern fra Stævne;

Takked han Vidrik Verlandssøn,
Hans Faders Død han hævned'.

¹⁾ dere o: der. ²⁾ Lød o: Farve, Ansigtssfarve. ³⁾ Bed o: Jagt. ⁴⁾ Lide o: Bjergside (paa Norsk: Lie). ⁵⁾ stinde o: skarpe. ⁶⁾ Rakke o: Hund.
⁷⁾ Høfdings-Storm o: Heltestrid. ⁸⁾ Kommer oftere for i de nordiske Viser som et Beskyttelsesmiddel mod Sværdhug. ⁹⁾ fortykke o: tage ilde op, fortryde paa.

Allegro moderato.

Nr. 8. Bermer Rise og Orm Ungersvend.

Solo.

1. Og det var høi - en Ber - mer Ri - se, Han var saa stort et U - hy - re; Han var saa grum og

Tutti.

der - til led, In - gen Mand kun - de han - nem sty - re. Men Sko - ven stan - der al ud - i Blom - ster.

Men Sko - ven stan - der al ud - i Blom - ster.

2.

Og det var høien Bermer Rise,
Han gaaer for Kongen at stande:
„Du give skal mig Datter din,
Og Brev paa halve dine Lande.

3.

Enten skal I mig Eders Datter give,
Og dele med mig Eders Land,
Eller I skal flye mig af Eders Kæmper
Som mig tør i Kredsen bestande.“

4.

„Ikke fanger¹⁾ du dog Datter min,
Ikke Brev paa Hælvten mit Land,
Vel skal du faae den Kæmpe god,
Med dig tør fægte for Haand.“

5.

Det var sig Dannerkonningen,
Han svøber sit Hoved i Skind,
Saa gaaer han udi Høienloft
For alle de Kæmper ind.

6.

„Hil sidde I, mine Kæmper troe,
Saa mange, som jeg giver Brød;
Hvo vil mig vel paa Bermer hævne
Og taale for mig den Nød?

7.

Hannem vil jeg give kjær Datter min,
Og han skal bære den Priis,
Som vove tør den haarde Gang
I Kredsen med Bermer Rise.“

8.

Alle da sade de Kæmper stille,
Og Ingen turde svare et Ord,
Foruden Orm hiin Ungersvend,
Han sad allernederst ved Bord.

9.

„Vil I mig Eders Datter give
Og skifte med mig Eders Land,
Da vil jeg den Kæmpe være,
I Kredsen den Helled bestande.“

10.

Og det var høien Bermer Rise,
Han sig over Axel saae:
„Hveden er os denne Mysseling,
Disse store Ord komme fra?“

11.

„Jeg er vist ingen Mysseling,
Skjøndt du mig saa mon kalde;
Min Fader hedder Kong Sigfred,
Han boer i Bjerget med alle²⁾.“

12.

„Og er Kong Sigfred din Fader,
Du er hannem ikke ulig;
Du est vel snarlig voxen,
Ikke meer end paa femten Aars Tid!“

13.

Det var sig Orm hin Ungersvend,
Tog Birting³⁾ paa sin Bag,
Saa listed han af Kongens Gaard
Udi saa fuld god Mag.

14.

Men det var høien Bermer Rise,
Han blev derved saa harm:
„Det sømmer ikke nogen Kæmpe
At fægtes med et Barn.“

15.

„Endog jeg er noget liden,
Dog er jeg alligevel fast;
Det skeer saa tidt, en liden Tue
Den vælter saa stort et Læs.“

16.

De fægted i Dage, de fægted i to,
Og tredie Dag til Ende.
Det meldte høien Bermer Rise,
„Monne Krigen aldrig faaer Ende?“

17.

Det var da Orm hin Ungersvend,
Og han sit Sværd uddrog,
Og det var høien Bermer Rise,
Han af i Knæene hug.

18.

Raabte høit saa Bermer Rise,
Og han tog til at gjælde⁴⁾:
„Det aldrig var nogen Kæmpesæd⁵⁾
Hinanden saa nederlig at fælde!“

19.

„Men jeg var lav, og du var høi,
Vi baade⁶⁾ var Kæmper stærke!
Jeg hug dig af udi Knæene,
Jeg kunde ei længer række.“

20.

Det var da Orm hin Ungersvend,
Kom ind i Dankongens Gaard;
De toge mod hannem med Hæder og Ære,
Baade Kongen og alt hans Raad.
Men Skoven stander al udi Blomster.

21.

Og der var Glæde over al den Gaard:
Saa favert at lyde⁷⁾ derpaa;
Dankonning gav sin Datter bort,
Orm Ungersvend hende tog.
Men Skoven stander al udi Blomster.

¹⁾ fanger o: faaer. ²⁾ med alle o: aldeles, for vist. ³⁾ Birting — et Sværd, som Orm Ungersvend havde hentet udaf sin Faders Gravhøi. ⁴⁾ gjælde o: skrige.
⁵⁾ Kæmpesæd o: Kæmpers Sædvane. ⁶⁾ baade o: begge. ⁷⁾ lyde o: lytte, høre.

Nr. 9. Henrik og Fru Gunder.

(Fra Slesvig.)

Moderato.

1. Han Hen - rik skuld' a Lan - det far', Røn - gaard skuld' vær' hjemm' aa ta Lan - det var'; De

skuld' han Hen - rik: A Lan - det far', Røn - gaard skuld' vær' hjemm' aa ta Lan - det var'.

*) Til 2det, 10de og 11te Vers.

Aa li - del Fru Gun - der den dyr'.

2.

„Du vogt mig Borg aa Brønsvig!
Du vogt mig Borg aa Slesvig!
Du vogt mig Spir'
Aa lidel Fru Gunder den dyr'!“

3.

Han Henrik skyder Guldsnekke fra Land;
Røngaard spadserer i hviden Sand.
De gjør han Henrik:
Guldsnekke fra Land; Røngaard spadserer
i hviden Sand.

4.

Røngaard han svøver sæ Hoj¹⁾ i Skind,
Saa gær han i Lovt²⁾ for Fru Gunder ind.
De gjør han Røngaard:
Sæ Hoj i Skind, o. s. v.

5.

„Aa hør du, Fru Gunder, baa' favr aa fiin:
Aa vil du gjøre Villen min?“
De soj³⁾ han Røngaard:
Baa' favr aa fiin, o. s. v.

6.

„De vild' æ ikk' gjør' for ti Tynder Guld,
Aa vær' min Herr' saa svingefuld.“
De soj Fru Gunder:
For ti Tynder Guld, o. s. v.

7.

„Ja, vil' du ej gjøre Villen min,
Saa skal æ lyv' om Æren din.“
De soj han Røngaard:
Ej Villen min, o. s. v.

8.

„Lyv du, Røngaard, te du fær Skam!
Vor Herr' er moj' riger, end du est gram.“
De soj Fru Gunder:
Te du fær Skam, o. s. v.

9.

Han Henrik skyder Guldsnekke til Land:
Røngaard spadserer i hviden Sand.
De gjør han Røngaard:
Guldsnekke til Land, o. s. v.

22.

Han Mimmering stikker sit Sværd ve Sij':
„Kom nu, Fru Gunder, saa vil vi rij'!“
De gjør han Mimmering:
Sit Sværd ve Sij', o. s. v.

10.

„Ja, hvudden stær Borg aa Brønsvig?
Ja, hvudden stær Borg aa Slesvig?
Ja, hvudden stær Spir'
Aa lidel Fru Gunder den dyr'?“

11.

„Ja, vel stær Borg aa Brønsvig,
Ja, vel stær Borg aa Slesvig,
Ja, vel stær Spir';
Fru Gunder sin Herre sviger.“

12.

Han Henrik han kom rijend' i Gaard,
Fru Gunder hun ud a Vindvet saae.
De gjord' han Henrik:
Kom rijend' i Gaard, o. s. v.

13.

„Æ kan de mæ min Øjen see,
Min Herr' er enten syg hæ⁴⁾ vre!“
De soj Fru Gunder:
Min Øjen see, o. s. v.

14.

Han Henrik ind a Døren treen;
Fru Gunder hun stander ham op te-re'⁵⁾.
De gjord' han Henrik:
A Døren treen, o. s. v.

15.

Han Henrik hind' under Øre slov:
„Skam faae du, der mig sviger saa!“
De gjord' han Henrik:
Under Øre, o. s. v.

16.

Fru Gunder hun svøver sæ Hoj i Skind:
Saa gær hun i Lovt for Mimmering ind.
De gjør Fru Gunder:
Sæ Hoj i Skind, o. s. v.

17.

„Aa er her Nogen inde,
Te der vil strij' for Kvinder?“
De soj Fru Gunder:
Er Nogen inde, o. s. v.

18.

De svar' den lille Mimmering Tand:
„Saa vel hjælper æ dæ, om æ kan.“
De soj han Mimmering,
Mimmering Tand, o. s. v.

19.

Han Mimmering svøver sæ Hoj i Skind,
Saa gær han i Lovt for Røngaard ind.
De gjord' han Mimmering:
Sæ Hoj i Skind, o. s. v. —

20.

Den første Dyst, di sammen rej,
Da jov⁶⁾ han Røngaards Hat a.
De gjord' han Mimmering:
Di sammen rej, o. s. v.

21.

Den anden Dyst, di sammen rej,
Da jov han Røngaards Hoj a.
De gjord' han Mimmering:
Di sammen rej, o. s. v.

23.

„Nej, ikk' saa vil æ mæ dæ rij',
Før æ fær Høvn ør⁷⁾ Henrik.“
De soj Fru Gunder:
Æ mæ dæ rij', o. s. v.

¹⁾ sæ Hoj o: sit Hoved. ²⁾ Lovt o: Høienloft. ³⁾ soj o: sagde. ⁴⁾ hæ o: heller (eller). ⁵⁾ te-re' o: tilrede. ⁶⁾ jov o: jog (eller hug). ⁷⁾ ør o: over.

Nr. 10. Grev Guncelin.

Con moto.

Solo.

1. { — Det var Gre - ve Herr Gun - ce - lin, Han ta - ler til Mo - der sin: min.“ Vel op før
 „Jeg vil ri - de mig op paa Land Og fri - ste Mand - dom

mf *f*

Vel op før

Dag! Vi kom - me vel o - ver den He - de.

Dag! Vi kom - me vel o - ver den He - de.

p

2.

„Vil du ride dig op paa Land,
Og siger du mig saa,
Da skal jeg give dig Hesten god,
Som man kalder Karl hin graa.

3.

Du tør¹⁾ aldrig din Spore spænde
Og aldrig Hjelm drage paa,
Før du møder den Kæmpe,
Som man kalder Iver Blaa.“

4.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han red under grønne Lide;
Der møder ham liden Tilventin,
Han bad ham holde og bide.

5.

„Hør du, ungen Tilventin!
Og hvor laa du i Nat?“
„Jeg laa mig paa Brattensborg,
Man hugger der Ild af Hat.“²⁾

6.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han blev i Kinderne rød:
„Saamænd ved³⁾! liden Tilventin,
Du taler din egen Død.“

7.

Det var Greve Herr Guncelin,
Og han sit Sværd uddrog,
Det var liden Tilventin,
Han al⁴⁾ istykker hug.
Vel op før Dag! vi komme vel over den Hede.

8.

Saa red han til Brattensborg!
Han stødte paa Porten med Skaft:
„Er her nogen Kæmpe inde,
Som fægte vil med Magt?“

9.

Det var da Herr Iver Blaa,
Han vendte sig i Vest:
„Hjælp nu, Ulf og Asmer Grib!⁵⁾
Jeg hører den Kæmpe trøst.“⁶⁾

10.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han vendte sig i Øst:
„Hjælp nu, Jesu, Mariæ Søn!
Jeg hører den Kæmpes Røst.“

11.

Det var Greve Herr Guncelin,
Kasted' Hjelm over Hals med Skjæl;⁷⁾
Det da hørte hans Moder kjær
Over trende Lande vel.

12.

Den Frue vaagner om Midie-Nat,
Og taler til Husbond sin:
„Gud Fader udi Himmerig
Han raade for Sønnen min!“

13.

Tilsammen rede de Hellede to,
De vare to Kæmper stærke;
Stak han saa Herr Iver Blaa,
Han drev saa langt i Marke.
Vel op før Dag! vi komme vel over den Hede.

14.

„Hør du, Greve Guncelin!
Og vilt du lade mig leve,
Jeg haver mig en Fæstemø,
Og hende vil jeg dig give.“

15.

„Jeg vil ikke have din Fæstemø,
Jeg vil hende ikke have;
Giv mig Salenta, Søster din!
Jeg takker dig all' mine Dage.“

16.

Saa redte de til Bryllup da,
Som de kunde allerbedst;
De bøde dertil de Kæmper,
Som de kunde allerflest.

17.

De bøde Vidrik Verlandssøn,
Stærk Didrik udaf Bern;
De bøde og Holger Danske,
For han vilde stride saa gjerne.

18.

De bøde Sivard Snarensvend,
Han skulde for Bruden ride;
Saa kom Langbeen Risker,
Han skulde hos Brudgommen sidde.

19.

De bød' end Mester Hildebrand,
Han bar for Bruden Blus;
Og hannem fulgte de Kæmper tolv,
De drukke og gjorde godt Ruus.
Vel op før Dag! vi komme vel over den Hede.

¹⁾ tør o: behøver. ²⁾ Funger af Hjelmene. ³⁾ Saamænd ved o: ved de hellige Mænd (Helgene). ⁴⁾ al o: aldeles. ⁵⁾ Antaget for et Slags personlige Skyts-
guder (?), som Hedningen Iver Blaa paakalder, i Modsætning til den christne Kæmpe Herr Guncelins Henvendelse i det følgende Vers. ⁶⁾ trøst o: dristig. ⁷⁾ Skjæl o: god
Grund (s. 3die Vers).

Andantino.

Nr. 11. Hagbard og Signe.

Solo.

1. Kong Hag-bard og Her-re Kong Si - vard De yp - pe - de den - nem en Kiv Alt om hin stol - ten

p *mf*

Tutti.

Sig - ne - lil; Der - for lod Hag-bard sit Liv. Hvad hel - ler I vin-de mig el-ler end saa væn en Mø.

Hvad hel - ler I vin-de mig el-ler end saa væn en Mø.

p

2. Herr Hagbard lader sig Haaret voxte
Og Jomfruklæder skære;
Saa rider han til Sivards Gaard,
Han Slyngende¹⁾ agter at lære.

3. Og det var Hagbard Konge-Søn,
Sig klæder i Skarlagenskind,
Og saa gaaer han i Høieloft
Alt for stolt Signelil ind.

4. „Hil sidder I, stolten Signelil,
I spinder det Silketvinde!
Herr Hagbard haver mig til Eder sendt,
I skulde mig Slyngende kjende²⁾).

¹⁾ Slyngende o: Brodering eller Vævning. ²⁾ kjende o: lære.

5. „Og har Herr Hagbard til mig Eder sendt,
I er en velkommen Gjæst;
Og al den Slyngende, som jeg kan,
Den kjender jeg Eder som bedst.“
6. Alle sad de skønne Jomfruer
Og syede hver, som hun kunde,
Foruden Hagbard Konge-Søn,
Han havde sin Naal i Munde.
7. Foruden Hagbard Konge-Søn,
Han havde sin Naal i Munde;
Men aldrig fik han saa stor en Skaal,
Han drak den jo ud til Bunde.
8. Tog han ud sin liden Kniv,
Alt som han fuldtvel kunde,
Saa ridsed han baade Hjort og Hind,
Som de i Skoven runde.
9. Han ridsed Hjort, og han ridsed Hind,
Han ridsed den vilde Raa;
Og saa drev han den Dag tilende,
Til mærke Nat kom paa.
10. Ind da kom den arge Terne
Udi saa ond en Stund:
„Jeg aldrig saae saa skøn en Jomfru,
Der mindre Slyngende kunde.
11. Hun syer aldrig saa liden en Søm,
Hun haver kun Naal i Munde;
Og hun faaer aldrig saa stor en Skaal,
Hun drikker jo ud til Bunde.
12. Aldrig saae jeg saa djærve Øien
Paa nogen stolt Jomfrue;
Dertil saa har hun og to Hænder,
Der ere som Jern at skue.“
13. Saa silde om den Aftenstund,
Der Dug drev over Spange¹⁾,
Da lyster hende stolt Signelil
Med Andre til Senge at gange.
14. Da spurgte Hagbard Konge-Søn,
Hvor han en Seng skulde faae:
„I skulle sove i Høieloft
Alt paa det Bolster blaa.“
15. For da gik hun, stolt Signelil,
Ned over den Høielofts-Bro.
Og efter gik Hagbard Konge-Søn;
Saa hjertelig der han loe.
16. „Hør I, stolt Jomfru Signelil!
Men²⁾ vi er ene to:
Hvo er den Kjæreste i Verden til,
Der Eders Hu ligger paa?“
17. „Ingen saa er i Verden til,
Min Hu ligger mere paa,
Foruden hin bolde Kong Hagbard
Og ham maa jeg ikke faae.“
18. „Og er det Hagbard Konge-Søn,
I haver af Hjertet saa kjær;
I vender Eder hid, Allerkjæreste min!
Jeg er jo Eder saa nær.“
19. Al den Stund de snakked sammen,
Meente, de var ene to;
Den falske Terne ude da stod,
Hun lyded³⁾ saa vel derpaa.
20. Det var da den falske Terne,
Tog over sig Kaaben blaa;
Og saa gik hun til Høieloft,
Som⁴⁾ Sivard Konning laa.
21. Kong Sivard blev saa vred i Hu,
Han raaber over al sin Gaard:
„Vaagner op nu, alle mine Mænd,
Her er en Kæmpe saa haard.“
22. Saa toge de Hagbard Konge-Søn,
Satte hannem i Bolter nye;
Han vred dem sønder i letten Mag,
Som de havde været af Bly.
23. Det meldte da den gamle Terne,
Hun gav det onde Raad:
„I binde hannem i Signelils Haar,
Han rører ei Haand eller Fod.“
24. Toge de to af Signelils Haar
Og bunde dermed hans Hænder;
Men hun var hannem i Hjertet saa kjær,
Han rykked' dem ikke isønder.
25. Toge de Hagbard Konge-Søn,
Lagde hannem i Boien hin haarde.
Stolt Signelil gaaer ham til og fra,
Hun fælder saa modige Taarer:
26. „Min Fader truer Eder saa fast,
At lad' Eder hænge i Green
Saa aarle i Morgen, i høieste Eg,
Før Solen oprinder igjen.“
27. „I høre det kjæreste Signelil!
I lade god Villie kjende:
Naar I mig seer for Veiret svinge,
Lader Eder i Buret brænde.“
28. Det svarede stolten Signelil,
Saa saare monne hun kvide:
„Saamænd ved!⁵⁾ Hagbard Konge-Søn,
Den Bøn skal jeg Eder vide.“
29. Fulgte de Hagbard Konge-Søn,
Saa tykke⁶⁾ af Slottet ned.
Der græd for hannem saa Mangen, ham saae,
De bare sig ilde derved.
30. Der de komme ud til den Plan,
Hvor Hagbard skulde Livet miste,
Han bad dem holde en liden Stund;
Han vilde der Elskoven friste.
31. „Hænge I op min Kaabe rød;
I lade mig det først see.
Det maatte Kong Sivard end fortryde,
At jeg skulde hænge i Træ.“
32. Stolt Signelil blev den Kaabe vaer,
Det mon hendes Hjerte bedrøve:
„De onde Tidender er visse,
Det nytter ei længer at leve.“
33. Satte hun Ild paa Høielofts Bure,
Saa hastelig den opbrændte;
Det maatte Hvermand for Øie see,
Hun lod god Villie kjende.
34. Det var Hagbard Konge-Søn,
Han Øiet over Axel skjød;
Da stod al Signelils Fruerstue
Udi en brændende Glød.
35. „I tager nu ned min Kaabe rød,
Lader den paa Jorden ligge.
Havde jeg ti Liv i Volde for eet,
Jeg vilde dem ikke tigge.“
36. Kong Sivard ud af Vinduet saae,
Han var saa bange i Hu;
Der seer han Hagbard hænge i Eg,
Og Signelils Bur i Lue:
37. „Havde jeg det tilforn vidst,
At Kjærlighed var saa stærk,
Jeg vilde de Ædlinge ei adskilt
For hele Dannemark.
38. Løbe I Nogle til Signelils Buur
Og redder hendes Liv!
Løbe I Nogle til Galgen hen;
Herr Hagbard er ingen Tyv!“
39. Og der de komme til Signelils Buur,
Da laa hun der i Glød;
Og der de kom, hvor Galgen stod,
Da var alt Hagbard død.
40. Saa toge de Hagbard Konge-Søn,
Svøbte ham i hviden Lin:
Saa lagde de hannem i Christenjord
Hos Signelil, Kjæresten sin.

¹⁾ Spange 3: Bro. ²⁾ Men 3: mens, medens.

³⁾ lydende 3: lyttede.

⁴⁾ som 3: hvor.

⁵⁾ s. Anm. S. 23.

⁶⁾ saa tykke 3: i saa tyk (tæt) en Skare.

Con moto.**Nr. 12. Liden Grimmer og storen Kamper.**

Solo.

1. — Grimmer han gaaer paa Gul - vet, Han kan vel le - ge med Sværd: „I gi - ve mig Jom - fru In - ge - borg, Jeg

mf *p*

Tutti.

vol - der ¹⁾ hen - de med Æ - - re.“ Nu sei - ler han Grim - mer af Lan - det.

Nu sei - ler han Grim - mer af Lan - det.

f

¹⁾ volde o: blive Herre over, tage.

2.
„Mig tykkes, du est saa liden,
Du kan dig ikke omhugge;
Hvor du kommer blandt andre Kæmper,
De drive dig alt tilrygge.“

3.
„Ikke er jeg saa liden,
Jeg kan mig jo vel væge;
Naar jeg slaaes med Kæmper,
Jeg vel mit Sværd kan røre.“

4.
„Kamperen boer paa Birtingsland,
Han er en Kæmpe saa bold;
Kan du hannem til Jorden fælde,
Min Datter maa du volde.“

5.
Grimmer tager ad Døren ud,
Det baade med Harm og Sorg.
„Hvad Svar fik du af Fader min?“
Sagde hun, Jomfru Ingeborg.

6.
„Kamperen boer paa Birtingsland —
Et Kæmpenavn monne han bære;
Kan jeg hannem tildøde slaae,
Da fanger jeg Eder med Ære.“

7.
Det meldte hun den unge Mø:
„Min Fader vil Eder forraade;
Kamper er Eder altfor stærk,
Fører Eder i stor Vaade.“

8.
Men jeg skal laane Eder Hjelm saa god,
Som I maa vel paa lide,
Jeg faaer¹⁾ Eder Brynien vel saa haard,
Som Sværd skal ei paa bide.

9.
Jeg giver Eder Glavind god,
Og Harnisk, som I maa bære;
Det Vaaben er ikke i Verden til,
Som derudi skal skære.

10.
Jeg giver Eder Sværdet
Og faaer Eder det i Haand,
Det bider saa vel i haarde Jern,
Alt som I hug dermed i Vand.“ —

11.
Kamperen staaer paa Birtingsland,
Og seer han ud saa vide:
„Hvad er det for et lidet Vrag,
Her synes til os fremskride?“

12.
Det var liden Herr Grimmer,
Han styrer sin Snekke for Land,
Det var storen Kamper,
Han rækker hannem hviden Haand.

13.
„Vær velkommen, liden Grimmer!
Her times dig ingen Vaande;
Jeg giver dig min Søsterdatter
Og Hælvten af mine Lande.“

14.
„Ei vilde jeg, Jomfru Ingeborg
Skulde spørge det hjem til Lande,
At jeg skulde tage din Søsterdatter
Og gaee dig saa tilhaande.“

15.
Vi ville os gaee paa Vimmings Høi,
Og der skal Striden stande;
Een af os skal Livet lade,
Før vi af Kredsen gange.“

16.
Svarede dertil Kamperen,
Han havde saa rask en Haand:
„Jeg skal have det første Hug,
Det er udi mine Lande.“

17.
Det første Hug, der Kamperen hug,
Han var saa rammer²⁾ i Ord,
Da hug han liden Grimmer,
Saa han faldt neder til Jorde.

18.
Op stod da liden Grimmer,
Han dvælte ikke ret længe:
„Og du skal stande mig eet igjen,
Før Solen ganger til Senge.“

19.
Det andet Hūg kom Grimmer til,
Han hug med høire Hænde.
Han hug i Kampers forgyldte Hjelm,
At Odden i Hjertet vendte.

20.
Saa glad var liden Grimmer,
Den Strid havde faaet en Ende;
Han tog der Guld og meget Sølv,
Førte hjem til Jomfruens Lande.

21.
Jomfruen stander i Høieloft,
Og seer hun ud mod Strande:
„Hisset seer jeg min Fæstemand,
Han lægger sin Snekke paa Sande.“

22.
Tak have Grimmer hin unge,
Han holdt saa vel sin Tro;
Maanedsdag derefter kom,
Da lod han sit Bryllup boe³⁾.

¹⁾ faaer o: skaffer, giver. ²⁾ rammer (ram) o: stærk, kraftig. ³⁾ boe o: berede.

Allegretto.**Nr. 13. Olger Danske og Burmand.***(Færeisk Melodie.)**Solo.*

1. — Bur - mand hol - der i Fel - ten ud, Han la - der sit Skjold vel skin - ne;

mf

Sen - der han Bud til I - se - lands Kon - ning, Han ha - ver en Dat - ter, hin væ - ne.

Tutti.

f Ol - ger Dan - ske han vandt Sei - er af Bur - mand.

f Ol - ger Dan - ske han vandt Sei - er af Bur - mand.

2.

„Hør du, Iselands Konning god!
Du hør nu, hvad jeg siger dig:
Du skal give mig Datter din,
Eller skifte med mig dit Rige.“

3.

„Jeg har mig ei Datter uden een,
Jomfru Gloriant de hende kalde:
Hende jeg har Kong Karvel trolovet,
Jeg troer hannem vel med alle.“

4.

Jeg har hende en Konge bortgivet,
Og Karvel saa er den Konges Navn,
Kan han hende ei for dig værge,
Da skal hun gange dig tilgavn.“

5.

Det var Jomfru Gloriant,
Hun tager over sig Kaaben blaa,
Saa gaaer hun til det Fangetaarn,
Som alle de Fanger udi laae.

6.

„Est du levende, Olger Danske?
Jeg siger dig da paa min Sand:
Her er en Trolld, begjærer mig,
Og det er sorten Burmand.“

7.

Ikke vil jeg den fule Gast,
Jeg lover mig en christen Mand.
Kan du ham i Kamp overvinde,
Saa ganger glad jeg dig tilhaand.“

8.

„Her har jeg ligget i femten Aar
I Baand og haarden Fange;
Vel vorde Eder, Jomfru Gloriant,
At I vilde til mig gange!“
Olger Danske han vandt Seier af Burmand.

9.

„Høre I, goden Olger Danske,
I hjælpe mig af denne Nød!
Førre jeg tager den lede Trolld,
Langt hellere da var jeg død.“

10.

„Vel Eder, Jomfru Gloriant,
At I vilde til mig gange!
I give mig Spise og Drikke saa god,
Da bryder med Burmand jeg en Stang.“

11.

Kunde i flye mig min Hest igjen,
Dertil min Brynje og mit Sværd,
Jeg gjorde det for Eders Skyld,
Jeg red med hannem da en Færd.

12.

Kong Karvel han er min Stalbroder tro,
Han skal det visselig spørge;
Førre skal jeg lade mit Liv,
Før Burmand skal Eder hjemføre.“

13.

„Jeg vil skaffe dig Kosten god,
Den bedste, dig lyster at æde;
Saa giver jeg dig din Hest igjen,
Som dig lyster helst at ride.“

14.

Jeg vil give dig Sværd saa stærk,
Som dig lyster at binde ved Side;
Dertil fanger du Glavind saa fast,
Som du maa vel paa lide.“

15.

Hun tog Olger af det Taarn,
De lod hannem Klæder skjære,
Satte de hannem da øverst til Bord,
De lode da Maden indbære.
Olger Danske han vandt Seier af Burmand.

16.

Burmand kom der ridendes i Gaard,
Han agted den Jomfru bortføre;
Olger Danske mod hannem red,
Han fik hannem Andet at gjøre.

17.

De fægted i Dage, de fægted i to,
Den tredie Dag til Kvelde;
Saa satte de dennem paa en Steen,
Der vilde de Kæmper hvile.

18.

Det var stærken Burmand Kamp,
Han taler til Olger Danske:
„Vil du troe da paa min Gud,
Saa tager jeg dig til Fange.“

19.

Det da svared Olger Danske,
Han gad det ikke lide:
„Naar du kommer til Helved hen,
Saa siig du, Olger dig sendte did.“

20.

Tilsammen red de Hellede paany,
De vare begge saa stærke,
Sønder da gik deres gode Hjelm,
Det Glavind fløi langt i Marke.

21.

De stridde saa længe, de stridde saa hart,
De baade var trætte og møde;
Slagen blev han Burmand Kamp,
Og faldt han da til Jorden død.

22.

Olger red til den Jomfru skjøen:
„I tage Eders Fæstemand:
Jeg har dræbt med mit gode Sværd
Den fule, den forgiftig' Aand.“
Olger Danske han vandt Seier af Burmand.

Nr. 14. Svend Feldings Kamp med Risen.

Allegretto.

1. Svend Fel - ding han sid - der paa Hel - sing - borg, Og ro - ser han af sin Færd; Han var sig

baa - de mild og blid, Han gjor - der sig med sit Sværd.

2.

Svend Felding sig lover en Pilgrimsgang
 Alt indtil Rom at gange;
 Det lover hver dansk Pillegrim,
 At han skulde didhen komme.

3.

Og de rede ud af Dannemark,
 De var ikke uden to:
 Og de gjæsted dem udi en Stad,
 Han hedder Høvdingso.

4.

Og de gjæsted dem i en Hovedstad,
 Han hedder Høvdingso;
 Og de gjæsted dennem en stolt Jomfru,
 Hun var saa væn en Mø.

5.

Og alt da sad den stolte Jomfru,
 Og syede hun Silkesøm;
 Hver en Søm alt der hun syede,
 Hendes Øine runde i Strøm.

6.

„Og hør I det, min stolte Jomfru!
 Hvi sørger I saa saare?
 I sige mig noget af Eders Vaande,
 Jeg løser Eder af den Fare.“

7.

„Her er en Rise paa vort Land,
 Han vil vort Land forøde.
 Han vil ei have anden Kost,
 End Jomfruer til Føde.“

8.

„Og havde jeg Hest, og havde jeg Harnisk,
Min Ryg var ret tilmaade¹⁾,
Jeg vilde for Eder, min stolte Jomfru,
Med hannem bryde en Stage.“

9.

Og de ledte frem trehundrede Heste,
Og de vare alle hvide;
Den første, Svend Felding Sadel paalagde,
Han bugned til Jord som en Tige.²⁾

10.

„Jeg førte mig ud af Dannemark
Vel femten gode Guldringe,
Havde jeg mig fra Jutland en Hest,
De skulde for hannem springe.“

11.

Kom gangendes da en Møllermann
Saa listelig over den Mark:
„Jeg haver mig en broget Hest,
Er født udi Dannemark.“

12.

„Og hør du, goden Møllermann,
Og lad mig Hesten see;
Ere forvist vi baade Danske,
Vi stride med Trolden led.“

13.

Han gjorded Hesten saa meget fast,
Og mest alt over det Tykke;
Hesten faldt for hannem i Knæ,
Og Gjorden udi ti Stykker.

14.

„Og jeg gik mig af Dannemark
Med femten gode Guldringe;
Havde jeg en Sadelgjord for dem,
Da vilde jeg lade dem springe.

15.

I sende Bud saa bradelig³⁾
Hen over den grønne Hede,
I lade den skjønne Jomfru tilsige,
Hun lader en Sadelgjord rede.“

16.

Femten vare de stolte Jomfruer,
Som slyngede Guld med alle,
Før de kunde faae den Sadelgjord,
Svend Feldings Hest kunde holde.

17.

Det første Rid, de sammen red,
De vare baade saa stærke,
Svend Feldings Sværd det brast itu,
Hans Skjold brast langt i Marke.

18.

Svend Felding fandt paa saa godt et Raad,
Og sig saa vel til Fromme:
„Du, mød mig imorgen i Marken ud,
Da vil jeg her visselig komme.

19.

Det var jo ikke mit Alvor idag,
Jeg vilde min Hest ikkun prøve;
Du møde imorgen paa dette Sted,
Jeg vil dig mandelig bide.“

20.

Svend Felding gaaer sig til Kirken hen,
Og lod han sig berette;
Og saa lod han sin Brynje beslaae,
Vor Herre lod han i sætte.

21.

„I tage nu hen det kronede Sværd,
Jeg Intet kan dermed gjøre;
I hente mig hid en Skudemast,
Den mægter jeg vel at føre.“

22.

Det andet Rid, de sammen red,
De Hellede baade var vrede;
Troldens Hals brast sønder i to,
Hans Hoved drev langt i Hede.

23.

Hans Hoved i ni, hans Ryg udi fem,
Hans Been i femten Stykker;
Saa red han⁴⁾ til den stolte Jomfru,
Hannem lysted da først at drikke.

24.

Og ud da ginge de Riddere ni,
De toge Svend Felding af Hest:
„Land og Rige vi Eder antvorde,
Om Jomfruen I vil fæste.“

25.

„Jeg haver mig en Jomfru fæst
I Østerlands Kongerige;
For Tønder syv af det røde Guld
Jeg vil hende ikke svige.

26.

I lade kun bygge et muret Huus
Foruden ved Høvdingsø,
I spare der aldrig for danske Pill'grim
Enten Viin eller fuld godt Brød.“

27.

Der spares ikke for danske Hofmænd
Enten Viin eller fuld godt Brød.
De bede Godt tor Svend Feldings Navn;
Han er for langen⁵⁾ død.

¹⁾ var ret tilmaade o: passede ret. ²⁾ Tige o: Tøvehund. ³⁾ bradelig o: brat, hastig. ⁴⁾ han o: Svend Felding. ⁵⁾ for langen o: for langesiden.

Nr. 15. Herr Tønne.

Allegretto.

Solo.

1. Herr Tøn - ne han ri - der af Als - ø ud, Han fø - rer sit Gla - vind ryst¹); Og en - ten det er til

mf

Tutti.

Lands el - ler Vands, Er han en Helt saa trøst²). Raa - der I vel de Ru - ner!

mf

Raa - der I vel de Ru - ner!

2. Herr Tønne han rider i Rosens Lund, At bede³) den vilde Hind;
Der møder hannem Dværgens Datter,
Hun hviler sig under en Lind.
3. Og saa slog hun de Runeslag,
At Harpen saa vel maatte klinge;
Den vilde Fugl, paa Kviste sad,
Forglemte sin Sang at synge.
4. Der blomstredes Mark, der løvedes Riis,
Det kunde de Runer saa vende.
Hr. Tønne sin Ganger med Spore tvang.
Han kunde dog ikke undrende.
5. „Her sidder I, Dværgens Datterlil,
Og vil I være min Kjære,
Da alle de Dage, jeg leve maa,
Jeg vil Eder elske og ære.“
6. „Og hør du, Ridder Herr Tønne!
Lad fare den Elskovens Værk;
Jeg haver mig en Fæstemand.
En Konning for alle de Dværge.“
7. „Før Dværgekonning skuld' Eder faae,
Og han skulde nyde den Lykke,
Før skulde jeg vove mit unge Liv,
Og bryde mit Glavind istykker.“
8. Det svarede Dværgens Datter,
Hun svarede det saa for sig;
„Du faaer vel vænere Fæstemø;
Ret aldrig vinder du mig.“
9. Du skynde dig, Ridder Herr Tønne!
Du vogte saa vel din Gang;
Min Fader og min Fæstemand
De tøve nu ikke længe.“

¹) ryst o: stærk. ²) trøst o: trøstig, modig. ³) bede o: jage, fælde paa Jagten.

10. Og det var hendes kjær Moder,
Hun ud af Bjerget saae,
Da blev hun Ridder Herr Tønne vaer
Under grønne Lind at staae.
11. Ud kom da hendes kjær Moder,
Og hun var vred og gram:
„Og hør du, Ulfhild, Datter min,
Saa lidet falder her din Gang.
12. Den Dværgekoning haver dig fæst,
Med Ære har han dig vundet;
Du turde ikke Herr Tønne
Med Runeslag have bundet.“
13. Det var da Dværgens Datter,
Hun ganger i Bjerget ind;
Men efter gaaer Ridder Herr Tønne,
Alt under Skarlagenskind.
14. Og det var Dværgens Frue,
Lader brede med Silke den Stol,
I Dvale sad den Herre derpaa,
Alt indtil Hanen gol.
15. Og det var Dværgens Frue,
Lader hente ind Bøger fem;
Hun løste den Herre af Runebaand;
Hendes Datter havde bundet dem.
16. „Nu haver jeg dig af Runen løst,
De kan dig nu aldrig meer binde.
Det haver jeg gjort for Ærens Skyld;
Min Datter skal dig ei vinde.
17. End mere vil jeg for Æren gjøre,
For Elskoven og god Villie:
Jeg flye dig vil en Fæstemø,
En Rose over alle de Lilier.
18. Thi jeg er fød af Christenfolk
Og tagen i Bjerget ind,
Jeg haver mig en Søsterlil,
Hun hedder Fru Adelin.
19. Paa Island saa bærer hun Kronen
Og dertil Dronninge-Navn;
Hendes Datter blev hende stjaalt fra,
Saa vide gaaer deraf Sagn.
20. Den Jomfru hun sidder i Upsal,
Hun hedder stolt Ermelin,
En Staalstang er for hendes Buredør,
Derfor ligger vilden Grib.
21. Der ligger Grib og Løve,
Dertil de Bjørne hvide;
Men det er dig til Lykke lagt,
At du skalt komme did.
22. Den Konge haver en Brodersøn,
Til ham skal Riget komme;
Hans Hu staaer til den væne Mø,
Den Rose over alle Blommer.
23. Nu vil jeg give dig Sadel og Hest,
Og gyldne Sporer nye;
Du rider aldrig saa vild en Sti,
Du skalt jo finde til By.
24. Og jeg skal give dig Klæder,
Med røde Guld lagt i Sømme;
Jeg skal dig give det røde Skjold,
Er lagt med Ædelstene.
25. Jeg skal dig give gode Guldbaand,
Deri ere Runer drevne;
At hvert et Ord, du tale skalt,
Det falder, som det var skrevet.“
26. Op stod da Ulfhild, Dværgens Datter,
Hun undte den Ridder saa vel:
„Jeg giver dig det gode Sværd,
Og Glavind¹⁾ blank dertil.
27. Du aldrig seile skalt den Sø,
Du kommer jo vel til Land;
Du aldrig skalt saaret blive
Af nogen Jorderigs Mand.“
28. Og det var stolten Fru Thorelil,
Hun skjænkede ham klaren Viin;
„Du skynde dig snart af Bjerget ud,
Før hjem kommer Herre min.“
29. Herr Tønne rider ad Sverrig,
Sin Lykke vil han friste;
Der seer han da de Riddere ni,
Holdt væbnede under de Kviste.
30. „Her holder I, svenske Riddere ni,
Og ville I stride for Ære?
Eller vil I stride for røden Guld?
Eller for Eders Hjertenskjære?“
31. Det svared Algvod Kongens Frænde,
Han var saa stolt udi Sinde:
„Nok haver jeg Ære og røden Guld,
Jeg tør²⁾ det ikke vinde.
32. Der er en Mø udi Upsal,
Hun hedder Ermelin,
For hendes Skyld bryde vi et Spær,
Hun blive min eller din.“
33. Det første Rid, de sammen red,
De Hellede baade var stærke,
Da sønder gik deres gode Skjold,
Deres Glavind drev langt i Marke.
34. Det andet Rid, de sammen red,
Det var og ikke af Falsk,
Herr Algvod drev for Sadelbue,
Og sønder gik hans Hals.
35. Det var da de svenske Riddere,
De axlede Kaaben blaa,
Saa ganger de i Høieloft
For svenske Konning at staae.
36. „Her er en Judte³⁾ kommet i Land,
Han er baade broget og sribet,
Han otte Ridd're lemlæstede,
Saa ilde han for dem har pebet.
37. Han otte Ridd're lemlæstede,
De er baade halte og lamme;
Han Algvod vog, Eders Brodersøn,
Saa faae den Judte Skam!
38. Da svared den gamle Konge,
Alt med sit lange graa Haar,
„I hævne mig over den sribede Judte;
Jeg gi'er Eder Sabel og Maar⁴⁾.“
39. Ud red de svenske Hofmænd,
Og de vilde vinde den Priis.
Den Latter han dem snart fordrev,
De bleve af Skaden viis.
40. Og det var Ridder Herr Tønne,
Han rider til Upsals By;
Hans Skjold det skinner som Guld,
Hans Glavind det glimmed i Sky.
41. Han vog⁵⁾ der de hvide Bjørne,
Han bryder den store Staalstang,
Og ud han tog den skønne Jomfru,
Som der havde ligget i Tvang.
42. Der han havde veiet de svenske Ridd're,
Dertil baade Løve og Bjørn,
Saa ganger han til Høieloft,
For Ermelin hin skønne.
43. „Velkommen vær, Ridder Tønne,
Til disse fremmede Lande!
Og det vil jeg for Sanden sige,
Jeg har efter Eder længet.
44. Da jeg var mig saa lidet et Barn,
Da blev der spaaet mig,
En fremmed Ridder skuld' veie Algvod,
Og føre mig hjem med sig.
45. Jeg beder dig, Ridder Herr Tønne!
Du aldrig forlader mig;
Der Ingen er udi Verden til,
Jeg heller trolover, end dig.“
46. Det svared Ridder Herr Tønne,
Tog Jomfruen i sin Favn:
„Jeg aldrig vil dig forlade;
Det svær jeg ved Drottens⁶⁾ Navn!“
47. Saa tog han den skønne Jomfru
Alt med hendes røde Guld;
Saa førte han hende til Danmark,
De bleve hinanden huld.
48. Han førte hende til sin Gaard,
Hun var en Rosens-Blomme.
Og alle de Folk, paa Alsø vare.
De favned⁷⁾ saavel deres Komme.
49. Det var sig Ridder Herr Tønne,
Han holdt saavel sin Tro;
Og Maanedsdag derefter
Lod han sit Bryllup boe.

¹⁾ Glavind o: Landse. ²⁾ tør o: behøver. ³⁾ Judte o: Jyde, Dansk. ⁴⁾ Sabel og Maar o: Sobelskind og Maarskind. ⁵⁾ veie, vog o: dræbe, dræbte. ⁶⁾ Drotten o: Christus. ⁷⁾ favne o: modtage med Glæde og Æresbeviisninger.

Nr. 16 a. Agnete og Havmanden. *)

Andantino.

1. Ag - ne - te hun stan - der paa Hol - me - gaards Bro, Da kom der en Hav - mand fra Bun - den

op — Aa, ja, ja! Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op.

2. „Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Og vil du nu være Allerkjæresten min?“

3. „O ja saamænd, det vil jeg saa,
Naar du ta'er mig med paa Havsens Bund.“

4. Han stopped hendes Øren, han stopped hendes Mund,
Saa førte han hende til Havsens Bund.

5. Der var de tilsammen i otte Aar,
Syv Sønner hun ved den Havmand faaer.

6. Agnete hun sad ved Vuggen og sang,
Da hørte hun Holmegaards Klokker klang.

7. Agnete hun ganger for den Havmand at staae:
„Og maa jeg mig udi Kirken gaee?“

*) slg. mine „Norske Folke-S. og Mel.“ Nr. 8, „Tydske“ Nr. 9, og ovenstaaende Mel. med Nr. 37 i Afdeling III af „Slaviske Folke-S. og Mel.“

Nr. 16b. Agnete og Havmanden.

Allegretto.

(Mel. fra Bornholm.)

1. Ag - ne - te hun stan - der paa Hol - me - gaards Bro, Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op —

Aa, ja, ja! Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op.

The musical score is written for voice and piano. The voice part is in treble clef with a 3/8 time signature. The piano accompaniment consists of two staves, treble and bass, with a 3/8 time signature. The first system shows the voice entering with the lyrics '1. Ag - ne - te hun stan - der paa Hol - me - gaards Bro, Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op —'. The piano accompaniment begins with a piano (p) dynamic. The second system shows the voice entering with the lyrics 'Aa, ja, ja! Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op.' The piano accompaniment continues with a piano (p) dynamic.

8.

„Ja gjerne maa du til Kirken gaae,
Naar igjen du kun kommer til Børnene smaa.“

10.

Agnete hun ind ad Kirkedøren kom;
Der saae hun sin Moder, og vendte sig om.

12.

„Og jeg haver været paa Havsens Bund,
Syv Sønner jeg der ved Havmanden fik.“

9.

Han stopped hendes Øren, han stopped hendes Mund,
Saa førte han hende paa Holmegaards Grund.

11.

„Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Hvor har du i otte Aar været fra mig?“

13.

„Hvad fik du til Fæstensgave din,
Da han dig fæsted til Bruden sin?“

Nr. 16c. Agnete og Havmanden.

(Mel. fra Bornholm.)

Andantino.

1. Ag - ne - te hun stan - der paa Hol - me-gaards Bro, Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op —

Aa, ja, ja! Da kom der en Hav - mand fra Bun - den op.

p

pf

14. „Han gav mig da et prægtigt Guldbaand,
Det bindes ei bedre om Dronningens Haand.“

15. Den Havmand ind ad Kirkedøren treen,
Og alle de smaa Billeder de vendte sig omkring.

20. „Ret aldrig jeg tænker paa de Store eller Små,
Langt mindre paa det Lille, som i Vuggen laa.“

16. Hans Haar det var som det pureste Guld,
Hans Øine de vare saa taarefuld.

17. „Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Og dine smaa Børn de længes efter dig.“

18. „Og lad dem længes, mens de længes vil,
Slet aldrig kommer jeg mere dertil!“

19. „O tænk paa de Store, og tænk paa de Små,
Og tænk paa det Lille, som i Vuggen laa.“

21. Og Havmanden hjem til Børnene kom,
Men borte blev Moderen til dem.

Andantino.

Nr. 16 d. Agnete og Bjerghmanden.

(Fra Slesvig.)

Solo. 1. Ag - ne - te gik u - de paa Mar - ken og græd, — *Tutti.* Fug - le - ne syn - ge — *Solo.* Da stod den

sempre dolce e legato. Fug - le - ne syn - ge —

Tutti. 4de St. de syn - ge —

Bjerghmand og ly - ded' der - paa. Skjøn - ne Ag - ne - te!

Skjøn - ne Ag - ne - te!

2. „Agnete, Agnete! kom ad Bjerget til mig,
Det rødeste Guld det giver jeg dig.“

3. Agnete hun gik Bjerget tøise¹⁾ omkring,
Saa gik hun sig ad Bjerget ind.

4. Agnete var i Bjerget tre Gange tre Aar:
Hun længes saa saare at see grønne Jord.

5. Agnete sad ud' og sang Lullernebi²⁾;
Da hørte hun Englands Klokker at ring'.

6. Agnete gik for sin Fæstemand at staa:
„Maa jeg ind til Englands Kirke gaee?“

7. „Ja, vel maa til Englands Kirke du gaee;
Det røde Guld maa du ei tage paa.

8. Og naar du kommer paa Kirkegaard,
Maa du ei slaee ud dit favre Guldhaar.

9. Og naar du kommer paa Kirkegulv,
Maa du ei gaee med din kjær Moder i Stol.

10. Og naar du hører den Høiestes Navn,
Saa maa du ei bøie Knæ til Jord.“

11. Agnete tog alt sit røde Guld paa,
Hun slog og ud sit favre Guldhaar.

12. Den Tid hun kom paa Kirkegulv,
Saa gik hun med sin kjær Moder i Stol.

13. Og da hun hørte den Høiestes Navn,
Da bøied Agnete Knæ til Jord.

14. Den Tid, da Prædiken og Messen var endt,
Da gik hun med sin kjær Moder hjem.

15. „Agnete, Agnete! kom ad Bjerget til mig;
Dine syv smaa Sønner græder haardt for dig.“

16. „Lad dem græd', lad dem græd', lad dem græd',
men de vil!
Jeg nu ei mere hører dem til.“

17. Saa gav han hende en Syge saa krank;
Fuglene synge —
Agnete hun døde i selvsamme Stund.
Skjønne Agnete!

¹⁾ tøise, tøsser o: to Gange (islandsk: tvísvar).

²⁾ Lullernebi o: Visselulle (engelsk: lullaby).

Nr. 16 e. Agnete fra Holmegaard.*)

Andantino.

1. Ag - ne - te var u - skyl - dig, Var el - sket, var tro; Men sted - se var hun een-som, Hun al - drig hav - de

Ro — Al - drig Ro — Hun fry - de - de vel An - dre, Men al-drig var hun fro.

2. Agnete hun stirred'
I Bølgerne de blaa,
Og see! da kom en Haymand
Fra Bunden op at staae —
Op at staae!
Men stedse Agnete
Paa Bølgerne kun saae.

3. Hans Haar var som spundet
Af pureste Guld,
Hans Øie det var kjærligt,
Hans Mine den var huld —
O! saa huld!
Hans skjældækte Barm var
Af Kjærlighed fuld.

4. Han sang for Agnete
Sin Elskov, sin Nød;
Hans Kvad det var saa kjælent,
Hans Stemme var saa sød —
O! saa sød!
Hans Hjerter ham fra Læberne
Saa lifligen flød.

5. „Og hør, min Agneté!
Hvad jeg vil sige dig:
Mit Hjerter det fortæres
Af Længsel efter dig —
Efter dig!
O, vil du det husvæle!
O, vil du elske mig!“

*) Til Nr. 16 e) og f) har jeg optaget de, i al deres Forskjellighed, begge saa yndige Bearbejdelser af den gamle Folkeviser, da det forhøier Interessen for Melodierne, naar de forbindes med egne Texter istedetfor at synges alle med samme Text.

6. To sølvspændte Sko flux
Paa Klintebreden stod;
Der fandtes aldrig skjønnere
Paa nogen Dronnings Fod.
„For din Fod!
Min Elskede! — saa kvad han —
Du tage dem imod!“
7. Saa tog han af Barmen
Et perlestukket Baand;
Der aldrig saaes et skjønnere
Om nogen Dronnings Haand.
„Dette Baand!
Min Elskede! — saa kvad han —
Du binde om din Haand!“
8. Saa tog han en Guldring
Af Fingeren sin;
Der fandtes ingen skjønnere
I nogen Dronnings Skrin.
„Her, fra min,
Min Elskede! — saa kvad han —
Du sætte den paa din!“
9. Agnete ned paa Himlen
I Havdybet saae;
Den Bølge var saa sølvklar,
Og Bunden var saa blaa —
O, saa blaa!
Da smilede den Havmand,
Og sang, og sagde saa:
10. „Og hør, min Agnete!
Hvad jeg dig sige vil:
For dig mit Hjerter brænder
Af Kjærligheds Ild.
O, vær mild!
Siig, vil du mig husvale?
Vil du mig høre til?“
11. „Og hør du, skjøen Havmand,
Jeg vil tilhøre dig,
Hvis ned til Havets Afgrund
Du med vil tage mig!
Tag du mig!
Og før mig til din Havbund!
Der vil jeg elske dig.“
12. Han stopped' hendes Øre,
Han stopped' hendes Mund;
Saa foer han med Agnete
Dybt ned paa Havets Bund.
Mund paa Mund —
De favnedes og kyssedes
Saa trygt paa Havets Bund.
13. Agnete hun var der
I Aaringer to;
De elskede hinanden
Saa kjærlige og troe —
Elskovstroe.
To Sønner der hun fødte
I Havmandens Bo.
14. Agnete sad rolig
Ved Vuggen der og sang;
Da hørte hun en Jordlyd,
Som ovenover klang:
Ding, ding, dang!
Og det var Kirkens Klokke
I Holmegaard, som klang.
15. Agnete lod Vuggen
Saa pludseligen staae,
Og ilte til sin Havmand:
„Skjøen Havmand! tør jeg gaae?
Tør jeg gaae?
O, tør jeg end før Midnat
Til Holmekirke gaae?“
16. „Du gjerne maa før Midnat
Til Holmekirke gaae,
Naar kun før Dag du vender
Til Børnene de smaa.
Gaa! gaa! gaa!
Men vend før Dag tilbage
Til Børnene de smaa!“
17. Han stopped' hendes Øre,
Han stopped' hendes Mund,
Saa foer han op med hende
Til Holmegaardens Grund.
Mund fra Mund —
De skiltes, og han dukked'
Igjen til Havets Bund.
18. Agnete sig skyndte
Til Kirkegaarden hen;
Der mødte hun sin Moder,
Og vendte sig igjen.
„O, hvorhen?“
Men hendes Moder vendte
Den Flygtende igjen.
19. „Og hør du, Agnete!
Hvad jeg vil sige dig:
„Hvor har du havt dit Ophold
Saalænge langt fra mig?
Langt fra mig!
Siig, hvor har du dig opholdt
Saalænge hemmelig?“
20. „O, Moder! jeg har dvælet
I Havmandens Bo;
Med ham jeg alt dernede
Har faaet Sønner to.
Und mig Ro;
Jeg gaaer nu hen at bede,
Og siden til min Bo.“
21. „Og hør du, Agnete!
Hvad jeg vil sige dig:
Her dine to smaa Døttre
Tildøde græmme sig.
Skrig i Skrig
De græde, de smaa Piger,
De længes efter dig.“
22. „Lad længes, lad græde
De to smaa Døttre her:
Mit Øre det er lukket,
Jeg hører dem ei der —
Dem ei der!
Og der de to smaa Sønner
Forsmægted', blev jeg her.“
23. „O, red dog de Arme!
O, lad dem ei forgaae!
O, tænk dog paa den Mindste,
Som end i Vuggen laa!
Hjem du gaae!
Og glem de to smaa Trolde
For dine ægte Smaa!“
24. „Lad blomstre, lad falme
De To, som Himlen vil!
Mit Hjerter det er lukket,
Det hører dem ei til —
Dem ei til!
Jeg ene for min Havmands
Smaa Sønner leve vil!“
25. „Og kan du dem glemme,
Som ved dit Hjerter loe,
Saa tænk paa deres Faders,
Din Ægteherres Tro —
Kjend hans Tro!
Saasnart du var forsvundet,
Han mistede sin Ro.
26. Han sørged' en Sommer,
Han sørgede for dig,
Og ned fra Holme-Fjeldklint
Saa styrtede han sig —
Styrter han sig!
Der funde de paa Stranden
I Skumringen hans Lig.
27. Nu nys man det lagde
I Kisten ned med Sang;
Og hørte du, min Datter!
Ei Klokkerne, som klang:
Ding, ding, dang?“ —
Nu vendte hendes Moder sig,
Og Midnatsklokken klang.
28. Agnete hun traadte
Ad Kirkedøren ind,
Og alle de smaa Billeder
De vendte sig omkring —
Rundt omkring!
I Kirken de smaa Billeder
De vendte sig omkring.
29. Agnete hun stirred
Mod Altertavlen hen,
Og Altertavlen vendte sig, og
Alteret med den —
Alt med den
Sig vendte, hvor hun Øiet
I Kirken vendte hen.
30. Agnete hun stirred
Paa Stenen for sin Fod,
Og saae sin Moders Navn, som
Paa Ligstenen stod,
Hvor hun stod —
Da brast den Armes Hjerter,
Da isned' hendes Blod.
31. Agnete hun raved',
Hun segnede, hun faldt;
Nu alle hendes Smaabørn
De længes overalt —
Overalt!
Nu Sønner, som Døttre,
De længes overalt.
32. Lad græde, lad længes,
Lad sørge her og der!
Lukt er nu hendes Øie,
Det aabnes aldrig meer —
Aldrig meer!
Og knust er hendes Hjerter,
Det slaaer nu ikke meer.

Nr. 16f. Agnete.

Andantino.

1. Ag - ne - te sid-der paa den een - som - me Strand, Saa sag - te - lig de Bøl - ger slaaer op paa hvi - den

Sand — Aa, ja, ja! Saa sag - te - lig de Bøl - ger slaaer op paa hvi - den Sand.

2.
De Bølger svulme med skummende Top,
En Havmand sig skyder fra Havbunden op.

3.
Hans Pandser var om Livet af sølvblanke Skjæl,
Derpaa skinte Solen udi Rosenkvæld.

4.
Hans Spyd var en Baadstang, dens Krog var en Koral,
Hans Skjold var en brunhvælveth Skildpaddeskal.

5.
HansHjelm var et Sneglehuus; hans Haar var af Tang,
Som Strandmaagens Stemme var Havmandens Sang.	15.
Agnete sad i Buret alt under Siv og Tang,
Da hørte hun paa Jorden de Kirkeklokkers Klang.	25.
I Aftenkvæl, da Røgen ¹⁾ og Mørket faldt paa,
Agnete monne atter til Stranden udgaae.
6.
„Og siig du mig, skjøen Havmand, alt fra din vaade Bo!
Naar kommer der en Beiler og fæster min Tro?“	16.
Agnete for sin Husbond da ganger ind at staae:
„O lad mig dog endnu engang til Gudsbord gaae!“	26.
Hun folded sine Hænder, den uselige Viv:
„Gud naade mig og tage saa brat mit unge Liv!“
7.
„Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Alt til din kjære Fæstemand saa skal du kaare mig.	17.
„Og hør du mig, Agnete, hvad jeg vil sige dig:
I fiirogtyve Timer maa du forlade mig.“	27.
Agnete sank i Græsset, i blaa Violer ned;
Det siger jeg, de Roser de blegnede derved.
8.
Jeg eier under Havet saa lystelig en Hal,
Du Væggen finder sleben af klareste Krystal.	18.
Agnete kysser kjærlig de Sønner syv saa brat,
Hun ønsker dennem alle vel tusinde god Nat.	28.
Bogfinkerne da kvidred saa høit fra grønne Kvist:
Nu døer du, Agnete, det vide vi forvist.
9.
Syvhundred unge Piger opvarte ved min Disk,
Foroven som en Kvinde, forneden som en Fisk.	19.
Og græde gjorde Store og græde gjorde Smaa,
Og græde gjorde Barnet, som udi Vuggen laa.	29.
I Tusmørkets Time, som Straalerne nedgik,
Da skjælved hendes Hjerte, da sank hendes Blik.
10.
En Slæde jeg dig skjænker, som Perlemoer at see;
Den drager dig den Sælhund, som Renen paa Sne.	20.
Agnete nu paa Stranden igjen i Luften staaer,
Hun havde ei seet Solen i otte lange Aar.	30.
De salte Bølger stige saa susende med Ak,
Saa sagtelig de Liget til Havbunden trak.
11.
Og i min grønne Have saa høit de Blomster staae,
De hæve sig i Vandet, som udi Luften blaa.“	21.
Agnete træder høvisk for sine Frænder ind:
„Vi kjende dig ei mere, du fæle Troldekvind.“	31.
Tre Dage var paa Bunden hun efter sin Død,
Da atter hende Bølgerne til Havfladen skjød.
12.
„Og er det som du siger, skjøen Havmand, for sand,
Da vil jeg dig udkaare alt til min Fæstemand.“	22.
Agnete treen i Kirken ved Klokkernes Dingding,
Men alle de Smaabilleder de vendte sig omkring.	32.
Den liden Dreng paa Fælleden saa aarle vogter Gjæs,
Da fandt han Agnete henskyttet hist paa Næs.
13.
Agnete sprang i Havet, den hulde Venneviv,
Ved Foden hende trak han bag Havgræs og Siv.	23.
Agnete sætter Kalken med Vinen for sin Mund,
Da var det som hun stirred i Havets sorte Grund.	33.
I Sandet blev hun jordet, bag tangklædte Steen;
Den skjærmer nu for Bølgerne de mødige Been.
14.
Tilsammen der de leved i otte lange Aar,
Syv Sønner under Havet hun med Havmanden faaer.	24.
Da skjælved hun saa saare, hun mæled ei et Ord,
Af Bægret spille Vinen hun skjælvende paa Jord.	34.
Hver Morgen og hver Aften er Stenen salt og vaad;
Det, sige Byens Piger, er Havmandens Graad.

¹⁾ Røgen o: Taagen.

Nr. 17. Liden Gunver.

Andante.

1. Li-den Gun - ver van - drer som helst i Kveld, Saa tan - ke - fuld; Hendes Hjer - te var Vox, hen - des un - ge Sjæl Var
 2. Li-den Gun - ver me - der med Sil - ke - snor Ved Ha - vets Bred; Da hæ - ve - des Bøl - gen, og Van - det foer Saa

prø - vet Guld. O vogt dig, mit Barn, for de fal - ske Mand - folk!
 brat af - sted. O vogt dig, mit Barn, for de fal - ske Mand - folk!

p *cresc.*

Harm. efter Joh. Hartmann (f. 1726, d. 1793).

3.
 Skjøn Havmand sig op af Havet skjød,
 Beklædt med Tang;
 Hans Øie var kjærligt, hans Tale var sød,
 Som Harpens Klang.
 O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

4.
 „Liden Gunver du martrer mig Dag og Nat
 Med Elskovs Ild!
 Mit Hjerte vansmægter, min Sjæl er mat,
 O vær dog mild!
 O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

5.
 Du række mig kun din snehvide Arm
 Paa Sømands Tro,
 Saa trykker jeg den til min brændende Barm,
 Saa faaer jeg Ro.
 O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

6.
 Liden Gunver, mit Bryst, bag sit haarde Skjæl,
 Er blødt og ømt.
 Mit Navn er Trofast, min ukunstlede Sjæl
 Foragter Skrømt.“
 O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

7.
 „Og er dig min Arm til saa stor Behag,
 Til Trøst og Ro,
 Skjøn Havmand, saa skynd dig, saa kom kun og tag
 Dem begge to!“
 O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

8.
 Han trak hende fra den steile Bred,
 Glad ved sin Svig;
 Som Storm var hans Latter, men Fiskerne græd
 Ved Gunvers Lig.
 O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Joh. Ewald.

Andantino.

Nr. 18a. Havfruens Spaadom.*)

1. Dan - kon - ning han la - der en Hav - fru - e gribe, — Den Hav - fru dand - ser paa Til - lie — Og

den la - der han i Taar - net kni - be, For hun ik - ke frem-med' hans Vil - lie.

2. Og Dronningen hedder¹⁾ paa Svende to:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„I bede den Havfru for mig indgaee,
For hun skal fremme min Villie.“

4. Men Dronningen klapper paa Hyndet blaa:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„Du sidde, Havfru, og hvile herpaa;
Thi du skal fremme min Villie.**)

6. „Og vedst du det, saa vedst du mere,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Du sige mig af min Skjæbne flere;
Saa kan du fremme min Villie.“

3. Ind kom den Havfru og stedes for Bord:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„Hvad ville I, Dronning? hvi send' I mig Ord?
Jeg kan ikke fremme Eders Villie!“

5. „Vil I saa forraade mit unge Liv?
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Her ligger under den hvasse Kniv! —
Hure²⁾ skulde jeg fremme Eders Villie?“

7. „Og veed jeg din Skjæbne og siger dig den,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Du lader mig vist paa Ilden brænde;
Thi fremmer jeg nødig din Villie.“

*) slg. m. „Norske Folke-S. og Mel.“ Nr. 6. **) Vers 4-6 slg. med m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 47, V. 5-7. — ¹⁾ hedder o: kalder. ²⁾ hure o: hvorledes.

Nr. 18b. Havfruens Spaadom.

Andantino.

1. Dan - kon - ning han la - der en Hav - fru - e gri - be, — Den Hav - fru dand - ser paa Til - lie — Og den la - der han i

Taar - net kni - be, For hun ik - ke frem - med' hans Vil - lie.

8. Du føder Sønner saa bolde tre;
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Dit unge Liv forspilde de.
Saa fremmer jeg nu din Villie.“

9. „Skal det mig for dennem ei bedre gaae,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Siig mig, hvad Skjæbne skulle de faae?
Saa kan du fremme min Villie.“

10. „Den Ene skal Konning i Danmark være,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Den Anden skal Kronen af røde Guld bære.
Saa kan jeg fremme din Villie.

11. Den Tredie skal være saa viis en Mand;
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Dit unge Liv lader du for ham.
Nu haver jeg fremmet din Villie.“

12. Og Dronningen svøber sit Hoved i Skind,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Hun gik i Loftet¹⁾ for Kongen ind;
Thi Havfruen fremmed' hendes Villie.

13. „Hør I, allerkjæreste Herre min,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
I give mig denne Havfru fin,
For hun haver fremmet min Villie.“

¹⁾ Loftet o: Høieloft.

Con moto.

Nr. 18c. Havfruens Spaadom.

(Færøisk Melodie.)

1. Dan - kon - ning han la - der en Hav - fru - e gri - be, — Den Hav - fru dand - ser paa Til - lie — Og

den la'er han i Taar - net kni - be, For hun ei frem - med' hans Vil - lie.

14. „Jeg giver ikke den Havfrue Liv,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Thi hun forraadte mine Snekker syv;
Da fremmed' hun ikke min Villie.“

15. Men Dronningen sortnede som en Jord,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Hun daaned' som død for Kongens Bord,
For Havfruen fremmed' hendes Villie.

16. „Min Kjære, I tage det ikke saa nær!
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Følg hende til Strande med alle dine Møer,
Men¹⁾ hun haver fremmet din Villie.“

17. Hun klædte den Havfru i Skarlagen rød,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
For hun havde spaaet hendes egen Død.
Saa fremmede hun hendes Villie.

18. Og Dronningen taler til alle sine Møer:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„I følge den Havfru ud til Sø,
Thi hun haver fremmet min Villie.“

19. Den Havfru sættes paa Bølgen hin blaa,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Men Dronningen græd, og Ingen der lo.
Saa havde hun fremmet hendes Villie.

20. „I tør ikke græde, græd ikke for mig,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Thi Himmerigs Dør staaer aaben for dig.
Nu haver jeg fremmet din Villie.

21. I Himmerig skal du bygge og boe;
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Der fanger du først baade Hvile og Ro.
Nu haver jeg fremmet din Villie.“

¹⁾ men o: mens, da.

Allegretto.**Nr. 19 a. Elvehøi.***Solo.*

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mi-ne Øi - ne de fin - ge en Dva - le; Der

dolce

Tutti.

kom to Jom - fru - er gan - gen-des frem, De vil - de med mig ta - le. Si - den jeg hen-de først saae.

mf

Si - den jeg hen-de først saae.

2. Den Ene klapped mig paa Kind
Den Anden mig hvisked i Øre:
„Vaagn op, du favren Ungersvend!
Om du vil Dandsen røre.

3. Vaagn op, du favren Ungersvend!
Om du vil Dandsen røre;
Min Jomfru vil en Vise kvæde,
Om I lyster hende at høre.“

4. Den Ene begyndte en Vise at kvæde
Saa favert over alle Kvinder;
Og striden Strøm den stilles derved,
Som førre var vant at rinde.

Allegretto.

Nr. 19b. Elvehøi.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mi - ne Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der kom to

p

Tutti.

Jom - fru - er gan - gen - des frem, De vil - de gjer - ne med mig ta - le. Si - den jeg hen - de først saae.

Si - den jeg hen - de først saae.

mf

5. Og striden Strøm den stilttes derved,
Som førre var vant at rinde;
De liden smaa Fiske, i Floden svam¹⁾,
De legte med deres Finne.

6. De liden smaa Fiske, i Floden var,
De legte med deres Hale,
De Fugle smaa, i Skoven var,
Begyndte at kviddre i Dale.

7. „Og hør du, favren Ungersvend!
Og vil du hos os blive,
Da ville vi kjende²⁾ dig ramme³⁾ Runer,
Dertil at læse og skrive.

¹⁾ svam o: svømmede. ²⁾ kjende o: lære. ³⁾ ramme o: forstaae.

Nr. 19c. Elvehøi.

Andantino.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mine Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der kom to Jom - fru - er

gan - gen - des frem, De vil - de gjer - ne med mig ta - le. Si - den jeg hen - de først saae.

Tutti.

Si - den jeg hen - de først saae.

8. Og jeg skal kjende dig Bjørnen at binde
Og Bassen ¹⁾ op til den Eg,
Og Dragen med det meget Guld
Skal rømme af Land for dig."

9. De dandsed ud, og de dandsed ind
Alt i den Elvefærd;
Alt sad jeg der og saae derpaa
Og støtted mig ved mit Sværd.

10. „Hør nu, du favren Ungersvend!
Vil du ikke med os tale,
For vist skal Sværd og hvassen Kniv
Dit Hjerter lægge i Dvale."

¹⁾ Basse o: Vildsviin.

Andantino.

Nr. 19 d. Elvehøi.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mi - ne Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der kom to

p

Tutti.

Jom - fru - er gan - gen - des frem, De vil - de gjer - ne med mig ta - le. Si - den jeg hen - de først saae.

Si - den jeg hen - de først saae.

11. Havde Gud ikke gjort min Lykke saa god,
At Hanen havde slaget sin Vinge,
Vist var jeg blevet i Elvehøi
Alt hos de Elvekvinder.

12. Thi raader jeg hver dannis Svend,
Som ride vil i Skove,
Han ride ikke til Elvehøi
Og lægge sig der at sove.

Andantino.

Nr. 20a. Elveskud.

Solo.

1. Herr O - luf ri - der saa vi - - de, Alt til sit Bryl - lup at by - -

Tutti.

de. Men Dand - sen den gaaer saa let gjen - nem Lun - den.

Men Dand - sen den gaaer saa let gjen - nem Lun - den.

2. Der dandse fire, der dandse fem,
Elvekongens Datter rækker Haanden frem:

3. „Velkommen, Herr Oluf! lad fare din Fig¹⁾,
Bi lidt og trød i Dandsen med mig.“

4. „Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae.“

5. „Hør du, Herr Oluf! trød Dandsen med mig,
To Bukkeskins-Støvler saa giver jeg dig.

6. To Bukkeskins-Støvler sidde vel paa Been,
Forgyldne Spore derom spænd.“

7. „Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae.“

8. „Hør du, Herr Oluf! trød Dandsen med mig,
En Silkeskjorte giver jeg dig.

9. En Silkeskjorte saa hvid og fin,
Den bleged min Moder ved Maaneskin.“

10. „Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae.“

¹⁾ Fig 3: Hastværk.

Allegro moderato.**Nr. 20b. Elveskud.***Solo.*

1. Herr O - luf ri - der saa vi - - de, Alt til sit Bryl - lup at by -

Tutti.

de. Men Dand-sen den gaaer saa let gjen-nem Lun-den.

Men Dand-sen den gaaer saa let gjen-nem Lun-den.

11. „Hør du, Herr Oluf! trød Dandsen med mig,
Et Hovedguld¹⁾ saa giver jeg dig.“

12. „Et Hovedguld kan jeg vel faae,
Men dandse med dig tør jeg ikke saa.“

13. „Og vil du ikke dandse med mig,
Skal Sot og Sygdom følge dig!“

14. Hun slog ham mellem hans Hårder²⁾,
Og aldrig var han slagen værre.

15. Hun løfted Herr Oluf paa Gangeren rød:
„Og rid nu hjem til din Fæstemø!“

16. Men der han kom til Borgeled,
Der staaer hans Moder og hviler ved.

17. „Hør du, Herr Oluf, kjær Sønnen min,
Hvi bær du nu saa bleg en Kind?“

18. „Og jeg maa vel bære Kinden bleg,
For jeg haver været i Elvekonens Leg.“

¹⁾ Hovedguld : Hovedsmykke af Guld. ²⁾ Hårder : Skuldre.

Andantino.

Nr. 20 c. Elveskud.

Solo.

(Færøisk Melodie.)

1. Herr O - luf han ri - der saa vi - - de, Alt til sit Bryl - lup at by - de.

Tutti.

Men Dand - sen den gaaer saa let i - gjen-nem Lun - den.

Men Dand - sen den gaaer saa let i - gjen-nem Lun - den.

19. „Hør du, Herr Oluf! min Søn saa prud,
Hvad skal jeg svare din unge Brud?“

20. „I sige skal, jeg er udi Lund,
At prøve min Hest og saa min Hund.“

21. Og aarle om Morgen, Dag det var,
Da kom den Brud med Brudeskar’.

22. De skjenkte Mjød, og de skjenkte Viin:
„Hvor er Herr Oluf, Brudgom min?“

23. „Herr Oluf han red sig udi Lund,
At prøve sin Hest og saa sin Hund.“

24. Hun tog da op det Skarlaget rød,
Der laa Herr Oluf og var død.

25. Og aarle om Morgen, Dag det var,
Der kom tre Liig af Herr Olufs Gaard:

26. Herr Oluf, og hans Fæstemø,
Hans Moder blev og af Sorgen død.

Andantino.

Nr. 21. Kæmperne paa Dovrefjeld.

Solo.

1. Paa Dov - re - fjeld i Nor - rig laa Kæm - pe - flok - ken bold, Dronning In - ge - borgs Brø - dre al - - le
2. Den Før - ste kun - de ven - de flux Vei - ret med sin Haand, Den An den kun - de stil - le det rin - den - de

mf *cresc.*

Tutti.

1. tolv.
2. Vand. Men hvo skal fø - re vo - re Ru - ner, om vi det ik - ke selv maae? ¹⁾

Men hvo skal fø - re vo - re Ru - ner, om vi det ik - ke selv maae?

ff *col. 8va*

3. Den Tredie under Vandet foer vever som en Fisk; 6. Den Syvende han kunde sig under Jorden gaae, 9. Den Tolvte han var sig saa viiser en Mand,
Den Fjerde fattes aldrig Mad paa Disk. Den Ottende kund' dandse paa Bølgerne blaae. Han vidste, hvad der skete i fremmede Land.
4. Den Femte han Guldharpen saa underlig mon slaae, 7. Den Niende han bandt alle vilde Dyr i Skov; 10. Det vil jeg Eder sige for Vist og for Sandt,
At Alle maatte dandse, der hørte derpaa. Den Tiende han aldrig Søvnens sov. Deres Lige findes ikke i Norriges Land.
5. Den Sjette han blæste udi forgyldne Luur, 8. Den Ell'vte bandt den Lindorm, som udi Græsset laa; 11. Ja, jeg vil Eder sige alt med eet Ord:
Saa Alle de, det hørte, derved maatte gru'. Alt det, han vilde have, det kunde han faae. Deres Lige findes ikke paa denne Jord.
- ¹⁾ maae o: formaae, kunne.

Nr. 22. Bjergmanden i Dovre.*)

Andantino.

1. Dybt in - de ud - i Dov - re - fjeld — Vei - en den er trang — Der boer en Bjerg-mand, slem og fæl. Den

Sorg gjør Ti - den lang.

2.
Hans Haar var rødt, hans Øine graa,
Hans Mund var skjæv, hans Tænder blaa.

3.
Han røved' mangen Pige skjøn,
Og siden dræbte dem iløn.

4.
Den hele Egn mon ængste sig
Alt for den Bjergmands Vold og Svig.

5.
Skjøn Anna hun var paa Rosensvold.
Gud frels hende fra den lede Trold!

6.
Hendes Hjerte var saa rent, som Guld;
Hun var Herr Haagen tro og huld.

7.
Man skjulte hende i lønlig Vraa;
Kun maatte hun i den Have gaee.

8.
Og naar hun vanked i Urtebed,
Da havde hun sin Terne med.

9.
Den Bjergmand sendte Lønnebud,
Thi vidste han, naar den Mø gik ud.

10.
Ret udenfor han laa paa Luur,
Saa sprang han over den Havemuur.

11.
Skjøn Anna tabte alt sit Mod,
Hun faldt i Afmagt for hans Fod.

12.
„Haha, skjøn Anna! nu er du min!“
Saa hvined den Trold i vilden Vind.

13.
Nu slæbte han hende bort med sig;
Hun vaagned' og skreg saa jammerlig.

14.
Snart hørtet paa Borgen det høie Skrig,
Man raabte: „Den Bjergmand har øvet Svig.“

15.
Den Terne sig skyndte ad Døren ind:
„Den Bjergmand har ranet skjøn Jomfru min.“

16.
Nu fik Herr Haagen det Sørgebud:
„Christ hjælpe mig! jeg har mistet min Brud.

17.
Frem Kjæmper! frem I raske Mænd,
I skaffe mig skjøn Anna igjen.“

18.
De søgte i Dage, de søgte i tre,
Ei kunde de Troldens Indgang see.

19.
Den fjerde Aften fandt man den,
Nu skyndte sig skjøn Annas Ven.

20.
Alt havde den Bjergmand Kniv i Arm
Og søgte efter den Jomfru-Barm.

21.
De Kæmper toge Trolden fat:
„Og hør! det bliver din sidste Nat.“

22.
I Stykker hug de hans lede Krop,
Og Ravne og Krager aade den op.

23.
Saa droge de bort i Fred og Ro,
Snart lode de deres Bryllup boe.

24.
Nu haver skjøn Anna forvundet sin Harm
Alt ved sin Brudgoms kjække Arm.

*) Texten nyere (s. Anmærkningerne).

Andantino.

Nr. 23. „Og lille Broder taler.“

(Fra Langeland.)

Solo.

1. Og lil - le Bro - der ta - ler til sto - re Bro - der sin: „Kom, lad os ri - de ud at fæ - ste

Tutti.

ind.“ Du est Den, mig har tvun - gen i min Ung - dom.

Du est Den, mig har tvun - gen i min Ung - dom.

2. | Og de rider ud til Langevalds Ø, :|
Ja, der drive Pile, som her falder Sne.

3. | Og store Broder taler til lille Broder saa: :|
„Kom lad os vende om og ride herfra.“

4. | „Nei, det tykkes mig at være os altfor stor en Skam, :|
At ride bort herfra og ikke tale os fram.“

5. | Og lille Broder red til Langevalds Bro; :|
Og der gik tolv Kværne ved Kæmpeblod.

6. | Og lille Broder red til Langevalds Gaard; :|
Et Kæmpehoved paa hver Stav der stukket var.

7. | Og lille Broder red til Langevalds Port, :|
Og Porten var besat med tolv Hundred Kæmpespjyd.

8. | Og lille Broder red mod Porten med Magt, :|
At Porten han neder til Jorden drat.

9. | Og lille Broder hug, til han fik Mod, :|
Til han stod i Kæmpeblod alt over sine Sko.

10. | Og lille Broder hug, til han blev vred, :|
Til han stod i Kæmpeblod alt over sine Knæ.

11. | Og lille Broder hug, alt som en Mand, :|
Til Kæmpeblodet over hans Axler randt.

12. | Skjøn Jomfru hun ud ad Vinduet saae: :|
„Hvad er det for en Kæmpe der er kommen i vor
Gaard?“

13. | „Det er slet ingen Kæmpe, [i Gaarden kommen er], :|
Det er den unge Prinds, som skjøn Jomfru haver
kjær.“

14. | Skjøn Jomfru hun udenfor Døren saae: :|
„Hvor er de tolv Hundred Kæmper, som vogtede vor
Gaard?“

15. | „Ja, Somme ligge syge, og Somme ligge saar; :|
De Andre ligge døde i Langevalds Gaard.“

16. | „Paa saadan Kæmpemagt har jeg biet femten Aar, :|
Der skulde tage mig af min Faders Gaard.“

Andante.

Nr. 24 a. Lindormen.*)

(Sjællandsk Vise.)

Solo.

1. „Skjøn Jom - fru, skjøn Jom - fru, tro - lov dig med mig; En sil - ke - syet Særk den gi - ver jeg

p

Tutti.

dig.“ Saa væl - de de Ord o - ver Vol - de.

Saa væl - de de Ord o - ver Vol - de.

2.
„En silkesyet Særk faaer jeg, naar Herren Gud vil,
Men aldrig trolover jeg mig en Lindorm til.“	6.
Den Lindorm hen ad Græsset sig skred,
Bagefter skjøn Jomfru; sine Hænder hun vred.	10.
Den Lindorm hen ad Græsset sig skred.
Bagefter skjøn Jomfru; saa bitterlig hun græd.
3.
„Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, trolov dig med mig;
Et Par guldspændte Sko dem giver jeg dig.“	7.
Og der de kom i grønneren Lund,
Saa kom hendes Kjærest i den samme Stund.	11.
Og der de kom i den grønneren Eng,
Saa stod der saa deilig en opredt Seng.
4.
„Et Par guldspændte Sko faaer jeg, naar Herren Gud vil,
Men aldrig trolover jeg mig en Lindorm til.“	8.
„Jeg er saa tilfreds, du har Edder for din Tand;
Saa redder jeg min Kjærest, er det muligt, jeg kan.“	12.
„Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, gaa i Seng med stor Kvide!
Der agter en Lindorm at sove ved din Side.
5.
„Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, sæt Linned for din Mund!“
Saa kyste han hende i den samme Stund.	9.
Det første Slag, den Lindorm han slog,
Saa hug han den Ridder i Stykkerne to.	13.
Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, gaa i Seng med stor Harm!
Der agter en Lindorm at sove i din Arm.“
14.
Om Morgen hun vaagned, og om sig hun saae:
Saa deilig en Kongesøn hos hende der laa.	15.
„Ja det skal du have, du væneste Mø:
Du skal være min Dronning, bære Guldkronen rød.“	

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 13.

Andantino.

Nr. 24 b. Ridderen i Ormeham.

(Fra Fyen.)

1. Den Lind - orm han lig - ger i Græs - set saa grønt, Saa li - ste - lig han mon - ne frem - skri - de; Han

ag - ter at gan - ge til Jom - fru - en i Løn. Saa for - la - der Gud al - dri - gen Si - ne.

The musical score is written for voice and piano. It consists of two systems. The first system contains the first two lines of the song, and the second system contains the next two lines. The tempo is marked 'Andantino.' and the key signature has one sharp (F#). The time signature is 2/4. The piano accompaniment includes dynamic markings such as 'p' (piano) and 'f' (forte). The lyrics are in Danish and describe a knight in armor.

2. Han banker paa Døren alt med sit Skind:
— Saa listelig han monne fremskride —
„Stat op, min skjenne Jomfru, du lukke mig ind!“
Saa forlader Gud aldrigen Sine.

3. „Slet Ingen saa haver jeg Stævne sat,
Slet Ingen lukker jeg i mit Kammer om Nat.“

8. Og der at de kom i den grønneste Lund,
Der agted den Lindorm at hvile en Stund.

4. „Og vil du ikke lukke mig ind,
— Saa listelig han monne fremskride —
Saa skal jeg dit Kammer snart kaste omkring.“
Saa forlader Gud aldrigen Sine.

5. Hun strax stod op og lukked ham ind,
Da lukked hun til sig en Lindorm saa led.

6. „Og hør du, skjen Jomfru, vil du følge med mig,
— Saa listelig han monne fremskride —
Saa god en Skjæbne du finder ved mig.“
Saa forlader Gud aldrigen Sine.

7. Og der at de kom i den grønneste Eng,
Der agted den Lindorm at rede en Seng.

9. Om Morgen den Jomfru hun om sig saae;
Saa deilig en Kongesøn hos hende der laae.

Nr. 25 a. Nattergalen.*)

Andantino.

1. Jeg veed vel, hvor der stan - der et Slot, Det er saa vel be - pry - det Med Sølv og med det

rø - de Guld, Med ud - hug-ne Ste - ne op - mu - ret.

2. Forinden det Slot der stander en Lind
Med Blade, deilige, kjønne,
Derudi boede en Nattergal fin,
Som liflig mon røre sin Tunge.

3. Der kom en Ridder ridendes did,
Han hørte den Nattergal sjunge;
Derover han høilig forundred' sig.
Det var ved Midnatsstunde.

8. Imellem Bjerg og dyben Dal
Bortrinder de stride Strømme;
Men Den, som haver en fuldtro Ven,
Han ganger saa seent udi Glemme.

4. „Og hør du, liden Nattergal!
En Vise jeg beder dig kvæde,
Med Guld jeg la'er dine Fjædre beslaae,
Din Hals med Perler beklæde.“

5. „Jeg passer ei paa¹⁾ de Fjædre af Guld,
Som jeg for dig skulde bære;
I Verden er jeg en fremmed Fugl,
Og Ingen monne mig kjende.“

6. „Est du i Verden en fremmed Fugl,
Og Ingen monne dig kjende;
Dig tvinger Hunger, Kuld' og Sne,
Som falder paa Veien hin brede.“

7. „Mig tvinger ei Hunger, mig tvinger ei Sne,
Som falder paa Veien hin brede;
Mig tvinger fast mere en lønlig Sorg,
Der gjør mig Angst og Møde.

9. Jeg havde mig en Kjærest saa bold,
En Ridder saa mægtig og vældig;
Min Stifmoder kasted det hastig omkuld,
For hun det ei have vilde.

*) slg. Melodierne til denne Vise med Nr. 10 i m. „Tydske Folke-S. og Mel.“, Texten med den, som staaer i m. „Nederlandske og franske Folke-S. og Mel.“, Pag. 30. —

¹⁾ passer ei paa: agter ei paa, bryder mig ikke om.

Andantino.

Nr. 25 b. Nattergalen.

1. Jeg veed vel, hvor der stan - der et Slot, Det er saa vel be - pry - det, Med

Sølv og med det rø - de Guld, Med ud - hug - ne Ste - ne op - mu - ret.

10. Hun skabte mig til en Nattergal,
Bød jeg skulde Verden omflyve:
Min Broder til en Ulv saa graa,
Bød hannem paa Skoven at løbe.

11. Hun bød, han skulde ei faae Bod,
Der han i Skoven rendte,
Før han drak hendes Hjerteblod;
Syv Aar derefter det hændte.

12. En Dag gik hun saa lystelig
I Rosenslund spadsere;
Min Broder saae det, og snildelig
Gav nøie Agt oppaa hende.

13. Greb hende ved hendes venstre Fod
Med Ulveklo hin lede;
Rev ud hendes Hjerte, drak hendes Blod;
Igjen fik han sin Helbrede.

14. Endnu er jeg saa liden en Fugl,
Som flyver i vilden Hede;
Saa kummerfuld lever jeg mit Liv,
Og helst om Vintertide.

15. Dog takker jeg Gud, mig haver opvakt,
At jeg min Tunge kan røre,
Der udi femten Aar ei haver talt,
Som jeg med Eder mon gjøre.

16. Men jeg haver stedse sjunget paa Kvist
Med sørgelig Nattergal-Stemme,
Men aldrig fandt jeg bedre Sted,
End i de grønneste Lande."

17. „Og hør du, liden Nattergal!
Hvad jeg dig monne tilbyde:
I Vinter at sidde i mit Buur,
Til Sommer igjen at udflyve."

Nr. 25 c. Nattergalen.

(Fyenssk Melodie.)

Andante.

1. Jeg veed vel, hvor der stan - der et Slot, Det er saa vel be - pry - det Med Sølv og med det

rø - de Guld, Med ud - hug - ne Ste - ne op - mu - ret.

18. „Hav Tak, skøn Ridder! for Tilbud dit,
Det maa dog ikke saa være;
Thi det forbød Stifmoder min,
Saalænge jeg Fjædre mon bære.“

19. Den Nattergal sad og tænkte sig om,
Ei agted paa Ridderens Snilde;
Thi greb han hende ved Foden fat,
For Gud det saa have vilde.

20. Han gik med hende udi sit Buur,
Tillukked' Vinduer og Døre,
Hun blev til saa mangt et underligt Dyr,
Som man kunde høre og spørge.

21. Først skabte hun sig til Løve og Bjørn,
Og saa til mange smaa Orme;
Omsider til en Lindorm led,
Lod, som hun vilde Ridderen myrde.

22. Han skar hende med en liden Kniv,
Saa Blod derefter mon komme;
Paa Gulvet strax for hannem stod
En Jomfru, saa klar som en Blomme.

23. „Nu haver jeg frelst dig af din Nød
Og af din lønlige Kvide;
Thi siig mig nu din Herkomst god
Paa Fædre- og Mødrene Side.“

24. „Ægypte-Lands Konge min Fader var,
Min Moder hans Dronning saa bolde;
Min Broder var før en Ulv saa graa,
Som gik paa grønneste Volde.“

25. „Er Ægypte-Lands Konge kjær Fader din,
Hans Dronning din Moder med Ære,
Forvist er du Søsterdatter min,
Som før monne Nattergal være.“

26. Der blev stor Glæde over al den Gaard,
Ja over de ganske Lande;
Den Ridder har fanget den Nattergal,
I Linden bygged' saa længe.

Andantino.

Nr. 26. Stolt Ingerlilles Død.

(Fra Vordingborg - Egnen.)

1. Herr Pe - der han hav - de en Dat - ter saa væn, Herr Pe - der han hav - de en

Dat - ter saa væn, Han gif - te - de hen - de til Be - der-lund hjem.

2. Stolt Ingerlille gaaer for sin Fostermoder at staa:
„Hvor længe skal en Kvinde med Børnene gaae?“

3. „I fyrretyve Uger gik Marie med Christ;
I ott' Aar kommer du til at gaae forvist.“

4. Stolt Ingerlille tog til at længes saa saar',
Det lakkede fast paa det niende Aar.

5. „Og enten jeg nu skal leve eller døe,
Saa før mig til den Ø, hvor før jeg var Mø!“

6. „Men alle dine Heste de ere udi Eng,
Og alle dine Kjøresvende de ere i Seng.“

7. „Og er der hverken Heste eller Kjøresvend at faae,
Saa maa du troe, jeg paa min bare Fod skal gaae.“

8. Saa hastig blev der Bud til de Karle udsendt,
Saa snarlig blev de Heste for Guldarmen spændt.

9. Og der de kom paa brederen Bro,
Da brast den Guldarm nu midt i to.

10. „Herre Gud, hvilken syndfuld Kvinde maa jeg være,
Min bedste Guldarm den kan mig ei bære.“

11. Saa bandt de Guldarmen med Baand og med Bast;
Saa lakkede de atter ad Veien fast.

17. Der var stor Jammer, der blev stor Harm,
At Datteren hun døde i Moderens Arm.

12. Og der de kom til hendes Faders Gaard,
Da stod hendes Moder, var svøbt udi Maar.

13. „Godaften, kjær Datter! Godaften igjen!
Hvordan har du levet i Bederlund saa læng.“

14. „Saadan har jeg levet i Bederlund saa læng',
At snart I har ei Datter i mig igjen.

15. I giver mig en Seng med Silkeomhæng!
I lader Ingen sove, før Midnat er endt!“

16. Der var stor Jammer, der blev stor Kvide;
To Sønner blev der skaaret af Datterens Side.

18. Der var stor Jammer, der blev stor Nød,
At Børnene de levede, og Moderen var død.

Nr. 27. Oluf den Helliges Væddefart.

(Færeisk Melodie.)

Andante oon moto.

Solo. *Tutti.*

1. O-luf Konning og hans Bro - der De træt-tes om Nor-ri-ges Go - der*). Det er saa fa-vert i Trondhjem at hvi - le.
Det er saa fa-vert i Trondhjem at hvi - le.

Solo.

2. Hans Bro - der — De træt - tes om Nor - ri-ges Go - der: „Hvil - ken af os bedst sei - le kan, Han skal væ-re Kon - ge i

3. — — bedst seile kan,
Han skal være Konge i Norriges Land.
Hvo af os, som |: først kommer hjem,
Han krones til Konge over al den Egn.“:**)
Det er saa favert i Trondhjem at hvile.

4. Det svared |: Harald Haarderaade:
„Det være, som du nu sagde.“:

5. Men skal jeg seile idag med dig,
Da skal du skifte Skib med mig.

6. — — idag med dig,
Da skal du skifte Skib med mig.
Thi du haver Ormen |: hin snare;
Hvor skulde jeg med Oxen fare?:
Det er saa favert i Trondhjem at hvile.

7. Ormen er saa |: snar som en Sky,
Oxen driver saa langsom til By.“:

8. „Hør du, Harald! hvad jeg siger dig:
Hvad dig tykkes, synes og mig.

9. — — jeg siger dig;
Hvad dig tykkes, synes og mig.
Er mit Skib |: noget bedre end dit,
Saa gjerne da maa du tage mit.:
Det er saa favert i Trondhjem at hvile.

10. Saa tag du nu Ormen |: hin glade,
Og jeg tager Oxen hin lade.:|

11. Først ville vi |: til Kirken fare,
Førend vi røre ved Seil eller Aare.“:|

*) Med dette Rimfald blev Visen sunget for mig, og jeg har beholdt det, som hentet fra Folkets Læber, istedetfor de i Kilderne staaende forskellige Udtryk: „De trættes om Norges Skjær“, „om Norge“, „om Norgeland baade“.

**) Repetitionstegnet viser, med hvilke Ord, efterat Omkvædet er sunget, det følgende Vers skal begynde.

Tutti.

Nor - ri - ges Land." Det er saa fa - vert i Trond-hjem at hvi - le. *)

Det er saa fa - vert i Trond-hjem at hvi - le. *)

34. Saa seiled de |: over Bjerge og Dale;
De bleve, som de vare Vand hint klare. :|
35. De seilede over |: det Fjeld saa blaa,
Ud da løbe de Trolde saa smaa. :|
36. „Hvo seiler over |: mit Guld det røde?
Og hvo da gjør min Fader den Møde?“ :|
37. „Stat du der |: og bliv til Steen,
Indtil jeg kommer tilbage igjen.“ :|
38. Saa seiled de over |: de Skaaner Knolde,
Til Steen saa blev de sorte Trolde. :|
39. Ude staaer den Kjærling |: med Rok og Teen:
„Sanct Oluf! hvi seiler du os til Meen?“ :|
40. Sanct Oluf med |: dit røde Skjæg!
Hvi seiler du gennem min Stuevæg?“ :|
41. Sanct Oluf sig |: tilbage saae:
„Stat du der, bliv til Kamp hin graa.“ :|
42. Saa seilede de |: foruden Meen;
Der vege for dem baade Stok og Steen. :|
43. De seiled, som |: de kunde bedst,
Ingen kunde Øine paa dennem fæst. :|
44. Sanct Oluf spændte Buen |: for sit Knæ,
Pilen faldt bag det Seiletræ. :|
45. Han skjød |: udaf Fremmerstavn,
Pilen faldt bag Oxen i Havn. :|
46. Sanct Oluf han troede |: saa vel Vor Herre,
Derfore kom han tre Dage førre. :|
47. Harald blev |: i Huen saa vred,
Han skabte sig til en Orm saa led. :|
48. Sanct Oluf var |: en gudfrygtig Mand,
Thi blev han Konge i Norriges Land. :|
49. Sanct Oluf gik |: i Kirken ind,
Han takkede Gud af Hjerter og Sind. :|
50. Sanct Oluf gaaer |: om Kirkegaard,
Der skinner en Gisel af hans Haar. :|
51. Den, Gud vil hjælpe, |: han kommer fram,
Hans Fjender faae baade Last og Skam. :|

12. Sanct Oluf han gaaer |: om Kirkegaard,
Som Guld da skinner hans deilige Haar. :|

13. Saa brat kom Bud for |: Oluf Konning ind:
„Og nu seiler Harald, Broder din.“ :|

14. „Da lad dem seile, |: som seile vil,
Guds Ord saa ville vi lyde til. :|

15. Messen er |: vor Herres Ord.
Svende! tager Vand, I gaae til Bord. :|

16. Vi gaae til Bord, |: vi faae os Mad,
Saa skynde vi os Stranden ad.“ :|

17. Saa ginge de dem |: til Strande,
Som ¹⁾ Oxen laa for Lande. :|

18. Saa snarlig de til Stranden |: udbare
Baade Anker og Toug og Aare. :|

19. Sanct Oluf satte sig |: i Fremmerstavn:
„Frit frem, Oxe! i Jesu Navn!“ :|

20. Sanct Oluf tog Oxen |: ved hviden Horn:
„Gak nu, som om du gik i Korn.“ :|

21. Oxen tog til saa fast |: at skride,
Efter stod Bølgerne jo saa stride. :|

22. Han viste liden |: Dreng op i Raa:
„See, om vi kunde Harald naae.“ :|

23. „Jeg seer ikke mere til |: al Verdsens Priis,
End Toppen udaf Egeriis. :|

24. Jeg seer |: under Norriges Land
Silkeseil og Guld i Rand. :|

25. Jeg seer mig |: under Norriges Skjær,
Hvor Ormen Silkeseilet bær. :|

26. Jeg seer mig |: under Norgelands Side
Ormen saa saare fremskride.“ :|

27. Sanct Oluf klapped Oxen |: paa Lænde:
„Du maatte end bedre fremrende.“ :|

28. Sanct Oluf slog Oxen |: ved sit Øie:
„Langt bedre maa du ad Havet drive!“ :|

29. Begyndte da Oxen |: at beise ²⁾ saa,
De Baadsmænd kunde ei paa Bunken ³⁾ staae. :|

30. Saa tog han Bast |: og stærken Line,
Dermed saa bandt han Baadsmænd sine. :|

31. Det da meldte |: den Styresmand:
„Og hvor da seile vi nu fram?“ :|

32. Sanct Oluf drog af |: sine Handsker smaa,
Og selv maatte han til Styren gaae. :|

33. „Vi seile fram ad Bjerge |: og Klipper,
Den næste Vei, som vi kunne hitte.“ :|

*) De følgende Vers begyndes fra det tilsvarende Tegn, og mellem Versene maa ikke gjøres længere Ophold, end Ottendedeelspausen medfører.
¹⁾ som forekommer ofte i Betydning af hvor. ²⁾ beise 3: bisse, løbe hidsig afsted. ³⁾ Bunken 3: Bunden i Skibet [Dækket].

Andante con moto.

Nr. 28 a. Valravnen.¹⁾

(I den hyperdoriske Toneart.)

Solo.

1. Rav-nen han fly-ver om Af-te-nen, Om Da-gen han ik-ke maa; Den skal ha-ve den

Tutti.

kran-ke Lyk-ke, Den go-de kan ik-ke faae. Men Rav-nen han fly-ver om Af-te-nen.

2.

Alt flyver vildene Valrav
Saa høit hen over de Mure,
Da blev han vaer stolten Irmindlin
Saa sørgendes i hendes Bure²⁾.

3.

Han fløi sønder og han fløi nær,
Han fløi saa høit i Sky;
Saa saae han Jomfru Irmindlin
Saa sørgendes sidde at sye.

4.

„Hør du, liden Irmindlin,
Hvi græder du saa saare?
Er det for Fa'er eller Broder din,
Du fælder saa modige Taarer?“

5.

Det var Jomfru Irmindlin,
Hun ud af Vinduet saae:
„Hvo er den, mig trøste vil
Og høre paa min Uro?“

6.

Hør du, vildene Valrav!
Og fløi du hid til mig,
Al min lønlige Angst og Sorg
Den vil jeg sige dig.

7.

Min Fader gav mig en Kongesøn,
Vi vare hinandens Lige;
Min Stifmoder hannem forsendte,
Saa langt til østre Rige.

¹⁾ Valravn : et til Ravn omskabt Menneske. ²⁾ Bure, Buur, Jomfrubuur : Jomfruens Kammer.

8.

Saa gjerne vi havde tilsammen levet:
Og han saa vel mig and¹⁾;
Hun vilde mig give min Søstersøn,
Var liger' en Trolld end en Mand.

9.

Jeg havde mig en Broder,
Herr Verner det var hans Navn;
Min Stifmoder hannem omskabte,
Sendte hannem i fremmede Land.“

10.

„Hør I, Jomfru Irmindlin!
Og hvad ville I mig give?
Jeg fører Eder til Eders Fæstemand,
Om I kunde med mig flyve.““

11.

„Jeg vil dig give det røde Guld,
Dertil dét Sølv saa hvide,
Kan du mig føre til min Fæstemand,
Og skille mig ved denne Kvide.“

12.

„Have I selv²⁾ Eders Sølv og Guld,
Og Eders rige Gave;
Den første Søn, I med hannem faaer,
Den vil jeg af Eder have.““

13.

Saa tog hun den Ravnefod,
Lagde paa sin hvide Haand,
Svor hun da ved sin Christen-Tro,
At han skulde faae den Søn.

14.

Saa tog han Jomfru Irmindlin,
Satte hende paa sin Bag,
Saa fløi han over det vilde Hav,
Sig selv til megen Umag.

15.

Det var vildene Valrav, n,
Han hviltes paa de Tinde:
„Nu sidde vi, Jomfru! paa det Huus,
Som Eders Fæstemand er inde.“

16.

Ude stod bolde Herr Nilaus
Med Sølvkar paa hviden Haand:
„Vær velkommen, Jomfru Irmindlin,
Hid til disse fremmede Land.

17.

Hvad skal jeg dig, vilde Ravn! vel give;
Du mig min Fæstemø førte?
Siden jeg af Danmark foer,
Bedre Tidende jeg ikke hørte.“

18.

Tak have bolde Herr Nilaus,
Han holdt saa vel sin Tro;
Maaneds-Dag derefter kom,
Han lod sit Bryllup boe.

19.

Saa drukke de deres Bryllup
Med Glæde og megen Ro;
Fiirti Ugers Dage derefter kom,
Hun fødte en Søn saa fro.

20.

Det var vildene Valrav, n,
Han satte sig paa de Tinde:
„Hvad I mig loved, kjær Irmindlin,
Det drages Eder vel til Minde.“

21.

Saa saare hun græd og Hænder hun slog,
For det var ikke en Mø:
„Dig skal have den vilde Valrav, n,
Og det vil koste din Død.“

22.

Der kom flyvendes over det Huus
En Ravn; den var saa led;
Saa saare da græd baade Fruer og Møer,
Saa hart deres Hænder de vred.

23.

Ud gik til hannem Herr Nilaus,
Og bød hannem Borge saa bolde;
End bød han hannem Hælvten sit Land,
Maatte han sin Søn beholde.

24.

„Fanger jeg ikke det lidet Barn,
Da skalt du det fortryde:
Jeg skal slaae dig selv ihjel,
Og øde skal jeg dit Rige.“

25.

Tog hun saa det lidet Barn,
Svøbte det i hviden Lin:
„Farvel, allerkjæreste Sønnen min!
Jeg Skyld er i Døden din.“

26.

Saa bare de ud det lidet Barn,
Som laa hos sin Moder og died'.
De græd, saamange i Huset var,
Det var stor Jammer og Kvide.

27.

Ravnen tog Barnet i sin Klo,
Saa gladelig monne han klukke;
Herr Nilaus stod og saae derpaa,
Saa hjertelig monne han sukke.

28.

Saa hug han ud hans høire Øie,
Drak Hælvten hans Hjerterblod;
Saa blev han til den skønneste Ridder,
Der kunde paa Jorden gaee.

29.

Han blev til saa deilig en Ridder,
Man havde med Øien seet;
Og det var Irmindlins Broder selv,
Som længe havde været forgjet.

30.

Alle de Folk, som der hos stode,
De fulde paa barene Been;
De bade til Gud Fader i Himmerig,
Det Barn fik Liv igjen.

31.

Nu sidder Fru Irmindlin saa glad
Foruden al Sorg og Kvide;
Nu haver hun baade Broder og Søn,
Og sover hos Herr Nilaus' Side.

¹⁾ and o: undte. ²⁾ have I selv o: behold I selv.

Andantino.

Solo.

Nr. 28b. Svíalín og hrafninn.*)

(Íslandsk Vise.)

1. Hrafn-inn flýg-ur um apt-an - inn, á dag-inn ek - ki má, harð-ur er raun - a hag - ur -

p *mf* *p*

Tutti.

inn hvíld - ir kann ei fá. Seint flýg - ur krumm - inn á kvöld - in.

mf

2.
Hann flaug yfir hallir, holt,
hæðir og fagran múr:
hann sá, hvar júngrú sat ein stolt,
sorgar vafin skúr.

3.
Suður og norður hann flaug hátt,
hèrnæst líta vann,
hvar Svíalín júngrú sat með grát
við saum í einum rann.

4.
„Hvað syrgirðu Svíalín?
Segðu mér, júngrú klár!
foreldra eða frændur þín?
þú fellir harma tár.“

5.
„Heyrðu villuhrafninn mig,
híngað kom til mín!
ef eg skal leggja undir þig,
hvað ollir minni þín.“

6.
Fastnaði mig að föður vild
friður kóngsson einn,
okkar jöfn var æra og snild,
en ekki munur neinn.

7.
Yfrið langt í austurlönd
ótrú stjúpa mín
sendi hann burt með brögðin vönd,
ber eg af því þín.

*) En paa Island udbredt Oversættelse af Nr. 28 a), neppe ældre end fra det 17de Aarh. og formodentlig med Ændringer fra nyere Tid. — Da denne islandske Text ikke adskiller sig fra den foregaaende danske ved særegne, mærkelige Træk, gives den her uden nogen Gjenoversættelse paa Dansk.

8.
Stjúpa mín átti systurson,
sagði hún við mig þá,
mig skyldi fá fyrir festarkvon:
ferlegt tröll var sá.

9.
Herra Vernharð heita reð
hjártkær bróðir minn:
á hann lagði hún ósköp með,
eins fór burt sem hinn.“

10.
„Hvað til gefa mundir mér“,
mæla hrafnninn vann,
„ef eg fylgdi þangað þér,
sem þinn er festarmann?“

11.
„Gjarna skylda eg gefa þér
gull og silfrið fritt,
til festarmanns ef fylgdir mér,
svo fargist ángrið strítt.“

12.
„Eigðu sjálf þitt silfr og gull,
en son þinn vil eg fá:
þann fyrsta, sætan sæmdarfull!
sem hann með þér á.“

13.
Hún lagði hönd á hrafnsins fót,
honum sór við trú:
„ef fæ eg á mínu böli bót,
bæn skal veitast sú.“

14.
Síðan tók hann Svíalín
sér á bak, og fló
yfir hið djúpa haf, sem hvín,
hún hafði litla ró.

15.
Hrafnninn sezt á háfan tind
og hjalar svo til sanns:
„hér mátt þú sjá, hrínga lind!
hús þíns festarmanns.“

16.
Herra Nikulás úti er,
á einu kerri hélt:
„velkomin, Svíalín, sèrtu mér!
sinnið gleðst nú hrellt.“

17.
Mánaðardaginn þarnæst þá
þengill veizlu bjó,
hófið stóð með heiðri há
hjartans gleði og ró.

18.
Tvennar liðu tuttugu nær
taldar vikurnar:
sveinbarn fæddi svanninn kær,
sem dáfríður var.

19.
Hrafnninn sezt á háfan tind
og hrópar á Svíalín:
„muna muntu, hrínga hind!
heitorð gömul þín.

20.
Svíalín grætr og sig lítt ber,
og sèr á brjóstið slær:
„hrafnninn skal þig hafa með sèr,
hjarta son minn kær!“

21.
Herra Nikulás honum bauð
hálfpart ríkið sitt,
landið sitt og allan auð,
ef gæfi hann barnið kvitt.

22.
„Sè ei barnið borið til mín“,
bysti hrafnninn sig,
„öll skal eg ríki eyða þín
og einnig drepa þig.“

23.
Barnið vefur buðlúngs kvon
í björtu líni og tær:
„farðu vel, minn sæti son!
sök þíns dauða eg er.“

24.
Þá var barnið borið út
frá brjóstum móður sín;
allt var fólkið sært með súti
og sárri hugar þín.

25.
Hrafnninn barnið hremmdi í klær
og hoppar af feginleik,
þar stóð herra Nikulás nær,
nístir hann sorgin bleik.

26.
Auga barnsins hægra hann
úr höfði kroppa reð,
hjartablóð þess hálfpart vann
hrafnninn drekka með.

27.
En það fólk sem þar stóð hjá
það féll allt á knè:
herrann báðu himnum á
hann það lèti ske:

28.
Að sá friði úngi sveinn
aptur fengi líf;
guð það veitti gæzku hreinn,
gekk burt sorgar kí.

29.
Hrafnninn síðan hvarf á burt,
en hamrinn eptir lá:
riddara frægan með fremd og kurt
fengu menn að sjá.

30.
Þá var sorg fyrir Svíalín
sett á gleði mið:
hún fagnar bróður og syni sín,
og sefr við Nikuláss hlið.

31.
Fyrðar segja fornkvæðin
flestöll endabrennd;
mín svo þrýtur mjóvaxin
mærd af hendi send.

Andantino.

Nr. 29. Ridder Stigs Bryllup.

Solo.

1. Rid-der Stig og Fin-dal var Brø - dre baade, Rid-der Stig og Fin-dal var Brø - dre baade. Slig

Tutti.

Ridd'-re to fød - tes ei før til Jord. Jom-fru'r! I gi - ver os Or - lov!

2. Ridder Stig han tjener i Kongens Gaard,
Fruer og Jomfruer de børste hans Haar.

3. Ridder Stig han stod for Kongens Bord,
Liden Kirsten var hannem hart i Hu.

4. „Det er syv Aar siden, jeg Runer nam¹⁾),
Jeg i Aften vil prøve, om jeg dem kan.“

5. Med høire Haand skjænker han Mjød og Viin,
Med venstre Haand kaster han Runer sin'.

6. Han kasted' dem efter liden, Kirstin,
Men de drev under Regitses Skind.

7. Ridder Stig han sortner som en Jord,
Regitse hun rødes som et Blod.

8. Ridder Stig han svøber sit Hoved i Skind,
Han gaaer for sin Fostermoder ind.

9. „Kjær Fostermoder, I kjende mig Raad,
Mit Liv staaer i saa stor en Vaad'!

10. Jeg kastede Runer til liden Kirstin,
De drev under Jomfru Regitses Skind.

11. Jeg vil sætte mig paa min Ganger hvid,
Og jeg vil ride saa langt af Led.“

12. „Det du vilde ride til Verdens Ende,
I Aften hun kommer dog for din Seng.

13. Ridder Stig! du tager dig til en god Hu:
Du gange hjem at sove nu.

¹⁾ nam o: lærte (Imperf. af nemmer).

14. Naar Jomfruen klapper paa Loftsdør med Skind,
Du tie kvær, lad hende ei ind.
15. Og lidel¹⁾ da haver hun Fingre smaa,
Selv pilker hun de Nagler fra.
16. Hun sætter sig paa den Sengestok,
Hun leger fast med din gule Lok.
17. Hun klapper dig paa din hvide Kind,
Du lig saa stille, som du varst stind.
18. Hun kysser dig for din Mund saa rød,
Du lig saa stille som du varst død.“
19. Han fulgte sin Fostermoders Raad,
Saa monne han til Senge gaee.
20. Og sildig om Aftenen, Røgen faldt paa,
Den Jomfru ta'er over sig Kaaben blaa.
21. Den Jomfru ta'er over sig Kaaben blaa,
Saa monne til Ridderens Loft hun gaee.
22. Hun klapped paa Loftsdør med sit Skind:
„Stat op, Ridder Stig, og lad mig ind.“
23. „Sletingen saa haver jeg Stevne sat,
Og Ingen jeg lader i Loft om Nat.“
24. Saa lidel haver hun Fingre smaa,
Saa pilked hun selv de Nagler fra.
25. Ja, femten Nagler og end en Slaa,
Saa monne den Jomfru i Loftet gaee.
26. Hun satte sig paa Ridderens Sengestok,
Hun legte fast med hans gule Lok.
27. Hun mindet²⁾ ham for sin Mund saa rød;
Alt laa han stille, som han var død.
28. Hun tog ham saa listelig udi sin Arm,
Han laa saa stille og lidde den Harm.
29. Ridder Stig han vaagned, og op han saae:
„Hvem er det vel, her larmer saa?”
30. Kan jeg ikke i Freden for Eder være,
Da skal jeg det for Eders Broder kære³⁾.
31. „I kære, hvad I kære maa —
Alt er I Den, min Hu ligger paa.“
32. Saa aarle om Morgenens, det var Dag,
Ridder Stig han ganger for Kongen at klag’.
33. „Kjære Herre! jeg haver for Eder at kære,
Jeg kan ei for Eders Søster være.“
34. Og Kongen han taler til liden Smaadrenge:
„Du bed min Søster at gaee herind.“
35. Ind kom Jomfru Regitse, hun stedes for Bord:
„Hvad vil I, kjær Broder! I sendte mig Ord?”
36. „Her stander en Ridder, gi’er over dig Kære,
Han kan ei om Natten for dig være.“
37. „Alt var det Sanden, jeg til hannem gik,
Dog ingen Varme af hannem jeg fik.
38. Jeg gloendes Staal vil paa Hænder bære,
Og Ridder Stig Hvide Aarsag⁴⁾ gjøre.“
39. Længe Kongen stod og tænkte derpaa:
Bedre kan jeg min Søster ei gifte end saa.
40. Der var Glæde i Dannerkongens Gaard,
Han gav sin væne Søster bort.
41. Ridder Stig lader brygge og blande Viin,
Han byder Dankonning hjem til sig.
42. Han byder Kongen og alle hans Mænd,
Og danske Dronning skuld’ følge dem hjem.
43. Det meldte Dronningen, som hun red:
„Mon det ikke være Herr Ridder Stigs Gaard?”
44. Det svared da den liden Smaadrenge:
„Ridder Stigs Gaard den er vel kjendt.“
45. Og der de kom i Stuen ind,
Var hun omsat med høviske Kvinder.
46. Og Gulvet det var af det røde Rav,
Men Loftet var skrevet med gyldne Bogstav.
47. Og Bordet det var af det røde Guld,
Og Dugen var af Ageruld⁵⁾.
48. De Vægge vare af Marmorsteen,
Men Stolperne var af det hvide Filsbeen⁶⁾.
49. Midt paa Gulvet ganger der en Dands,
For ganger Ridder Stig smal som en Vaand.
50. For ganger Ridder Stig smal som en Vaand,
Han haver to Sølvkar paa hver sin Haand.
51. Ridder Stig han drikker sin Kjæreste til,
Og Skov og Mark de blomstres derved.
52. Der blomstres Skov, der løves Riis⁷⁾,
For alle Jomfruer bær hun Priis.
53. Og sildig om Aftenen, Røgen faldt paa,
Ridder Stig med sin Brud til Senge mon gaee.
54. Nu Ridder Stigs Vise er tilende,
Vor Gud og Herre sin Naade os sende!

¹⁾ lidel o: liden. ²⁾ minder o: kysser. ³⁾ kære o: klage, anklage (Kæremaal). ⁴⁾ Aarsag o: Undskyldning (Svensk: Ursäkt), Fralæggelse af Skyld. ⁵⁾ Ageruld, s. foran Pag. 3. ⁶⁾ Filsbeen o: Elfenbeen (Islandsk: Filsbein). ⁷⁾ Riis o: Krat, Kratskov.

Nr. 30a. Ribold og Guldborg.*)

Andante.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr Ri-bold er en Gre-ve-søn,—Om det er E-ders Vil-lie—Han gil-led¹⁾ Guldborg, det

p Om det er E-ders Vil-lie

Tutti.

var i Løn. Der Hu-en leg-tes for dem²⁾.

Der Hu-en leg-tes for dem.

2. Han gilled hende fra hun var Barn,
Og siden til hun voxen var.

3. „Stolt Guldborg! giv mig Eders Tro:
I et bedre Land saa skal I boe.

4. Jeg føre skal Jer paa det Land,
Hvor aldrig kommer Sorg til Haand.

5. Jeg føre skal Jer paa den Ø,
Hvor I skal leve og aldrig døe.“

6. „I fører mig aldrig paa det Land,
Mig kan jo komme Sorg til Haand.

7. I fører mig aldrig paa den Ø,
Jeg Gud jo skyldig er at døe.“

8. „Der groer ei andet Græs end Løg,
Der synger ei anden Fugl end Gjøg;

9. Der rinder ei andet Vand end Viin;
I maa forvist troe Talen min.“

10. „Hvor skulde jeg komme af Gaarde med dig?
Der er saa Mange, som vogte paa mig.

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 7, og „Engelske, skotske og irske“, Nr. 18. — ¹⁾ gilled 3: beilede til. ²⁾ Da Tilbøieligheden (Huen) begyndte at røre sig hos dem. Lege bruges undertiden billedligt for at tilkjendegive en indre Bevægelse.

11. Mig vogter Fa'er, mig vogter Mo'er,
Mig vogter Søster, mig vogter Bro'er,
12. Mig vogter og min Fæstemand;
Det meste, jeg frygter, er for ham.““
13. „Om end dig vogted al din Æt,
Du skal mig holde det, du haver jæt¹⁾).
14. Jeg drager dig i min Brynje blaa,
Min gyldne Hjelm den sætter jeg dig paa.
15. Jeg gjorder dig med mit gode Sværd,
Saa synes det ingen Jomfrufærd.
16. Jeg spænder dig gyldne Spore paa Fod,
Saa kan du ride dine Frænder imod.“
17. Han slog over hende Kappen blaa,
Saa satte han hende paa Gangeren graa.
18. Der de kom paa den Hede,
Der mødte de den rige Greve.
19. „Hør du Ribold, kjær Staldbroder min!
Hvor har du faaet denne Smaadrenge fiin?“
20. „„Det er min yngste Broder;
Jeg førte hannem fra vor Moder.““
21. „Du tørst det ikke dølge for mig;
Guldborg, Guldborg! jeg kjender vel dig.
22. Kanst du og dølge dit Skarlagenskind,
Fuld vel jeg dog kjender din Rosenskind.
23. Jeg kjender dig paa dit favre Haar,
Fra jeg tjente i din Faders Gaard..
24. Jeg kjender dig ikke paa Klæder og Sko,
Dog veed jeg den Ridder, du gav din Tro.“
25. Hun tog et Guldsmykke af sin Barm,
Og satte det paa den Greves Arm:
26. „Ihvor I kommer i Kvelde,
Saa skal I ikke om mig melde.“
27. Greven rider til Kallø-Huus,
Hvor Kæmper drukke og gjorde godt Ruus.
28. Der han kom i Herr Truids Gaard,
Der sidder han over bredden Bord.
29. „Her sidder du, Truid, og drikker Viin,
Ribold rider bort med Fæstemø din.“
30. Truid raaber over al sin Gaard:
„I raske Hofmænd, drager Brynje paa!“
31. Der de komme en Stund derfra,
Guldborg sig tilbage saae.
32. „Hisset seer jeg min Faders høie Hest,
Jeg seer og den Ridder, som mig haver fæst.“
33. „„Guldborg! I la'er jer det sømme²⁾),
I holde begge vore Heste i Tømme.
34. End om du seer mig falde,
Du skalt dog ikke paa mig kalde.
35. End om du seer mig bløde,
Du nævne mig da ikke tildøde““³⁾).
36. Ribold kasted sin Brynje om Hals,
Guldborg spændte den uden Falsk.
37. Han hug i den første Skare
Herr Truid og hendes kjære Fader.
38. Han hug i den anden Flok
Hendes Brødre syv med gulen Lok.
39. „Holder op, Ribold, min Hjertenskjær,
I stinge omsider ind Eders Sværd.
40. Gjører intet Ondt min yngste Bro'er!
Han Tidende føre kan min Mo'er.
41. Han Tidende føre om de Døde.
O vee! hun nogentid Datter fødte!“
42. Idet som Ribold nævnet var,
Da fik han og sit Banesaar.
43. Ribold stak Sværd i Skede:
„Kom, Guldborg! nu ville vi ride.“
44. De rede igjennem Rosenslund,
Der kom ei et Ord af deres Mund.
45. „Hør I, Ribold, min Hjertenskjær!
Hvi er I ikke saa glad som før.“
46. „„Eet er det, at mig rinder Blod,
Et Andet, at jeg er træt og mod.
47. Alt gaaer det mig allernæst,
At Døden haver mit Hjerte fæst.““
48. „Jeg tager af mit Snørebaand
Og snører for Blodet, som jeg kan.“
49. „„Gud naade dig, Guldborg! saa lidt du kan,
Slet intet duer her dit Snørebaand.““
50. Der han kom til Borgeled,
Der stod hans Moder og hvilte sig ved.
51. „Velkommen, Ribold, Sønnen min!
Saa er hun ogsaa, unge Bruden din.
52. Nu saae jeg aldrig saa bleg en Brud,
Der færdes saa langt foruden Guldskrud.“
53. „„Det er ei Under, at hun er bleg,
Thi hun haver seet saa haard en Leg.
54. Gud give, jeg maatte leve en Stund,
Men⁴⁾ jeg bytter Sjølegave ud!
55. Min Fader jeg giver min høie Hest; —
O min kjær Moder, I hente mig Præst!
56. Min kjære Broder, mig staaer saa nær,
Jeg giver Guldborg, jeg haver saa kjær.““
57. „Gjerne jeg det gjorde,
Om jeg det kun for Synden turde.“
58. „„Hjælp mig Gud af al min Nød!
Saa vist er Guldborg for mig Mø.
59. Jeg lod mig kun engang lyste,
At jeg hendes Rosenmund kyste.““
60. „Det skal ei skee, men jeg leve maa,
At jeg to Brødre skuld' give min Tro.“
61. Ribold var død, før Hanen goel,
Guldborg døde, før oprandt Sol.
62. Der kom da af det Bure
Tre Liig, saa deilige og saa prude.
63. Det ene var Ribold, det andet hans Mø,
— Om det er Eders Villie —
Det tredie hans Moder, af Sorgen død.
Der Huen legtes for dem.

¹⁾ jæt o: forjættet, lovet. ²⁾ I ansee det ikke for usømmeligt. ³⁾ Det ansaaes for farligt under Striden at nævne en Ridders Navn, hvilket i de gamle nordiske Viser hedder „at nævne tildøde“. ⁴⁾ men o: medens.

Nr. 30b. Ribold og Guldborg.*)

Andantino.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Og Rid - de - ren han li - ster til Jom - fru - ens Buur Ud - i Løn - dom; Saa li - ste - lig han

p Ud - i Løn - dom.

Tutti.

gan - ger i - gjen - nem den Muur. For du var mig lo - vet i min Ung - dom.

For du var mig lo - vet i min Ung - dom.

2. „Og hør du liden Guldborg, hvad jeg vil sige dig,
Har du ei Lyst at reise af Landet med mig?“

3. „Ja gjerne vil jeg reise af Landet med dig;
Men de ere Mange, som passe paa mig.

4. Mig vogter min Fader, mig vogter min Mo'er,
Mig vogter min Søster og min yngste Bro'er.“

5. „Du samle alt dit røden Guld udi Skrin,
Imedens jeg sadler Graagangeren min.“

6. Han skuede den brune, han skuede den graa,
Den bedste han lagde Guldsadelen paa.

7. Saa løftede han hende op paa sin høie Hest,
Saa red de af Gaarde, som de kunde bedst.

*) Texten til Nr. 30 b) og c) ere i den nyere Tid optegnede Varianter af Nr. 30 a); men da de i det Væsenlige ere af samme Indhold som sidstnævnte Vise, har jeg kun optaget nogle Vers af de til disse to Melodier hørende Texter.

Andantino.

Nr. 30 c. Ribold og Guldborg.

(Fra Vordingborg-Egnen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Skjøn Guld - borg, I dra - ge af Lan - det med mig Ud - i Løn - dom — „Og skul - de jeg dra - ge af

p — Ud - i Løn - dom —

Tutti.

Lan - det med dig?“ Som du mig ha - ver lo - vet i min Ung - dom.

Som du mig ha - ver lo - vet i min Ung - dom.

2. „Der vogte paa mig de gjæveste Mænd;
Paa mig vogter Greven og alle dem.

3. Der vogte paa mig baade Fa'er og Mo'er,
Der vogte paa mig baade Søster og Bro'er.“

4. Han løftede hende paa Gangeren graa
Og svøbte hende ind i sin Kappe saa blaa.

5. Dankongen la'er byde over al sin Gaard:
„Mine raske Hovmænd, drager Brynien paa.“

6. Liden Guldborg sig over Axel saae:
„Hist seer jeg min Fader, ham være det maa!“

7. Saa satte han hende ved Lindens Rod:
„For alt det du veed, ei du sige et Ord!“

8. Saa hug han otte, saa hug han ni,
Saa hug han Kongen og alle de.

9. „O Ribold, o Ribold, du stille dit Sværd,
Jeg taaler ei at see min Faders Ufærd!“

10. Da bredte han ud den Kappe saa blaa,
Saa sagtelig han la'e sig og døde derpaa.*)

11. Hun løftede op hans fagre gule Haar;
Hun talte vel femten dødelige Saar.

12. „Nu er jeg som eenlig Fugl paa Kvist,
Og alle mine Venner dem haver jeg mist!“

*) s. S. 71, Anmærkning 3).

Nr. 31 a. Den Dødes Igjenkomst.*)

(Fra Sorø-Egnen.)

Andante.

Solo.

1. Svend Dy-ring han ri-der sig op un-der Ø, Svend Dy-ring han ri-der sig op un-der

Ø, Der fæ-ster han sig saa væn en Mø. Du æ-de-li-ge Viv!
Du æ-de-li-ge Viv!

2. Han fæster Guldborg, han før' hende hjem;
De smaa Børn havde de reent forglemt.

3. Og de holde Bryllup i Dagene fem,
De smaa Børn fik ingen Mad i dem.

4. Fru Helfrid gik for Gud Fader at staae:
„Maa til mine smaa Børn jeg hjem nu gaae?“

5. „Ja vel maa du til dine smaa Børn gaae;
Før Hanegal du atter for mig staae.“

6. Og da hun nu kom til Porten hen,
Hun mødte sin kjære Datter ved den.

7. „Godaften, Godaften, kjær Datter min!
Hvorhen skal du gange ved Minatstid?“

8. „Jeg skal hente Vand til de Sødskende smaa,
At de skal have at lædske dem paa!“

9. Og da hun saa kom i Kammeret ind,
Da stode de Små med Taarer paa Kind.

10. Saa gav hun dem baade Øl og Mad;
Dermed hun gjorde dem saa glad.

11. Det ene hun børsted, det andet hun flætted,
Det tredie hun løfted, det fjerde hun letted.

12. Det femte satte hun op paa sit Skjød,
Og hun det gav af sin Die sød.

13. Ind gik hun Fru Helfrid for Guldborg at staae:
„Hvi handler du med Børnene saa?“

14. Jeg efter mig levned baad' Øl og Brød;
Nu mine Børn lide Hunger og Nød.

15. Jeg efter mig levned det fineste Liin;
Nu ligge mine Børn som Ravne og Sviin.

16. Jeg efter mig levned de Bolstre blaa;
Nu ligge mine Børn paa de bare Straa.

17. Jeg efter mig levned de store Voxlys;
Dog ligge mine Børn i det mørke Huus.

18. Men skal jeg tiere hjem til dig gaae;
Den krankeste Lykke saa skal du faae.“

19. Det svared Fru Guldborg, i Sengen hun laa:
„Alt skal dine smaa Børn jeg blive god!“

20. Svend Dyring kom gangendes ind for Bord:
„Hvi lade du ikke de Ravneunger gaae?“

21. „Og jeg tør ikke dem lade gaae;
Jeg talte med deres kjær Moder igaar.“

22. Svend Dyring han satte sig ned paa en Stol;
I syv Uger talte han ikke et Ord.

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 62.

Larghetto.

Nr. 31b. Den Dødes Igjenkomst.

(Fra Vendsyssel.)

1. Det var en Tors - dag - Af - ten, før Klok - ken slog ni, Der gik tre smaa

Børn paa Kir - ke - gaard og græd.

2.
Den Ene græd Taarer, den Anden græd Blod,
Den Tredje græd sin Moder af sorteste Jord.

5.
Maria hun op for Vor Herre mon staae:
„Maa jeg ei hjem med mine Smaabørn nu gaae?“

8.
Og vilst du nu være en Stifmoder god,
I Himmerig skal du da sætte din Stol.

3.
„O, hør I, mine Smaabørn! hvad vil I mig her?
Maa jeg ei faae Lov til at ligge udi Ro?“

6.
„Jo, vel maa du hjem med Smaabørnene gaae;
Naar Hanen den galer, du for mig skal staae.“

9.
Men vilst du være en Stifmoder slem,
I Helvede skal du oprede din Seng!

4.
„Vel maa du faae Lov til at ligge udi Ro;
Men vi har en Stifmo'er, hun er os saa haard.“

7.
Ind gik nu Maria for Guldborg at staae:
„Hvi handler du vel med Børnene saa?“

10.
Nu har jeg ei Tid meer at tale med dig;
Thi Himmerigs Klokke de ringe efter mig.“

*) Texten er en Variant af foregaaende Vise (s. Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“ II, S. 489 og 681), hvorfor her kun meddeles nogle Vers.

Nr. 32. Ridder Aage og Jomfru Else.*)

Andante con moto.

The musical score is written for voice and piano. It consists of two systems of staves. The first system has a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics '1. — Det var Rid - der Herr Aa - ge, Han red sig un - der Ø; Fæ - sted han Jom - fru'. The piano accompaniment starts with a mezzo-forte (mf) dynamic. The second system continues the vocal line with 'El - se, Hun var saa væn en Mø; Fæ - sted han Jom - fru El - se, Alt med hin rø - den'. The piano accompaniment features a forte (f) dynamic in the first half and mezzo-forte (mf) in the second half.

2.

Det var Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld;
Det hørte Ridder Herr Aage
Dybt under sorten Muld.
Op stod Ridder Herr Aage,
Tog Kisten paa sin Bag;
Lakked saa til hendes Bure,
Sig selv til megen Umag.

3.

Han klapped paa Døren med Kiste,
Fordi han havde ei Skind:
„Hør du, Jomfru Else,
Og luk din Fæstemand ind.“
Gjensvared Jomfru Else:
„Jeg lukker ei op min Dør,
Før du kanst Jesu Navn nævne,
Alt som du kunde før.“

4.

„Hør du, Jomfru Else!
Og luk du op din Dør;
Jeg kan Jesu Navn nævne,
Alt som jeg kunde før.“
Op staaer stolten Elselil
Med Taarer paa sin Kind,
Saa lukker hun den døde Mand
Til sig i Buret ind.

*) Ligesom jeg til den gamle Melodie Nr. 16 f) har optaget Oehlenschlägers saa ganske i Folketonen holdte Omdigtning af „Agnets Vise“, saaledes giver jeg her til den gamle Vise om „Aage og Else“ den af Oehlenschläger komponerede, atter saa ganske i Folketonen holdte Melodie; og det med desto større Ret, som denne Melodie er saa udbredt, at den godt kan have sin Plads mellem „Folkemelodier“ (s. de af mig udgivne „Oehlenschlägers Melodier“, Kbh. 1857). — Texten staaer her med den af Digteren foretagne Udvidelse af Versemaalet (s. hans „Axel og Valborg“), i hvilken Form Visen med sin Melodie har gjort sig saa yndet. De hos Oehl. manglende Vers ere supplerede efter Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“, II, S. 495-97. — Slg. mine „Engelske... Folke-S. og Mel.“ Nr. 6, og „Svenske“ Nr. 14.

Guld; Maa - neds - dag der - ef - ter Laa han i sor - ten Muld.

f *p*

5.

Saa tog hun den Guldkaam,
Saa kjæmte hun hans Haar;
For hvert et Haar, hun redte,
Hun fældte modig' Taar'.
„Hør I, Ridder Herr Aage!
Allerkjæreste min!
Hvordan er det i sorten Jord
Vel udi Graven din?“

7.

Nu galer Hanen den røde,
Til Jorden maa jeg ned;
Til Jorden skal alle Døde,
Thi maa jeg følge med.
Nu galer Hanen den sorte,
Til Jorden maa jeg ned;
Nu aabnes Himmerigs Porte
Thi maa jeg nu afsted.“

9.

Der hun kom gennem Skoven
Ind paa den Kirkegaard,
Da falmed Ridder Herr Aage
Sit favre gule Haar.
Der hun kom af Kirkegaard,
Og udi Kirken ind,
Da falmed Ridder Herr Aage
Sin røde Rosens-Kind.

6.

„Hvergang du dig fryder
Og i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med røde Rosenblad.
Hvergang du er sorrigfuld
Og i din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Alt med hint levret Blod.

8.

Op stod Ridder Herr Aage,
Tog Kisten paa sin Bag;
Saa lakked han til Kirkegaard
Alt med saa megen Umag.
Det gjorde Jomfru Else,
For hendes Hu var mod,
Hun fulgte med sin Fæstemand
Igennem mørken Skov.

10.

„Hør du Jomfru Else!
Allerkjæreste min!
Aldrig du græde mere
For Fæstemanden din.
See du op til Himlen
Og til de Stjerner smaa,
Da skalst du see, hvor sagtelig
At Natten den mon gaae!“

11. Saae hun op til Himlen
Og til de Stjerner smaa;
I Graven sank den Døde,
Hun ham ei mere saae.

Hjem gik Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld;
Maanedsdag derefter
Laa hun i sorten Muld.

Nr. 33 a. Den talende Strængeleg.*)

(Mel. fra Møen.)

Andantino.

1. Der boe - de en Mand ved Søn - der - bro, — Der fal - der en Ro - sens - blom - me — Og han sig hav - de Døt - tre to. Det
 2. Den Yng - ste var saa klar som Sol, — Der fal - der en Ro - sens - blom - me — Den Æld - ste var saa sort som Jord. Det

er saa — Og han sig hav - de Døt - tre to; Det er saa favrt om Som - me - ren.
 er saa — Den Æld - ste var saa sort som Jord; Det er saa favrt om Som - me - ren.

3.
 Og der kom Beilere til den Gaard;
 De beiled' til den yngste Maar.

4.
 Den Yngste gik Beilere til og fra,
 Den Ældste vilde Ingen ha'.

5.
 „O Søsterlil, nu hør mit Raad:
 Vi ville ned til Stranden gaae.“

6.
 „Hvad skulle vi ved Stranden gjøre;
 Vi have jo hverken at vadske' eller tørre.“

7.
 „Vi skulle toe os begge hvide,
 Saa ere vi dog to Søstre lige.“

8.
 Den Yngste gik forud med udslaget Haar,
 Den Ældste bagefter med falske Raad.

9.
 Den Yngste sig satte paa bredden Steen,
 Den Ældste skjød hende ud med sit Been.

10.
 „O kjære Søster, red mit Liv!
 Mit røde Guldbaand vil jeg dig giv'.“

11.
 „Dit røde Guldbaand kan jeg vel faae,
 Men aldrig skal du Landet naae.“

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 9.

Andante.

Nr. 33 b. Den talende Strængeleg.

(Mel. fra Lolland.)

1. Der boe-de en Mand ved Søn - der - bro, Der boe-de en Mand ved Søn - der - bro, Og han sig hav - de
 2. Den Yng - ste var saa klar som Sol, Den Yng - ste var saa klar som Sol, Den Æld - ste var saa

sempre p

Det - tre to. Det er saa fa - vert om Som - me - ren.
 sort som Jord. Det er saa fa - vert om Som - me - ren.

12.
 „O kjære Søster, red mit Liv!
 Min Fæstemand vil jeg dig giv’.“

13.
 „Din Fæstemand kan jeg vel faae,
 Men aldrig skal du Landet naae.“

14.
 Der kom to Spillemand ned til Strand;
 De saae det Lig, var drevet i Land.

15.
 Saa skar de af hendes gule Lok,
 Bandt den til deres Fiolestok¹⁾.

16.
 Saa skar de af hendes Fingre smaa;
 Der bandt de deres Strænge paa.

17.
 „Og lad os til den Gildesgaard gaee,
 Der som det store Bryllup mon staae.“

18.
 Saa spillede den Første:
 „Den unge Brud er min Søster.“

19.
 Saa spillede den Anden:
 „Og Brudgommen er min Fæstemand.“

20.
 Om Aft’nen sad hun paa Brudebænk;
 Om Morg’nen laa hun paa Baal og var brændt.

¹⁾ Fiolestok o: Violinbue.

Andante.

Nr. 34. Livsvandet.

(Fra Søø-Egnen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Den Al - gre - ve blæ - ser i gyld - ne Lur, — Den lan - ge - li - ge Nat — Det hør - te Dron - ning El - len ud -

p *p* — Den lan - ge - li - ge Nat — *mf*

Tutti.

i sit Buur. Mig tvin - ger El - sko - ven.

Mig tvin - ger El - sko - ven.

p

2. Dronning Ellen hun hedder paa Svendene to:
„I bede nu Algreven for mig indgaae.“	7. Dankonning han taler til liden Smaadrenge:
„Du bede den Algreve komme her frem!“	12. Saa hakked de den Greve saa smaa som Fisk,
Saa lagde de ham paa Dronningens Disk.
3. Ind Algreven kom og stedtes for Bord:
„Hvad vil I mig, Dronning, I sender mig Ord?“	8. Ind Algreven kom, og han stedtes for Bord:
„Hvad vil I, min Herre, I sender mig Ord?“	13. Hun rued og grued, da Blodet hun saae;
Paa Bunden der fandt hun de Fingre smaa.
4. „„Vor Herre Christ give, min Konge laa død!
Da skulde du bære Guld kronen rød.““	9. „„Og hør du, min Greve, jeg siger dig saa:
Hvad var det, du talte med min Dronning igaar?““	14. Hun sanked de Fingre, hun sanked de Been;
Saa gik hun til det levendes Vand.
5. „Ti stille, min Dronning, I sige ei saa!
For ude staaer Kongen, han hører derpaa.“	10. „Intet talte jeg med Eders Dronning igaar!
Foruden hvad min Herre han selv hørte paa.“	15. Hun toede de Fingre, hun toede de Been:
„Stat op, liden Algreve! bliv til en Mand!“
6. „„Ja, lad ham kun høre, hvad høre han vil,
For sandt er det Alt, hvad jeg siger dig til!““	11. „„Talte du ikke andet med min Dronning igaar,
Da skal du snart ligge paa Dronningens Bord.““	16. Og Algreven opstod, saa deilig en Mand;
Paa Gulvet saa stod han med Sværdet i Haand.
17. Og Algreven han ganger i Høieloft,
Saa hug han Dankonning fra Top og til Taa.	18. „Nu ligger min Konning, nu ligger han død,
Og nu kan du bære Guld kronen rød.“	

Con moto.

Nr. 35. Liden Karen.*)

(Fra Falster.)

1. Og hør du, lil - le Ka - ren, og vil du væ - re min; Syv sil - ke - stuk - ne Kjo - ler dem
 2. „Syv sil - ke - stuk - ne Kjo - ler dem pas - ser jeg ei paa; Skjænk dem din un - ge Dron - ning, lad

p

vil jeg gi - ve dig, Syv sil - ke - stuk - ne Kjo - ler dem vil jeg gi - ve dig.
 mig med Æ - ren gaee, Skjænk dem din un - ge Dron - ning, lad mig med Æ - ren gaee.“

3. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
 : Syv Skibe udi Floden dem vil jeg give dig. :|
4. „Syv Skibe udi Floden dem passer jeg ei paa,
 : Skjænk dem din unge Dronning, lad mig med Æren gaee.“ :|
5. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
 : Et Steenhuus udi Skoven det vil jeg give dig. :|
6. „Et Steenhuus udi Skoven det passer jeg ei paa,
 : Skjænk det din unge Dronning, lad mig med Æren gaee.“ :|
7. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
 : Et Slot og en Fæstning dem vil jeg give dig. :|
8. „Et Slot og en Fæstning dem passer jeg ei paa,
 : Skjænk dem din unge Dronning, lad mig med Æren gaee.“ :|
9. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
 : Guldkronen udi Engeland den vil jeg give dig. :|

10. „Guldkronen udi Engeland, den passer jeg ei paa,
 : Skjænk den din unge Dronning, lad mig med Æren gaee.“ :|
11. Og hør du, lille Karen, vil du ei være min,
 : Da lader jeg dig sætte i Fangetaarnet ind. :|
12. Og liden Karen gik sig for Dronningen at staa:
 : „Den Herre han haver formanet mig saa.“ :|
13. Og vil han saadant gjøre, og saadant byde til,
 : Saa tænk paa Gud i Himmelen og siig, du aldrig vil! :|
14. De satte lille Karen i Spigertønde ned,
 : Saa hendes Rosenskinder de blegnede derved. :|
15. Saa tog de lille Karen, la'e hende Lig paa Baar,
 : Og alle Slottets Jomfruer de krused' hendes Haar. :|
16. Saa la'e de lille Karen i Ligkisten ned,
 : Og alle de Guds Engle sig frydede derved. :|

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 15.

Nr. 36. Jomfru Thorelille.

(Fra Skjelskjer-Eggen.)

Andante.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Jom - fru Tho - re - lil - le gaaer sig i A - bild - gaard — Ud - i Je - su Navn — Hun van - der de

— Ud - i Je - su Navn —

Tutti.

Ur - ter, hun plan - ter og saaer. Gud un - de os Him - me - rig Al - le!

Gud un - de os Him - me - rig Al - le!

2. Saa stod der en Guds Engel og lyded derpaa:
„Og vil du med mig ind i Himmerige gaae?“

3. Jomfru Thorelille faldt for Jesu paa Knæ,
Og hun bad godt for Kongen, som Kron' og Scepter bær.

4. Saa bad hun godt for Bonden, som pløier og saaer:
„Herre Gud! giv, vi derudaf Føde faae!“

5. Saa bad hun godt for Børnene, i Skolen monne gaae:
„Herre Gud han lade dem en god Lærdom faae!“

6. Saa bad hun godt for Tyendet, som tjener for sit Brød:
„Herre Gud han hjælpe dem af al deres Nød!“

7. Saa bad hun godt for Enker og faderløse Børn,
„Herre Gud han oplukke for dem Naadsens Dør.“

8. Saa bad hun godt for Skibene, i Sundet monne gaae:
„Herre Gud han lade dem en god Vind faae!“

9. Saa bad hun godt for Fangerne, som er i ganske Land:
„Herre Gud han afløse dem deres haarde Baand!“

10. Nu haver vi hørt Jomfru Thorelilles Sang;
Herre Gud han give os en salig Afgang!

Nr. 37. Sankte Morten.

Andante.

(Fra Fyen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Sankte Mor - ten sig sat - te paa bre - di - gen Steen, — Her - re Je - sus, hjælp du dog mig! — Der

p — Her - re Je - sus, hjælp du dog mig! —

Tutti.

vil - de han hvi - le si - ne mø - di - ge Been. Gud væ - re mig Syn - de - re naa - dig!

poco riten.

Gud væ - re mig Syn - de - re naa - dig!

2.
Den Steen den gled, Sankte Morten sad paa,
Et større Mirakel man før ei saae.

3.
Den Steen den gled til det hedenske Land,
Der spadsered den hedenske Konge ved Strand.

4.
„Og hør du, Sankte Morten, hvad jeg siger dig:
Hvordan kan dog Stenen glide med dig?“

11.
Der sidder den Datter, som banded sin Moer,
Der sidder den Søn, som slog sin Faer.

5.
„Ja saadan kan Stenen glide med mig:
At Gud han er baade mægtig og rig.“

6.
„Sankte Morten, Sankte Morten, jeg ikke dig troer,
Før du henter mig Sønnen, som drukned ifjor.“

7.
Sankte Morten han bad udaf Hjertens Grund:
Op kom den Kongesøn fra Havsens Bund.

Men nu vil jeg troe paa Herr' Jesus Christ,
Saa faaer jeg den Glæde i Himmerig vist.“

8.
„Og hør du, min Søn, hvad jeg siger dig:
Hvor haver du været saa langen en Tid?“

9.
„Og jeg haver været ved Himmerigs Port,
Kunde ikke komme ind for det Ondt, jeg har gjort.

10.
Og jeg haver været ved Helvedes Port;
Der sidde de inde, som ilde har gjort.

12.
Men nu vil jeg troe paa Herr' Jesus Christ,
Saa faaer jeg den Glæde i Himmerig vist.“

Andante.**Nr. 38. Engelen's Budskab.***(Fra Søstere - Egnen.)*

Solo. 1. Den Jom - fru gik i Ro - sens - lund -- Gud raa - - - de! — Hun plukke-de de Blom - ster i

Tutti. — Gud raa - - - de! —

Solo.

Tutti. sam - me Stund. Gud sen - de os af sin Naa - de!

Gud sen - de os af sin Naa - de!

2.
Vor Herre han sidder i Himmerig,
Han taler til Engelen saa trøstelig.

3.
„Og du skal ned til Jorderig,
At hente den Jomfru hid til mig.“

4.
Og Fuglen satte sig paa Lindekvisst,
Han sang saa Meget om den Herre Christ.

5.
„Vor Herre Christ give, den Fugl han var min,
Jeg skulde hannem sætte i forgyldene Skrin.“

6.
Vor Herre Christ give, den Fugl han var tam,
Jeg skulde hannem sætte paa forgyldene Stang.“

7.
Den Jomfru lukker op de Vinduer fem;
Men ikke vil Fuglen flyve ind af alle dem.

8.
Den Jomfru gik ud saa klar som et Vand,
Hun lokked ad Fuglen med sin høire Haand.

9.
Han hilste hende saa mildelig:
„Imorgen skal du komme til Himmerig.“

10.
„Og skal jeg imorgen til Himmerig komme,
Da faaer jeg at skue min Frelser den fromme.““

11.
Og ud gik den Jomfru saa rask og sund,
Igjen kom hun ind med Helsot i Mund.

12.
„Min kjære Søster, du rede mig Seng!
Min kjære Moder, du følge mig til den!“

13.
Min kjære Broder, du hente mig Præst!
Min kjære Fader, du være mig næst!“

14.
Imellem at Klokken var fire og fem,
De fulgte den Jomfru til hendes Seng.

15.
Imellem at Klokken var otte og ni,
Da døde den Jomfru saa sagtelig.

16.
Marie hun stod og klædte det Lig;
Men Englen førte Sjælen til Himmerig.

Andante.

Nr. 39. Barnesjælen.

(Fra Søst-Eggen.)

Solo.

Tutti.

Solo.

1. Hvor-dan mon - ne Græs - set paa Jor - den skul - de groe! — Her-re Je - sus han lø - ser og hu - sva - ler — To

— Her-re Je - sus han lø - ser og hu - sva - ler —

Sø - sken-de lo-ved hin - an - den de - res Tro. Her-ren, min Gud, han send-te sin Søn ned til Jor-den.

Her-ren, min Gud, han send-te sin Søn ned til Jor-den.

2.
Et Barn de fik med Synden saa stor,
Saa satte de det alt levende i Jord.

3.
Det Barn det klaged og græd saa jammerlig;
Den Røst den høstes ind i Himmerig.

4.
Vor Herre han taler til Engelen sin:
„Du hente det Barn til Himmerig ind! —

5.
Hvi klager og græder du nu saa jammerlig?
Nu er du her hos mig i Himmerig.“

6.
„Jeg maa vel græde, jeg maa vel jamre mig;
Min Fader han pines i Helvedes Ild.““

7.
Vor Herre han taler til Engelen sin:
„Du hente den Mand til Himmerig ind! —

8.
Hvi klager og græder du nu saa jammerlig?
Nu er jo din Fader hos dig i Himmerig.“

9.
„Jeg maa vel græde, jeg maa vel jamre mig,
Min Moder hun pines i Helvedes Ild.“

10.
Vor Herre han taler til Engelen sin:
„Du hente den Kvinde til Himmerig ind!“

11.
Det Barn det leer saa glad og hjertelig,
At Englene i Himlen derved fryde sig.

12.
Vor Herre han taler til det lille Barn:
„Hvi leer du og fryder dig nu saa hjertelig?“

13.
„Nu maa jeg vel lee, jeg maa vel fryde mig;
Thi nu er vi alle Tre i Himmerig.““

Andantino.

Nr. 40. Møen paa Baalet.*)

(Fra Slagelse-Egnen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Li-den O - le han gik for sin Sø - ster at staae, — Fug - len syn - ger i Sko - ven — „Og

p — Fug - len syn - ger i Sko - ven —

Tutti.

maa jeg ik - ke min Vil - li - e faae? Mig tvin - ger en li - den skøn Jom - fru.

Mig tvin - ger en li - den skøn Jom - fru!

2. „„Nei, ikke du kan faae Villien din;
Thi du er jo kjær Broder min.““
3. „Og maa jeg ikke faae Villien min,
Saa skal jeg vist lyve en stor Løgn paa dig.“
4. „„Ja lyv, mens du kan, og lyv, mens du vil,
Du lukker dog ikke Himmerig til.““
5. Liden Ole han gik for sin Fader ind:
„Hvordan har I lært kjær Søster min?“
6. „„Saa haver jeg lært min Datter kjære,
Hun lever hver Dag med Tugt og Ære.““
7. „Nei, Utugt begaaer hun og dertil Mord;
De Smaabørn hun levendes sætter i Jord.“
8. „„Er sandt det, du siger alt om den Mø,
Jeg skal hende gjøre en Brudeseng rød.

9. Og vil du ha'e hende i Galgen at hænge:
Eller du vil ha'e hende paa Baalet at brænde?““
10. „Ikke vil jeg ha'e hende i Galgen at hænge,
Men jeg vil ha'e hende paa Baalet at brænde.“
11. De huggede Eg og de huggede Bøg,
Saa reiste de da et Baal saa høit.
12. De ledte liden Kirsten ad Gangen ud;
Saa delte hun alle Gaverne ud.
13. „Min Moder jeg giver min Silkesærk,
For hun har holdt mig i Tugt og Ære.
14. Min Søster jeg gi'er mine selvspændte Sko,
For hun har mig altid været saa god.
15. Min Broder jeg giver min selvbeslagne Kniv;
Vor Herre Christ give, den sad i hans Liv!“

16. Liden Ole han svøbte sit Hoved i Skind,
Saa hug han liden Kirsten paa Baalet ind.
17. Og der det Baal var halvt udbrændt,
Da laa liden Kirsten, var ikke skamskjændt.
18. Og der det Baal var reent udi Glød,
Da laa liden Kirsten, var rosenrød.
19. Saa kom der to Duer flyvendes ned,
De tog liden Kirsten til Himmerig med.
20. Saa kom der to Ravne flyvendes ned,
De tog liden Ole til Helvede med.
21. Og der de gik ud ad den Gang,
De hørte liden Kirsten, i Himmerig sang.
22. Og der de gik ud ad den Vei,
De hørte liden Ole, i Helvede skreg.

*) slg. denne og næste Vise med Nr. 42 i m. „Svenske Folke-S. og Mel.“

Andante.

Nr. 41. Liden Ellen.

(Fra Sydsjælland.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Li-den El-len hun skul-de til Gjø-ste-bud gaae,—Li-den El-len hun græd — „Og hvor skal jeg mig tro

p — Li-den El-len hun græd —

Tutti.

Føl-ge-svend faae?“ Der stan-der en Lind i grøn-nen Lund saa sør-ge-lig.

pp

Der stan-der en Lind i grøn-nen Lund saa sør-ge-lig.

pp

2. Ungen Ebbe han svared kjær Søsteren sin:
„Og jeg vil være tro Følgesvend din.“

3. Og der de komme i grønne Lund,
Der lysted ungen Ebbe at hvile en Stund.

4. „Og enten vil du være din Broders Viv,
Eller du vil lade dit unge Liv?“

5. „„Nei, ikke vil jeg være min Broders Viv,
Langt heller vil jeg lade mit unge Liv.““

6. Ungen Ebbe han satte sig paa sin Hest,
— Liden Ellen er død —¹⁾
Saa red han til Borgeled, som han kunde bedst.
Der stander en Lind i grønne Lund saa sørgelig.

7. Og der han kom til det Borgeled,
Der stod hans Moder og hvilte sig ved.

8. „Og hør, ungen Ebbe, kjær Sønnen min:
Hvor er liden Ellen, kjær Søsteren din?“

9. „„Der komme de Ryttere, fire og fem,
Liden Ellen drog sig ad Skoven med dem.

10. Der komme de Ryttere, otte og ni,
Liden Ellen drog sig af Landet med de.““

11. Ungen Ebbe han satte sig paa en Bænk,
Hans hvide Kjortel var med røde Blod stænkt.

12. „Du siger ei Sandhed, kjær Sønnen min;
For det kan jeg see paa Kjortelen din.“

13. Ungen Ebbe blev ført for Retten frem;
Han Sandheden maatte bekjende for dem.

14. Ungen Ebbe han meente det var kun Spøg,
Imedens de bygte det Baal af Bøg.

15. Og der de komme paa Veien hen:
„Hisset seer jeg dem rede min Brudeseng.

16. De Bolstre er røde, de Dynner er blaa,
Der agter ungen Ebbe at hvile oppaa.

17. I sige min Fader og Moder nu saa:
Der er kun Faa, der gifte Børnene saa:

18. I sige min Fader og Moder Godnat;
Nu maa jeg lade mit Liv saa brat.“

¹⁾ Herfra vedblives med dette Omkvæd.

Nr. 42. Herr Thors Børn.*)

(Fra Nordslesvig.)

Andantino.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr Thor han boer sæ der - u - de ved Aa, For - in - den den Nor - den - leds Sø, Han hav - de tre
 2. Han hav - de tre Søn - ner, var li - del og smaa, For - in - den den Nor - den - leds Sø, Og de skul - de

p — For - in - den den Nor - den - leds Sø —

Tutti.

Søn - ner, var li - del og smaa. I Sil - ke saa drej - er¹⁾ de Ro - ser.
 dem til Sko - le gaee. I Sil - ke saa drej - er de Ro - ser.

I Sil - ke saa drej - er de Ro - ser.

3.
 Ja, de skulde dem til Skole gaee,
 Af Røvere bleve de stjaalne da.

4.
 Herr Thor han boer sæ derude ved Aa,
 Han havde tre Døttre, var lidel og smaa.

5.
 Han havde tre Døttre, var lidel og smaa,
 Og de skulde dem til Kirke gaee.

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 37, og „Engelske, skotske og irske“ Nr. 16. — ¹⁾ drejer o: drager paa, iføre sig; altsaa enten: Saa iføre de sig Silkeklæder med indvirkede Roser, eller ogsaa (idet den gamle Sangerske maaskee rigtigere forklarede de Roser ved de i Visen omtalte unge Piger): I Silke saa klæde sig de Roser (Rosensblommer).

6. De traadte i Guld alt over Guld,
Smaabryster og Fingre dem satte de fuld'.
7. Og da de kom derude ved Stæt¹⁾,
Da mødte dem tre Skovrøvere der.
8. „Vil I nu være Skovrøveres Viv,
Eller vil I lade Jer unge Liv?
9. „Kun nødde²⁾ vil vi miste vort unge Liv,
Men nødder vil vi være Skovrøveres Viv.“
10. Dog maatte de være Skovrøveres Viv,
Og saa maatt' de lade deres unge Liv.
11. De begrov dem i saa stor en Kuvl³⁾,
Saa stor en Steen de over dem huel⁴⁾.
12. Saa fandt de dem saa vild en Sti,
Den førte Herr Thor hans Gaard forbi.
13. „Det er saa silde en Aftenstund,
Vil I laane os tre Pil'grime Huus?“ —
14. Herr Thor var søvnig og gik i Seng,
De Røvere taled med hans Hustru saalæng'.
15. Den Ti hun fik de Guld aa see,
Da gjorde det hende i Hjertet saa vee.
16. „Først vil a see, om Herr Thor er isøvn,
I venter mæ stille herind saalæng.“ —
17. „Herr Thor, Herr Thor! I være vel fuus⁵⁾,
Det er tre Røvere, I haar laant Huus!“
18. Herr Thor la'er raab' over al sin Gaard:
„Stander op, mine Svende, ta'er Vaaben aa⁶⁾).
19. Ta'er Vaaben aa foruden al Færd⁷⁾,
De Røvere have saa hvasse Sværd.“ —
20. „I være saa gode, I være vil,
Illyvl⁸⁾ skal I klæde Steile og Hjul.“
21. „Ja, skal vi illyvl klæ' Steile og Hjul,
Dog drikker vor Fader med Kongen god Juul.“
22. „Men drikker Jer Fader med Kongen god Juul,
Hvi gaee I da her i Skygge og Skjul?“
23. „For vi var os tre Børn saa smaa,
Og vi skulde os til Skole gaee.
24. Af Røvere bleve vi stjaalne bort;
Hvad de os lærte, det var ikke godt.
25. Vi har været hos dem i femten Aar,
Og levet kun af de Smuler smaa.
26. Den første Rovgjerning vi haver gjort,
Var den, tre stolte Jomfruer vi myrd'.
27. Vi begrov dem i saa stor en Kuvl,
Saa stor en Steen vi over dem huel.“
28. „Og er det nu sandt, som jeg haver hørt,
Jer tre kjær' Søstre I haver myrd't.
29. A vil gi'e Jer Sajel⁹⁾, a vil gi'e Jer Hest,
I rijer aa Landet, som I kan bedst!“
30. „Nei, vi vil ikke af Landet rømme,
Men vi vil gi'e Blod for Blod igjen.“
31. Di brei' djer¹⁰⁾ Kapper ud over Gulv,
Og der lod di djer Blod i rind'.
32. Herr Thor han lod en Kjarregaard gø'er,
Og den lod han all' sine Børn iføer.

¹⁾ Stæt, Indgang til Kirkegaarden. ²⁾ nødde o: nødig. ³⁾ Kuvl o: Kule. ⁴⁾ huel o: hyllede. ⁵⁾ fuus o: hastig, skyndsom. ⁶⁾ aa o: paa. ⁷⁾ Færd o: Allarm.
⁸⁾ illyvl o: alligevel. ⁹⁾ Sajel o: Sadel. ¹⁰⁾ Di brei' djer o: De breded' deres.

Nr. 43. Herr Truels og hans Døttre.

Andantino.

Solo. 1. Herr Truels han boe - de sig u - de ved Ø, *Tutti.* Langt u - de ved Fru - er - lands Ø, *Solo.* Saa hø - vi - ske

mf *pp* — Langt u - de ved Fru - er - lands Ø — *mf*

Tutti. ha - ver han Døt - tre tre. Men Sil - ke dra - ge de Ro - ser¹⁾.

p Men Sil - ke dra - ge de Ro - ser.

2.

Fru Mettelil vækker de Døttre tre:
„Staaer op, mine Døttre! jeg vække Jer vil.

3.

Staaer op mine Døttre! I sover vel haardt;
Nu haver I sovet Jer Fropræken bort.“

4.

„Og har vi forsovet vor Ottesang,
Da ville vi gjøre vor Høimesse lang.“

5.

Fru Mette slaaer ud deres gule Haar,
Hun vidste ei, hvor det dem skulde gaae.

6.

Saa slaaer hun over dem Kaaben blaa,
Til Horbeløv Kirke de vilde gaae.

7.

Men der de komme i Tostruppe Lund,
Der mødte dem de tre Røveres Hund.

¹⁾ slg. Slutnings-Omkvædet til Nr. 42.

8.

Men der de komme i Tostruppe Riis¹⁾,
Der bleve dem de tre Røvere vis.

9.

„Enten vil I nu være tre Røveres Viv,
Eller vil I miste Eders Liv?“

10.

„Ikke vil vi være tre Røveres Viv,
Langt heller vi miste vort unge Liv.“

11.

Den Tid de havde da myrdt de to,
Den tredie stod dem saa haardt imod.

12.

„I gjøre det for vor Æres Skyld,
At I Herr Truels gjæste i Kveld.“

13.

Det lakked nu fast ad Kvelde til,
Herr Truels de da gjæste vil.

14.

Og der de nu saa længe drak,
At de Herr Truels til Senge drak.

15.

„Stolt Mettelil! hør, hvad vi sige Jer,
Vil I nu love os alle tre?“

16.

„Vel vil jeg love Jer alle tre,
Maa jeg kun i Jere Sække see.“

17.

Stolt Mettelil i deres Sække saae,
Der saae hun de Døttres røde Guld laa.

18.

„I sidde ned og tøve lidt,
Imens jeg sanker mit Guld udi Skrin.“

19.

Stolt Mettelil ud af Døren treen,
En Jernstang skjød hun for igjen.

20.

Stolt Mettelil svøber sit Hoved i Skind,
I Høieloft gaaer for Herr Truels ind.

21.

„Staaer op, Herr Truels, og klæder Jer i,
De Røvere myrded vore Døttre tre.“

22.

Herr Truels raaber over al sin Gaard:
„Staaer op, mine Hofmænd, binder Harnisk paa.

23.

Binder Harnisk paa foruden Falsk,
De Røvere have saa haard en Hals.“

24.

„I sige mig nu, I Røvere tre!
Jer Herkomst, og hvem Eders Fader er.“

25.

„Vor Fader os sendte i Skole at gaae;
Da blev af Skovrøvre vi stjaalne bort.

26.

Der have vi været i fjorten Aar,
Og ædt vort Brød med Kummer og Sorg.

27.

Nu ere de gamle Skovrøvere død',
Og vi ere gaaet at søge vort Brød.

28.

Den første Gjerning vi haver gjort,
Igaar have vi tre Jomfruer myrdt.“

29.

Herr Truels han svarte, — han var saa vee:
„Ak, nu er alle mine Børn forseet!²⁾

30.

Det var Eders Mo'er, I trolove Jer bød,
Det var Eders Søstre, I myrded' igaar.

31.

Jeg vil nu give Jer Klæder af ny,
Saa maae I reise af Land og By.“

32.

„O nei, kjær Fader! vi ikke vil;
Thi Liv for Liv, — det hører sig til.“

33.

Saa ledte de dem foruden den By,
Og Hovedet der for Klingen faldt.

34.

De to maatte klæde Steile og Hjul,
Den tredie han fik Skoven til Skjul.

¹⁾ Riis o: Krat, Kratskov. ²⁾ forseet o: forsørget.

Andante con moto.

Nr. 46. Regnar Lodbroks Dødssang.

1. Vi hug - ged' med Kaar - de, Der Slan - gen hiin svaa - re Jeg o - ver - vandt I Sver - ri - ges

Lan - de, Og Tho - ra¹⁾ for - san - de Gik mig til - haand; Jeg værd hen - de tyk - te At ta - ge i Favn. Saa

vi - de gik Ryg - te Af Lod - broks Navn.

¹⁾ Thora, en deilig Jarledatter i Gothland, bevogtedes af en stor Orm eller Slange, der snoede sig rundt om hendes Jomfrubuur. Regnar dræbte Slangen og ægtede Thora. For at beskytte sig mod Uhyrets Gift, iførte han sig en lodden Dragt (Brok o: Buxer), sprang dermed i Søen og lod Vandet fryse paa sig. Deraf fik han Tilnavnet Lodbrok.

2. Vi hugged' med Kaarde.
Fuld lidet tilaare
Jeg var dengang.
I østere Strande
Med blodige Pande
Da Mange svam.
Forfode vi dræbte,
Og Føde nok
At skaffe vi stræbte
Den Ravneflokk.

3. Vi hugged' med Kaarde,
Da Jarlerne otte
Gik mig imod.
Skjændt ung, jeg dog fældte
De djærve Helte
Ved Dyna Flod.
Som Blodet fage
I Stranden flød,
Ei lidde da Krage
For Føden Nød.

4. Vi hugged' med Kaarde,
Og Sværdene raabte
I høien Sky.
Paa Ullaraks¹⁾ Hede
Kong Eysten vi beded'²⁾
I Vaabengny.
Hans Guld vi raned';
Og Hjerner brast,
Da Vei vi os baned
Med Pilekast.

11. Vi hugged' med Kaarde.
Med Livet det lakker
Mod Dødens Nat.
Mig Ormene slide,
Og Hjertets Kvide
Nu ender brat.
Naar Sværd faaer drukkot
Alt Ellas Blod,
Da Hævnen er slukket,
Og jeg har Bod.

5. Vi hugged' med Kaarde,
Vi hærdede Sværde
I Mandeblood.
Da kløvedes Skjolde
Paa Borgundarholmen³⁾
Ved Pileskud.
Kong Volnir vi laved'
Et Birtingsbad⁴⁾;
De Ulve ei savned
Paa Valen Mad.

6. Vi hugged' med Kaarde,
Og Fjender forfode
Vi sabled' ned.
Kong Valthjof mon falde,
Og Britterne alle
I Græsset bed.
Der holdt vi Messe
Og Ottesang,
Saa det udi Fæste
Og Odde klang.

7. Vi hugged' med Kaarde.
I Hjadningafjorden
Paa Skotlands Kyst
Vi Brynier brøde
Og Hjelme afstødte
I Landsedyst.
At spænde vor Bue
Ei var os meer Harm
End skjøne Jomfrue
At tage i Arm.

8. Vi hugged' med Kaarde
Da Herthiof sig vaarded',⁵⁾
Og Seier vandt.
Da Ragnvald Kæmpe
Traf megen Ulempe;
Han Døden fandt.
Da greb stor Kvide
Den Høgeflok,
Thi han i Striden
Den skaffed' Nok.

9. Vi hugged' med Kaarde;
Men Nornen den haarde
Har vundet Spil.
Hvor Skjæbnen vil trække,
Vi efter maa strække
Og lade staae til.
Hvo kunde drømme,
At Rigets Skjold
Saa skulde komme
I Ellas Vold!⁶⁾

10. Vi hugged' med Kaarde.
Men vidste de Grise
Kun Ornens Kval⁷⁾,
De skulle da blande
Til Ella forsande
Saa beesk en Skaal.
Op, Aslaugs Sønner,
Til Kamp og Mord!
Og Ella lønner
For Pinen stor!

12. Min Sang her ender;
Sig mod mig vender
Velkomne Død.
Man høit mig sætter
Hvor Odin mætter
Med Flesk og Mjød.
Jeg nu kun tragter
At døe med Iil;
Jeg Kval ei agter,
Men døer med Smil.

¹⁾ Ullarakur skal have været et Sted i Nærheden af Upsal. ²⁾ hede o: jage, forfølge, dræbe. ³⁾ Borgundarholm o: Bornholm. ⁴⁾ Birtingsbad o: Sværdebad.
⁵⁾ vaardede o: værgede. ⁶⁾ Paa et Tog til England blev Regnar fanget af Ella, Jarl i Northumberland, og kastet i et Taarn til giftige Orme. ⁷⁾ Regnars sidste Ord
vare: „Grynte vilde Grisene, om de vidste Galtens (Ornens) Tilstand“, der ere blevne til et almindeligt Ordsprog paa Island. Herved udtrykte han sit Haab om,
at hans Sønner vilde hævne hans Død, hvilket de ogsaa gjorde med al den Grumhed, som de Tidens Forestilling om Gjengjæld medførte.

Andantino.

Nr. 47. Erik Emuns Drab.

(Færøisk Melodie.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Aar - le om Mor - ge - nen Lær - ken hun sang, Alt un - der saa grøn en Li - de — Herr Carl han

p — Alt un - der saa grøn en Li - de —

Tutti.

klæ - der sig for sin Seng. Kon - gen af Dan - ne - mark han la - der det hæv - ne.

Kon - gen af Dan - ne - mark han la - der det hæv - ne.

2. Han drog paa sig Skjorten saa skjøn,
Dertil stukken Trøie med Silke grøn.
3. Bukkeskinds Støvle drog han paa Been,
Forgyldte Spore han spændte omkring.
4. Forgyldte Spore han spændte omkring,
Saa rider Herr Carl ene til Thing.
5. Herr Carl han ganger ad Thinge fram,
Der rømmer for hannem saa mangen Mand.
6. Dankongen hedder paa Svende ni:
„I binde Herr Carl, lade mig det see!“
7. Op stod de raske Svende ni,
De bunde Herr Carl, lode Kongen det see.
8. De førte Herr Carl foroven den By,
De lagde ham paa en Steile af ny.

23. Til Ribe førtes det kongelig' Lig,
Det hviltes under Marmorsteen hvid.

9. Saa brat kom Bud for Herr Plog da ind:
„Dankonning la'er steile Broder din.“
10. Herr Plog sprang over bredden Bord,
Han gav derfor ikke mange Ord.
11. Herr Plog han ganger ad Thinget frem;
Dankonning han stander ham op igjen¹⁾.
12. „Havde jeg været her førre i Dag,
Da havde det været bedre i Lag.“
13. Dankonning meldte et Ord med Skjel:
„Din Broder fortjente sin Død saa vel.“
14. Naar Hver maa raade med Vold og Sværd,
Er Loven ikke en Bønne værd.“
15. „Min Broder var saa dannisfuld²⁾,
Vi kunde hannem løse med Sølv og Guld.“

24. Herr Plog han rømmer af Landet ud;
Af ham fik man ikke anden Bod.

16. „Dit Sølv og Guld passer jeg ikke paa,
Og Loven sin Gang jo have maa.“
17. Du maatte saa længe tale derom,
Du kunde vel nyde den samme Dom.“
18. Dankonning hedder paa Riddere ni:
„I binde Herr Plog, lade mig det see.“
19. „Est du, Dankonning! Mand for dig,
Da baste og binde nu selv du mig.“
20. Kongen drog af sin Handske saa hvid;
Herr Plog han ryster med gyldene Spyd.
21. Først vog han fire, saa vog han fem,
Saa vog han Dankonning med alle dem.
22. Der han havde veiet de Kongens Mænd,
Saa aag³⁾ han sin kjære Broder hjem.

¹⁾ stande op igjen o: reise sig for at hilse. ²⁾ dannisfuld o: brav, hæderlig. ³⁾ age, aag o: kjøre, kjørte.

Andantino.

Nr. 48. Riber-Ulfs Bedrift.

97

(Færeisk Melodie.)

Solo.

Tutti.

1. Herr Pe - der han ei - er en Dat - ter saa rig, Og In - gen i Lan - det er hen - de liig. Saa

her - ligt og saa vel der de traad - te.*)

2. En fattig Mands Søn monne Riber-Ulf være,
Dog kunde han vel sit Vaaben bære.
3. Riber-Ulf han lader de Lønbreve skrive,
Stolt Mettelil lader han dem saa give.
4. Det første stolt Mette de Lønbreve saae:
„I beder Herr Riber-Ulf for mig indgaae!“
5. Og førend de havde halvt talet de Ord,
Da var Riber-Ulf alt ind for Bord.
6. Riber-Ulf han smiler under Skind:
„Og ville I være Allerkjæreste min?“
7. „Ak nei, Riber-Ulf, tænk ikke derpaa,
Saalænge min Fader selv raade maa!“
8. Saa kom der Orlog paa det Land:
At Svensken vilde tage Dannemarks Land.
9. Og Kongen han lader et Udbud gjøre;
Herr Peder skulde hans Banner føre.

10. Den Strid den stod i Dagene fem,
Blev slagne for Kongen syvtusind Mænd.
11. Herr Peder han mælder et Ord med Ære:
„Ei længer jeg kan Eders Banner føre.“
12. Riber-Ulf han tager til sin Kniv:
„Saamænd, Herr Peder, det skal koste dit Liv!“
13. Og ikke skal Dannemark undergaae,
Saalænge Sværdene holde maae!“
14. „Hør det, Riber-Ulf, vil du værgе mit Liv,
Jeg giver dig min Datter, den væne Viv!“
15. „Til Slottet du ride med dine Svende,
Jeg Banneret vel føre skal alene.“
16. Riber-Ulf han render i Hoben fram,
Der faldt for hannem saa mangen Mand.
17. Den svenske Konge melder et Ord:
„Hvader det for en Kæmpe, der strider saa haardt?“

*) Med dette Omkvæd er Visen sunget for mig.

„Traadte“ o: dandsede (træde en Dands).

1) støbte o: kastede, lod falde (Imperf. af støbe, færøisk: støypa).

Allegretto.

Nr. 49. Valdemar og Tove.*)

Solo.

1. To - ve - lil hun staaer i sin Fa - ders Gaard; Der staaer to Mø - er og børster hen - des Haar.
 3. To an - dre de sæt-ter hen - de Hoved-guld paa, Og To hen - de hol - de Spei - let for.

f *m. sin.* *m. dest.*

Tutti. *Solo.*

Me - dens Her - re Kong Val - de - mar kan lo - ve dem baa - de! 2. Der staaer to Mø - er og
 Me - dens Her - re Kong Val - de - mar kan lo - ve dem baa - de! 4. Og To slaar o - ver hen - de

Me - dens Her - re Kong Val - de - mar kan lo - ve dem baa - de!

mf

5. Dankongen stod og saae derpaa;
 Saa snarlig han til hende mon god Villie faae.

6. Han sendte efter hende Svende fem;
 Ikke vilde Tovelil følge dem.

7. Han sendte efter hende Svende ni;
 Ikke vilde Tovelil følge di.

8. Dankongen han lod sig ikke forsmaae;
 Han lader sin Ganger efter Tovelil gaae.

9. Og der gaar Dands i Borgegaard,
 Der dandser Dronningen med udslagte Haar.

10. Først dandser Dronningen, siden Tovelil,
 Og saa derefter mangel stolt Jomfrulil.

11. Dandronning sig over Axel saae,
 Der seer hun Tovelil i Dandsen gaae.

12. „Og hør du, Tovelil! en Jomfru fin:
 Du tage op Silke for Foden din.“

13. „Den Silke maa vel for Fødderne slaae,
 Saavist som jeg bliver Dronning i Aar.“

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 46.

Tutti.

børster hendes Haar, To an - dre de sætter hende Hoved-guld paa. Medens Her-re Kong Val-de-mar kan lo - ve dem baa - de.
 Skar - la-gen-skind, To an - dre følge hende ud og ind. Medens Her-re Kong Val-de-mar kan lo - ve dem baa - de.
 Medens Her-re Kong Val-de-mar kan lo - ve dem baa - de.

14. „Det skal ei skee, men mig undes Liv;
Vel maatte du være Kongens Slegfredviv.“	22. Saa gav han hende et forgyldene Skriin;
Saa fik Kong Valdemar Villien sin.	30. Kong Valdemar han skulde i Leding fare;
Og Dronningen hun skulde ta'e Landet vare.
15. Dankongen og Tovelil stander under Svale ¹⁾ ,
De havde saa meget om Dronningen at tale.	23. Og Dronningen hedder paa Svende to:
„I bede Jomfru Tovelil ind for mig gaae.“	31. „Hør I, Dandronning, faver og væn,
I vogte mig Landet, til jeg kommer igjen.
16. „Christ give, at Dronningen hun var død!
Da skulde du bære Guldkronen rød.“	24. Ind kom Jomfru Tovelil og stedes for Bord:
„Hvad vil I, Dronning, men I sender mig Ord?“	32. I vogte mig Landet, til jeg kommer igjen;
Dertil Jomfru Tovelil, en Jomfru væn.“
17. „„Tier stille, Danner-Konning: I sige ei saa,
I veed ei, hvo der lyder derpaa.““	25. „„Hør du, Tovelil, en Jomfru væn,
Hvad snakked du med min Herre i Løn?““	33. „„Saavel skal jeg vogte hende og gjemme,
Alt som, Kong Valdemar, I selv var hjemme.““
18. „Da lad dem lyde, som lyde maa,
Dog ønsker jeg, at saa maatte gaae.	26. „Jeg snakked ei Andet med hannem der,
End I jo maatte været saa nær.	34. Dandronning hun lader en Badstue hede,
Jomfru Tovelil hun skulde først der indtræde.
19. Thi du est langt væner, om du var død,
End Dronningen med sit Guld saa rød.“	27. Det var alt om en Ridder, som mig bad,
Jeg spurgte Eders Herre til Raad.“	35. Jomfru Tovelil bad, de skulde Døren opslaae;
Men Dronningen bad dem gjøre Ild oppaa.
20. De tænkte, de var ene to,
Der stod Dandronning og lydte derpaa.	28. „„Nei hør du, Tovelil! du farer med Tant;
Du snakked alt Andet jeg siger for sandt.	36. Det kunde høres saa langt i Stræde,
Hvor Tovelil hun monne i Badstuen græde.
21. Saa gav han hende saa godt et Guld-Baand,
Ret aldrig kom det bedre om Dronningens Haand.	29. Og bliver du en Dronning i Danmark iaar,
Da lukker ²⁾ du vel først dit gule Haar.““	37. Det kund' Dronningen høre over Borgegaard,
Hvor Tovelil fik en Død saa haard.
38. Kong Valdemar kommer af Leding hjem,
Men borte var Tovelil, den Jomfru væn.	39. Og det fik den Dronning, for Tovelil var død,
Ret aldrig bar hun Guldkronen rød.	

¹⁾ Svale, en Altan, en tildækket Gang, der vender indad mod Gaardsrummet; træffes endnu hyppigt i Norge og Sverrig. ²⁾ lukker o: tilhyller.

Nr. 50. Esbern Snares Frieri.

Con moto.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Dan - kon - ning og Herr As - bjørn Sna-re—Men Sko - ven staaer her - lig og grøn — De drik - ke Vi - nen den

— Men Sko - ven staaer her - lig' og grøn —

p

Tutti.

kla - re. Den Som - mer og den Eng saa vel kun - ne sam - men.

Den Som - mer og den Eng saa vel kun - ne sam - men.

sf *p*

2.

De drikke Mjød og de drikke Viin;
De snakked saameget om liden Kirstin.

3.

„Dankonning! hør, hvad jeg siger Jer;
I give mig Kirstin, Eders Dotter kjær!“

4.

„Liden Kirstin hun er kun Aarene ti,
Eders Hofklæ'er hun hverken kan skjær' eller
sy.“

5.

„Liden Kirstin er ung, hun kan vel lære;
I give mig hende med Hæder og Ære.“

6.

Herr Asbjørn rider til Ribe By,
Der kjøber han Silke og Sindal¹⁾ ny.

7.

Han kjøber Silke og Sindal rød,
Det sender han Alt til den ædle Mø.

8.

„Det skal liden Kirstin skjære og sye
Deraf til mig en Klædning ny.“

9.

Det første liden Kirstin hun Sømmen fik,
Strax ind til sin Fostermoder hun gik.

10.

„Kjær Fostermoder! I kjende mig Raad:
Den Søm hun blev mig sendt igaar.“

11.

„Hør du, liden Kirstin! skik Sømmen fra dig;
Hun er dig sendt til Spot, tro mig!“

12.

Liden Kirstin hun ganger i Lønkammer ind,
Saa skar hun Sømmen alt efter sit Sind.

13.

Hun satte sig paa Sømmestol,
Hun sømte imod den klare Sol.

14.

Hun syede i hans Side-Søm,
Hvor Fisken skrider i striden Strøm.

15.

Hun syede over hans Hærde
Vel femten Ridd're med dragne Sværde.

16.

Hun syede i hans Ærme en Krands:
Vel femten Jomfruer i en Dands.

17.

Hun syede i hans Bryste,
Hvor Ridd'ren en Jomfru kyste.

18.

„Nu Sømmen er syet og skaaren,
Christ give, den var nu hjembaaren!“

19.

Det svarede Jomfruens egen Svend:
„Saa gjerne bær jeg Sømmen hjem.“

20.

Det første Herr Asbjørn Sømmen saae:
„Christ signe den Jomfrues Fingre smaa!“

21.

Det meldte da Jomfruens egen Svend:
„Hvad gi'er I den Jomfru til Sømmeløn?“

22.

„Hvad skulde hun have til Sømmeløn,
Naar ikke mig selver, en Ridder skjøn!“

23.

Hjem kom den Smaasvend, han sagde vel:
„Den Ridder vil have Eder selv.“

24.

„Bed Ridderen seile over Aa;
Han aldrig skal mig i Tale faae.

25.

Bed Ridderen ride over Bro;
Ret aldrig skal han faae min Tro.“

¹⁾ Sindal, et Slags Silketoi.

Andantino.

Nr. 51 a. Dronning Dagmars Død.

Solo.

1. Dronning Dag - mar lig-ger i Ri - be syg, Til Ring-sted mon de hen - de ven - te; Og al - le de Fru-er, i

Tutti.

Dan - mark e - re, Dem la - der hun til sig hen - te. Ud - i Ring - sted hvi - les Dron-ning Dag-mar.
Ud - i Ring - sted hvi - les Dron-ning Dag-mar.

2.
„I hente mig fire, I hente mig fem,
I hente mig af de Bedste,
I hente mig liden Kirstin hid,
Herr Carls Søster af Rise.

3.
I hente mig Unge, I hente mig Gamle,
I hente mig af de Lærde,
I hente mig liden Kirstin bold,
Al Ære saa er hun værd.“

4.
Ind kom da liden Kirstin ad Dør,
Hun skinned saa rød af Guld;
Hun kund' ikke Lyset paa Kronen see,
Hendes Øien var' taarefulde.

Andantino.

Nr. 51b. Dronning Dagmars Død.

Solo.

1. Dronning Dag-mar lig-ger i Ri-be syg, Til Ring-sted mon de hen-de ven-te; Og al-le de Fru-er, i

Tutti.

Dan-mark e-re, Dem la-der hun til sig hen-te. Ud-i Ring-sted hvi-les Dron-ning Dag-mar.

5.

Liden Kirstin ind ad Døren treen
Med Tugt og favren Sinde,
Dronning Dagmar staaer hende op igjen,
Saa vel hun favnede hende.¹⁾

¹⁾ s. foran S. 33, V. 48.

6.

„Om læse du kan, om du kan skrive,
Og løse min haarde Pine,
Da skal du slide Skarlagen rød
Og ride paa Gangeren min.“

7.

„Om læse jeg kunde, og kunde jeg skrive,
Jeg gjorde det jo saa gjerne:
Og det vil jeg for Sandingen sige,
Eders Pine er haarder' end Jern.“

8. Saa

8.
Saa tog hun Sancte Mariæ-Bog,
Hun læste op alt det, hun kunde.
Og det vil jeg for Sandingen sige,
Saa saare hendes Øien de runde.

9.
De fulgte hende ud, de fulgte hende ind,
Det lidde¹⁾ jo længer, jo værre.
„Imedens det kan ikke bedre vorde,
I sende Bud efter min Herre.“

10.
Vil Gud det have, det maa saa skee,
Og Døden stander mig fore,
I sende strax Bud til Skanderborg,
I finde min Herre dere.“

11.
Og det da var den liden Smaadrenge,
Satte sig paa Gangeren rød;
End red han da langt hastiger' frem,
End snaren Falk han fløi.

12.
Dan-Kongen han stander paa Høielofts Bro²⁾,
Og seer han ud saa vide:
„Og hisset seer jeg min liden Smaadrenge,
Saa sørgelig monne han kvide³⁾.“

13.
Jeg hisset seer min liden Smaadrenge,
Saa sørgelig monne han traæ⁴⁾;
Nu raade Gud Fader i Himmerig,
Alt hure Dagmar hun maa.“⁵⁾

14.
Og ind da kom den liden Smaadrenge,
Han stedtes for Konningens Bord:
„Dronning Dagmar haver mig til Eder sendt,
Gjerne talte hun med Eder et Ord.“

15.
Dan-Konning slog det Tavelbord sammen,
At alle de Terninger sjunge:
„Forbyde det Gud Fader i Himmerig,
At Dagmar skuld' døe saa ung!“

32.
„Hør I det nu, min ædelig Herre!
Vil I mere af mig vide?
Der sidde Guds Engle i Himmerig,
De monne fast efter mig lide.“⁸⁾

16.
Der Kongen drog af Skanderborg,
Da fulgte ham Hundrede Svende;
Og der han kom til Gridsted Bro,
Da red den Herre alene.

17.
Der var stor Ynk i Fruerstue,
Der alle de Fruer græde,
Dronning Dagmar var død i liden Kirstins Arm,
Der Kongen red op ad Stræde.

18.
Og det da var den Dannerkonning,
Han ind ad Døren treen;
Og det var liden Kirstin bold,
Hun rakte hannem Haanden igjen.

19.
„Og hør I, naadige Herre og Kong'!
I skal hverken sørge eller kvide;
I haver faaet en Søn i Dag,
Er skaaren af Dagmars Side.“

20.
„Jeg beder Eder alle, Fruer og Møer,
Jeg beder Eder hver og alle:
I bede en Bøn for Dagmars Sjæl,
At hun maatte med mig tale.“

21.
Jeg beder Eder, Fruer og høviske Kvinder,
Saa mange som her er inde:
I bede en christen Bøn for mig,
At jeg maa tale med hende.“

22.
Saa fulde de paa deres Knæ,
Saa mange som der var inde.
Dem hørtes deres Bøn og Kongens Graad,
Han mon hende levende finde.

23.
Dronning Dagmar reiser sig op af Baar,
Hendes Øien var blodige røde:
„O vee, o vee, min ædelig Herre!
Hvi gjorde I mig den Møde⁶⁾?“

33.
Og Dronningen sig over Øie strøg,
Hendes Kinder gjordes saa hvide:
„Nu ganger Himmerigs Klokker for mig,
Jeg maa ikke længer bide.“⁹⁾

24.
Her tør dog Ingen ræddes for mig;
Jeg haver ei andet Ondt gjort,
End at jeg mine Silke-Ærmer smaa
Om Søndagen haver snørt.

25.
Havde jeg dem ei om Søndag snørt,
Og ikke der Striger⁷⁾ paa sat,
Da havde jeg ikke i Pinen brændt,
Det hverken Dag eller Nat.

26.
Den første Bøn, der jeg Eder beder,
Den vide I mig saa gjerne:
Alle fredløse Mænd dem give I Fred!
Og lade alle Fanger af Jern!

27.
Den anden Bøn, der jeg Eder beder,
Den kommer Eder selv til Fromme:
I love ei Bengerd efter mig!
Hun er saa beesk en Blomme.

28.
Den tredie Bøn, der jeg Eder beder,
Den vider I mig saa gjerne:
I lade ei Knud, vor yngste Søn,
I Dannemark Konning være!

29.
Men lader I Knud, min yngste Søn,
I Dannemark Konning være,
Da Bengerd en anden føde skal,
Og den skal min forøde.

30.
I tage liden Kirstin til Eders Viv,
Hun er saa stolt en Jomfru;
Men gaaer det anderledes ihænde,
Da kommer I mig ihu.“

31.
„Ja, hver den Bøn, I beder mig,
Jeg vider Eder saa gjerne;
Dog ta'er jeg aldrig liden Kirstin til Viv
Eller nogen Verdsens Terne.“

Besvær. ¹⁾ lidde o: gik hen. ²⁾ Høielofts Bro o: Altanen. ³⁾ kvide o: klage. ⁴⁾ traæ o: ængste sig. ⁵⁾ Hvorledes Dagmar hun mon have det. ⁶⁾ Møde o: Møie, ⁷⁾ Strige o: Stribe, Bræmme (Pynt). ⁸⁾ lide efter o: længes efter. ⁹⁾ bide o: blive, opholde sig.

Andantino.

Nr. 52. Dronning Bengerd.

Solo.

1. Alt aar - le om Mor-ge-nen, langt før Dag, Fru Ben-gerd hun kræ-ved sin Mor - gen-gav'. „I gi-ve mig Sam - sø,

mf

Tutti.

kjæ - re Her-re, Der-til en Guld-kro-ne af hver en Mø!“ Vee, Vee, Vee da vor - - de hen - de Ben - gerd!

Vee, Vee, Vee da vor - - de hen - de Ben - gerd!

ff

2.
Men Kongen svarede Bengerd saa:
„Om Mindre, Jomfru! I bede maa;
Der er saa mangen fattig Mø,
Formaaer det ei alt for sin Død.“

3.
„Min kjære Herre! lad det saa være,
I lade ei Fruer Skarlagen bære,
Min Herre! denne Bøn I mig vide,
I lade ei Bondesøn god Hest ride.“

¹⁾ læste o: formaae.

I.

4.
„Hvad Fruer kan læste¹⁾ at købe for sig,
Det maa enhver vel slide for mig;
Formaaer den Bondesøn Hest at føde,
For hannem lægge vi den ei øde.“

5.
„Min kjære Herre! vi lade det gaee.
I lade vore Lande med Lænker beslaae,
Saa kommer der Ingen ud eller ind
Foruden Told, hverken Mand eller Kvind’.“

6.
„Hvor skulde vi saa meget Staal faae,
At vi kunde Land og Vand beslaae?
Min kjære Jomfru! I fare i Mag,
Mod Eder vil ellers komme stor Klag’.“

7.
„Vi fare til Ribe i Vinterleie,
Der finde vi mange gode Smede,
Vi smede Nøgel og Laas tillige;
Plovjern og Lundstikk’ maa ikke svige.

8. Den

8.
Den Bonde skal føre Kul og Ved,
Den Borger betale skal den Smed,
I lade Eder sige og raade,
I skulle deraf vel finde stor Baade.“

9.
„Min Fader var en Konning for mig,
Han havde en Fader til Konge for sig,
Foruden Sligt danske Konger sig føde,
Og lægge ei Bønder og Borger strax øde.““

10.
„Kjær' Herre! hvad meer tør Bonden ved¹⁾
End Vændredør og Flagreled²⁾?
Hvad skal vel Bonden med mere i Bo
Foruden to Øxen og saa en Ko?

11.
Den Bondekone, som føder en Søn,
Hun give mig en Øre Guld skjøn!
Men føder hun en Datter saa væn,
Hun give da Hælvten for hver og en!“

12.
Dankonning gik til Seng at hvile,
Ei lyster hannem længer at dvæle;
Det første Søvn faldt hannem paa,
Hannem tyktes Dagmar for sig staae:

13.
„Nu haver I faaet den beeske Blomme,
Som jeg Eder spaaede, til liden Fromme;
Og drager I udi Leding hen,
I lade ei Bengerd blive hjemme igjen.“

14.
Tage I for Meget af hendes Smiger,
Da græder det Barn, i Vuggen ligger;
I tage hende med, det er mit Raad,
Selv skal I vist kjende deraf Baad’.“

15.
Den Herre la'er byde over alt sit Land,
I Leding at fare hver tiende Mand:
„Min kjære Frue! I er det værd,
At I forsøge med Os den Færd.“

16.
Den første Piil udi Leding blev skudt,
Den blev udi Bengers Hjerter brudt.
Man Ingen saae sine Øine væde,
Som kunde for Bengerd sørge og græde.

17.
Og nu ligger Bengerd i sorten Jord,
Endnu haver Bonden Oxe i Gaard.
Nu ligger Bengerd i sorten Muld;
De danske Mænd deres Konge er huld’.

18.
Nu ligger Bengerd i evig Uro,
Endnu haver Bonden baade Hest og Ko;
Saa ilde hører Bengers Rygte og Navn;
Saa lidet var hun paa Menigmands Gavn.

19.
Langt bedre er, stakket at leve med Ære,
End ilde med hver Mands Klage og Kære;
Langt bedre er vel for Dyd at høre,
End Spot for Verdens Guld at spørge.

¹⁾ tør ved o: behøver. ²⁾ Vændredør o: en af Vidier, Vænder (Plur. af Vaand), flættet Dør. Flagreled, rimeligvis et løst hængende Led, der ikke kan lukkes.

Andantino.

Nr. 53 a. Axel Thordsen og Skjøn Valborg.

Solo.

1. De leg - te Guld - ta - vel ved bre - den Bord, I Glæ - de og Lyst med al - le¹⁾, De Fru - er

¹⁾ med alle o: aldeles, overmaade.

Tutti.

tven - de med Æ - ren stor; Saa un - der - lig Le - gen mon fal - de. Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

mf

p Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

2. De Tærninger løbe saa ofte omkring,
De sig saa snart monne vende;
Saa gjør og Lykkens Hjul udi Ring,
Dens Løb man neppe kan kjende.

3. Fru Julli og Dronning Malfred
De legte Guldtavel med Ære;
Paa Gulvet ganger det Barn derved,
Det legte med Æble og Pære.

4. Paa Gulvet ganger det Barn saa væn,
Det leger med Æble og Blomme;
Da indkom Herr Axel Thorsen,
Han agter til Rom at komme.

5. Han hilsede Fruer og Jomfruer skønne,
Hannem fulgte baade Tugt og Snilde;
Han elskte det ædle Barn udi Løn,
Men Lykken vilde for dem spille.

6. „Kom vel ihu, min liden Brud,
I Dag monne jeg dig fæste;
Jeg vil nu reise af Landet ud
Og fremmede Herrer gjæste.“

7. Herr Axel drager af Landet ud,
Hannem følger baade Tugt og Ære.
I Kloster sættes hans liden Brud,
At hun skulde Sømmen lære.

8. I Kloster var hun i elleve Aar,
Til Gud hendes Moder henkaldte;
Da tog hende Dronningen i sin Gaard,
For Alle hun hende udvalgte.

9. Herr Axel han tjener i Keiserens Gaard,
Forgylt saa var hans Spore;
Et Sværd han ved sin Side bar,
Og ridderlig var hans Fore¹⁾.

10. Opvoxed' da Valborg Immersdatter
Som Lillien feirest paa Kviste;
Blandt alle Jomfruer, i Landet er,
En skønnere ingen Mand vidste.

11. De kaldte hende Axels Fæstemø skøn;
Men hendes Frænder tilsammen
De agte hende²⁾ Hagen, Kongens Søn,
Og gjøre deraf godt Gammen.

12. Det var Herr Axel Thorsen,
Han svøber sig udi Skind;
Saa ganger han udi Salen hen
For romerske Keiser ind.

13. „Hil sidde I, Keiser Henrik saa from!
I er en Herre saa blid;
Nu Orlov jeg bede vil Eder om
Til Fædreland at ride.“

14. „Den Orlov skal du gjerne faae,
Jeg straxen vil dig den give;
Om du tilbage komme maa,
Din Plads skal aaben blive.“

15. Herr Axel rider af Keiserens Gaard,
Hannem fulgte saa herlig en Skare;
Og alle de, udi Gaarden var,
De bad hannem Alle velfare.

16. Men elleve vare de Riddere skønne,
Til Valborg i Ære mon gille;
Den tolvte var Hagen, Kongens Søn,
Han bad hende aarle og silde:

17. „I høre det, skøn Valborg fiin!
Og vil I være min Kjære,
Da tager jeg Eder til Dronning min,
Og Kronen den skal I bære.“

18. „I høre det, Hagen, Kongens Søn!
Nei det kan ikke saa gaae;
Jeg haver lovet Herr Axel i Løn,
Det ganger jeg aldrig fra.“

19. Da vred blev Hagen, Kongens Søn,
Og vred saa gik han ud;
Der mødte hannem hans Skriftefa'er,
Han kaldtes Sortebro'er Knud.

¹⁾ Fore 3: Adfærd. ²⁾ agte hende 3: bestemme hende for.

Andantino.

Nr. 53b. Axel Thordsen og Skjøn Valborg.

(Mel. fra Thyland.)

Solo.

1. De leg - te Guld - ta - vel ved bre - den Bord, I Glæ - de og Lyst med al - le, De Fru - er

p

Tutti.

tven - de med Æ - ren stor; Saa un - der - lig Le - gen mon fal - de. Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

20. „Hvi ganger min Herre saa sørgelig frem,
Hvorhen stander hans Begjære?
Er hannem paakommen nogen Modgang slem,
Da sige han mig det here¹⁾.“

21. „En Modgang stor er kommen mig paa,
Som tvinger mig allermest,
Stolt Valborg kan jeg ikke faae,
Herr Axel har hende fæst.“

22. „Og haver Herr Axel skjøn Valborg fæst,
Han skal ei føre hende hjem;
I Sortebrødre-Kloster hernæst
Der ligger deres Herkomst igjen.“

23. Saa skreve de den Stævning ud,
Og lode den læse til Thinge,
At møde for Erkebisen prud
Skal begge de Ædelinge.

24. Det meldte da Mester Erland,
Han læste det Kongebrev ud:
„Skam faae dog Den, som Dette paafandt,
Ja først og sidst Broder Knud!“

25. Og aarle om den Morgentid,
Der Ottesang var til Ende;
Til Kirken skulde Herr Axel ride
Med Fæstemø sin den væne.

¹⁾ here o: her.

26. Den Herre stiger til høien Hest,
Han monne saa hjertelig sukke;
Den Jomfru hun følger i Karmen næst,
Sin Sorrig hun inde mon lukke.
27. Det meldte hun stolten Valborg,
Hun kom i Rosens Lund:
„Kun sjelden sukker glad Hjerte af Sorg,
Men ofte leer sorrigfuld Mund.“
28. Alt ud for Mariæ Kirkegaard
Der traadte de Herrer fra Heste;
Derefter de ind udi Kirken gaaer
Med Frænder og Ridd're de bedste.
29. Der mødte dem Erkebisen selv
Med selvbunden Stav udi Hænde,
Og alle hans Ordensbrødre med,
Som deres Venskab skuld' vende.
30. Frem traadte strax Sortebroder Knud,
Med Slægtebog udi Hænde;
Og læste han der deres Arv'tavle ud,
At Axel var Valborgs Frænde.
31. Een Frue dem Begge til Daaben bar,
Der de finge Daabens Gave;
Herr Ashjørn Begges Gudfader var,
Hinanden de maatte ei have.
32. De vare Frænder af Byrd og Blod,
Af adelig gilske Slægte;
Dernæst vare de Gudsødskende to;
De komme ei sammen i Ægte.
33. Saa fulgte de dennem til Alteret hen,
Fik dennem Haandklædet i Hænde;
De løste det Baand og var ei seen,
For Svenden var Jomfruens Frænde.
34. Det Haandklæde mellem dem skaaret blev,
Hver af dem fik et Stykke.
Saa lever Den aldrig i Verden saa gjæv,
Der selver kan raade sin Lykke.
35. „Det Haandklæde sønderskaaret er,
Hvormed I os monne adskille;
Saalænge vi leve, det aldrig skeer,
I bryder vort Venskab og Villie.“
36. Men Erland Erkedegne varte dem ad,
Han klappede dennem med Ære:
„I sige hinanden i Aften Godnat,
Det kan nu Andet ei være!“
37. Herr Axel han bød den Jomfru Godnat,
Han gjorde det meget ugjerne;
Hans Hjerte det var med Sorrig beladt,
Som Fangen, der ligger i Jerne.
38. Det stod saa hen en Tid saa rum,
Ja mere end Maaneder to;
Herr Axel og den Jomfru from
Ei legte eller loe.
39. Da kom der Orlog paa det Land,
De Fjender vare saa stærke;
Herr Hagen, Kongens Søn, forsand
Han maatte prøve Hofværke¹⁾.
40. Han byder ud over alt sit Land
Saa Mange, som Sværd kunde bære;
Herr Axel, den høiædle Mand,
Han skulde hans Hovedsmand være.
41. Hans Skjold var baade hvid og blaa,
Det kjendes i Marken vide;
To røde Hjerter deri monne staae,
For Æren vilde han stride.
42. De Pile fløi saa tykke i Skare,
Som Bønderne de slaae Hø;
Selv Hagen, Kongens Søn, blev saaret
Og maatte snart ligen døe.
43. Og der nu Hagen, Kongens Søn,
Fra Hesten monne nedfalde;
Herr Axel, den ædle Herre saa skjøn,
Han gav sig derved med alle.
44. „Du høre nu, Herr Axel Thordsen,
Du hævne tilfulde min Død,
Saa fanger du Norges Rige og Land
Dertil vor Begges Mø.“
45. Herr Axel render i Hoben ind,
Han var saa vred imode²⁾;
Enhver, som hannem mødte, gesvindt
Den slog han ned for Fode.
46. Saa længe den Herre værgede sig,
Da misted' han Brynnien bolde;
Han stridte saa frisk og mandelig,
Til kløven bleve hans Skjolde.
47. Den Herre randt Blodet saa stridelig,
For Seieren maatte han døe;
Det sidste Ord, han talte for sig,
Var om hans Fæstemø.
48. „Jeg siger skjøn Valborg tusind Godnat;
Vor Herre skal for hende raade.
I Himmerige vi findes saa brat
Og sankes saa gladelig baade!“
49. Saa saare græd Malfred Dronning skjøn; —
Det kan hver Moder vel vide; —
Skjøn Valborg sørger saa saare i Løn,
Sine Hænder monne hun vride.
50. „I træder frem, Bisp! ærværdige Herr'!
I vier mig ind med Muld!
Den Klosterorden jeg sværger her;
Jeg haaber, I vorder mig huld.“
51. Der vare saa mange Grever bold',
Som bare derved stor Harm,
Der de nu kasted' det sorte Muld
Over skjøn Valborgs Arm.
52. Nu ganger Valborg i Klosteret der,
Hun lider saa megen Tvang;
Messen hun aldrig forsømmer her,
Eiheller Ottensang.
53. I Klosteret Mange given er,
Baade Møer og høviske Kvinder;
Dog Ingen saa skjøn som Valborg kjær,
Hvis Lige man ikke finder.
54. Flux bedre det er, ei være født,
End stedse i Sorg at leve,
Med Længsel daglig æde sit Brød,
Og aldrig Lystighed prøve.
55. Gud dennem forlade, som Aarsag er,
At de ei sammen maa være,
Som have hinanden af Hjertet kjær,
Og elske i Tugt og Ære.

¹⁾ Hofværke, egentlig ridderlige Øvelser, her Ledingsfærd. ²⁾ imode o: i Hu, i Sind (tilmode).

Nr. 54. Den unge Kong Valdemars Død.*)

Andante.

1. Le - o - no - ra Dron-ning i Bar - sel - nød — Le - o - no - ra Dron-ning i Bar - sel - nød Sit
 2. Hun kom til Dan-mark fra Por - tu - gal — Hun kom til Dan-mark fra Por - tu - gal, Hun

p

un - ge Liv sat - te til og blev død — Ak, ak, ak! Sit un - ge Liv sat - te til og blev død.
 rei - ste bort til Guds Fry - de - sal — Ak, ak, ak! Hun rei - ste bort til Guds Fry - de - sal.

3.
 Hun glædes med Sjælene i Englechor,
 Men Kroppen hviler i Sanct Bendtes Jord¹⁾,
 Ak, ak, ak!
 Men Kroppen hviler i Sanct Bendtes Jord.

4.
 Hof holdt hendes Herre paa Kallundborg,
 Han tænkte med Tiden at slukke den Sorg,
 Ak, ak, ak!
 Han tænkte med Tiden at slukke den Sorg.

5.
 Neppe vare ni Maaneder gangne nu,
 Den Herre fik Lyst at svale sin Hu,
 Ak, ak, ak!
 Den Herre fik Lyst at svale sin Hu.

*) Valdemar d. 3die, der længe før Faderens, Valdemar Seiers, Død (1241) var kronet til Konge. Den i Visen omtalte Dronning Leonora var en portugisisk Prindsesse, med hvem han blev formælet 1229, men som allerede døde 1231.

¹⁾ I Sanct Bendtes Jord d. e. i Sanct Bendtes Kirke i Ringsted.

6.
En Sne var falden en Maaned før Juul,
Den tvang de vilde Dyr af deres Skjul.

7.
Og Kongen han sagde om Morgenens flux:
„Jagtklepperen sadler og Svedefux!“

8.
Sin Bue Kongen, sit Kogger med Piil,
Tilpassed sin Krop efter gammel Stil.

9.
Og Kongen han steg saa fage til Hest,
Som Fuglen han vipper af sit Nest.

10.
Kong Valdemar red ad Refsnæs paa Jagt,
At bede de Dyr var i hans Agt.

11.
De Jagtfolk ham fulgte og Svende fem,
Baade Garn og Hunde havde de med dem.

12.
Fra Dyr'have's Tykning til Bunekjær
Den første Sat¹⁾ gik Skoven overtvær.

13.
Fra Griben de klapped og gjente til,
Baade Ræv og Hare kom i det Spil.

14.
Men der de kom til Ryldere Høi,
Sig reiste en Hind, saameget snøg²⁾,
Ak, ak, ak!
Sig reiste en Hind saameget snøg.

15.
Staalbuen spendt' Eskil, lagde paa sin Kolv³⁾;
Han meente, den Hind skulde blive hans Maal.

16.
Da frem sprang Hinden for Kongens Been,
Og efter kom Kolven, gjorde Kongen Meen.

17.
Ned Kongen faldt af Hesten saa brat,
Han sagde ei længe derefter Godnat.

18.
Al Lunden hørte, der Kongen raabte Av!
Jagtfolket med Graad til Liget sig gav.

19.
Og Fiskene strax paa Dybet løb ud,
De turde ei bie det Søgebud.

20.
Det Skrig i Sønderstrand hørte og Blak⁴⁾,
Af Sorg sig under Vandet han stak.

21.
Sorten Steen den sørged endog udi Nør,
Den Farve han havde ret aldrig før.

22.
Det spurgte hans Fader, Kong Valdemar Seir,
Det stak ham i Hjertet som et Spær.

23.
Hans Fingre de knaged, der han dem vred,
Af Sorrig han Tænderne sammenbed,
Ak, ak, ak!
Af Sorrig han Tænderne sammenbed.

24.
„End mindes os“, sagde han, „Lyø-Jagt⁵⁾;
Men her er faldet al Danmarks Magt.

25.
Som Stormen afslaaer det modne Korn,
Saa ligger og Danmarks Haab og Horn⁶⁾.

26.
O Danmark! om du din Skade forstod,
Da maatte du græde det bare Blod.

27.
For Sandhed vi sige kan, altfor tidt
Sig Danmark har jaget til liden Profit.

28.
Herefter skal Refsnæs finde den Vind,
At der sig ei bjerge kan Raa eller Hind.

29.
Hvor Refsnæs før havde tusinde Træer,
Skal det hensvie stærk Kule-Veir.

30.
Paa Refsnæs, hvor før stod Ege og Bøg,
Herefter skal groe skarns Hundeløg.

31.
For Lysten, man saae paa Refsnæs tilforn,
Herefter neppe skal findes en Torn.“

32.
Med Liget den Klage til Ringsted gik,
Sanct Bendtes Kirke det Kongeliig fik,
Ak, ak, ak!
Sanct Bendtes Kirke det Kongeliig fik.

¹⁾ Sat (Saat), et Jagtudtryk: en Række af Klappere, eller en af disse besat Strækning. ²⁾ snøg 3: smuk, peen (islandsk: snögger). ³⁾ Kolv 3: Piil.
⁴⁾ Blak er, efter P. Syv, en stor Steen. Maaskee skal Billedet betyde, at Sorgen var saa stor, at selv Stene maatte røres derved. ⁵⁾ Det var ved en Jagt paa Lyø, at Grev Heinrich af Schwerin tog Valdemar Seir og hans Søn til Fange. ⁶⁾ Hornet er det hebraiske Sindbillede paa Styrke.

Nr. 55 a. Dandsen paa Riber Bro.

(Færøisk Melodie.)

Allegretto.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Der gaaer Dands paa Ri - ber Ga - de, — Slot - tet det er vun - det — Der dand - se de Rid - de - re
 2. — Der gaaer Dands paa Ri - ber Bro, — Slot - tet det er vun - det — Der dand - se Ridd' - re med

p — Slot - tet det er vun - det —

Tutti.

froe og gla - de. For E - rik Kon - ge hiin un - ge med dem, som va - re der, for han-nem saa dand-sed de.
 ud - hug-ne Sko. For E - rik Kon - ge hiin un - ge med dem, som va - re der, for han-nem saa dand-sed de.

mf For E - rik Kon - ge hiin un - ge med dem, som va - re der, for han-nem saa dand-sed de.

3. For da dandser han Riber-Ulf,
 Han var Kongen tro og huld.

4. Saa da dandser han Tage Muus;
 Han Hovedsmand var paa Riber-Huus.

5. Saa dandser han Herr Saltensee,
 Og saa hans rige Svogre tre.

6. Saa da dandse de ædle Limbække,
 Og de vare Kongen altfor stærke.

7. Efter dandser han Byrge Grøn,
 Og siden saa mangan Ridder skjøn.

8. Saa da dandser han Hanke Kand,
 Og efter hans Frue, hun hedder Fru Ann'.

9. Næst da dandser han Ridder Rank,
 Og efter hans Frue, Fru Berngerd blank.

10. Saa da dandser han rige Volravn
 Med Fruen sin, haver ingen Navn.

11. Saa da dandser han Iver Helt,
 Han fulgte Kongen over Belt.

Con moto.**Nr. 55b. Dandsen paa Riber Bro.***(Færeisk Melodie.)*

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Der gaaer Dands paa Ri - ber Ga-de, — Slot - tet det er vun - det — Der dand - se de Rid - de - re
 2. — Der gaaer Dands paa Ri - ber Bro, — Slot - tet det er vun - det — Der dand - se Ridd' - re med

mf — Slot - tet det er vun - det —

Tutti.

froe og gla - de. For E - rik Kon - ge hiin un - ge med dem, som va - re der, for han - nem saa dand - sed' de.
 ud - hugne Sko. For E - rik Kon - ge hiin un - ge med dem, som va - re der, for han - nem saa dand - sed' de.

For E - rik Kon - ge hiin un - ge med dem, som va - re der, for han - nem saa dand - sed' de.

12. Længe stod han da Ranild Lange,
 Før han i Dandsen vilde gange.

13. „Var det ei for mit favre Haar,
 Saa vist jeg med i Dandsen gaaer.

14. Var det ei for min Rosens-Kind,
 Da skulde jeg træde den Dands omkring.“

15. Og Ranild Lange udi Dandsen traad,
 Begyndte en Vise, og fore han kvad.

16. Med Liste han kvad, saa let han sprang;
 Og alle de Riddere efter ham sang.

17. Op da stod hun Spendelsko,
 Og hun gav Ranild Lange sin Tro.

18. Hendes Haar det var udi Silke flæt',
 Hun traadte den Dands for Alle saa let.

19. De dandsed dem paa Slottet ind
 Med dragne Sværd under Skarlagen-Skind.

20. Aldrig saae jeg en Ridderdands
 Saa vinde Slotte med Rosenkrands.

Andantino.

Nr. 56. Ranild og Liden Kirstin.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Ra - nild be - der lægge Sa - del paa Hest: — Det er mig of - te før - re sagt — „Hiin

p — Det er mig of - te før - re sagt —

Tutti.

ri - ge Al - greve vil jeg gjæ - ste.“ End - og jeg er ud - lagt af Ven - ner og Fræn - der mi - ne.

mf End - og jeg er ud - lagt af Ven - ner og Fræn - der mi - ne.

2. Ranild kom der ridendes i Gaard;
Og ude stod Algreven, svøbt i Maard.

3. „Her stander I, Algreve, svøbt udi Skind!
Ville I lade følge mig liden Kirstin?“

4. Det da meldte hendes Moder kjær:
„Du haver ikke Fæstemø her.“

5. „Og kan jeg ikke min Fæstemø faae,
Jeg brænder op alt det Gods, I aa“¹⁾.

6. „Førend du brænder vort Gods til Meen,
Du tage din Fæstemø, ride saa hen.“

7. De slog over hende den Kaabe blaa,
Og løfted hende paa Gangeren graa.

8. De havde ikke andet til Brudeseng
End Skov og Mark og nyslagen Eng.

9. Skoven haver Øren og Marken Øine.
„Liden Kirstin! vi ere af Landet drevne.“

10. „Og havde I ladet Kong Erik leve,
Da havde vi vel i Landet bleven.“

11. Slog han hende ved Kinden rød:
— Det er mig ofte førre sagt —

„Jeg voldte dog ikke Kong Eriks Død.“
Endog jeg er udlagt af Venner og Frænder mine.

¹⁾ aa o: eier.

Andante.**Nr. 57. Marsk Stigs Døttre.***Solo.*

1. Marsk Stig han ha - ver de Døt - tre to, Saa krank en Skjæb - ne mon - ne de faae. Den

mf *cresc.* *p* *mf*

Tutti.

Æld - ste tog den Yng - ste ved Haand — Og de fo - re vi - de om Ver - den.

Og de fo - re vi - de om Ver - den.

p

2.
Den Ældste tog den Yngste ved Haand,
Saa ginge de dem til Sverrigs Land.
Kong Byrge han kom fra Stevne hjem —

3.
Kong Byrge han kom fra Stevne hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen¹⁾.
„Siger mig, hvad for Kvindfolk monne I være? —

4.
Siger mig, hvad for Kvindfolk monne I være?
Og hvi staae I saa silde here?“
„Og vi er Marsk Stigs Døttre baade —

5.
Og vi er Marsk Stigs Døttre baade —
Saa gjerne bede vi Eder om Naade.“
„I skynde Eder snarlig af min Gaard! —

6.
I skynde Eder snarlig af min Gaard!
Eders Fader vog min kjære Morbro'er.“
„Ikke maae vi udi²⁾ Kong Eriks Død —

7.
Ikke maae vi udi Kong Eriks Død;
Vi fare saa vide alt efter vort Brød.“
Den Ældste tog den Yngste ved Haand —

¹⁾ igjen o: imøde. ²⁾ maae udi o: kunne for, være Skyld i.

8. Den Ældste

8.
Den Ældste tog den Yngste ved Haand,
Saa ginge de dem til Norges Land.
Kong Erik kom fra Thinge hjem —

9.
Kong Erik kom fra Thinge hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen.
„Siger mig, hvad for Kvindfolk monne I være? —

10.
Siger mig, hvad for Kvindfolk monne I være?
Hvad have I udi mit Land at gjøre?“
„Og vi er Marsk Stigs Døttre baade —

11.
Og vi er Marsk Stigs Døttre baade,
Saa gjerne bede vi om Eders Naade.“
„Men kunne I brygge og kunne I bage?“

12.
„Vi have ei lært at brygge eller bage,
Og ikke noget sligt Embed' at mage;
Men vi kunne spinde Guld det røde —

13.
Men vi kunne spinde Guld det røde,
Det lærte os Moder, førend hun døde;
Og vi kunne væve saa vel i Rør —

14.
Og vi kunne væve saa vel i Rør,
Som nogen af alle Dronningens Møer.
Vi Guld kunne spinde og væve i Lad —

15.
Vi Guld kunne spinde og væve i Lad;
Men aldrig bliver vort Hjerte glad,
Siden Fader og Moder de ginge os fra —

16.
Siden Fader og Moder de ginge os fra,
Da er vor Kaabe baade paltug¹⁾ og graa.
Havde Marsk Stig levet og bleven i Lande —

17.
Havde Marsk Stig levet og bleven i Lande,
Det havde ei gaaet os saa ihaande.
Og havde saa snarlig Fru Ingeborg²⁾ ei døet —

18.
Og havde saa snarlig Fru Ingeborg ei døet,
Vi havde ikke lidt den Jammer og Nød.“
Konning Erik meldte et Ord med Skjel —

19.
Konning Erik meldte et Ord med Skjel:
„Eders Fader jeg kjendte saa gjørligen³⁾ vel;
Han var en Mand til Mund og Haand —

20.
Han var en Mand til Mund og Haand,
Som findes kunde udi et Land.“
Saa slog han over dem Skarlagens Skind —

21.
Saa slog han over dem Skarlagens Skind,
Saa fulgte han dennem i Fruerstuen ind;
Han bad dem hverken sørge eller græde —

22.
Han bad dem hverken sørge eller græde,
Han skulde dem være i Faders Sted.
Den ældste Søster Væven trendte⁴⁾ —

23.
Den ældste Søster Væven trendte,
Den yngste væved den ud tilende.
Og hun vov i den første List⁵⁾ —

24.
Og hun vov i den første List
Den Jomfru Maria og Jesum Christ;
Og hun vov i det andet Rør —

25.
Og hun vov i det andet Rør
Den Norge-Lands Dronning og alle hendes Møer.
Saa vov de Hjort og saa vov de Hind —

26.
Saa vov de Hjort og saa vov de Hind,
Saa vov de sig selv med blegen Kind;
Og saa vov de med Fingre snare —

27.
Og saa vov de med Fingre snare
Tilsidst Guds hellige Engleskare.
Den yngste Søster hun Væven affældte⁶⁾ —

28.
Den yngste Søster hun Væven affældte,
Hun gav den Dronningen med megen Snilde.
Hun fældte derved de modige Taare —

29.
Hun fældte derved de modige Taare:
„Gud give det, I vor Moder var!
Var I vor Moder eller Søster kjære —

30.
Var I vor Moder eller Søster kjære,
Vi finge baade Løn og Ære.
Det hjælper os ikke et eneste Stykke —

31.
Det hjælper os ikke et eneste Stykke,
Vi maae alt nyde den kranke Lykke.“
Den ældste Søster blev syg og laa —

32.
Den ældste Søster blev syg og laa,
Den Yngste ganger hende til og fra.
Den ældste Søster af Sorg hendøde —

33.
Den ældste Søster af Sorg hendøde,
Den Yngste lever efter med Sorg og Møde.
Og Kongen gav hende sin unge Søn —

34.
Og Kongen gav hende sin unge Søn,
Hun var hannem værd, den Jomfru skjøn;
De levede sammen med Æren.

¹⁾ paltug o: pjaltet. ²⁾ Ingeborg, Marsk Stigs Hustru. ³⁾ gjørligen o: tydeligen. ⁴⁾ trende o: lægge Garn paa Væven (deraf Trendegarn, Rendegarn).
⁵⁾ List o: Kant, Bræmme paa et Stykke Tøi. ⁶⁾ affælde o: aftage det vævede Tøi.

Nr. 58 a. De to Kongedøttre.

Andantino.

(Mel. fra Ribe-Egnen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. En Kon - ge hav - de to Døt - tre smaa, — Ro - ser og æ - de - li - ge Blom - mer — Og de blev ham
 2. Og de ble - ve før - te til dan - ske Kongens Gaard, — Ro - ser og æ - de - li - ge Blom - mer — „Og kan vi faae

p — Ro - ser og æ - de - li - ge Blom - mer —

Tutti.

rø - vet og stjaa - let fra. Fra En - ge - land saa e - re vi nu kom - ne.
 Tje - ne - ste her et Aar?“ Fra En - ge - land saa e - re vi nu kom - ne.

mf Fra En - ge - land saa e - re vi nu kom - ne.
mf

3.
 „Og hvad kan I to smaa Børn vel gjør?
 I kan jo ikke Eders Trøie snør!“

4.
 „Vel kan vi hverken brygg' eller bag',
 Til saadant grovt Arbeid vi har ingen Mag.

5.
 Men vi kan væve det Guld saa rød;
 Det lærte vor Moder os før hendes Død.

6.
 Og vi kan væve Roser, og vi kan væve Tøi.“
 Saa væved de de Prindser med Sværdet ved Sid'.

7.
 De væved Hjort, og de væved Hind,
 Saa væved de dem selv med blegen Kind.

8.
 Og Dronningen gik til Aftensang,
 Saa sloge de ud deres Vævetøi saa langt.

Nr. 58b. De to Kongedøttre.

(Mel. fra Fyen.)

Allegretto.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. En Kon - ge hav - de to Det - tre smaa, — Ro - ser og æ - de - li - ge Blom - mer — Og de blev ham rø - vet og
 2. Og de ble - ve før - te til danske Kongens Gaard, — Ro - ser og æ - de - li - ge Blom - mer — „Og kan vi faae Tje - ne - ste

p — Ro - ser og æ - de - li - ge Blom - mer —

Tutti.

stjaa - let fra, Og de blev ham rø - vet og stjaa - let fra. Fra En - ge - land saa e - re vi kom - ne.
 her et Aar, Og kan vi faae Tje - ne - ste her et Aar? Fra En - ge - land saa e - re vi kom - ne.

Fra En - ge - land saa e - re vi kom - ne.

9.
 Og Dronningen gik fra Aftensang,
 Saa skar de af deres Vævetøi saa langt.

10.
 Og Dronningen tog Tøiet og saae derpaa:
 „Ja, Gud velsigne Eders Fingre saa smaa!

11.
 Og jeg giver Eder til Væveløn:
 Den Ene min Broder, den Anden min Søn!“

12.
 „Ei Andet forlange vi til Væveløn,
 End vi kan komme hjem til vort eget Fædreland.““

13.
 „Det første Skib, som kommer til vort Land,
 Det skal I komme paa til Engeland.“

14.
 Og Dronningen klædte dem i Skarlagen rød
 Og fulgte dem til Stranden med alle sine Møer.

Andantino.

Nr. 58c. De to Kongedøttre.

(Fra Jylland.)

1. Der var to æd' - li - ge Kon - ge - børn, — Ro - ser og æ - de - li - ge Blommer! — De ble - ve af Rø - ve - re
 2. Og de gik den - nem i Kon - gens Gaard, — Ro - ser og æ - de - li - ge Blommer! — Og der stod Dron - nin - gen,

stjaal - ne bort. Fra En - ge - land e - re vi kom - ne.
 svøbt ud - i Maar. Fra En - ge - land e - re vi kom - ne.

3.
 „Hvad kan I to Smaabørn vel gøre?
 Jeg synes ei, I kan Jer egen Trøie snøre.“

4.
 „Vi kan ikke brygge, vi kan ikke bage,
 Ei heller grovt Arbeide føre i Mark.

5.
 Men vi kan væve det Guld saa rød,
 Det lærte vor Moder os førend hendes Død.“

6.
 Den Ældste hun baade spillede og trændte,
 Den Yngste hun vævede den Væv tilende.

7.
 De væved i den Væv saa hvid
 Dankonningen med Sværd ved Side.

8.
 De væved i den Væv saa rød,
 De væved Dronningen med alle hendes Møer.

9.
 De væved Hjort og de væved Hind,
 De væved dem selv med hviden Kind.

10.
 Den Ældste hun den Væv afskar,
 Den Yngste den for Dronningen bar.

11.
 „Hvad skal I have til Væverløn?
 Den Ældste min Broder, den Yngste min Søn?“

12.
 „Vi skal Intet have til Væverløn;
 Men før os til Engeland, for der er vort Hjem.“

13.
 „Det første Skib, som kommer til vort Land,
 Det skal I komme paa til Engeland.“

14.
 Og Dronningen klædte dem i Skarlagen rød,
 Dem fulgte til Stranden med alle sine Møer.

Andantino.

Nr. 59. Den engelske Prindses Skibbrud.

Solo.

1. Den Konge - søn af En - ge - land Han-nem skin- ner Guld paa hvi - den Hand, Og

Tutti.

hannem skin- ner Guld paa Sa - del - bu-e — Men Bø - ren blæ - ser Ve - sten ind for Dan - mark.
Men Bø - ren blæ - ser Ve - sten ind for Dan - mark.

2. Og hannem skinner Guld paa Sadelbue;
Han haver trolovet saa stolt en Jomfru.
Den Kongesøn lader virke en Knar¹⁾ —

3. Den Kongesøn lader virke en Knar,
Slig een kom aldrig paa Vandet førre;
Den var forgyldt mellem begge Bord —

4. Den var forgyldt mellem begge Bord,
Derpaa stod skrevet vor Herres Ord;
Den var forgyldt mellem begge Stavn.

5. Og der stod malet i fremmer Stavn:
Den Kongesøn tog sin Jomfru i Favn.
Foruden da stode de Løver smaa —

6. Foruden da stode de Løver smaa,
Hveranden var guul og hveranden var blaa.
Udi det Skib der stod en Mast —

7. Udi det Skib der stod en Mast,
Den havde femhundrede Nobel²⁾ kost;
Og paa den Mast der hængte en Fløi —

¹⁾ Knar, et Slags Skibe. ²⁾ Nobel eller Rosenobel, en engelsk Guldmynt, af Værdi omtrent 2 Ducater; den havde sit Navn af en Rose, der var præget paa Bagsiden.

8. Og paa den Mast der hængte en Fløi,
Slig en kom aldrig i Vestersø.
De Ankre var lagte med røden Guld —
9. De Ankre var lagte med røden Guld;
De Seil vare alle af Ageruld;
Og hvert det Toug, som der var inde —
10. Og hvert det Toug, som der var inde,
Det var befæstet med Silketvinde¹⁾.
Ja, hvert et Toug og hvert et Baand —
11. Ja, hvert et Toug og hvert et Baand
Var slaget med Jomfruens egen Haand.
Deres Seil var af hiin Silke saa skjær —
12. Deres Seil var af hiin Silke saa skjær;
Saa mange Vindver paa Skibet mon være.
Foroven det Seil der stander et Kors —
13. Foroven det Seil der stander et Kors:
Vor Herre Jesus være med os!
Den Konning tager sin Søn at lære —
14. Den Konning tager sin Søn at lære:
„Min kjære Søn, du tænke paa Ære!
Du tænke paa Hæder, du tænke paa Ære!
15. Du tænke paa Hæder, du tænke paa Ære!
Du lad ikke Pendinge din Herre være!
Du spare ikke Sølv eller røde Guld —
16. Du spare ikke Sølv eller røde Guld,
Du giv' dine Svende, som ere dig huld'.“
Den Konge fulgte sin Søn til Strand —
17. Den Konge fulgte sin Søn til Strand,
Og Riddere og Svende skjøde hannem fra Land.
Den Kongesøn tog af sin Hat: —
18. Den Kongesøn tog af sin Hat:
„Min Fader og Moder, I have Godnat!
Baade Fader og Moder og høviske Kvinder —
19. Baade Fader og Moder og høviske Kvinder.
Gud lade os alle med Glæde findes!“
De var ikke komne uden lidet fra Land —
20. De var ikke komne uden lidet fra Land,
Da blæste saa stort et Uveir paa Strand.
Da blæste der Veir og mørken Sky —
21. Da blæste der Veir og mørken Sky;
De vidste dennem hverken Land eller Ly.
Saa kasted de ud deres Anker huld —
22. Saa kasted de deres Anker ud,
Som tredive Vinter havde ligget i Skjul.
De kasted deres Anker i vildene Hav —
23. De kasted deres Anker i vildene Hav —
Som tøsser²⁾ havde været paa den hellige Grav.
„I Dannesvende! værere trøste og froe —
24. I Dannesvende! værere trøste og froe;
Det Toug er med Silketvinde snoet.“
Han haabtes da, det var uden al Fare —
25. Han haabtes da, det var uden al Fare;
Den Herre tog paa en Vise og kvad.
Og det skete langt før Midienat —
26. Og det skete langt før Midienat,
Det stærke Toug var sønderrakt.
Den Herre satte sig paa gyldene Skrin —
27. Den Herre satte sig paa gyldene Skrin,
Med sorrigfuld Haand under blegen Kind.
Det var stor Ynk at see derpaa —
28. Det var stor Ynk at see derpaa.
Det Skib sloges alt i Stykker smaa.
Den Herre han kom dog levende til Land —
29. Den Herre han kom dog levende til Land,
Gik sorrigfuld hos den stormende Strand.
Den Herre gik og klaged sig saare —
30. Den Herre gik og klaged sig saare:
„Jeg tænker, jeg har ei uretfærdig Vare,
Foruden saa liden en Ganger rød —
31. Foruden saa liden en Ganger rød,
Den tog jeg fra en faderløs Mø.
Vil Gud, jeg kommer vel hjem igjen —
32. Vil Gud, jeg kommer vel hjem igjen,
Da skal jeg give hende to for een.“
Som han det talte udi samme Sinde —
33. Som han det talte udi samme Sinde,
Da kom til Landet hans forgyldne Skrin.
Og der kom gangendes en Kokkedreng —
34. Og der kom gangendes en Kokkedreng,
Han gjorde den Herre saa stor en Meen.
Han havde med sig de Svende fem —
35. Han havde med sig de Svende fem,
Herr Eske Frost red selv med dem.
Den Kongesøn randt Taare paa Kind —
36. Den Kongesøn randt Taare paa Kind:
„Christ bedre't, jeg kom for Bovbjerg ind,
Jeg er nu kommet saa ilde at holde —
37. Jeg er nu kommet saa ilde at holde,
Er kommet i Herr Eskes Vold!
Men var jeg kommet i Herr Bugges Læn³⁾ —
38. Men var jeg kommet i Herr Bugges Læn,
Da havde migrøvet hverken Ridder eller Svend.
Mig røved Herr Eskes Kokkedreng —
39. Mig røved Herr Eskes Kokkedreng;
Jeg skal det hævne, om jeg kommer hjem.
Vil Gud det, jeg maa blive ilive —
40. Vil Gud det, jeg maa blive ilive,
Jeg skal det Kongen af Danmark tilskrive.“
Det første Herr Bugge de Tidende mon faae —
41. Det første Herr Bugge de Tidende mon faae,
Han sendte efter ham sine Sonner to,
Han sendte efter ham de Svende fem —
42. Han sendte efter ham de Svende fem,
Lod hente ham strax til Hald, sit Hjem.
Herr Bugge undfik⁴⁾ den unge Herre —
43. Herr Bugge undfik den unge Herre;
De Danske lod ham til England føre,
Der blev de undfanget med Skjænk og Ære.

¹⁾ Silketvinde o: tvunden Silketraad. ²⁾ tøsser o: to Gange. ³⁾ Læn o: Lehn. ⁴⁾ undfik bemærker her modtog, ligesom i sidste Vers undfanget er modtaget.

Andantino.

Nr. 60a. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken.

Solo.

1. Kong Fred-rik han sid - der paa Kol - - ding - huus; Med Ridd'-re og Sven - de han drik - ker godt

mf

Tutti.

Ruus. De dit - mer - ske Her - rer ha - ve de - res Liv for - lo - ret.

De dit - mer - ske Her - rer ha - ve de - res Liv for - lo - ret.

f

2. Kong Fredrik han lader sig Klæder skære;
Thi han vilde synes en Kjøbmand at være.

3. Kong Fredrik la'er skære sig en Kappe graa;
Han falde¹⁾ de Øxen, baade store og smaa.

4. Kong Fredrik han rider i Ditmarsken ind
Med friske Mod og med Rosens-Kind.

5. Og der var han i Dage ni,
Baade Stæder og Byer besaae han i de.

6. Brat kom der da Bud fra Borgmester og Raad:
„I vogter Eder for den rige Kjøbmand!“

7. Det er ikke anden Hestekjøbmand;
Det er Konning Frederik af Dannemarks Land.“

8. „Og er det Kong Fredrik af Dannemark,
Da ville vi hannem forraade i Nat.““

9. Men sildig om Aft'nen, der Duggen faldt paa,
Den Pige ta'er over sig Kaaben den blaa.

10. Saa monne hun ind for Kong Frederik gaae:
„Eders Anslag I giver vel Agt oppaa.“

11. Og er I Kong Fredrik af Dannemark,
Tag Eder vel vare i denne her Nat.“

12. „Det har ingen Fare i denne her Nat;
Men du skal mig følge til Dannemark brat.““

13. Kong Fredrik han sprang da til Gangeren rød:
Han red vist langt snarer, end Fuglen den fløi.

14. „Du Færgemand, hør dog, du komme hid snart;
Du føre mig over alt med en Fart!“

15. „„Nei ikke jeg tør, og ikke jeg maa,
Før jeg faaer Bud fra Borgmester og Raad.““

16. „Jeg giver dig her det Guld saa rød,
For du skal føre mig over den Sø.“

17. Den Færgemand fik saa svagt et Mod,
Turde ei føre over den Konge saa god.

18. Kong Frederik han tvang den Færgemand hart:
„Du føre mig over alt med en Fart!“

19. Den Færgemand holdt sig saare stiv;
Han frygted' det vilde vist koste hans Liv.

¹⁾ fale o: byde paa, gjøre Bud paa Noget (islandsk: fala).

Allegro moderato. Nr. 60b. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken.

Solo.

1. Kong Fred-rik han sid - der paa Kol - ding-huus; Med Ridd're og Sven - de han drik - ker godt

f

Tutti.

Ruus. De dit - mer - ske Her - rer ha - ve de - res Liv for - lo - ret.

De dit - mer - ske Her - rer ha - ve de - res Liv for - lo - ret.

20. Kong Fredrik han gav ham de Dalere ti,
Saa foer han da over baade frisk og fri.

22. De Ditmersker frygted saa saare brat;
Kong Fredrik han vifted' ad dem med sin Hat:

24. Kong Fredrik han vandt sig det ditmerske Land,
Som siden Gud Herren gav hannem i Haand.

21. Kong Fredrik han triner af Færgen paa Strand:
„Jeg ønsker dig Lykke, du ditmerske Land!“

23. „Jeg siger de ditmerske Herrer Godnat;
Jeg agter at komme til dennem saa brat.“

25. Kong Fredrik han var den Pige saa god,
Og gav han da hende baade Huus og Jord*).

*) „Denne Pige“, hedder det hos P. Syv i hans 1695 udgivne Visesamling, „siges at have følget Kongen til Danmark, og der af hannem med Bøndergods rundeligen være begavet, hvilket hendes Børn efter hende skal have nydt, til de Sidste paa Sværdsiden bortdøde udi Roeskilde for nogle Aar siden“.

Moderato.

Nr. 61. Tordenskjolds Vise.

1. Jeg vil sjun-ge om en Helt, Som var af den æg-te Velt, Om en Her-re kjæk og bold, Om vor tap-pre Tor-den-skjold.

mf

Niels W. Gade.

2. Han som Torden var i Krig,
Stridede saa tapperlig;
Imod Svenskens Magt og Vold
Var han ret en Tordenskjold.	10. Han sig i Sørullen skrev,
Og Secondløjtnant han blev.
Tordenskjold han fik nu Mod,
Thi hans Hu til Krigen stod.	18. Listig var han og polisk,
Gik omkring og solgte Fisk.
Tordenskjold gik i sit Skib,
Tager derpaa Byen ind.
3. Han var ikke feig og sky,
Han var født i Trondhjems By,
Raadmand Johan Wessel var
Den, som hannem avlet har.	11. Engang fra den svenske Strand
Gik han med sit Folk iland,
Hvor de svenske Ryttere
Hannem strax omringede.	19. Han da Brev til Kongen fik,
Lod ham vide, hvor det gik;
Da, fordi han dette drev,
Admiral han strax da blev.
4. Da han voxte og var ung,
Var hans Skjæbne meget tung,
Thi han lidt ustyrlig var,
Hvilken Skjæbne Flere har.	12. Han med Kaarden hug da til;
Svensken, som ham fange vil,
Hug han Haanden glat udaf,
Den han misted til sin Grav.	20. Da han denne Ære faaer,
Var han ni og tyve Aar;
Tjenesten han kom udi
Syttenhundrede og ti.
5. Bogen han ei lære vil,
Haandværk sættes han da til;
Dette dog anstod ham ei,
Men han tog en anden Vei.	13. Tordenskjold i Søen sprang,
— Kuglerne omkring ham sang —
Svømmede til sin Fregat,
Saa de fik ham ikke fat.	21. Jeg ikort fortælle vil:
I ti Aars Tid saa steg han til
Saadan høi og myndig Stand,
Saa han blev en Adelsmand.
6. Kongen var i Trondhjems By,
Der var Leilighed at flye;
Han da reiser uforsagt,
Kjøbenhavn stod i hans Agt.	14. Danske Skibe sex han da
Tog de Svenske strax bort fra,
Dernæst til en Hukkert gik,
Som han hastig fangen fik.	22. Siden han ei Manddom drev,
Saasom Krigen sluttet blev;
Manddom nok saa kort en Tid,
Ære nok for tapper Flid!
7. Første Gang blev han Lakai,
Dette nyttede ham ei;
Han da Sted paa Holmen fik,
For at lære Sømands Skik.	15. Han da fuld Commando faaer
Over Nordsøen, og gaaer
Tapper mod de Svenske frem,
Skibe tolv fratager dem.	23. Da i Landet nu var Fred,
Tordenskjold vil gaae afsted;
Udenlands han reiste da,
Men han kom ei langt herfra.
8. Siden til Ostindien
Gjorde han en Reise hen;
Alle ham da Prisen gav,
At han stod sig meget brav.	16. Fanger Svenskens Commandeur
Og en anden Officeer,
Brudepar og Præst tog med,
Og to Kvindfolk sammested.	24. Han i Tydskland kom i Strid
I en ulyksalig Tid
Med en Oberst, som hed Stahl,
Der ham Livet lumske frastjal.
9. Han til sin Forfremmelse
Kom blandt Søkadetterne;
Styrmandskunsten lærte han,
Dette stod ham herlig an.	17. Han til Gothenborg da drog,
Skræk og Angest dem indjog.
Fire Skibe tog dem fra;
Velfornøiet blev han da.	25. Saa, da Krigen Ende fik,
Hastig han af Verden gik;
Han i Holmens Kirke staaer,
Men hans Ære ei forgaaer.

Moderato.**Nr. 62. Oluf Strangesøn og unge Hafburd.***Solo.*

1. Det var O - luf Stran - ge - søn Og saa hiin un - ge Haf - burd, Og de tjen - te den - nem saa

p *mf* *p*

Tutti.

læn - ge I Dan - ner - kon - gens Gaard. Saa bræn - der de - res Gods in - de paa Ry - land.

mf

Saa bræn - der de - res Gods in - de paa Ry - land.

2. Og de tjente dennem saa længe
Paa Danner-Kongens Bedste;
Saa yppede de dennem en Trætte
Om begge deres gode Heste.	6. „Gud veed, det er mig saare imod,
At jeg skal med dig stride;
Men hedder jeg Oluf Strangesøn,
Skal jeg dig imorgen bide.“	10. Den tredje Dyst de sammen red,
Og da blev Hafburd saar;
Og der stod Fruer og stolte Jomfruer,
De fældte saa modige Taare.	14. „Jeg dig tilgiver gjerne min Død;
Gud løse saa vel vor Kvide!
Men det vil koste dit unge Liv,
Om min Fader det faaer at vide.“
3. „Hør du, Oluf Strangesøn!
Alt hvad jeg siger dig;
Og du skal fægte med mig i Dag,
Hvadeller rende med mig.“	7. Om Morgnen aarle til god Tid,
Langt førre den Dag gjordes lys,
Saa mange vare de sadlede Heste
Alt for det Dyste-Huus.	11. Den fjerde Dyst de sammen red,
Og da blev Hafburd nær død,
Og der stod Fruer og Dronningens selv,
De daaned under Skarlagen rød.	15. Og det var Oluf Strangesøn,
Slog op med hviden Haand:
„Give Gud i Himmerig,
Jeg kunde Skoven naae!“
4. „Og hør du da, ungen Hafburd!
Jeg vil ei med dig trætte;
Din Moder var min gode Gudmoder,
Hun skal ei for os græde.“	8. Den første Dyst de sammen red,
Begyndte deres Heste at lege;
Og der stod Fruer og stolte Jomfruer,
De bleve i Kinder saa blege.	12. Det var Oluf Strangesøn,
Han tog ham i sin Arm:
„Du sætte dig nu paa min Hest,
Forlad mig al din Harm.“	16. Og nu ligger ungen Hafburd,
Og Blodet ham rinder tildøde;
Oluf Strangesøn rider til Jorsal,
Han kan vel tjene sin Føde.
5. „Oger min Moder din gode Gudmoder,
Og siger du det med Skjel;
Aldrig blive du Dannemand liig,
Foruden du dyster med mig.“	9. Den anden Dyst de sammen red,
Da knælede Hafburds Hest:
„Saamangen Dyst den haver jeg reden,
Jeg frygter, denne bliver mig værst.“	13. Jeg beder dig for den øverste Gud,
Forlad mig nu din Død;
Gud veed, det er mig saare imod,
At jeg saa mod dig brød.“	17. Tak have Oluf Strangesøn,
Han var ikke meget seen;
Og han red sig af Landet ud
Fra Kongen og alle hans Mænd.

Nr. 63. Iver Lang og hans Søster.

Andante con moto.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Der gaaer Dands paa Tof - - te Ved Stran - de; — Det hør - te Dan - kon - ning i Lof - - te.

p — Ved Stran - de — *p*

mf

Tutti.

Vel Den, der al - drig kom - mer i Vaan-de!

Vel Den, der al - drig kom - mer i Vaan-de!

mf

2. For da dandser Herr Iver Lang, Den gjæveste Ridder i dette Land.
3. Dankongen han taler om Midienat: „Hvo er Den, Harpen slaaer saa brat?“
4. „Det er ikke Harpe eller Harpeslæt; Det er Herr Iver, han kvæder saa let.“
5. „Den Midsommers Nater stakket og blid, Mig lyster gjerne at ride did.“
6. Kongen la'er sadle sin Ganger graa; Han vilde see, hvo Dandsen traær.
7. Dankongen han i Dandsen sprang, Tog saa Herr Iver ved sin Haand.
8. „Hør du Herr Iver, en Svend saa fin: Hvad gjør stolt Elselil, Søster din?“
9. „Hun sidder i Bure, slaaer Guld-Lad, Harsorrigfuldt Hjerte, er sjelden glad.“
10. „Hør du Herr Iver, en Svend saa fin: Lad hente til Dandsen Søster din!“
11. „Gjerne forvist jeg det gjorde, Om for hendes Ære jeg turde.“
12. Dankongen han stiger til høien Hest, Han rider hjem, som han kunde bedst.
13. Dankongen han taler til liden Smaadrenge: „Hvor faae vi stolt Elselil at see udi Løn?“
14. „I Morgen skal vies de Nonner fem, Stolt Elselil skal følge alle dem.“
15. Dankongen han stiger til høien Hest, Han rider til Kirken, som han kunde bedst.
16. Stolt Elselil vendtes Alteret fra, Det var det første, hun Kongen saae.
17. Stolt Elselil neier for Kongen paastand, Hendes Hjerte var dog stædt i Vaand.
18. Dankongen han taler til hende saa fro: „Stolt Elselil! giver mig Eders Tro!“
19. Stolt Elselil svarer af stor Harm: „Jeg er en ærlig Ridders Barn.“
20. Stolt Elselil taler til Terne sin: „Du skifte med mig nu Klæder dine.“
21. „Jeg gjerne min Jomfru vil høre, Hvad hun mig byder at gjøre.“
22. Den Terne ganger af Kirken saa prud, Alles Øine følge hende ud.
23. Dankongen tog Ternen ved sin Arm, Løfted hende saa i forgyldene Karm.
24. Dankongen han red, den Terne hun aag, Stolt Elselil sig en anden Vei tog.
25. Og der de kom i Rosens-Lund, Der lysted Dankonning at hvile en Stund.
26. Dankonning tog hende ved sin Arm, Han løfted hende fra forgyldene Karm.
27. „Dagen er lang og Veien er trang, Her ville vi høre paa Fuglesang.“
28. „I lade med Freden mig fare! Og tager min Jomfru's Klæder vare.“
29. Hun tog af sig det Bliant¹⁾ smaa, Der stod saa led en Mø og graa.

¹⁾ Bliant o: et graat, glindsende Silketøi.

Allegretto.

Nr. 64. Liden Kirsten.

1. Li - den Kir - sten gik for sin kjær Mo - der at staae: „O maa jeg lidt i Bor - ge - stu - en

gaae.“ „Tro mig paa mit Ord! Du kom-mer vist ei Mø Ud af Dand - sen.

2. O, hvad vil du i Borgestuen gjøre?
Der er saa mange Riddere dere.
Tro mig paa mit Ord!
Du kommer vist ei Mø
Ud af Dandsen.

6. Herr Peder breder ud et Hynde blaa:
„Og lyster Eder at sidde derpaa?“
Tro mig paa mit Ord!
Du kommer vist ei Mø
Ud af Dandsen.

10. Og ind treen Kongens den liden Smaadrenge:
„Liden Kirsten, liden Kirsten! Hr. Peder er i Seng.
I skynder Eder hjem!
Om I vil ellers Mø
Ud af Dandsen.“

3. Og der er Herr Peder med sin gule Lok,
Den arrigste Skalk udi Kongens Flok.
Tro mig paa mit Ord!“ o. s. v.

7. „„Neihverken vil jeg sidde, ei heller vil jeg staae,
Men selver jeg agter i Dandsen at gaae.““
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

11. Liden Kirsten strøg en Guldring af sin Haand,
Og den gav hun den liden Smaadrenge:
„Tag! den skal du ha’;
Nu kommer jeg vist Mø
Ud af Dandsen.

4. Men liden Kirsten hun bad saa længe,
Og hendes Moder lod hende da gange.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

8. Liden Kirsten hun dandsede saa længe og net;
Hun dandsede elleve Riddere træt.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

12. Liden Kirsten hun ned ad Trapperne sprang,
Forgyldene Sporer bag efter hende klang.
Hun sang, saa det klang,
For hun var kommen Mø
Ud af Dandsen.

5. Liden Kirsten hun treen i Borgestuen ind;
Herr Peder han klappede hende paa Kind.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

9. Liden Kirsten hun dandsede der saa længe;
Herr Peder blev træt, han gik til Senge.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

13. Herr Peder han blev saa forvirret i sit Sind,
Han kunde ikke styre sig ud eller ind,
Ei gaae, ei heller staae,
For hun var kommen Mø
Ud af Dandsen.

Nr. 65. Liden Kirstens Dands.

Con moto.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. „Li-den Kir-sten, li-den Kir-sten! træd i Dand - sen med mig, — For jeg ven - der mig om — En Sil - ke -

— For jeg ven - der mig om —

p *pp* *p*

Tutti.

særk saa gi - ver jeg dig.“ For jeg tænkt - te, der var In - gen, skul-de kjen - de mig.

For jeg tænkt - te, der var In - gen, skul-de kjen - de mig.

p

2. „En Silkesærk jeg selv vel formaaer,
Men ei træder jeg i Dandsen for Kongens Søn i Aar.“
3. „Liden Kirsten, liden Kirsten! træd i Dandsen for mig,
Et Par sølvspændte Sko saa giver jeg dig.“
4. „Et Par sølvspændte Sko jeg selv vel formaaer,
Men ei træder jeg i Dandsen for Kongens Søn i Aar.“
5. „Liden Kirsten, liden Kirsten! træd i Dandsen for mig,
Min Ære og Tro saa giver jeg dig.“
6. Liden Kirsten hun traad udi Dandsen saa let,
Ja femten skønne Riddere dandsede hun træt. —
7. Liden Kirsten hun træder i Dandsen saa haard,
At Blodet over hendes sølvspændte Sko staaer.
8. De slog over hende det Skarlagenskind,
Saa fulgte de hende i Steenstuen ind.
9. De bredede ud den Kappe saa blaa,
Der fødte liden Kirsten to Sønner saa smaa.

¹⁾ ufrist 3: uerfaren.

10. Og der ganger Bud for Dankonning at staae:
„Nu ligger liden Kirsten med Sønner to smaa.“
11. Dankonning han ganger for Sengen at staae:
„Og hvem er Fader til Sønnerne smaa?“
12. „Ja, hjælp' mig Gud Fader af al min Nød!
Jeg veed hverken, om han er levend' eller død.
13. Min Fader han var saa ufrist¹⁾ en Mand,
Han bygged mit Bure langt nede ved Strand.
14. Han bygged mit Bure langt nede ved Strand,
Hvor alle de Baadsmænd de lagdes til Land.
15. De vare vel otte, mit Bure brød,
Den Ene af dem min Ære nød.“
16. „Og hør, liden Kirsten! du sørg ei saa:
Jeg er selv Fader til Sønnerne smaa.“
17. Han tog liden Kirsten udi sin Favn,
Gav hende Guldkrone og Dronningenavn.

Andantino.

Nr. 66.

Andante.

Nr. 67. Ebbe Skammelsøn.

Solo.

1. — Skam-mel han boer sig nær¹⁾ i Thy, Han er baa - de rig og god. Hø - vi - ske ha-ver han
 2. De Tre de e-re for læn - ge dø-de, De To de le-ve i - gjen. Det vil jeg for

Tutti.

Søn - ner fem; De To gaaer Verden i - mod. For - di træ-der Eb - be Skam-mel-søn saa man-gen Sti vild.
 San - den si-ge: De e - re saa ra - ske Hof-mænd. For - di træ-der Eb - be Skam-mel-søn saa man-gen Sti vild.

For - di træ-der Eb - be Skam-mel-søn saa man-gen Sti vild.

3. Den Ene hedder Ebbe Skammelsøn,
 Den anden Peder hiin unge;
 Det er stor Ynk at høre derpaa,
 Deres Skjæbne blev dem saa tung.

4. Ebbe han sadled sin Ganger graa,
 Han red sig under Ø,
 Fæsted han stolten Adeluds,
 Hun var saa væn en Mø.

5. Fæsted han Jomfru Adeluds,
 Hun var en Lillievaand.
 Han førte hende til sin Moder hjem,
 Og saa drog han af Land.

6. Han gik sig i Høieløft,
 Ind for sin Hjertenskjære:
 „Imedens jeg tjener i Kongens Gaard,
 I gjemme saa vel Eders Ære.

¹⁾ nær 3: paa den nordre Kant.

7. Ebbe han tjener i Kongens Gaard,
Ham følger baade Hæder og Ære;
Hjemme sidder Peder, hans Broder,
Han lokker hans Hjertenskjære.
8. Peder, hans Broder, la'er bygge et Skib,
Og seiler den salte Sø;
Seiler han sig til Nørre-Jylland,
Til Ebbe Skammelsøns Mø.
9. „Hil sidde I, stolten Adeluds!
I give mig Eders Tro:
Jeg vil Eder elske, jeg vil Eder ære,
De Dage jeg leve maa.“
10. „Hvorlunde skulde jeg Eder love
Med Eder at bygge og boe?
Det er Ebbe, Eders ældste Broder,
Jeg haver givet min Tro.“
11. Det svarede Peder Skammelsøn,
Han stod udi Skarlagen smaa:
„Ebbe han tjener i Kongens Gaard,
Han spotter dig, mens han maa.“
12. Det svarede Ebbes Moder,
Hun var hannem ikke huld:
„Love du Peder Skammelsøn,
Mens Ebbe er svingfuld.“
13. „Hør du, Peder Skammelsøn!
Lov dig en anden Viv,
Jeg giver dog ingen Anden min Tro,
Imens din Broder har Liv.“
14. Det svarede Ebbes Moder,
Hun taled et Ord saa trøst:
„Jeg siger dig Sanden, stolt Adeluds!
At Ebbe han døde i Høst.“
15. Opstod stolten Adeluds,
Var smal som Lillievaand,
Saa gav hun Peder Skammelsøn
Sin Tro med hviden Haand.
16. Saa lode de brygge og blande Mjød,
Og lave til Bryllup med Liste.
Ebbe han tjener i Kongens Gaard,
Saa lidet han deraf vidste.
17. Det var ikke derefter meer
Foruden Maaneder to,
Det var Peder Skammelsøn
Han lod sit Bryllup boe.
18. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han vaagner af Søvne saa brat.
Stærke vare de Drømme,
Han drømte samme Nat.
19. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han tæller²⁾ sin stærke Drøm;
Vaagen laa hans næste Svend,
Han gav det vel i Gjem.
20. „Mig tyktes, at min Steenstue stod
Alt i en lysende Lue,
Der brændte inde Peder min Broder
Og saa min skjønne Jomfrue.“
21. „Saamænd ved! Ebbe Skammelsøn,
Her bliver en underlig Færd.
Hvo, som drømmer om Ildebrand,
Det boder²⁾ et draget Sværd.
22. Men du tyktes, din Steenstue stod
Alt i en brændende Glød;
Det boder, Peder din Broder
Trolover din Fæstemø.“
23. Opstod Ebbe Skammelsøn,
Og bandt sit Sværd ved Side;
Saa bad han om Orlov
Hjem til sin Fader at ride.
24. Thi gaaer han udi Høieloft
Ind for sin Herre at stande:
„Herre, I give mig Forlov,
At fare hjem til mine Lande!“
25. „Orlov og Venskab skal du have
Hjem til din Fader at ride,
Men skynd dig snart og kom igjen,
Din Tjenest' skal efter dig bide.“
26. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han kom saa vel til Lag,
At han kom til sin Faders Gaard
Den første Bryllupsdag.
27. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han kom til Borgeled;
Ude da stod den liden Smaadrenge
Og lænede sig derved.
28. „Hør du det, du lille Hofdreng,
Og hvad jeg spørger dig ad!
Hveden er det meget Folk,
Som her gjør sig saa glad?“
29. „Her ere de Fruer samlede,
Som boe i Norden ved Fjord,
Og det betyde de Karme,
Som holde i Skammels Gaard.
30. De have smykket din Broders Brud,
Nu ere de glade og fro;
Din Broder og stolten Adeluds
De lade deres Bryllup boe.“
31. Hans Fader og Moder ginge ham imod,
Og bade ham ride i Gaard;
Alt holdt Ebbe Skammelsøn,
Han svarede ikke et Ord.
32. Saa kasted Ebbe sin Ganger omkring
Og vilde af Gaarden rende;
Hans Moder fik fat i Tøilen og holdt,
Og bad, han skulde vende.
33. Hun bar ham baade Hynde og Stol
Og bad ham sidde tilbænke;
Alt sagde Ebbe Skammelsøn,
At han vilde gaae og skjænke.
34. Ebbe han skjænkede for Bruden Viin,
Hun skinned af Perler og Guld.
Hver en Sinde³⁾ han til hende saae,
Han blev saa sorrigfuld.
35. Sildig om den Aften,
At Røgen den faldt paa,
Det da var den unge Brud,
Hun lysted til Sengs at gaae.
36. Saa fulgte de den unge Brud
Af Salen til Brudehuus.
Ebbe han bad sig Lov dertil
At bære for hende de Blus.
37. Det meldte Ebbe Skammelsøn,
Han kom paa Høielofts Bro:
„Mindes Eder, stolten Adeluds,
I gav mig først Eders Tro?“
38. „Al den Tro, som Gud mig gav,
Den gav jeg Eders Broder;
Alle de Dage jeg leve maa,
Jeg vil Eder være for Moder.“
39. „Jeg loved Jer ei til min Moder,
Jeg loved Jer til min Viv;
Derfor skal Peder Skammelsøn
Nu lade sit unge Liv.
40. Hør I, stolten Adeluds,
Vil I følge mig af Lande?
Da vil jeg slaae min Broder ihjel,
Og taale for Eder den Vaande.“
41. „Slaaer I Eders Broder ihjel,
Saa skulde I mig dog miste,
Saa maa I sørge Jer selv tildøde,
Som Turtelduen paa Kviste.“
42. Saa fulgte de den unge Brud
I Brudehuset ind;
Det var Ebbe Skammelsøn,
Bar Sværd under Skarlagen-Skind.
43. Ebbe ind ad Døren treen
Med draget Sværd i Haande,
Saa vog han den unge Brud
For Sengen, der hun monne stande.
44. Saa tog han det blodige Sværd
Saa lønlig under sit Skind;
Saa gik han til Salen igjen
For Peder, sin Broder, ind.
45. „Du, stat op, Peder Skammelsøn,
Og gak snart til din Mø,
Brudehuset og Brudesengen
De ere med Roser strøed.“
46. Det var Peder Skammelsøn,
Han treen over bredden Bord;
Ebbe, hans Broder, hans Hoved kløved,
Saa han faldt død til Jord.
47. Der var Ynk i Brudehuus,
I Salen var stor Harm;
Død blev Brud og Brudgom,
Hans Moder misted sin Arm.
48. Hans Fader blev der ilde saar⁴⁾,
Hans Moder misted en Haand,
Fordi træder Ebbe Skammelsøn
Saa mangan Sti vild om Land.
49. Dertil slog han sin Broder ihjel,
Hans Fæstemø fik sin Død;
Derfor rider Ebbe Skammelsøn
Saa vide alt om sit Brød.
50. Gud naade Unge og Gamle med,
Som saa skulde Bryllup gjøre!
Den Viin er suur, den Mjød er beesk,
Hvor man slig Tidend' skal høre.

1) tæller o: fortæller. 2) boder o: bebuder, betyder. 3) Sinde o: Gang. 4) saar o: saaret.

Andante sostenuto.

Nr. 68. Edmund og Benedict.

Solo.

1. Der boer en Jarl i En - ge-land, Og han er sig saa rig; Han ha - ver og de

p e legato

Tutti.

Søn - ner to, De e - re hin - an-den saa - lig'. Jeg sad - ler min Hest og ri - der i Dag til Ho - ve.

Jeg sad - ler min Hest og ri - der i Dag til Ho - ve.

cresc. *p*

2. Og rigen Jarl i Engeland
Han haver de Sønner to,
Ung Edmund og dertil Benedict,
Saa ere de nævned baade.

3. Benedict er i sin Faders Gaard
Saa faver er han og fin,
De sende ham til Jorsal hen
Alt over den salte Rin.

4. „Du, Høg! est jo kjær Frænde min,
Skjøn est du som en Lillie,
Du fare skal over kolden Rin,
Vor kjæreste Søn til Villie.“

5. De hissede op de Silkesail,
De ud fra Landet ginge;
De kaldte paa Jesu Mariæ Søn,
Saa blid en Bør de finge.
6. De kasted deres Anker nu
Alt paa den hvide Sand.
Og det da var den Jarle-Søn,
Han treen der først paa Land.
7. Saa ganger han for Kongen ind —
Han kunde saa smukke Sæder; —
Han hilset Alle, som han burde,
Saa satte han sig neder.
8. Det talte Magnus Konge da
Alt under Skarlagenskind:
„Det give Gud i Himmerig,
Benedict var Sønnen min!“
9. Han var ei udi Kongens Gaard
Foruden i Maaneder to,
Lagde han med Kongens Datter sig
Udi saa stor en Elskov.
10. Mund haver hun som Rosen rød
Og Øien som Falken graa,
Og hvert det Ord hun taler,
Falder alt som Runemaal.
11. Det første Kong Magnus mærkede,
Benedict hans Datter vel and¹⁾),
Han bygge lod saa fast et Huus
Alt paa det samme Land.
12. „Hvilken Mand, som ind i Buret gaaer
Udad den lønlige Sti,
Ingen i det ganske Rige skal
Da borge for hans Liv.“
13. Benedict i Skoven rider ud
Og beder den vilde Raa;
Saa sover han i Jomfru's Buur;
Hans Liv det gjælder paa.
14. De tog Benedict, den Jarlesøn,
Og sloge de hannem i Baand;
De spared Liner og Lænker ei
Alt om hans hvide Haand.
15. Saa bade for ham alle de,
Som var baade ude og inde;
Men Ingen var i Kongens Gaard,
Der denne Bøn kunde vinde.
16. Da meldte dertil Benedict,
Han strøg det Guld af Hænde:
„Du, Høg! saa hug mit Hoved af,
Du est min næste Frænde.
17. Du bede min Broder hævne min Død
Og bære slet ingen Sorg;
Du leve ei i Kongens Gaard,
Men søge en anden Borg.“
18. Saa færdig, lagde Benedict
Sig over den Thingestok²⁾;
Saa hugges hannem Hov'det fra,
Der kom ikke Blod paa hans Lok.
19. Den Jomfru ganger paa Kirkegulv
Med Sorg og megen Kvide:
„Du, Herre, mig den Glæde und,
Jeg maatte døe herinde!“
20. Hun vrider sine hvide Hænder
Udaf stor Hjertens Nød:
Og det vil jeg for Sanden sige,
Hun faldt til Jorden død.
21. Og det var da Høg Hermandssøn,
Kom hjem til Engeland.
Ung Edmund sidder ved bredden Bord,
Drikker Mjød med sine Mænd.
22. „Velkommen du, Høg Hermandssøn!
Lyster dig vel Mjød eller Viin?
Hvor maaer de³⁾ vel i Kongens Gaard,
Og Benedict, Broder min?“
23. „„Benedict han lokked Kongens Datter;
Det duer ei længer at dølge;
Derfor saa blev han slagen ihjel;
Det skete mod min Villie.““
24. Da meldte ungen Edmund,
Han blev baade bleg og rød:
„Det vil jeg nu for Sanden sige,
Jeg hævner min Broders Død.“
25. Blæste han i sin forgyldne Luur
Da baade til Thing og Stævne;
Naar han kaldte Een, saa kom der To,
Hans Broders Død at hævne.
26. De vunde op deres Silkesail,
Og Bølgen legte ved Raa;
De strøg ikke Seil paa Bunken ned,
Før Skjærene de saae.
27. Ind Kongens liden Smaadrenge kom,
Han sagde Tidender fra:
„Jeg seer saa mangen Riddersmand
Og mangen Brynnie blaa.“
28. Vred blev da Magnus Konge
Alt med saa stor en Hast;
Tre Hundred' i Jern han klædte,
I Harnisk han klædte sig fast.
29. De sloges tilsammen den første Dag,
Den anden Dag ad Kvelde;
Saa fast da hug han, Edmund,
Alt med saa stor en Vælde.
30. Det var da Konning Magnus,
Han var saa sorrigfuld:
„Jeg byder Eder for mit Liv
Gods og det røde Guld!“
31. Ham svared da Høg Hermandssøn,
Han var heel ond til Røn⁴⁾):
„I mindes Eder, Magnus Konge,
I vilde ei vide os Bøn!“
32. Det meldte Edmund Erlandssøn,
Med røde Guld paa Hænde:
„I lade den Herre aflive,
Han skal ei leve længer!“
33. Og det var Edmund Erlandssøn,
Han hævned sin Broders Død;
Han satte Ild paa Kongens Gaard
Og brændte hannem i Glød.
34. Det var ungen Edmund Erlandssøn,
Han seiled til Engeland,
Han levede udi mange Aar
Alt baade med Sorg og Vaande.

¹⁾ and o: undte. ²⁾ Thingstok o: Bænken for Thingsidderne eller Stokkemændene. ³⁾ maaer de o: befinde de sig. ⁴⁾ Røn o: Prøve. — Han var ond til Røn o: Han var ikke god at komme i Kast med.

Allegretto.**Nr. 69 a. Gangerpilten.**

Solo.

1. „Og hør, du go - den Un - ger-svend! Leg Ta - vel - bord med mig!“ „Jeg ha - ver in - tet rø - de Guld At

Tutti.

sæt - te op mod dig.“ For - in - den den Fryd saa le - ve - de sam - men baa - de.

For - in - den den Fryd saa le - ve - de sam - men baa - de.

2. „Saa sæt du op din gode Hat,
Og fast om den er graa;
Jeg sætter op min Perlesnor,
Tag den, om du kan faae.“

3. Den første Gang Guldterning
Paa Tavelbordet randt,
Den Ungersvend han tabte,
Og Jomfruen hun vandt.

4. „Og hør, du goden Ungersvend!
Leg Tavelbord med mig!“
„Jeg haver intet røde Guld
At sætte op mod dig.“

5. „Saa sæt du op din Kjortel,
Og fast om den er graa;
Jeg sætter op min Kron' af Guld,
Tag den, om du kan faae.“

6. Den anden Gang Guldterning
Paa Tavelbordet randt,
Den Ungersvend han tabte,
Saa glat den Jomfru vandt.

7. „Og hør, du goden Ungersvend!
Leg Tavelbord med mig!“
„Jeg haver intet røde Guld
At sætte op mod dig.“

Allegretto.**Nr. 69b. Gangerpilten.***Solo.*

1. „Og hør, du go - den Un - ger-svend! Leg Ta - vel-bord med mig!“ „Jeg ha - ver in - tet rø - de Guld At

Tutti.

sæt - te op mod dig.““ For - in - den den Fryd saa le - ve - de sam-men baa - de.

8. „Sæt du op dine Hoser,
Saa dertil dine Sko;
Jeg sætter mod min Ære,
Og saa dertil min Tro.“

9. Den tredie Gang Guldterning
Paa Tavelbordet randt,
Den Jomfru hun slet tabte,
Den Ungersvend han vandt.

10. „Og hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Mine sølvbundne Knive
Dem vil jeg give dig.“

11. „„Dine sølvbundne Knive
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldterning vandt.““

12. „Og hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Syv silkesyede Skjorter
Dem vil jeg give dig.“

13. „„Syv silkesyede Skjorter
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldterning vandt.““

Nr. 69c. Gangerpilten.

(Fra Nord-Sjælland.)

Allegretto.*Solo.*

1. „Og hør, du go - den Un - ger-svend! Leg Ta - vel - bord med mig.“ „Jeg ha - ver in - tet rø - de Guld At

Tutti.

sæt - te op mod dig.““ For - di de spil - le - de, for - di de spil - le - de Guld - tær - ning.
For - di de spil - le - de, for - di de spil - le - de Guld - tær - ning.

14. „Og hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
En hvid Hest og en Sadel
Dem vil jeg give dig.“

15. „En hvid Hest og en Sadel
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldterning vandt.“

16. „Og hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Mit Slot og mine Fæste¹⁾
Dem vil jeg give dig.“

17. „Dit Slot og dine Fæste
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldterning vandt.“

¹⁾ Fæste o: befæstede Borge.

Allegretto.**Nr. 69 d. Gangerpilten.**

(Fra Vordingborg-Egnen.)

Solo.

1. „Og hør, du go - den Un - ger-svend! Leg Ta - vel-bord med mig!“ „Jeg ha - ver in - tet rø - de Guld At sæt - te op mod

Tutti.

dig.“ For vi spil - le - de, for vi spil - le - de, for, for vi spil - le - de Guld - tær - nin - ger.

mf

For vi spil - le - de, for vi spil - le - de, for, for vi spil - le - de Guld - tær - nin - ger.

18. Den Jomfru staaer i Bure,
Og børster hun sit Haar:
„Gud bedre mig fattig Mo
For Giftermaal, jeg faaer!“

19. Den Ungersvend i Gaarden staaer,
Sig støtter ved sit Sværd:
„Du faaer saa godt et Giftermaal,
Du nogen Tid est værd.

20. Og jeg er ingen Gangerpilt,
Endskjøndt det synes saa,
Jeg er den bedste Kongesøn,
I Verden leve maa.“

21. „Er du den bedste Kongesøn,
I Verden leve maa,
Da skal du ha'e min Ære,
Og saa dertil min Tro.“

Nr. 70. Hertug Frydenborg og Liden Kirstin.*)

Andantino.

1. Hertug Fry - den - borg ta - ler til li - den Kir - stin, Hertug Fry - den - borg ta - ler til li - den Kir -

stin: „Og vil du væ - re Al - ler - kjæ - re - sten min?“ Her - re - gud! hvad Sor - gen er tung!

2. Og Kongen han taler til liden Kirstin:
„Hvad haver Hertug Frydenborg talet med dig?“
3. „„Han har ei talet Andet med mig,
End han vilde være Allerkjæreste min.““
4. Og Kongen han taled til Svende fem:
„I tage Hertug Frydenborg og sætter ham i Jern.“
5. Liden Kirsten hun gik udi Abildgaard,
Hun plukked de Blomster baade gule og blaae.
6. Hun plukked de Blomster baade gule og blaae,
Hun gjorde Hertug Frydenborg en Ærekrands deraf.
7. Den Krands var aldrig saa snarlig gjort,
Før det var ført over Kongens Bord.

8. De lagde Hertug Frydenborg paa en Disk,
Saa skar de ham op som en anden Fisk.
9. De skar hans Hjerter i Stykkerne fem,
Og Jesu Navn stod udi alle dem.
10. De skar hans Hjerter i Stykkerne ni,
Og alt stod Jesu Navn derudi.
11. De kogte hans Hjerter i Mjød og Viin,
Saa bar de det ind for liden Kirstin.
12. „Og hvad er det for en underlig Ret?
Jeg synes mit Hjerter er blevet saa let.“
13. Dertil da svared den Kokkedreng:
„Det er Hertug Frydenborgs Hjerter i fem.“

14. Dertil da svared den Kokkepige:
„Det er Hertug Frydenborgs Hjerter i ni.“
15. „„Er det Hertug Frydenborgs Hjerter saa skjønt,
Da skal det vist være min sidste Ret.““
16. Liden Kirsten taled til Ternen sin:
„Og du skal hente mig min Guldkanne ind.“
17. Liden Kirsten ud af Guldkanden drak,
Saa Hjertet det udi Livet sprak.
18. Bud kom der strax for Kongen ind:
Liden Kirsten hun ligger med blegen Kind.
19. „Det har den forbandede Terne gjort;
Hende lade vi sætte levende i Jord.“

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 21.

Nr. 71a. Greven og Kongedatteren.*)

Andante.

1. „Om al - le dis - se Bjer - ge va - re af Guld, Om al - le dis - se Van - de var Viin, Langt

hel - ler saa saa jeg, at stol - ten Jom - fru Hun var Al - ler - kjæ - re - sten min.“

p

p

2.
 „Haver I, stolte Ridder! saa stor en Attraa,
 Saa stor en Begjæring til mig,
 Hvi rider I ei til min Faders Gaard,
 I Æren at bede om mig?“

3.
 „Jeg red hen til Eders Fader igaar,
 Eders Fader mig svarede: Nei! —
 Stolten Jomfru! tager Orlov af Eder selv,
 At drage af Landet med mig.“

4.
 „„Skulde jeg tage Orlov af mig selv,
 Og Venner ikke spørge til Raad?
 Saasnart at jeg kommer i fremmede Land,
 Jeg bliver af Eder forsmået.““

5.
 „Jeg, skulde jeg gjøre Eder den Svig?
 Vi er jo ei Fattigmands Børn;
 Min Fader han er en Greve saa bold,
 Min Moder af fyrstelig Æt.

6.
 Jeg, skulde jeg gjøre Eder den Svig?
 I Hjertens Allerkjæresten min!
 Eders Fader han er en Konge saa stolt,
 Og I er af keiserligt Blod.“

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 33.

Nr. 71b. Greven og Kongedatteren.

Andante.

1. „Om al - le dis - se Bjer - ge va - re af Guld, Om al - le dis - se Van - de var Viin, Langt,

hel - ler saa saae jeg, at stol - ten Jom - fru Hun var Al - ler - kjæ - re - sten min.“

The musical score is written for voice and piano. It features a treble and bass staff for the piano accompaniment, and a single staff for the voice. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/8. The tempo is marked 'Andante'. The score consists of two systems of music. The first system includes the vocal line and the piano accompaniment. The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line.

7.
De satte sig baade en Kveldstævne for,
En Stævne alt under den Lind;
De taled' saa Mangt den blide Nat,
Til Solen den skinnede paa.

8.
Og op saa vaagned den stolten Jomfru,
Beladen med sorrigfuldt Sind:
„Ak! skulde du love en Ridder din Tro,
Før du havde prøvet hans Hu!

9.
Christ give, jeg kunde forvinde min Harm,
Ja, kunde forvinde min Harm!
Du, Ridder, som mig saa svingefuld var,
Maa vist blive ussel og arm.“

10.
„Ja! du lever vist den Dag saa god,
At du vil forvinde din Harm;
Men aldrig du lever den Dag saa god,
At jeg bliver ussel og arm.““

11.
„Christ give, jeg kunde forvinde min Nød!
Ja, kunde forvinde min Nød!
Du Ridder, som mig saa svingefuld var,
Du maatte mig bede om Brød!“

Nr. 71c. Greven og Kongedatteren.

Andantino.

(Fra Nordslesvig.)

1. „Om al-le dis - se Bjer - ge va - re af Guld, Om al - le dis - se Van - de var Viin, Langt

hel - ler saa saae jeg, at stol - ten Jom - fru Hun var Al - ler - kjæ - re - sten min.“

dolce *p* *cresc.* *p*

12.

„Ja, du lever vist den Dag saa god,
At du vil forvinde din Nød,
Men aldrig du lever den Dag saa god,
At jeg maa dig bede om Brød.“

13.

Det stod nu saa hen i syv Aar eller ni,
Den Jomfru forvinder sin Harm.
Den Ridder, som hende saa svingefuld var,
Han blev baade ussel og arm.

14.

Det stod nu saa hen i syv Aar eller ni,
Og den Jomfru forvinder sin Nød;
Den Ridder, som hende saa svingefuld var,
Maatte bede den Jomfru om Brød.

15.

„Stander op, stander op, mine Sønner to!
Og giver Eders Fader mit Guld!
Jeg kjendte hannem vel den Dag saa god,
Da jeg var hannem huld.

16.

Stander op, stander op, mine Sønner to,
Og giver Eders Fader Brød!
Jeg mindes vel den Dag saa god,
Han red i Guldsadelen rød.

Nr. 71d. Greven og Kongedatteren.

Andante.

1. „Om al - le dis-se Bjer - ge va - re af Guld, Om al - le dis-se Van - de var Viin, Langt hel - ler saa

saae jeg, at stol - ten Jom - fru Hun var Al - ler - kjæ - re - sten min.“

17.
 Stander op, stander op, mine Sønner to,
 Og giver Eders Fader Viin!
 Jeg mindes vel den Dag saa god,
 Han var Allerkjæresten min.“

18.
 Men ude stod Jomfruens Fader prud,
 Og lytted og lytted derpaa;
 Han drog sit Sværd og med et Slag
 Hug Ridderen Hovedet fra.

19.
 „Nu maa jeg vel sørge allenstund,
 Al Verden mig ganger imod;
 Christ give, jeg var under sorten Muld,
 Begraven med Ridderen min!“

20.
 Saa tog han det blodige Hoved fat,
 Slængte det i Jomfruens Skjød:
 „Og haver du end nogen Omhu for ham,
 Maa du nok begræde hans Død!“

21.
 Og Jomfru'n det blodige Hoved tog,
 Kyste det tre Gange paa Mund:
 „Ja vel har jeg havt den Ridder saa kjær!“
 Hun døde i selvsamme Stund.

Nr. 72 a. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

(Fra Roeskilde-Egnen.)

Andantino.

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Mo - der De sad - de ud - i de - res

Bu - re — Ja, ja, ja! De sad - de ud - i de - res Bu - re.

2.
Redselille slog Guldvæven saa hart,
At Melken af hendes Bryster sprang.

3.
„Hør du, Redselille, kjær Datter min!
Hvi rinder der Melk af Brysterne din?“

4.
„Det er ikke Melk, det synes kun saa,
Det er af den Mjød, jeg drak igaar.“

5.
„Men Mjøden er bruun, og Melken er hvid,
De er ikke nær hinanden lig‘.“

6.
„Det gjør intet Gode at dølge for dig,
Herr Medelvold haver lokket mig.“

Larghetto.**Nr. 72b. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.***(Mel. fra Dalby ved Kjerteminde.)*

Solo. *Tutti.*

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Mo - der, — Men hvem pluk - ker Lø - vet ud - af Lil - li - e -

sempre p Men hvem pluk - ker Lø - vet ud - af Li - li - e -

Solo. *Tutti.*

træ? — De sad - de ud - i de - res Bu - re. Selv træ - der hun Dug - gen af.

træ? — Selv træ - der hun Dug - gen af.

p

7. „Og haver Herr Medelvold lokket dig,
Da har du ei længer kjær Moder i mig.

8. Ham vil jeg lade høit ophænge,
Og dig vil jeg langt udaf Landet bortsende.“

9. Redselille svøber sit Hoved i Skind,
Saa ganger hun sig i Høieloft ind.

10. „Ak Medelvold, Medelvold! Moder er vred,
Hun hverken mig høre vil eller see.

11. Dig vil hun lade høit ophænge,
Og mig vil hun langt udaf Landet bortsende.“

Nr. 72c. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Andantino.

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Mo - der De sad - de ud - i de - res Bu - re — Ja ja, ja

ja! — De sad - de ud - i de - res Bu - re.

12.

„Det skal din Moder aldrig naae,
At hun skulde mig udi Galgen faae.

13.

Du samle nu alt dit Guld i Skriin,
Imedens jeg sadler Graagangeren min.“

14.

Han slog over hende Kappen saa blaa,
Og løftede hende paa Gangeren graa.

15.

Og der de kom udi Rosenslund,
Saa lysted Redselille at hvile en Stund.

16.

„Hvad heller nu gjøres dig Veien for lang?
Hvad heller er dig din Sadel for trang?“

Nr. 72d. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Andantino.

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Mo-der, Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Mo-der, De

sad - de ud - i de - res Bu-re, — Ja, ja, ja! De sad - de ud - i de - res Bu-re.

17.

„Nei, ikke saa gjøres mig Veien for lang,
Men Sadelen bliver mig altfor trang!“

18.

Han bredte ud den Kappe saa blaa:
„Lyster Eder, skjøn Jomfru, at hvile derpaa?“

19.

„Min Moder hun havde Jomfruer ni,
Ak, give jeg havde een udaf de!“

20.

„Dine Jomfruer ere saa langt fra dig,
Du haver nu Ingen foruden mig.“

21.

Tag Klædet, og bind mig for Øinene med,
Saa træder jeg i de Jomfruers Sted.“

Nr. 72^e. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Andante.

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Moder, Skjøn Red - se - lil - le og hen - des

Moder, De sad - de ud - i de - res Bu-re — Ja, ja, ja! De sad - de ud - i de - res Bu-re.

22.

„Før du skulde vide af Kvindens Nød,
Før skulde jeg ligge i Rosenslund død.

23.

Der rinder et Vand ved Borgeslot,
Havde jeg kun af det, saa blev det snart godt.

24.

Og hvem vil mig være den Ven saa tro.
Og hente mig Vand i sølvspændte Sko?“

25.

„Og jeg vil dig være den Ven saa tro,
Og hente dig Vand i sølvspændte Sko.“

26.

Og da han nu kom til Borgeslot,
En Nattergal sad der, den sang ikke godt:

Andantino.

Nr. 72f. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

(Jydsk Melodie.)

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Moder, Skjøn Red - se - lil - le og hen - des

sempre p

Moder De sad - de ud - i de - res Bure, Ja, ja, ja! De sad - de ud - i de - res Bure.

Andantino.

Nr. 72g. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Moder, Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Moder De sad - de

p *pf*

ud - i de - res Bure, Ja, ja, ja, ja! De sad - de ud - i de - res Bu-re. Ja, ja, ja, ja!

Andantino.

Nr. 72h. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

1. Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Moder, Skjøn Red - se - lil - le og hen - des Mo-der De

sad - de ud - i de - res Bu-re.

27.

Redselille ligger i Lunden død,
Med to smaa Sønner i hendes Skjød.

28.

Og der han vendte til Lunden sin Gang;
Da var det sandt, hvad den Nattergal sang.

Nr. 72i. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Poco allegretto.

1. Red-se - lil og hendes Mo - der de sad o - ver Bord, De ta - led saa mangt et Skjem - tens Ord — Ha, ha,

ha, ha, ha, ha, ha! Saa, saa, saa, saa, saa, saa, saa! — De ta - led saa mangt et Skjem - tens Ord.

p *mf* *p*

29.

Han grov en Grav baade dyb og bred;
Deri han lagde dem Alle ned.

30.

Redselille lagde han allerførst;
De to smaa Sønner ved hendes Bryst.

31.

Og da han over Graven stod,
Han syntes, de Børn græd under hans Fod.

32.

Han satte sit Sværd imod en Steen,
Saa Odden den gjorde hans Hjerte Meen.

33.

Redselille var ham saa tro og huld;
Han ligger hos hende i sorten Muld.

Nr. 73. Herr Ole.

(En færøisk Vise.)

Con moto.

1. — Kon - gen spurg - te Dat - ter sin: — Ma - tro - ri, Ma - tro - ri — „Hvor gam - mel er æld - ste Søn - nen din?“

Tur - re - lur - re gjek gjek gjek, Tur - re - lur - re gjek gjek gjek, Tur - re - lur - re gjek.

2. „Saa gammel er ældste Sønnen min,
Han rider til Thinge for Fader sin.“

3. Kongen spurgte Datter sin:
„Hvor gammel er ældste Datter din?“

4. „Saa gammel er ældste Datter min,
Hun væver Guldvæven for Moder sin.“

5. Kongen spurgte Datter sin:
„Hvor gammel er yngste Barnet dit?“

6. „Saa gammel er yngste Barnet mit?
Det spiller i Vuggen for Moder sin.“

7. Kongen spurgte Datter sin:
„Hvem er vel Eiermanden din?“

8. „Herr Ole han er min Eiermand;
Og, kjære Fader, I give mig ham.“

9. Og Kongen smilte under Skarlagenskind;
„I beder Herr Ole gaae for mig ind.“

10. Før halvt han havde talt det Ord,
Før var Herr Ole ind for Bord.

11. Kongen taler til Svende tolv:
„I tager Herr Ole og lægger i Bolt!“

12. „Det gjør ei dine Svende tolv,
At de skulde lægge Herr Ole i Bolt!“

13. Herr Ole drager ud sin Kniv:
„Var du ei Konge, det gjaldt dit Liv.“

14. „Herr Ole, Herr Ole! stik ind din Kniv,
Jeg gi'er dig min Datter, den Venneviv.“

15. Herr Ole, Herr Ole! stik ind dit Sværd,
Jeg gi'er dig min Datter, du er hende værd!“

16. Det fik Herr Ole, for han var ei ræd;
Derfor kom han i kongelig Æt.

Andantino.

Nr. 74. Herr Peder og Liden Kirstin.*)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr Pe - der og li - den Kir - stin sad - de o - ver Bord, — Den El - sko - ven vil - le vi nu gjem - me, — De

— Den El - sko - ven vil - le vi nu gjem - me —

p *mf*

Tutti.

tal - de saa mangt et skjemt-somt Ord. Al - ler - kjæ - re - ste min! Jeg kan dig ret al - drig for - glem - me.

Al - ler - kjæ - re - ste min! Jeg kan dig ret al - drig for - glem - me.

p

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 16.

2.
„Hør, I Herr Peder, hvad jeg siger Eder:
Naar vil I mig til Eders Bryllup bede?“

3.
„Mit Bryllup det staaer saa langt af Land,
At du der sletikke komme kan.“

4.
„Det Eders Bryllup end stod i Rom¹⁾,
I bede mig, saa vil jeg komme.“

5.
„Og vil du til mit Bryllup fare,
Det røde Guld lad hjemme være.“

6.
„Mit røde Guld tør jeg vel bære,
Jeg fik det jo for ingen Vanære.“

7.
Herr Peder han lader sit Bryllup boe;
Liden Kirstin lader sin Ganger skoe.

8.
Liden Kirstin la'er sadle sin Ganger graa,
Saa rider hun til Herr Peders Gaard.

9.
Liden Kirstin kom der ridendes i Gaard,
Der stod Herr Peder, svøbt i Maard.

10.
„Hør I, Herr Peder, baade faver og fin!
Maa jeg for Eder i Dag skjænke Viin?“

11.
„Og kommer du ikke til Brudeskjænk,
Da kommer du dog paa Ungersvends Bænk.“

12.
Liden Kirstin hun fælder Taarer saa brat:
Det er Ynk at være af hver Mand forsmå't.

13.
Herr Peder han gaaer i Stuen ind,
Ham fulgte liden Kirstin i Skarlagenskind.

14.
Hun sætter paa sig det røde Guld,
Og alle sine Fingre sætter hun fuld.

15.
Der hun nu kommer i Stuen ind,
Stande Fruer og Møer hende op igjen.

16.
Hun tog det Sølvkar paa hviden Haand,
Saa skjænker hun Viin for den unge Brudgom.

17.
Og Bruden hun taler til Tjenst'pigen sin:
„Hvo er den Jomfru, som skjænker Viin?“

18.
Det svarede den Tjenestepige:
„Det er Herr Peders Slegfredviv.“

19.
„Har Herr Peder saadan en Slegfredmaar,
Hvi red han til min Faders Gaard?“

20.
Har Herr Peder saadan en Slegfredviv,
Hvi bad han da min Fader om mig?

21.
Hun har mere Guld paa Fingre smaa,
End min Fader har i al sin Gaard.“

22.
Det lakkede fast ad Sengemaal,
Og Bruden lysted tilsenge at gaae.

23.
De ledte Bruden til Brudehuus,
Liden Kirstin bar for de gule Blus.

24.
Liden Kirstin hun gaaer ad Doren brat,
Hun ønsked dem Begge tusind Godnat.

25.
Saa lukked hun det Brudehuus til:
„Det gaae herefter, som Herre Gud vil!“

26.
Liden Kirstin hun gik udi Abildgaard,
Hun hængte sig ved sit favre Haar.

27.
Saa hastig kom Bud for Herr Peder ind:
„Liden Kirstin hun hænger i Abildgreen.“

28.
Herr Peder han gik ud med stor Harm,
Saa tager han Sværdet under sin Arm.

29.
Herr Peder satte det mod en Steen,
Saa Odden den gjorde hans Hjerte Meen.

30.
Dog kunde nu ei det kolde Jern
Udslukke hans Sorg og stille hans Harm.

31.
Saa kom der Bud for den unge Brud:
„Herr Peder han ligger i Abildgaard død.“

32.
Det var stor Ynk, det var stor Nød;
Den unge Brud blev af Sorgen død.

33.
Og aarle om Morgen, der Dagen var lys,
Da var der tre Lig i Herr Peders Huus.

34.
Det ene Herr Peder, det andet hans Mø,
Det tredie hans Brud, udaf Sorgen død.

¹⁾ Det Eders Rom o: hvad det angaaer, om end Eders Bryllup stod i Rom.

Nr. 75a. De to Kongebørn.*)

Andantino.

1. Der var to æ - de - le Kon - ge - børn, Som lo - ved hin - an - den Tro, Til -

sam - men de kun - de ei kom - me; Det Vand var den - nem i - mod.

2.
„Hvis svømme du forstaaer, saa svøm
Henover den stride Strand,
For dig i Lygte jeg tænder Lys,
Saa du kan naae til Land.“

3.
Men der stod hos en arrig Gast,
Den Terne, som hørte de Ord;
Hun Lyset slukked ud i Hast,
Det voldte Ulykke stor.

4.
Og ind kom da den liden Smaadrenge,
Han stedes for bredden Bord;
I Talen var han snild og kreng¹⁾,
Han føied saa vel sine Ord.

5.
„Her sidder I, Fruer og Jomfruer skjønn’,
Og sømmer de Sømme smaa;
Men jeg saae ude en Kongesøn,
Som drukned i Bølgen blaa.“

*) slg. m. „Tydske Folke-S. og Mel.“ Nr. 12, og „Nederlandske“ Nr. 13. — ¹⁾ kreng o: kløgtig.

Nr. 75b. De to Kongebørn.

(Melodie fra Varde-Egnen.)

Andante.

1. Der var to æ - de - li - ge Kon - ge - børn, De ga - ve hin - an - den de - res Tro, Til -

sam - men de kun - de ei kom - me; Det Vand var den - nem i - mod.

6.
Og det var den Kongedatter bold,
Og hende randt Taare paa Kind.
„Maa jeg nu gaae i den Urtegaard“,
Bad hun kjær Moder sin.

7.
„Gaa du dig i den Urtegaard,
Og pluk de Blomster smaa!
Men væk dog først din Søster op,
At hun kan med dig gaae.“

8.
„Ak, kjære Moder! Søster min
Kan ikke med mig gaae;
For liden hun er, veed ei Forskjel
Paa Græs og paa Lilier smaa.“

9.
Den Jomfru gaaer med sorrigfuldt Mod
Hen til den brusende Strand,
Og der fandt hun den Fisker god,
Som nylig var kommen til Land.

Nr. 75c. De to Kongebørn.

Andantino.

1. Der var to æ - de - le Kon - ge - børn, Som lo - ved hin - an - den Tro, Til -

sam - men de kun - de ei kom - me; Det Vand var den - nem i - mod.

10.
„Og hør, du gode Fiskere!
Hvad jeg dig spørge maa:
Siig, saae du ikke en Kongesøn
At synke i Bølgen blaa?“

13.
Hun bad ham sige sin Moder Godnat,
Samt Fader og Søkende smaa.
Saa tog hun Liget i sin Favn
Og sank til Havsens Bund.

11.
„Fisket har jeg den lange Nat,
Men ingen Fiske faa't,
Men jeg har fundet den Kongesøn
Han ligger i min Baad.“

14.
Den onde Terne gid hun faae Ve,
Som Aarsag gav dertil!
Gid Alle de faae Spot og Spe,
Tro Kjærlighed adskille vil!

12.
Hun tog Guld kjæden af Halsen sin,
Gav Fiskeren den til Løn;
Derhos gav hun ham en Fingerring
Af Guld og meget skøn.

Nr. 76. Urtegaarden.

Andantino.

(Fra Horsens-Egnen.)

1. Jeg veed mig saa dei - lig en Ur - te-gaard—en Ur - te-gaard, Paa hver en Si - de i Ro - ser hun
 2. Hun er alt som det stol - te - ste Kloster—det stol - te - ste Kloster; Der - in - de vox - er saa man - ge smaa

staaer Om Som - me - ren, Om Som - me - ren.
 Blo - ster ¹⁾ Om Som - me - ren, Om Som - me - ren.

3.
 Derinde voxer |: saa fager en Lind; :|
 Derinde spiller baade Hjort og Hind
 |: Om Sommeren. :|

4.
 Derinde voxer |: en Rose saa rød; :|
 Derinde synger en Nattergal sød
 |: Om Sommeren. :|

5.
 Der rinder ei Vand, men |: den klareste Viin; :|
 I Aften gaaer jeg til Kjæresten min —
 |: Om Sommeren. :|

6.
 Den Vise, jeg her |: for Eder kvæder; :|
 Er om den Jomfru, mit Hjerte glæder
 |: Om Sommeren. :|

¹⁾ Bloster o: Blomster paa Frngttræer.

Andantino.

Nr. 77. Den Bedragne.

Solo.

1. Og Ør - nen sid - der paa høi - en Hal, Og Lin - den den stan - der i dy - ben Dal; For -

p

Tutti.

in - den den Lind der syn - ger en Stær. Men Sven - den ham glem - mer hun al - drig.

Men Sven - den ham glem - mer hun al - drig.

cresc. *p*

2. Forinden den Lind der synger en Stær;
Men Bølgen bryder den haarde Knør¹⁾.
Og Bølgen bryder den haarde Eg —

3. Og Bølgen bryder den haarde Eg;
Men hjertelig Sorg gjør Kinden bleg.
Den Ridder tager Høg, og Svenden tager Hund —

4. Den Ridder tager Høg, og Svenden tager Hund,
Saa ride de dem til Rosenslund.
Han fanger de Dyr, baade store og smaa —

5. Han fanger de Dyr, baade store og smaa,
Han griber den Hind og rasken Raa.
Han fandt der under den Lind saa grøn —

6. Han fandt der under den Lind saa grøn
En Jomfru, som stod der udi Løn.
Han hilsede hende. den Jomfru væn —

7. Han hilsede hende. den Jomfru væn!
I mørken Nat, under Linden grøn:
„Hvad heller staaer I for Fuglesang —

¹⁾ Knør (= Knar) o: et Slags stort Fartøi.

8. Hvad heller staaer I for Fuglesang,
 Eller I staaer her for Ridderes Gang?
 „Jeg staaer her paa min egen Tro —

9. Jeg staaer her paa min egen Tro,
 Her vil jeg bygge og ene boe.“
 „Du love mig, kjæreste Jomfru fin —

10. Du love mig, kjæreste Jomfru fin!
 Eller hvo har fanget Troen din?
 Jeg beder, du dølge det ikke for mig.“

11. „„Nei, ikke saa vil jeg dølge for dig,
 En Ridder fra Skaane har lovet mig.“
 „Lad hannem fare og følg du mig —

12. Lad hannem fare og følg du mig,
 Saa trofast vil jeg være dig.
 Jeg giver dig det Guld saa rød —

13. Jeg giver dig det Guld saa rød,
 Jeg tager dig til min Fæstemø.“
 Og det var saa lidt udi hans Agt —

14. Og det var saa lidt udi hans Agt,
 Dog gav hun hans Ord og Løfte Magt,
 Og troede paa Ungersvends løse Tale.

15. Hun troede paa Ungersvends løse Tale,
 Hun havde en Orm og Aal ved Hale.
 Og der laae de den Nat saa lang —

16. Og der laae de den Nat saa lang,
 De lytted i Fryd paa Fuglesang.
 Men aarle om Morgen, det var Dag —

17. Men aarle om Morgen, det var Dag,
 Den Ridder blev borte, det var hendes Klag.
 Forinden den Lind der kviddrer en Stær —

18. Forinden den Lind der kviddrer en Stær.
 Udi haarden Bølge der brydes den Knør,
 Og Bølgen bryder den haarde Eg —

19. Og Bølgen bryder den haarde Eg,
 Og hjertelig Sorg gjør Kinden bleg;
 Thi troe ei paa Ungersvends løse Tale.

Nr. 78.

Andantino.

Der ri - der en skjøen Rid - der at ja - ge en Hind, Fei - re - ste Dyr, i Sko - ven randt; Han

p e legato

fandt en skjøen Jom - fru op un - der en Lind; Rid - de - ren tab - te, men Jom - fru - en vandt.

Andantino.

Nr. 79. *)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. „God Dag, god Dag! kjæ - re Fo - ster - mo - der min!“ Blæ - ste koldt, koldt Veir - ligt ind fra Sø — „Al - drig

Blæ - ste koldt, koldt Veir - ligt ind fra Sø —

p *cresc.* *p*

Tutti.

har jeg seet no - gen Fag - re - re, end I.“ Blæ - ste koldt, koldt Veir - ligt ind fra Sø.

Blæ - ste koldt, koldt Veir - ligt ind fra Sø.

2. „Og har I aldrig seet nogen Fagrere end mig.“
 — Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø —
 „Da har jeg en Terne, langt fagrere, end jeg.“
 Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø.

3. „Og har I en Terne langt fagrere. end I,
 — Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø —
 Da offred' jeg gjerne for hende mit Liv.“
 Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø.

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 3.

Andantino.

Nr. 80 a. Herr Peders Sorg.*)

(Fra Sorø-Eggen.)

1. Jeg tjen - te mig ud - i Kon - gens Gaard, For Guld og for vel - skaar - ne Klæ - der; Saa

Li - det jeg drak, langt Min - dre jeg aad, Jeg tæn - te paa min Hjer - tens Al - ler - kjæ - rest.

2. Saa gik jeg mig for min Herre at staae,
Jeg vred mine Hænder saa saare:
„O naadigste Herre, I give mig Forlov,
Thi jeg har spurgt, min Kjærest er i Fare.“

3. Saa fulgte jeg min Herre til Sengs,
Jeg gjorde ham den Tjeneste, jeg kunde;
Og saa red jeg mig ad den lange, mørke Sti,
Men Taarerne paa Kinden de runde.

8. Saa skar jeg en Lok af hendes Haar,
Den lagde jeg udi min Kiste;
For hver en Gang jeg til Haarlokken saae,
Det var, som mit Hjerte skulde briste.

4. Og der jeg kom til Rosenslund,
Saa mødte jeg min Kjærestes Broder;
Ja, først spurgte jeg efter Kjæresten min
Og siden efter Fader og Moder.

5. „Ja! vel lever Fader og Moder din,
Og vel lever Broder og Søster;
Men Kjæresten din ligger syg i Rosenslund,
Jeg troer, at sit Liv vil hun miste.“

9. Ja, misted haver jeg vel Sølv,
Og misted har jeg Guld det røde;
Men at jeg har mistet Allerkjæresten min,
Den Sorg tvinger vist mig tildøde.

6. Saa red jeg mig hen over den Bro,
Der bandt jeg min Ganger ved Bommen;
Og saa gik jeg mig i Fruerstuen ind,
De Jomfruer græde saa saare.

7. Jeg klapped min Kjærest paa bleghviden Kind,
Som før var som Rosen den røde:
„Gud naade mig fagre Ungersvend,
Her seer jeg min Kjærest ligge døder!“

*) slg. mine „Norske Folke-S. og Mel.“ Nr. 18 og 25; „Svenske“ Nr. 64-66b.

Nr. 80b. Grevens Drøm.*)

Andantino.

1. Den Gre - ve han drøm - te, en Nat som han laa, Den Jom - fru i Dø - den var seg - net — Di -

dom, di - dom, di - dom, di - dom — Den Jom - fru i Dø - den var seg - net.

2.
„Min Stalddreng god, min Stalddreng bold,
Du sadle mig op to Heste!

3.
Saa ride vi baade Nat og Dag,
Indtil vi Liselil finde.“

4.
Da de nu var komne længer frem,
Da hørte de Klokkerne ringe.

5.
„Min Stalddreng god, min Stalddreng bold,
Hvad monne de Klokker betyde?“

6.
„„De Klokker de vil betyde saa,
At En alt død monne være.““

7.
Og da de nu kom lidt længer frem,
Da saae de Gravere, som graved’.

8.
„Du Gravere fin’, du Gravere bold’,
For hvem er den Grav, I grave?“

9.
„„Vi grave den Grav til den skønne Mø,
Som ellers Liselil mon hedde.““

10.
„I Gravere fin’, I Gravere bold’,
I grave den Grav, som jeg begjærer.

*) slg. Mel med Nr. 66 a og Texten med Nr. 66 b i mine „Svenske Folke-S og Mel.“

11.
I grave den dyb, I grave den bred,
At To deri kunne hvile."

12.
Da de nu kom lidt længer frem,
Da mødte de Bærere, som bare.

17.
Saa tog de den Greve saa blodig han var,
Ham lagde ved Jomfruens Side.

13.
„I Bærere fin', I Bærere bold',
Hvad bære I der for en Byrde?"

14.
„Det er en saa from og deilig Mø,
Som ellers Liselil mon hedde.

18.
Nu hvile de da tilsammen de To,
Som elsked' hinanden i Livet.

15.
Nu har hun forvundet al sin Nød;
Her maatte hun lide stor Smerte."

16.
Saa drog han da ud sit forgylde Sværd
Og stak det alt ud i sit Hjerte.

Andante.

Nr. 81. *)

(Fra Nordslesvig.)

1. Hjemm' i min Fa - ders Ste - ne - stouv,¹⁾ Der stan - der di op - gøer²⁾ Seng fem, Og hør du li - de - le³⁾
2. Hjemm' i min Fa - ders Ste - ne - stouv, Der stan - der di op - gøer Seng ni, Og hør du li - de - le

Kjæ - sten, I hvil - ken dig ly - ster af dem. Nu der laan - ger mæ⁴⁾.
Kjæ - sten, I hvil - ken dig ly - ster af di. Nu der laan - ger mæ.

*) Et Brudstykke. — ¹⁾ Stenestouv o: Steenstue. ²⁾ opgøer o: opredte. ³⁾ lidele o: liden. ⁴⁾ Nu der laanger mæ o: Nu længes jeg.

Nr. 82. Ungersvendens Svanesang.

Andante.

(Fra Skjelskjør.)

1. „Jeg tænk - te paa Ver - den, jeg tur - de ik - ke ved¹), Jeg tænk - te paa Ver - den saa saa - re; Men

nu ha - ver Ver - den saa le - get for mig, Den mon - ne mig saa i - de - lig be - daa - re.

2. Men nu haver Verden saa leget for mig,
Som Fuglen den leger i Snaren;
Der er jo slet Ingen i Verden til,
For Falskhed kan tage sig Vare.

3. Nu er der kommet en Død paa vort Land,
Han vil hver Ungersvend vist gjæste;
O Herre Gud naade mig favre Ungersvend!
Jeg kunde ikke Døden forliste²).

8. De førte det Lig paa Kirkegaarden ind;
De lode hannem hæderlig begrave:
Og Herre Christ give evindeligt,
Han var hos de hellig' Engleskarer!

4. Mine Fødder ere kolde, min Kind bliver bleg,
Mit Hjerte begynder at svie;
O Herre Gud naade mig favre Ungersvend!
Jeg kan ikke Præsten oppebie.

5. Vel havde jeg Sølv, vel havde jeg Guld,
Vel havde jeg Pengene mange;
Men aldrig finder jeg saa fuldtro en Ven,
Som for mig i Døden vilde gange.

9. Naar Døren er lukket, og Lyset er slukket,
Forglem dog ei Den, der staaer ude!
I Graven saa dyb der hviler den Døde
Fra al Bekymring og Møde.

6. De skifte mit Sølv, og de skifte mit Guld,
De skifte mine Klæder imellem;
O Herre Gud hjælpe mig favre Ungersvend!
Den Fattige, som trænger, faaer Intet.

7. Min Fader og min Moder de gange for mig ind,
Saa stride deres Øine de rinde;
O Herre Gud naade mig favre Ungersvend!
Jeg kan ikke Døden overvinde.“

¹) jeg turde ikke ved o: jeg behøvede det ikke, jeg burde ikke have gjort det.

²) forliste o: undslippe.

Andante.

Nr. 83. Den mislykkede Flugt.*)

Solo.

1. Min kjæ - re Mo - der, I sæt-ter E - der ned, Saa vil jeg for - tæl - le E - der,

Tutti.

hvad mig er skeet, Da jeg var ung og saa li - den.

2. Jeg tjente hos en Herre udi otte Aar,
Og siden saa monne jeg Orlov faae.	7. Jeg skuede den Brune, jeg skuede den Graa,
Den Bedste lagde jeg da Sadelen paa.	12. Men da vi nu komme ned til den Strand,
Da vare de Snekker saa langt fra Land.
3. Han havde smukke Døttre, og de vare tre,
De skønneste, man kunde for Øine see.	8. Og udsaa kom min Kjærest, saa smal som en Vaand,
Med et Guldbæger paa hver sin hviden Haand.	13. Foruden en liden Fiskerbaad,
Men der var hverken Aarer eller Øsekar paa.
4. Den Ene mig toede, den Anden mig kjæmte,
Den Tredie vilde altid med mig skjæmte.	9. Det Ene med Mjød og det Andet med Viin:
„Lyster Eder at drikke? Allerkjæreste min!“	14. Jeg skyndte mig da op i Rosenslund,
Der hug jeg mig tre Aarer i samme Stund.
5. Den Ene hed Sophie, den Anden hed Cathrin',
Den Tredie hed Margrethe, Allerkjæreste min.	10. Hun leged med min Spore, hun holdte sig saa nær:
„Min Hjertens Allerkjæreste, I tager mig dog med?“	15. Saa satte jeg min Kjæreste for Styren at staae,
Og selv gik jeg mig til de Aarer at roe.
6. Saa fulgte jeg min Herre tilsengs,
Og selv gik jeg mig i Stalden ind.	11. Saa løfted jeg hende da op paa Stand,
Saa red jeg ud af Gaarde til nærmeste Strand.	16. Og nu blæste Veir og Vestenvind,
Og det slog den lille Fiskerbaad omkring....

*) Et Brudstykke.

Nr. 84 a. Kvinden i hedenske Land.

Andante.

(Fra Sorø-Egnen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Der sad to Fru - er og vir - ke - de Guld, Saa sør - ge - lig ud - i mit Sind, Den E - ne hun var saa

p — Saa sør - ge - lig ud - i mit Sind —

Tutti.

sor - rig - fuld. Far nu vel i Luf - ten op un - der grøn - ne Sko - ve.

Far nu vel i Luf - ten op un - der grøn - ne Sko - ve.

2.
„Og sørger du nu for Herren din?
Eller sørger du mere for dine tolv Børn?“

3.
„Ja, vel sørger jeg for Herren min,
Men mere jeg sørger for Børnene min’.

4.
De to blev hængt, de to blev brændt,
De to blev under Guldkarmen rendt.

Nr. 84b. Kvinden i hedenske Land.

Andante.

(Fra Roeskilde-Eggen.)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Der sad to Fru - er og vir - ke - de Guld, Saa sør - ge - lig nd - i mit Sind, Den E - ne hun var saa

p — Saa sør - ge - lig ud - i mit Sind —

p

Tutti.

sor - rig - fuld. Saa sag - te groer Lin - den op un - der Grøn - Sko - ve - ne.

Saa sag - te groer Lin - den op un - der Grøn - Sko - ve - ne.

5.

De to de sank paa Bølgen den blaa,
De to de lokked to stolte Jomfruer.

6.

Det ellefte var saa lidet et Barn,
Det døde i Fostermoders Arm.

7.

Men større Sorg kom mig nu til Haand:
Jeg fødte et Barn i hedenske Land.“

Andantino.

Nr. 85. Liden Engel.

Solo.

1. Det var sig li - den En - gel, Han var saa fa - ver og bold, Og foer han sig til Op - land, Før-te

Tutti.

bort en Fru - e med Vold. Hvi mon - ne ik - ke Da - gen op - li - de!¹)

2. Og det var liden Engel,
Han vaagner om Midienat
Udaf de stærke Drømme,
Dem siger han saa brat.
3. „Mig tyktes, at den Ulveung’
Og saa den Ulv saa graa
Mit Hjerter havde i deres Mund,
Saa vaagen som jeg laa.“

4. „„Det er ei Under, liden Engel!
Det Eder drømmer saa;
I haver bortført mig med Vold,
Spurgte ei mine Venner tilraad.““
5. Da indkom Sølve Johnsen,
Og stedes han for Bord,
Saa snild han var i Tale sin,
Han foied’ saa vel sine Ord.

6. „Og hør I, liden Engel!
Vil I ei fra Taffel flye!
Her kommer Gjøde Lovmand
Paa fire Veie til By.“
7. „„Jeg ræddes ei for fire,
Jeg ræddes ei for fem.““
„Men det er Gjøde Lovmand
Med Hundred væbnede Mænd.“

8. Det var sig liden Engel,
Tog Malfred i sin Favn:
„I kjende os nu gode Raad
Udi Vor Herres Navn.“
9. „„Jeg giver Eder det bedste Raad,
Som jeg nu kan paafinde:
Vi give Guld for Mariæ Kirke,
De hende aldrig brænde.

¹) oplide o: oprinde.

10. Tager I saa Eders Svende.
Som I har givet Brød;
Saa søge vi os til Kirken,
Imedens os trænger Nød.“
11. Og det var liden Engel,
Han ind i Kirken rendte;
Og det var Gjøde Lovmand,
De Hofmænd efter sendte.
12. Meldte det da Malfreds Moder,
Hun var hende ikke huld:
„I brænde Mariæ Kirke op,
Bygge den igjen med Guld!“
13. Den Ild tog til at brænde,
Og Luen legte fast ind;
Det var da liden Malfred,
Hun blegned om hviden Kind.
14. Det var saa hedt paa Kirkegaard,
Alt som den stod i Brand;
Det var fast hed're i Kirken,
Alt som det Bly det randt.
15. Meldte det da liden Malfred,
Hun var i Hu saa mod¹⁾:
„Stinge I nu vore Heste ihjel,
Vi svale os i deres Blod!“
16. Det svarede liden Engel
Paa Gulvet som han stod:
„Fuld liden Svale kan vi faae
Af vore Hestes Blod.“
17. Da raabte den lille Smaadrenge,
Ham var de Heste saa kjære:
„Stinge I da heller Malfred ihjel,
Den Død er hun nok værd!“
18. Men det var liden Engel,
Tog Malfred i Armen sin:
„Den Død den est du aldrig værd,
Du Allerkjæreste min!“
19. De satte hende paa Skjolde,
De løfted' hende med Spyd,
Saa løfted' de hende saa sørgendes
Af Kirkevinduet ud.
20. Og det var liden Malfred,
Hun ganger om Kirkegaard,
Skjændt var saa hendes Skarlagen,
Og brændt saa var hendes Haar.
21. Og det var liden Malfred,
Faldt paa sine bare Knæ:
„Gid jeg maatte føde den Søn iaar,
Der Hævn kunde herover faae!“
22. Idag saa brænder Mariæ Kirke
Og end saa rask en Mand,
Vist aldrig kommer hans Lige
Igjen paa dette Land.“
23. Det var ei længer derefter
End i den samme Høst,
Saa ganger hun sig i Bure
Og føder en Søn saa trøst.
24. Saa bare de ham i Kirke,
De christned' ham om en Nat,
De kaldte ham liden Engel
Og dulgte ham, mens de maatte.
25. Saa vel han voxte, saa vel han triv'des
I fulde Vintre syv:
„Din Morbroder slog din Fader ihjel,
Det hører du allerførst nu.“
26. End blev han hos sin Moder
I fulde Vintre fem:
„Din Morbroder slog din Fader ihjel!“
Det hørte han meest i dem.
27. „Hør I, allerkjæreste Moder min,
I er vel svøbt i Maard,
Jeg ride vil mig under Ø.
Og tjene i Kongens Gaard.“
28. „„Ja, rid du dig til Kongens Gaard,
Tjen der med Hæder og Ære!
Du mindes vel din Faders Død;
Jeg siger dig det aldrig mere!“
29. Han tjente saalænge i Kongens Gaard,
Til Kongen blev ham huld.
Naar andre Ridd're legte og loe,
Var han saa sorrigfuld.
30. Mærked' det den Dannerkonning,
Han sørged' saa alletide:
„Og hør du, liden Engel!
Hvorfor bær du den Kvide?“
31. „„Hør I det, Dannerkonning!
Mig er saa Meget imod;
Min Morbroder slog min Fader ihjel,
Og bød mig aldrig Bod!“
32. „Vilt du dig ride op paa Land
Din Faders Død at hævne,
Da skal jeg dig laane af mine Mænd
At følge dig til det Stævne.“
33. Og det var liden Engel,
Han rider i grønne Lund,
Der væbner han sine gode Mænd
Udi saa snar en Stund.
34. Ind kom da den liden Smaadrenge,
Og stedes han for Bord,
Saa snild han var i Tungen sin,
Han føied' saa vel sine Ord.
35. „Hør I det, Gjøde Lovmand!
Og vil I ikke flye?
Her kommer liden Engel
Vel fire Veie til By.“
36. „„Jeg haver været saa vide,
Alt baade til Thing og Stævne,
End aldrig kom jeg til det Sted,
Jeg hørte liden Engel nævne.“
37. Det var da Gjøde Lovmand,
Klapper ham ved hviden Kind:
„Vedst du mig nogle gode Raad?
Siig det, kjær Smaadrenge min!“
38. „„Vidste jeg kun nogle gode Raad,
Jeg sagde Eder dem vist;
I søge nu vor Steenstue,
Imens vi trænges saa fast.
39. De Vægge ere af Marmorsteen,
De Døre ere af Bly;
Det skulde gaae ret underlig til,
Om de tage os deri.“
40. Det var sig liden Engel,
Han lader ad Veien stande:
„Hisset seer jeg den Kirke ligge,
Hvor min Fader led den Vaande.
41. Og hisset seer jeg den Borgegaard,
Der hvor min Morbro'er er inde.
Det raade Gud Fader i Himmerig,
Hvad Bod her er at vinde!“
42. Den Steenstue han besatte
Paa fire Veie omkring;
Selv var han, liden Engel,
Den fremmeste i den Ring.
43. „Tage vi nu baade Sølv og Guld,
Lade det tilsammen løbe,
Saa brænde vi denne Steenstue af,
Vi formaae den nok at kjøbe.“
44. Der var saa hedt i Forstuen,
Det Bly tog til at rinde;
End var det hed're i Stuen selv,
Da Ilden tog til at brænde.
45. Det sagde da liden Engel,
Han saae sin Morbroder brænde:
„Nu er dig timet den samme Nød,
Du lod min Fader kjende.“
46. Og det var liden Engel,
Red til sin Moders Gaard;
Der ude stod hans Moder,
Hun var vel svøbt i Maard.
47. „Nu har jeg hævnnet min Faders Død,
Brændt er Herr Gjødes Steenstue.
Og selv er han, min Faders Bane,
Fortæret i samme Lue!“

¹⁾ mod o: sorrigfuld.

Andantino.

Nr. 86. Søsterens Hævn.

(Fra Jylland.)

Solo.

1. „Jeg vil ei li - den Kir - sten skuld' spør - ge til By, At jeg for hen - des syv Brø - dre skuld' flye.
2. Har jeg dræbt E - ders Mo - der, hend' kan jeg be - tal'; Har jeg lok - ket E - ders Sø - ster, hend' kan jeg jo ta'e.“

p

Tutti.

Saa fromt ri - der Sven - den ud - i Sad - len.
Saa fromt ri - der Sven - den ud - i Sad - len.

Saa fromt ri - der Sven - den ud - i Sad - len.

3.
Og saa hug han Høir, og saa hug han Lang:
„Mig synes, at Legen er kommen paa Gang.“

4.
Og saa hug han Terkel, og saa hug han Ring:
„Mig synes, at Legen gaaer hastig omkring.“

5.
Og saa hug han Peder, og saa hug han Knud:
„Mig synes, at Legen for snarlig gaaer ud.“

6.
Liden Ole han taler et Ord for sig:
„Herr Hjelm, Herr Hjelm! lad leve mig.“

7.
Herr Hjelm han red ad Veien frem;
Liden Ole bagefter, den Skjelm saa slem.

8.
Herr Hjelm han sig over Axelen saae,
Liden Ole han hug ham Hovedet fra.

9.
Og da han kom til Borggaards Led,
Der stod liden Kirsten og hviled sig ved.

10.
„Der har du nu Hovedet af Fæstemand din.“
„Gak ind i Stuen! drik Mjød og Viin!“

11.
„Og hør, liden Kirsten, kjær Søster min!
Jeg har faaet Ondt for Brødre min’.“

12.
„Ja, har du faaet Ondt for Brødre din’,
Saa maa du vel smage af Frugten min.“

13.
Den første Drik han af Sølvkanden drak,
Da drak han, til hans Hjerte det sprak.

14.
„Saa lig du nu der for Høg og Ravn;
Jeg skal nok faae min Allerkjærest’ begrav’n.“

Andante con moto.

Nr. 87. Søsteren befrier sin Broder.*)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Dat - ter spurg - te sin Mo - der — Der fal - der saa fa - ver en Riim; — „Havde jeg al - drig no - gen
2. — „Brø - dre dem aat - te¹⁾ du bol - de — Der fal - der saa fa - ver en Riim; — De e - re i Gre - vens

p Der fal - der saa fa - ver en Riim —

Tutti.

Bro - der?“ Saa vel da gan - ges i Dand - sen.
Vol - de.“ Saa vel da gan - ges i Dand - sen.

p Saa vel da gan - ges i Dand - sen.

3. Jomfruen ganger til Stalde,
Hun skued' de Foler alle.

4. Hun skued' den brune, og saa den graa,
Den bedste lagde hun Sadel paa.

5. Der hun kom for det Borgeled,
Der stander Grevens Frille ved.

6. „Hør du Grevens Frille!
Er din Herre hjemme saa silde?“

7. „Min Herre han foer til Thing' igaar,
At dømme saa rig en Fange for Mord.“

8. „Hør du Grevens Frillekvinde!
Siig, hvor hviles de Fanger inde?“

9. „Udi vor Gaard der staaer et Huus,
Der hviles de Fanger uden Ild og Lys.

10. Der sidder for Døren en Elvepind,
Der kommer slet ingen Jomfruer ind.“

11. Den Jomfru drog af sin Handske smaa,
Saa tager hun den Jernslaa fra.

12. „Hør du det, kjære Broder min!
Lod du dig binde af fler' end Een?“

13. „Mig bandt ei fire, mig bandt ei fem,
Mig bunde vel tredive raske Hofmænd.“

14. „Jeg stander saa smal som en Lillievaand,
Der skuld' ikke Tredive binde min Haand.

15. Jeg stander her ene, en Kvinde,
Mig skuld' ikke Tredive binde.“

16. Saa tog hun Bolten af sin Broders Been,
Satte Grevens Frille derind igjen.

17. „Vil din Herre have anden Bod,
Da møde han mig i Marken ud.“

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 26. — ¹⁾ aatte 0: eiede.

Andantino.

Nr. 88 a. Herr Peder og Liden Malfred.*)

(Fra Lille-Heddinge.)

Solo.

1. Rid-der O - le og hans Dat - ter de sad o - ver Bord, De ta - le - de saa mangt et

p

Tutti.

skjemt - somt Ord. Men, Sø - en roer¹⁾ al - drig.

Men Sø - en roer al - drig.

2. Herr Peder han ind ad Døren treen,
Ridder Ole han stander ham op igjen.

3. „Og hør du, Ridder Ole, baade faver og fin,
Maa jeg faae liden Malfred, Datteren din?“

4. Det svared Ridder Ole, baade faver og fin,
„Min Datter er din og ikke min.“

5. De vare tilsammen i Aarene ti,
Og elleve Sønner de fik udi de.

6. Det lakked saa fast ad det ellefte Aar,
Liden Malfred da med sin tolvte Søn var.

7. „Og hør du, liden Malfred, hvad jeg siger dig:
Vil du blive hjemme, tage Landet vare?“

8. Vil du blive hjemme, tage Landet vare?
Mens jeg ta'er af Landet og beder til Barsel?“

9. „O nei, Herr Peder, bliv hjemme hos mig,
Til du faaer at see, at det er godt med mig.

10. For det blev mig spaaet, mens jeg var ung,
At min Skjæbne den skulde vorde mig tung.

11. Det blev mig spaaet, mens jeg var Mø,
At jeg skulde med min tolvte Søn døe.“

12. „De Spaakvinder vil vi lægge i Baand;
Men vi vil tage Lykken udaf Guds Haand.

13. Ja, alle Spaakvinder dem vil vi brænde;
Men vi vil tage Lykken som Gud vil os sende.“

14. Han var paa Søen i Ugerne fem,
Han drømte hver Nat om liden Malfred i dem.

15. Han var paa Søen i Ugerne ni,
Han drømte hver Nat om liden Malfred i de.

16. Herr Peder han taler til sin Styresmand:
„Du vinde op Seil, du styre til Land.“

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 19. — ¹⁾ roer o: hviler, har Ro (s. Aasen's Ordbog og Molbech's Dialect-Lexicon).

Andantino.

Nr. 88b. Herr Peder og Liden Malfred.

Solo.

1. Ridder O-le og hans Dat - ter de sad o - ver Bord, De ta - le - de saa mangt et skjemt - somt

p

†) Tutti.

†) eller:

Ord. Men Sø - en roer al - drig. Men Sø - en roer al - drig.

Men Sø - en roer al - drig. Men Sø - en roer al - drig.

17. Og der de kom op imod den Strand,
Gik hans elleve Sønner paa hviden Sand.

18. „Og hvi da klædes I nu saa sort?
Alle vare I røde, da jeg drog bort.“

19. „Vi have forlovet vor Dragt saa rød,
Alt siden vor kjære Moder er død.“

20. Herr Peder kom under sine Vinduer at staae,
Da brændte der Lys i hver en Vraa.

21. Da brændte der Lys i hver en Vraa,
Og store Voxlys, hvor Malfred laa.

22. Han klapped liden Malfred paa hviden Kind:
„Er du hensovet, Allerkjæresten min!“

23. Han klapped liden Malfred paa hviden Bryst:
„Er du hensovet, min Hjertens-Trøst!“

24. Han tog det Barn op samme Stund;
Han kyssed det tusinde Gange for dets Mund.

25. Saa lagdes Barnet i Vuggen sin:
„Du seer ret aldrig meer Fader din.“

26. Han tog en Guldring af sin Finger,
Den gav han Den, der skulde Klokkerne ringe.

27. Han tog en Guldring af sin Taske,
Den gav han Den, der skulde Graven kaste.

28. „Du kaste den Grav baade bred og lang,
Liden Malfred faaer ei anden Kirkegang.

29. Du kaste den Grav baade bred og vid;
Jeg venter, jeg skal der selv udi!“

30. Saa satte han Sværdet alt ned imod Steen,
Og Odden den gjorde hans Hjerte Meen.

31. Der var af Ynk og Sorg at sige;
I een Grav Begge kom tillige.

Nr. 89. Ramund.

Allegretto.

1. Ra-mund var sig en be - dre Mand, Om han hav - de be - dre Klæ - der. Dron-nin-gengav han-nem

Klæ - der paa-stand Af Blaar - garn, Bast og Læ - der. „Saa-dant vil jeg ik - ke ha'e,“ sag - de Ra-mund;

„Saa-dant staaer mig ik - ke bra,“ sag - de Ra - mund den Un - ge.

mf *f* *p*

2.

„Bast og Blaargarn er værre end Ry¹⁾;
 Det kan du give Tjenerne dine.“
 Frøkenen gav hannem Klæderne nye
 Af Silke og Sammet²⁾ fine.
 „Saadant vil jeg heller ha'e," sagde Ramund,
 „Saadant staaer mig meget bra'," sagde Ramund
 den Unge.

3.

Ramund takler Skibene syv
 Med udslagne Seil ved Strande,
 Saa seiled han sig over saltens Sø
 Alt ind paa Jætternes Lande.
 „Nu er vi komne her," sagde Ramund,
 „Foruden stort Besvær," sagde Ramund den
 Unge.

4.

Ramund gik sig ved saltens Søstrand,
 Der saae han syv Jætter stande.
 „Tager jeg Ramund paa min mindste Haand
 Og kaster hannem langt fra Lande.“
 „„Det gjør ikke ene du,"" sagde Ramund,
 „„Komme maae I alle Syv,"" sagde Ramund
 den Unge

5.

Ramund tog til sit dyre Sværd,
 Det han kaldte Dymlingen røde;
 Han hug de syv Jætter med en Færd³⁾,
 At Blodet randt dennem tildøde.
 „Der ligg' I alle syv," sagde Ramund,
 „Alt staaer jeg her endnu," sagde Ramund
 den Unge.

6.

Ramund gik sig i Bjerget ind
 Til alle de Smaa-Trolde Sæde;
 Saa stride randt Taarer de Trolde paa Kind,
 De maatte for Ramund græde.
 „Hvi græder du for mig?" sagde Ramund,
 „Jeg græd aldrig for dig!" sagde Ramund den
 Unge.

7.

Ramund ladede Skibene syv
 Med Guld og med ædele Stene,
 Og seiled' saa over den Sø saa stiv,
 Hen ind paa Keiserens Lande.
 „Nu er vi komne her," sagde Ramund,
 „Nu har vi bedre lært," sagde Ramund den
 Unge.

8.

Ramund gik sig ad Boldhuset ind,
 Der leged de Bold og Guldtærning.
 Alle forskrækkedes for Ramunds Sind⁴⁾
 Og for hans grumme Gebærder.
 „En vakker Leg er det," sagde Ramund,
 „Faaer jeg vel lege med?" sagde Ramund den
 Unge.

9.

Keiseren ud af Vinduet saae
 Med Angest og sorrigfuld Mine:
 „Hvo er den Mand i Gaarden mon staae/
 Og der saa hæsselig grine?"
 „„Det er mig; jeg har Lyst"" — sagde Ramund
 „„Med dig at vov' en Dyst,"" sagde Ramund
 den Unge.

10.

Ramund slog paa sit gode Sværd,
 At Jorden hun gunged' og rysted';
 Fuglene daaned' og faldt ned til Mark,
 Som sjunge tilforn paa Kviste.
 „„Ret nu saa bli'er jeg vred,"" sagde Ramund
 „Om du ei kommer ned," sagde Ramund den
 Unge.

11.

„„Kjære Ramund! du lade mig leve!
 Jeg saae end aldrig din Lige.
 Min yngste Datter vil jeg dig give
 Og Halvparten af mit Rige.""
 „Det ta'er jeg, naar jeg vil," sagde Ramund,
 „Og saa din Datter til," sagde Ramund den
 Unge.

12.

Ramund tog til sin store Kniv,
 Den han kaldte Dymlingen dyre;
 Saa skilte han Keiseren ved hans Liv,
 At Hov'det fløi femten Mile.
 „Jeg meente, den ei bed," sagde Ramund,
 „Dog rinder Blodet ned," sagde Ramund den
 Unge.

¹⁾ Ry 3: et Slags grovt, uldent Tøi; Filt. ²⁾ Sammet 3: Fløiel. ³⁾ Færd 3: Bulder; — med en [een] Færd forklares dog maaskee rigtigere ved: i en Haandevending. ⁴⁾ Kilden har Skind.

Allegro moderato.

Nr. 90. Herr Lave og Herr Jon.*)

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr La - ve han red sig un - der Ø; I e - re vel bo'n¹)? Der fæ - sted han sig saa væn en
 2. Han fæ - ste - de Brud, førte hen - de hjem; I e - re vel bo'n? De Ridd' - re og Svende rendte dem i -

mf *f* *mf*

Tutti.

Mø. „Jeg ri - der med,“ sag - de Jon. I bin - der op Hjelm af Guld og føl - ger Herr Jon!
 gjen²). „Her ri - der jeg,“ sag - de Jon. I bin - der op Hjelm af Guld og føl - ger Herr Jon!

f *p*

I bin - der op Hjelm af Guld og føl - ger Herr Jon!

3. Saa satte de Bruden paa Brudebænk,
 Og Jon bød dennem vel iskjænk'.

„Flux drikker ud,“ sagde Jon.

4. Saa førte de Bruden til Brudeseng;
 De glemte at løse hendes Snørelænk.

„Jeg den vil løse,“ sa'e Jon.

5. Herr Jon han lukked den Dør saa brat:

„I sige Herr Lave fra mig god Nat;
 Jeg bliver her,“ sagde Jon.

6. Herr Lave han klapper paa Døren med Skind:

Staa op, Herr Jon! og lad os ind!
 „Staa udenfor,“ sagde Jon.

7. Han stødte paa Døren med Skjold og Spjud:
 Staa op, Herr Jon! og kom herud.

„See om jeg gjør,“ sagde Jon.

8. Maa ei min Brud med Freden være,
 Da skal jeg det for Kongen kære.

„Gjør du kun det,“ sagde Jon.

9. Og aarle om Morgen, det var Dag,
 Herr Lave gaaer for Kongen at klage.

„Ja jeg vil med,“ sagde Jon.

10. „Men³) I have begge den Jomfru saa kjær,
 Da skulle I bryde herom et Spær.“

„Dermed jeg nøies“, sa'e Jon.

11. Der Sol om Morgenhen mon opstaae,
 Fremkomme de Ridd're at see derpaa.

„See, her er jeg,“ sagde Jon.

12. Den første Dyst de sammen red,
 Herr Jons Hest faldt i Knæerne ned.

„Hjælp' mig nu Gud!“ sagde Jon.

13. Den anden Dyst de sammen red,
 Herr Lave faldt til Jorden ned.

„Der ligger han,“ sagde Jon.

14. Herr Jon han ganger i sin Gaard,
 Og ude den Jomfru for hannem staaer.

„Nu est du min,“ sagde Jon.

*) slg. m. „Norske Folke-S. og Mel.“ Nr. 101. — ¹) bo'n o: færdige, beredte (boen Partic. af det Isl. bua). ²) rendte dem igjen o: rendte dem imøde. ³) men o: mens, da, eftersom.

Allegretto.

Nr. 91. Den unge Herr Pederssøn.*)

(Fra Viborg-Egnen.)

1. Og det var den unge Herr Pe - ders - søn, Han vad - ske - de og bør - ste - de sit Haar, Og
 2. „Vist ik - ke saa døer du paa Sot - te - seng, Ei hel - ler bli'er du sla - gen i Krig: Men

saa gik han for sin Fo - ster - mo - der hen, At vi - de, hvad Lyk - ke han skuld' faae.
 vogt dig vel for de Bøl - ger saa blaae, For de vil for - kor - te dit Liv.“

3. Og det var den unge Herr Pederssøn,
 Han gik sig ved Stranden alt ned;
 |: Der lod han sig bygge saa kosteligt et Skib,
 Det skønneste og bedste, som man veed. :|
4. Det Skib var bygget af Valnødtræ,
 Og Masterne var ligesaa;
 |: Men Vimpelen var af det rødeste Guld,
 Som vaiede ovenpaa. :|
5. Og der var baade Styrmand og Skippere,
 Som styrede det Skib ud fra Land;
 |: Men tilbage de glemte Gud Fader kjær,
 Gud Søn og Gud den Helligaand. :|

6. De seiled een Dag, de seiled i to,
 De seilede i Dagene fem;
 |: Men da de kom ud paa det vildene Hav,
 Da Skibet stod stille med dem. :|
7. Det var baade Styrmand og Skippere,
 De kastede Guldterning over Bord;
 |: For de vilde vide, hvem Synderen var,
 Siden Synden var bleven saa stor. :|
8. Og det var den unge Herr Pederssøn,
 Som nede i Kahytten laa:
 |: „Gud naade mig arme, usle Mand!
 Min Synd er bleven saa stor. :|

9. Fra mangt et Kloster jeg røvet har,
 Dertil saa mangen Kirke jeg har brændt,
 |: Saa mangen ædel og stolt Jomfru
 Hendes Hæder og Ære forkrænkt. :|
10. Om Nogen af Eder skuld' komme hjem til Land,
 Og min Fostermoder spørger efter mig,
 |: Da siig, at jeg tjener i Kongens Gaard,
 [Saa sørger hun ikke for mig.]**):|
11. Om Nogen af Eder skuld' komme hjem til Land,
 Og min Kjærrest skulde spørge efter mig,
 |: Da siig, at jeg ligger paa Havsens Bund,
 Bed hende, at hun gifter sig. :|

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 36, og „Engelske, skotske og irske“, Nr. 52. **) Denne Linie har jeg optaget efter Geijers og Afzelius' „Svenska Folkvisor“, II. S. 36.

Allegretto.

Nr. 92. Ridderen og Jomfruen.

(Fra Sorø-Egnen.)

1. Den Rid - der han hav - de skøn Jom - fru saa kjær, Alt som sit e - get Hjer - te; Han sat - te hen - de
2. Men der hun kom til de Lin - - de, Da var der slet In - gen at fin - de; Hun saae sig

Stæv - ne ved Lin - de, Der ag - ted han hen - de at fin - de.
alt o - ver Ax - el I - gjen - nem de dy - be - ste Sko - ve.

3.

„God Aften, god Aften, min skønne Jomfru!
Hvorfor ganger du her alene?
Maaskee søger du efter Roser
Eller og efter Liljer og Blomster?“

4.

„Nei, ikke søger jeg efter Roser,
Og ei efter Liljer og Blomster;
Men jeg vogter efter min Kjærrest,
Har du hannen ikke fornummet?“

5.

„Jo, jeg saae hannem i Aftes til Dands
Spadsere med stolte Jomfruer;
Du kan mig saa gjerne trolove,
Du seer ham vist aldrig mere.“

6.

Saa strøg han et Guldbaand ud af sin Barm,
Dertil Sølvspænder saa klare:
„See, dette vil jeg dig give,
Om du vil hos mig blive.“

7.

„Om end dette Guldbaand var aldrig saa langt,
Fra Himlen og ned til Jorden,
Du skal mig ei dermed bedrage,
At min Kjærrest en Anden vil tage.“

8.

„Hold op, hold op, Allerkjæreste min!
Jeg kan mig ei længer dølge;
Thi du est min, og jeg er din,
Vi vil med hinanden følge.“

Allegretto.**Nr. 93. Junker Jakob.***(Melodie fra Sorø-Egnen.)*

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Jun-ker Ja - kob la'er sig en Kap - pe skæ-re, — Sim - mel dim - mel dim - mel - dei — Han si - ger, han vil sig en

— Sim - mel dim - mel dim - mel - dei —

pf *p*

Tutti.

Baads - mand væ-re. Svo - ger og Mo - der og Sø - ster og Bro - der og Den, som - og Den, som —

Svo - ger og Mo - der og Sø - ster og Bro - der og Den, som - og Den, som —

p *p*

2.

Junker Jakob rider til Kongens Gaard,
Der staaer hans Kjærrest, svøbt i Maar.

3.

Saa byder han hende Guld det saa rød,
Om hun vilde være hans Fæstemø.

4.

„Behold du kun selv det Guld saa rød,
Thi jeg vil ei være din Fæstemø.

5.

Jeg haver en Kjærrest i fremmed Land,
Og derfor ei din jeg blive kan.“

6.

Junker Jakob slog af sig Kappen graa,
Saa stod han der udi Fløiel blaa.

7.

„Og hør, Junker Jakob, Allerkjæresten min!
Hvi vilde du kræve Æren min?“

Nr. 94. Ridder Brynning.*)

Allegretto.

1. Der var en-gang en Rid-der, en Rid-ders Søn, Han gjor-de til sin Fa-der saa yd-myg en

Bøn Om Or-lov og For-lov, Om Or-lov og For-lov At ri-de un-der Ø Og fæ-ste sig en Mø.

The musical score is for a piece in D major (two sharps) and 2/4 time. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The piano part has two staves, treble and bass. The tempo is marked 'Allegretto'. The first system includes the vocal line and the piano accompaniment. The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The piano part includes dynamic markings 'pf' (pianissimo) and 'p' (piano). The vocal line includes lyrics in Danish.

2.
 |: Han reist' i mange Lande i Aarene fem, :|
 Hans ridderlige Rygte vel spurgtes i dem.
 |: Til Engeland han kom, :|
 Og tænkte ikke paa,
 Hvor det ham her vil gaee.

3.
 |: Den deiligste Prindsesse, som Nogen havde kjendt, :|
 Var Konningens Datter; af Kjærlighed optændt
 |: Blev Brynnings Hjerter strax. :|
 Han elskede iløn
 Den Kongedatter skjen.

4.
 |: Herr Brynning han ogsaa i hendes Tanker laa, :|
 Hendes Blod sig forandred', saasnart hun hannem saae;
 |: Hun bad til Himmelen: :|
 „O Himmell! viid min Bøn,
 Giv mig den Riddersøn!“

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 73.

5. |: Den engelske Konning til hannem talde saa: :|
 „Herr Brynning! I sørger, det kan jeg vel forstaae.
 |: Begjær Alt, hvad I vil, :|
 Undtagen Datter min,
 Og saa Guld kronen fin.
6. |: Du holde op at græmmes og aflæg Sorgen svar! :|
 Jeg veed saa riig en Ætling, af Jer skal bliv' et Par.
 |: Hun passer ret for dig; :|
 Min Slegfreddatter prud
 Hun være skal din Brud.“
7. |: „Jeg takker, naadig' Konge, i Underdanighed, :|
 Men Slegfredbarn jeg aldrig indlader mig med;
 |: Og om det halve Land :|
 Til Medgift jeg kan faae,
 Dog fast mit Afslag staae!“
8. |: „Og hør, min gode Brynning, foragter du mit Land, :|
 Dertil min Slegfreddatter, den deilig' Lilievand,
 |: Du det fortryde skal, :|
 Paa saadant Overmod
 Jeg veed at raade Bod.“
9. |: Kong Edvard strax lod byde sine Riddere og Mænd: :|
 „I binde mig Herr Brynning og ham i Taarnet send!
 |: I Morgen den Dag :|
 Sit Liv han lade maa,
 For han mig svared' saa.“
10. |: Da gik for ham i Forbøn de Riddere syv, :|
 Og Kongen de besvare at skjænke ham hans Liv.
 |: Han skjænkede ham Pardon, :|
 Men fængslet han maa gaee
 I Taarnets mørke Vraa.
11. |: Den deilige Prindsesse, da hun fik høre det, :|
 Da blev hun ikke lidet derved om Hjertet let;
 |: Hun tænkte saa ved sig: :|
 „Den Vending, Sagen tog,
 Tillader Haabet dog.“
12. |: Det skete derefter, at Fjenden kom paa Land, :|
 Saa selve Kong Edvard maa ruste sig paastand.
 |: Da Datteren saa snild :|
 Til Taarnet Nøglen fik,
 Og til Herr Brynning gik.
13. |: En Time over Midnat den Jomfru var bered :|
 Alene selv at gange til Ridderen ned,
 |: Som udi Lænker laa, :|
 Og talde, saa det lod,
 Som hun var ham ei god.
14. |: „Min Fader er i Felten, og jeg nu raader her, :|
 Jeg skal dig Andet lære, end mig at have kjær;
 |: I Morgen skal du døe :|
 Til Straf for Kjærlighed;
 Derpaa vær kun bered!“
15. |: Den Jomfru sig nu vendte, i Taarer Øiet flød. :|
 Den Ridder han sukkede, og hende venlig bød,
 |: Ei Fler' at lønne saa :|
 For skyldfri Kjærlighed.
 Hun sukkede derved.
16. |: Omsider Prindsessen sit rette Sindelag :|
 Nu agtede for Brynning at lægge for en Dag.
 |: Da pludselig kom Bud, :|
 At endt var haarden Krig,
 Men Kongen selv laa Lig.
17. |: Den Jomfru hun besvimed' og segnede til Jord; :|
 Enhver kan vel betænke, at Sorgen den var stor.
 |: Men Ridderen dernæst, :|
 Hvor det vil hannem gaee,
 Paa Hjertet hende laa.
18. |: Som hun nu stod bekymret og klaged Skjæbnen an, :|
 Udsendinge fremtraadte fra høie Adelstand,
 |: Som hende svore til, :|
 At vove Liv og Blod
 Og være hende tro.
19. |: Hun venlig sig da tede og Tak for Hylding bød; :|
 Hun tænkte meer paa Fangen, end paa Guld kronen rød.
 |: Hun agtede ham meer, :|
 Den fangne Riddersmand,
 End hele Engeland.
20. |: Hun Rigets Raad lod kalde, og da de sanked' var, :|
 Hun freidig dem tiltalte og æsked' deres Svar:
 |: „Vil I mig unde Den :|
 Til Brudgom og til Mand,
 Som mig behage kan?“
21. |: Her stod saa manges Ridder, som derved Mod mon faae; :|
 Hertuger, Fyrster bolde, de tænkte ved sig saa:
 |: „Det være kan vel mig!“ :|
 Hvorfor de Alle svor'
 At lyde hendes Ord.
22. |: Hun mærked' deres Tanker, men talde saa i Hast: :|
 „Den Ridder, jeg begjærer, i Taarnet sidder fast;
 |: Herr Brynning hedder han; :|
 Det er den gjævest' Helt,
 Det har han viist i Felt.“
23. |: De Herrer hende svared' i Underdanighed: :|
 „Hvad Eders Naade ønsker, det blive maa derved.
 |: Vi Englands Monark, :|
 Den lykkelige Mand,
 Vil hente strax paastand.“
24. |: Da Brynning nu fremtræder i Salen gladelig, :|
 Hun til de Herrer talde: „See Den, jeg valgte mig!“
 |: De knæled' Alle da :|
 Og udbød: „Konge bold!
 Til Lykke tusindfold!“
25. |: Saa fik Herr Brynning Glæde for sine Suk til Gud; :|
 Fra Fangehuus til Kronen Gud sendte hannem ud.
 |: Saa hjælper Gud vist dem, :|
 Som har til ham sit Haab;
 Han hører deres Raab.

Nr. 95. Herr Alf og hans Mænd.

(Fra Langeland.)

Andantino.

1. Herr Alf var saa mæg - tig en Her - re Ved Nor - ges den bjerg - ful - de Kyst; Paa
 2. Han ag - ted ei Storm el - ler Vin - de, Sit Sø-mands-skab Hel - ten for - stod; Han

Sø - en han søg - te sin Æ - re, Og Hjer - tet sad høit i hans Bryst.
 mød - te saa mæg - tig en Fjen - de, Men in - gen - tid is - ned hans Blod.

3. Men derfor saa tog han sig vare,
 At seile med Den, som var ræd;
 Han aldrig, naar han skulde fare,
 Tog nogentid Krystere med.

4. Engang han nu efter sin Maade
 Til Orlogs var gaaet fra Land,
 Da mødte en Sørøverflaade
 Herr Alf og hans tredive Mand.

5. Herr Alf farer frem, som han pleier,
 Og raaber med glædelig Røst:
 „Hei, Karle! her har vi en Seier,
 Som vel kan fortjene en Dyst.

6. Lad see, at I ikke forglemme
 Den Leg, I har øvet Jer i!
 Frisk! la'er de Hallunker fornemme,
 At de, som de møde, er vi!“

7. Saa slog de saa godt, som de kunde,
 Fem, sex de af Skibene tog,
 Tolv, tretten blev bored' i Grunde,
 De andre paa Flugten de jog.

8. De sang, mens de sloge, og ladte
 Med Penge og Guld deres Rum,
 Og modigen Kaasen de satte
 Til Havnen da, hvorfra de kom.

9. Men før de fik Landet i Øie,
 Frembryder et græsseligt Veir;
 Som Klipper gaae Bølgerne høie,
 Og Kjølen stod fast paa et Skjær.

10. I Planker og Bjælker det knager,
 Og Masten blev slængt overbord;
 Hvert Øieblik Stormen tiltager,
 Herr Alf tager derpaa til Ord:

11. „Hør, Folk! vi i Seen maae slænge
 Det Guld, som vil blive vor Død;
 Snart Bølgerne ind til os trænge,
 Snart synke vi for deres Stød.“

12. En svarte og sagde: „Vi sloge
For Alf og vor Pige, og vandt;
Om Lykken nu Lønnen borttager,
Hvor blev da den Fordeel, vi fandt?“

13. „Hvad“, sagde En, „skal vi ombringe
Det Guld, vi har købt med vort Blod?
Tolv af os i Søen maa springe,
Og derom maa strax trækkes Lod.“

14. „Kun Ære og Løn vi begjærte,
Og begge de blev os til Deel;
Hvad da kaste Lod! Jeg har Hjerte,
Jeg selv er den første; farvel!“

15. Rask han overborde sig kaster
Og spotter den Bølge saa vred;
Og hurtig en Flok til ham haster,
Og lettet fløi Kjølen afsted.

16. Hvad siger I Karle om disse,
Som Døden saa ringe ansaae?
Fortjene de ikke en Vise?
Og gad I fortjene den saa?

17. Ifald I tør tugte en Fjende,
Saa vil jeg og love Jer en,
Om I vise Mod indtil Ende
Og saa gaee mod Døden som Mænd.

Allegretto.

Nr. 96 a.

(Fra Dalby-Neder ved Mariager.)

1. Jeg gi-ver dig den bed-ste Bru-de - ga - ve, — Min Skov stander rid-der-lig og grøn — Jeg gi-ver dig Jens Christjan, om

du vil hannem ha - ve, Du el - sker ham høit ud - i Løn.

2. „Nei, Tak skal du have for denne Brudegave,
— Min Skov stander ridderlig og grøn —
Thi der er en Anden, jeg hellere vil have,
Jeg elsker langt høiere i Løn.“*)

3. „Ja, Tak skal du have for denne Brudegave,
— Min Skov stander ridderlig og grøn —
Det var jo den Ven, som jeg ønsker og vil have,
Jeg elsker ham høit udi Løn.“

Andantino.

Nr. 96 b.

Hav Tak, kjæ-re Mo-der, for Ga-ven, I gav; Saa
stolt en skjon Rid-der Jer Dat-ter skal ha'e. Saa fry - de - lig, saa fry - de - lig ud - i den Som - mer grøn.

p e legato

*) Her mangler et Vers, hvori Moderen gjør sin Datter et andet Tilbud. Nr. 96b) siger os, hvori dette har bestaaet.

Nr. 97. Prindsessen og Sømanden.

(Mel. fra Dalby-Neder ved Mariager.)

Andantino.

1. Der kom-men er en Prinds hid fra En - ge - land - hjem, Han spurg - te alt ef - ter Prind -

ses - sen i - gjen, Om hun ham vil - de æg - te og ha - ve ham til Mand; Hun sva - re - de

strax: „Nei, det kan ik - ke gaae an“, Hun sva - re - de strax: „Nei, det kan ik - ke gaae an.“

p *mf* *p* *poco riten.* *f* *p* *poco riten.*

2.
Og der kom en Sømand i saa stille en Gang,
Han mente, at Prindsessen vilde have ham til Mand;
Han var ikke fattig, han var ikke rig.
: „Jeg synes slet ikke han kan forsørge dig.“ :

3.
„Ak jo, kjære Fader! Den Sømand er min,
Den Sømand jeg elsker af Hjerte og Sind,
Den Sømand jeg elsker, og ham vil jeg ha'e,
: Den Sømand jeg elsker, til jeg lægges i min Grav.“ :

4.
„Du skal ham aldrig elske, du skal ham aldrig faae,
Imorgen saa lader jeg ihjel hannem slaae;
Fordi at du elsker ham af Hjerte og Sind,
: Saa lader jeg ham sætte i Fangetaarnet ind.“ :

5.
Prindsessen lader skjænke et Glas Viin for sig,
Det drikker hun ud for Allerkjæresten sin:
„Og læg mig i hans Kiste og sæt mig i hans Grav,
: Saa hviler jeg trygt i min Kjærestes Arm!“ (*) :

Andantino.

Nr. 98 a. **)

(Fra Nordsjælland.)

1. Jeg stod mig høit paa Bjer - get, Saae ned i dy - be Dal; Da saae jeg et Skib kom sei - len - des, ja

sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var.

2. : Den alleryngste Greve,
Som udi Skibet var, :
Han vilde mig trolove,
Saa ung som han end var.

3. : Hvad tog han af sin Finger?
En Ring af røde Guld: :
„See der, see der, min Pige,
Den vil jeg give dig!“

4. : Og hør min kjære Moder,
Hvad jeg vil sige dig: :
Han med de sorte Lokker,
Han være skal min Ven.

*) Hun havde naturligviis blandet Vinen med Gift. **) slg. m. „Tydske Folke-S. og Mel.“ Nr. 14 a-d, og „Nederlandske“ Nr. 12.

Andantino.

Nr. 98 b.

(Fra Fyen.)

1. Jeg stod mig op paa høi - en Bjerg, Saae ned i dy - ben Dal; Der var et Skib, kom sei - len - de, Der -

i tre Gre - ver var, Der var et Skib, kom sei - len - de, Der - i tre Gre - ver var.

Nr. 98 c.

Andantino.

1. Jeg gik mig op paa høi-e Bjerg, Saae ned i dy - be Dal; Da saa jeg et Skib kom sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var.

Nr. 98 d.

Andantino.

1. Jeg gik mig op paa høi - e Bjerg, Saae ned i dy - be Dal, Da

p *p*

saae jeg et Skib kom sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var, Da - saae jeg et Skib kom

p

sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var.

p

2. Den alleryngste Greve,
Som udi Skibet var,
Han vilde mig trolove,
Saa ung som han end var.

3. Hvad tog han af sin Finger?
En Ring af røde Guld:
„See der, see der, min Pige,
Den vil jeg give dig!“

4. Og hør min kjære Moder,
Hvad jeg vil sige dig:
Han med de sorte Lokker,
Han være skal min Ven.

Andante con moto.

Nr. 99. „En deilig ung Ridder.“

(Fra Flensborg - Egnen.)

1. En dei - lig ung Rid - der i Lun - den var der, En A - dels-mands Dat - ter han
 2. Men da det sig hænd - te, en Bon - de ung hun saae, Og hun ham ik - ke me - re af

hav - de saa kjær; Han vil - de hen - de æg - te og ha - ve til sin Brud, For hun var saa
 Tan - ker kun - de slaae; Hun gik af Bru - de - hu - set, sin Brud-gom reent for - lod; Den un - ge Bon - de

ung og saa dei - lig saae hun ud, For hun var saa ung og saa dei - lig saae hun ud.
 sted - se i hen - des Tan - ker stod, Den un - ge Bon - de sted - se i hen - des Tan - ker stod.

p *mf* *p* *poco* *riten.*

3.

Om Morgenens tidlig den Frøken opstod,
 Og Mandsklæder derpaa hun sig iføre lod;
 Saa red hun hen til den unge Bondes Gaard:
 |: Ak, gid jeg dog havde Den, som jeg saae igaar. :|

4.

„Jeg redet har i Lunden, saa deilig og grøn,
 I Græsset har jeg fundet en Handske saa skjøn.
 Vil du den til dig tage, — du det saa gjerne maa;
 |: Naar Eiermanden kommer, du Findeløn skal faae.“ :|

5.

Saa red hun tilbage til Byen igjen;
 Sletingen dette vidste, uden Gud i Himmelen.
 Gud hjælpe mig af Dette, — saa tænkte hun ved sig, —
 |: At jeg Den kunde vinde, jeg elsker inderlig. :|

6.

Om Morgenens tidlig den Frøken opstod,
 Hun kaldte sine Svende, de store med de smaa:
 „Min Handske den er borte, hvo mig den skaffe kan,
 |: Jeg have vil til Kjærrest og til min Ægtemand.“ :|

7.

Da Bonden dette hørte, han smilte listelig,
 Til Byen han med Handsken saa hurtig skyndte sig:
 „Min deiligste Frøken, jeg denne fundet har
 |: Igaar, da jeg var ude i Lunden aabenbar.“ :|

8.

„Ja, haver du den fundet, da hører jeg dig til,
 Jeg dig sletingen anden Foræring give vil;
 Jeg være vil din Hustru og malke dine Køer,
 |: For du er min, og jeg er din, indtil vi Begge døer.“ :|

(Til samme Melodie.)

1.

Vort Modersmaal er deiligt, det har saa mild en Klang,
 Hvormed skal jeg ligne det og prise det i Sang? —
 En høibaaren Jomfru, en ædel Kongebrud,
 |: Og hun er saa ung og saa yndig seer hun ud! :|

2.

Hun lægger os paa Læben hvert godt og kraftigt Ord
 Til Elskovs sagte Bønner, til Seirens stolte Chor;
 Er Hjertet trangt af Sorgen, og svulmer det af Lyst,
 |: Hun skjænker os Tonen, som lette kan vort Bryst. :|

3.

Og om i Øst og Vest vi har sværmet og søgt
 De svundne Tiders Visdom, de fjerne Landes Kløgt,
 Hun lokker og hun drager, vi følge hendes Bud;
 |: For hun er saa ung, og saa yndig seer hun ud. :|

4.

De Fremmede, de tænkte at volde hende Sorg;
 De bød hende Trældom i hendes egen Borg;
 Men just, som de meente, hun var i Baand og Bast,
 |: Da lo hun saa hjertelig, at alle Lænker brast. :|

5.

Og alle de Skjalde, hun skjænkede Ordets Magt,
 De blev om hendes Sæde en stærk og trofast Vagt;
 Hver Sang, som Folket kjender og lytter til med Lyst,
 |: Den blev en Ring i Brynien, som dækker hendes Bryst. :|

6.

Hver kraftig Skjæmt, der lokker om Læben frem et Smil,
 Den blev i hendes Kogger en hvas og vinget Piil;
 Hvert Ord, der kom fra Hjertet, og som til Hjertet naaer,
 |: Det blev en Steen i Muren, der hegner hendes Gaard. :|

7.

Og Aarene rulle og skifte om paa Jord,
 Og vore Navne glemmes, som Snee, der faldt ifjor,
 Og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens Bud:
 |: Men hun er saa ung, og saa yndig seer hun ud! :|

Edv. Rimbke.

Nr. 100 a. Frieriet.

(Fra Nordslesvig.)

Andantino.

1. Og jeg gik ud og jeg gik ind, Og jeg gik alt paa det Grøn - ne; Der

mød - te mig en A - dels-mand, Tre Ridd' - re og to Sven - de.

Nr. 100 b. Frieriet.

(Fra Jægerspris.)

Allegretto.

1. Og jeg gik ud og jeg gik ind, Og jeg gik alt paa det Grøn - ne; Der mød - te mig en

A - dels - mand, Tre Ridd' - re og to Sven - de.

2. „Og hør I mig, min stolte Jomfru,
Jeg har med Eder at tale,
Og vil I være min Hjertenskjer,
Saa siig mig det aabenbare.“

3. Din Hjertenskjære jeg være vil,
Du sige det ikke saa, saa;
Thi vil du bie i femten Aar,
Saa skal du mig vist faae, faae.

4. „Nei, femten Aar det for længe er
Alt for en Ungersvend at bie,
Og vil du nu mig ei svare Ja,
Saa maa jeg bort fra dig ri'e.“

5. Saa ræk mig da din sneehvide Haand,
Dertil ogsaa din Tro, Tro,

Saa vil vi leve i Fredens Baand,
I Glæde og i Ro, Ro.

Nr. 101.

Allegro.

(Fra Fyen.)

„God Af - ten! skal vi sam - les her?“ O hvem kan bli - ve hjem - me! Thi det jo alt - for lang - somt¹⁾ er. Det kan En - hver for -

nem - me, At her i By - en er Pla - seer, Kom fal - la - la - la, her er Pla - seer, Som vi hver Af - ten seer.

¹⁾ langsomt (langweilig?) o: kjedsommeligt.

Nr. 102. Den første Kjærlighed.

(Mel. fra Slagelse-Egnen.)

Andante.

1. Ak El-skov, ak El - skov! hvi tvin - ger du mig, Og gjør saa mit Hjer - te U - ro? Jeg ha - ver ret
 2. En Pi - ge, jeg al - drig til - forn har kjendt, Langt min - dre havt Kjær - lig - hed til, Hun er nu saa

al - drig havt Tan - ker om slig, Men væ - ret saa fri og saa fro. Hvad er det for
 sta - dig og fast i mit Sind, Jeg troer, hun min Mun - ter - hed kvæl¹). O sø - de - ste

Smer - - - te, Der pla - ger mit Hjer - te? Jeg kan det ret al - drig for - staae.
 Pi - - - ge, Hvad skal jeg vel si - ge? Jeg kan ik - ke tvin - ge mig selv.

¹) Fyensk, istedetfor kvæler.

3.

Gaaer jeg udi Marken, gaaer jeg udi Eng,
 Gaaer jeg udi Skoven saa grøn;
 Gaaer jeg til mit Arbeid, gaaer jeg til min Seng,
 Da sukker mit Hjerter i Løn.
 |: Du er mig i Tanker,
 Ihvor jeg omvanker;
 Du er jo min kjæreste Ven!:

4.

Ak, sødeste Engel, jeg leved saa frit,
 Saa munter, i Glæde og Lyst;
 Om Elskov og Kjærlighed sang jeg saa tidt,
 Dog aldrig det ængsted mit Bryst.
 |: Nu maa jeg bekjende,
 Den Frihed har Ende;
 For dig har jeg Taarer udøst.:

5.

Du er jo den Første, mit Hjerter har rørt
 Med Kjærligheds brændende Sværd;
 Din Venlighed haver mig vistnok forført,
 Jeg har dig i Hjerteret saa kjær.
 |: Gid i dine Arme
 Jeg slukke min Harme!
 O Gud! gid jeg var dig saa nær!:

Nr. 103.

Andantino.

(Fra Slagelse-Egnen.)

Æb - let det vox - er jo al - drig saa høit, Det ag - ter jo til Jor - den at fal - de; Og
 bli - ver jeg sve - get af min e - gen go - de Ven, Saa bli - ver jeg sve - get af dem Al - le. Min
 e - gen go - de Ven, Hvi drog du fra mig hen? Hvi ha - ver du nu saa for - ladt mig?

Andante.

Nr. 104. Ulykkelig Kjærlighed.*)

(Fra Agers-Ø ved Skjelskjer.)

1. Det er den stør-ste Sorg, Som Ver-den En kan læ-re, At maat-te mi-ste Den, Som er hans Hjer-tens-
 2. Dog Tak! for du en-gang Paa mig dit Øi-e ka-sted, Skjøndt jeg der-for vel blev Af mi-ne Ven-ner

kjæ-re. Den stør-ste Sorg for-vist, Som En kan o-ver-gaae, Det er at el-ske Den, Som man kan ik-ke faae!
 la-stet. Hav Tak for hvert et Kys, Jeg nød ud-af din Münd, Tak for du elsk-te mig Den kor-te Tid og Stund!

Andantino.

Nr. 105. Sommerdagen.**)

Solo.

1. Jeg gik mig ud en Som-mer-dag at hø-re Fug-le-sang, som Hjer-tet mon-ne rø-re,

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 60. **) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 167.

Tutti.

I de dy - be Da - le, Blandt de Nat - ter - ga - le, Blandt de an - dre

I de dy - be Da - le, Blandt de Nat - ter - ga - le, Blandt de an - dre

Fug - le smaa, som ta - le.

Fug - le smaa, som ta - le.

2. Den allermindste Fugl af dem, der vare,
Sang fra Træet ned i Toner klare:
3. „Mens Ungersvenden“, sang den, „grunder ene,
Længes En imellem Løv og Grene.
4. Hen under Løvet gaar de lune Vinde,
Der du skal din Hjertenskjære finde.“
5. Hav Tak, du lille Fugl, for du har sjunget!
Ellers var mit Bryst af Længsel sprunget.
6. Hav Tak, du lille Fugl, der sang med Ære,
Stillede min Længsel og Begjære.
7. Af større Ve kan Verden ikke trænges,
End at skilles, naar man saare længes.
8. En større Fryd kan Verden ikke bære,
End at samles med sin Hjertenskjære.
9. Da nu min Hjertenskjæreste var funden,
Sang og blomstrede det rundt i Lunden,
Baade dybe Dale,
Og de Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Efter et gammelt Motiv af H. Hertz.

Andantino.

Nr. 106. Pigen synger.

(Fra Dalby-Neder ved Mariager.)

1. { En yn - dig og fry - de - fuld Som - mer - tid I al sin Her - lig - hed, } Den fø - rer Blom - ster -
 { Den glæ - der og trø - ster saa man - gen En, Alt ved Guds Kjær - lig - hed. }

ska - ren frem, Og Ro - sen rød, saa dei - lig og sød, Den seer du da i - gjen.

2. Blandt alle disse Blommer veed jeg een,
 En Rose for dem alle,
 Udsprungen af en deilig Green,
 Udaf en yndig Stamme.
 |: Vel er der mange Smukke til,
 Men jeg for Sandhed sige vil:
 Han overgaaer dem alle. :|
3. Hans Hjerte er ret christentlig,
 Foruden Falsk og Svig,
 Hans Mund den taler sandelig,
 Hans Øine mildelig.
 |: Hans Kinder er som Rosen rød,
 Hans Mund den er som Honning sød,
 Ja, han er smuk og fin. :|

4. Ja, var jeg nu saa lykkelig,
 Jeg kunde Rosen faae!
 Mit Hjerte brænder ret inderlig
 Med Længsels stor' Attraa.
 |: Mit Hjerte leer, hver Gang jeg ham seer,
 Og det udaf stor Kjærlighed
 La'er ikke Ro mig faae. :|
5. Gaaer jeg om Dagen ud eller ind,
 Ihvor det være maa,
 Da er du stedse i mit Sind,
 Om Natten ligesaa.
 |: Og naar jeg sover sødelig,
 Om dig jeg drømmer lykkelig,
 Ret som du hos mig var. :|

Nr. 107. Skuffet Kjærlighed.

Andante.

(Fra Slagelse-Egnen.)

1. Jeg gik mig ud i Ro - sen - lund, Der mød - te jeg i sam - me Stund En Pi - ge, som jeg

p e legato

el - ske - de, Og si - den blev min Kjæ - re - ste.

p

2.

Men see, hvor Ubestandighed
 Iblandt de Fleste finder Sted!
 En heftig Sygdom mig tildrog;
 Imens hun sig en Anden tog.

3.

Jeg saae, som Bølgen kom og svandt,
 Hvor disse Tanker brat henrandt.
 Vel er du, Elskovs Længsel sød!
 For dig dog mangan Taare flød.

Nr. 108 a. „Det var en Lørdag-Aften.“

(Fra Nordsjælland.)

Andantino.

1. Det var en Lør-dag - Af - ten, Jeg sad og ven - ted dig; Du lo - ved mig at kom - me, Men

kom dog ei til mig, Du lo - ved mig at kom - me, Men kom dog ei til mig.

2. |: Jeg lagde mig paa Sengen
Og græd saa bitterlig, :|
|: Og hver en Gang at Døren gik,
Jeg troede det var dig. :|

3. |: Jeg stod op Søndag Morgen
Og klædede mig paa; :|
|: Jeg vilde hen til Kirken gaee
For at beskue dig. :|

4. |: Men da jeg kom til Kirken,
Da var du ikke der; :|
|: Men du var gaaet en anden Vei
For at bedrage mig. :|

5. |: Det røde Guld og Baandet,
Som du har givet mig, :|
|: Det er det bedst, du ta'er igjen,
Det vil jeg sige dig. :|

6. |: Hvor skal man finde Roser,
Hvor ingen Roser er? :|
|: Hvor skal man finde Kjærlighed,
Hvor Kjærlighed ei er. :| *)

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 61, sidste Vers.

Nr. 108 b. „Det var en Lørdag-Aften.“^{*)}

(Fra Jylland.)

Andantino.

1. Det var en Lør - dag - Af - ten, Jeg sad og ven - ted dig; Du lo - ved mig at kom - me vist, Men

kom dog ei til mig, Du lo - ved mig at kom - me vist, Men kom dog ei til mig.

2. |: Jeg stod op Søndag-Morgen
Og flættede mit Haar; :|
|: Saa gik jeg mig til Kirken hen
Og om den Kirkegaard. :|

3. |: Men du kom ei til Kirke
Og ei i Kirken ind: :|
|: Thi du har faaet en Anden kjær
Og slaget mig af Sind. :|

4. |: Jeg gik mig hjem saa ene
Henad den Kirkesti; :|
|: Og hvert det Spor, paa Stien var,
Der randt min Taare i. :|

5. |: De røde Baand og skønne,
Som du engang mig gav; :|
|: Dem bærer jeg ret aldrig meer;
Jeg stunder til min Grav. :|

6. |: Hvor skal man Roser plukke,
Hvor ingen Roser groer? :|
|: Hvor skal man Elskov finde der,
Hvor ingen Elskov boer? :|

7. |: Jeg vilde plukke Roser,
Jeg plukker ingen fler; :|
|: Dig elsked jeg saa inderlig,
Jeg elsker aldrig meer. :|

^{*)} Texten en Omdigtning af den foregaaende Folkevise ved Svend Grundtvig.

Andantino.

Nr. 109 a. „En eenlig Fugl udi sit Buur.“^{*)}

1. { En een - lig Fugl ud - i sit Buur, Sin Fri - hed grumt be - rø - vet, } Langt be - dre fri om -
 { Den syn - ger vel af sin Na - tur, Skjøndt Hjer - tet er be - drø - vet. }

kring at van - dre, End boe med Sorg i Buur af Guld Og ta - ge Brød af An - dre.

Andante.

Nr. 109 b. „En eenlig Fugl udi sit Buur.“

(Fra Horsens - Egnen.)

1. { En een - lig Fugl ud - i sit Buur, Sin Fri - hed grumt be - rø - vet, } Langt be - dre fri om -
 { Den syn - ger vel af sin Na - tur, Skjøndt Hjer - tet er be - drø - vet. }

^{*)} Et Brudstykke af en paa Landet meget almindelig Vise, der begynder: „Jeg seer et Lys i Østerland“.

kring at van-dre End boe med Sorg i Buur af Guld Og ta-ge Brød af An-dre.

Andantino.

Nr. 109 c. „En eenlig Fugl udi sit Buur.“

(Fra Nordsjælland.)

1. { En een-lig Fugl ud-i sit Buur, Sin Fri-hed grumt be-rø-vet, } Langt be-dre fri om-
Den syn-ger vel af sin Na-tur, Skjøndt Hjer-tet er be-drø-vet.

kring at van-dre, End. boe med Sorg i Buur af Guld Og ta-ge Brød af An-dre!

2. Hvad haver jeg, for jeg har lært,
Jeg, som saa Ondt maa lide!
Hvad haver jeg, for jeg har reist
I Verden om saa vide!

Saa langt som Himlen er fra Jord,
Saa langt er du fra dine Ord,
Som du med mig har talet.

Nr. 110 a. „God Aften, min Pige.“

Moderato.

(Sjællandsk.)

1. God Af - ten, min Pi - ge! Er Kjær - re - sten bort - gan - gen, Be - kla - ger jeg dig. „Ak ja, han er bort -

gan - gen, Og e - ne maa jeg van - ke, For ham maa jeg bæ - re Stor Sorg og U - ro!“

p

2.

Bryd du dig ei om hannem,
Han tager sig en Anden
Udi et fremmed Land.
Soldaternes Tanke
Blandt Pigerne omvanke,
Hvorhen de mon drage
Til Lands og til Vands.

3.

Jeg klæ'er dig, min Pige,
I Silken den fine,
Skarlagen saa rød;
Guldringene fine
Skal ogsaa vorde dine,
Naar kun du vil være
Allerkjæresten min.

4.

„Det er vel ikke Andet,
End Spot, som du taler,
O Hans, her til mig.
Ja, hvis jeg det gjorde,
Og Kjærresten det spurgte,
Saa slog han mig reent ud
Af Tanker og Sind.

5.

Nei, før jeg skulde svinge
Den, jeg bær i mit Hjerte,
Den, jeg har saa kjær;
Før skulde jeg give
Mit Liv under Knive,
Og lade mig begrave
I Muld og i Jord.“

Nr. 110b. „God Aften, min Pige.“

(Fra Aarhus-Eggen.)

Moderato.

1. God Af - ten, min Pi - ge! Er Kjær-re-sten bort-gan - gen, Be - kla - ger jeg dig. „Ak, ja, han er bort-

gan - gen, Og e - ne maa jeg van - ke, For ham maa jeg bæ - re Stor Sorg og U - ro!“

6.

Farvel da, min Pige,
Jeg vil dig ei bortlokke
Fra Den, du har kjær.
Men jeg dig ei kan glemme,
Om end jeg skulde leve
I hundrede Tusinde
Mangfoldige Aar,

7.

„Velkommen hjem, min Kjærrest,
Fra fremmede Lande,
Velkommen hjem til mig!
Der været har en Fremmed,
Som jeg slet ikke kjendte,
Der vilde bedaare
Allerkjæresten din.“

8.

Min Vise er tilende,
Men det maa jeg bekjende,
Min Pige var mig tro.
Hun blev min Ægtemage
I alle sine Dage;
Vi leve nu tilsammen
I Glæde og Ro.

Nr. 111. Mødet.

(Fra Dalby-Neder ved Mariager.)

Allegretto.

1. God Af - ten, kjæ - re Ven, Jeg dig mod - ta - ger ven - ne - lig, Jeg læn - ge ha - ver

ven - tet dig; Der - for er det mig kjært, Du e - ne kom - mer her.

2. „Hvi hilser du nu saa?
 Neil det jeg ei udgrunde kan;
 Maaskee du spotter mig forsand!
 |: Heller og — hvad synes du —
 Skal jeg beskæmmes nu?“ :|

3. Ak nei! min Pige kjær,
 At spotte dig, det skal ei skee;
 Jeg elsker dig langt høiere.
 |: Min Mening her fremføre
 Jeg ingenlunde tør. :|

4. „Siig kun din Mening frem,
 Din Tale ei jeg ret forstaaer;
 Men bryd kun ud i fulde Ord,
 |: Saa skal jeg svare dig,
 Hvad du tilspørger mig.“ :|

5. At sige da reent ud:
 Jeg længe dig ret elsket har,
 Maaskee det altfor lidet var!
 |: Og nu jeg dig begjær
 Til Kjærrest min at vær'. :|

6. „At svare Ja dertil,
 Nei! det jeg ingenlunde tør,
 Vi begge To for unge er.
 |: At love det bestemt —
 Maaskee det snart var glemt!“ :|

7. Alt, hvad jeg lover her,
 Det lover jeg saa ganske fast,
 Til jeg i Graven bliver kast,
 |: Til jeg for dig skal døe,
 Min yndig væne Mø. :|

8. „Først vil jeg spørge dig,
 Om du vil Kongen tjene tro,
 Heller og du agter fri at gaee?
 |: Det vil jeg vide her,
 Før jeg dig lover meer.“ :|

9. Ak nei! min Pige, nei!
 Min Fader kan med god Rason¹⁾
 Nok ta' mig fri til næste Session:
 |: Jeg er hans en'ste Søn,
 Det veed du vel, min Ven! :|

10. „Jeg skal afsted og hjem.
 Min Moder hun vil spørge mig,
 Hvor jeg saa længe været har,
 |: Heller og hvor jeg gaaer hen.
 Farvel, lev vel, min Ven!“ :|

¹⁾ Rason o: Raison.

Nr. 112. „Gaaer jeg udi Skoven.“

Andantino.

1. { Gaaer jeg ud - i Sko - ven, paa Mark og i En - ge, Tæn - ker jeg paa hen - de, som mit Hjer - te ha - ver kjær; }
 { De dei - lig - ste Frug - ter paa Træ - er - ne hæn - ge; Men jeg gan - ske ro - ligt la'er dem hæn - ge der. }

*pf**p*

Fug - le - ne for - nøi - e sig, Syn - ge saa fry - de - lig; Kun jeg a - le - ne maa be - kym - re mig!

*pf**p*

2. Men skulde med Tiden det sig saa forandre,
 At jeg kunde tale med min Kjærreste igjen!
 Da vilde jeg uden Bekymringer vandre,
 Søge og omfavne dig, min trofaste Ven!
 Gid du var mig saa nær,
 Som du nu langt borte er;
 Det er mit Ønske og al min Begjær.

3. Ja, tænk paa din Skaber, imedens du lever,
 Tænk paa din Kjærreste, mens Hjertet det er ungt!
 Ja, tænk, at du lever i Velfærd og Glæder,
 Mens jeg gaaer alene og sukker saa tungt!
 Tænk paa din søde Ven,
 Som du gav dit Hjerte hen,
 Tænk, at vi engang kan samles igjen!

Nr. 113.

(Fra Egnen ved Lemvig.)

Allegretto.

Den før - ste Kjær - lig - hed den kom - mer jo fra Hjer - tet, Den an - den bræn - der ei saa varm

dolce

Allegretto.

Nr. 114 a. „Jeg saae i Øster.“

(Fra Fyen.)

1. { Jeg saae i Ø - ster og jeg saae i Ve - ster, Jeg saae i Søn - der og jeg saae i Nord;
 Jeg saae saa man - ge smuk - ke Pi - ger dand - se, Men al - drig saae jeg Den, jeg saae i -

dolce e legato

2. fjor. Den før - ste Kjær - lig - hed er dog den bed - ste, Vist al - drig jeg for - glem - mer dig, min Ven! Vist

al - drig jeg for - glem - mer dig, min Ven!

The musical score is written for voice and piano. It features a treble and bass staff for the piano accompaniment and a single staff for the voice. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Allegretto.' The score is divided into three systems. The first system contains the first line of the song, with a first ending bracketed over the final measure. The second system contains the second line of the song, with a second ending bracketed over the final measure. The third system contains the third line of the song, which ends with a double bar line. The piano accompaniment includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and rests, with some measures marked 'dolce e legato'.

2.

Og kan jeg ikke til min Kjærrest komme,
 Og hverken ridend' eller gaaende,
 Saa vil jeg bie til det bliver Sommer,
 Saa vil jeg seile over Bølgen blaa.
 Den første Kjærlighed er dog den bedste,
 : Vist aldrig jeg forglemmer dig, min Ven! :

3.

Og naar jeg da paa Bølgetoppen hviler,
 Gynger lystelig og tænker kun paa dig,
 Da skal hver Bølge, som forbi mig iler,
 En Hilsen bringe i sit Skjød fra mig.
 Den første Kjærlighed o. s. v.

4.

Og naar jeg fjernt da skue kan min Fødestavn
 I Solen straalet, venlig smilende,
 Da vil mit Hjerte efter lange Hjem savn
 Hilse Landet, heftigt bankende.
 Den første Kjærlighed er dog den bedste,
 : Vist aldrig jeg forglemmer dig, min Ven! :

5.

Men naar da Skibet standser i den trygge Havn,
 Rolig liggende og fri mig givende,
 Da vil jeg, gode Pige, i din hulde Favn
 Glemme hvert et Savn, af Glæde jublende.
 Den første Kjærlighed o. s. v.

Allegretto.

Nr. 114b. „Jeg saae i Øster.“

(Fra Varde-Egnen.)

1. Jeg saae i Ø - ster, jeg saae i Ve - ster, Jeg saae i Søn - der og jeg saae i Nord, Jeg saae saa man - ge
 2. Og kan jeg ik - ke til min Kjær - rest kom - me, Og hver - ken ri - dend' el - ler gaa - en - de, Saa vil jeg bi - e

p

smuk - ke Pi - ger dand - se, Men al - drig saae jeg Den, jeg saae i - fjor, saae jeg Den, jeg saae i - fjor.
 til det bli - ver Som - mer, Saa vil jeg sei - le o - ver Bøl - gen blaa, sei - le o - ver Bøl - gen blaa.

1. 2.

Andantino.

Nr. 115. Jydsk Vise.*)

1. { Jeg gik ud at see mig om — see mig om; Da } „Vil du ud - i Æg - te - stand, Du
kom til mig en Pi - ge from — Pi - ge from:

faaer ei no - gen be - dre Mand — be - dre Mand.

2. Guld og Penge |: har jeg nok, :|
Speciesdaler |: i en Skok; :|
Guld og Ringe, skønne Ting
Seer du paa mig |: rundt omkring. :|

3. Pige vil du |: have mig? :|
Du skal blive |: lykkelig; :|
Du kan troe mig, at vi To
Vist leve skal i |: Fred og Ro.“ :|

Nr. 116.

(Melodie fra Randers-Egnen.)

Andantino.

dol. e leg.

mf

p

Ped. * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* *

Ped. * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* *

*) slg. mine „Engelske, skotske og irske Folke-S. og Mel.“ Nr. 31.

Nr. 117. Den forskudte Pige.

(Fra Frederiksborg-Egnen.)

Andantino.

1. Jeg gaaer i tu - sind Tan - ker, Jeg el - sker Den, jeg ei kan faae; Mens han i Glæ - den van - ker, Jeg e - ne sør - ge

maa. Stor Sorg er det, jeg dig ei fik, Som jeg nu har saa kjær; Saa man - ge fal - ske Men - ne - sker Aar -

sa - gen der - til er.

I.

2.

See Blomsterne de skønne,
 Hvor deilig de paa Marken staae; —
 Jeg sørger mig tildøde
 For Den, jeg ei kan faae.
 Ja, om jeg nu i Døden gaaer,
 Da bliver Sorgen din;
 Ret aldrig udi Verden
 Gaaer du udaf mit Sind.

3.

Langt heller vil jeg vandre
 Den lange Vei med stort Besvær,
 End som jeg vilde leve
 Blandt falske Mennesker.
 Til øde Mark jeg reise vil,
 Og der mit Telt opslaae;
 For hvert et Ord, jeg taler,
 Af Skoven Svar jeg faaer.

Nr. 118. „Det haver saa nyligen regnet.“

(Fra Jylland.)

Andantino.

1. Det ha - ver saa ny - li - gen reg - net, Og de Træ - er de dryp - pe end - nu; Men i
 2. Jeg kan see paa di - ne Øi - ne saa blaae, At du ha - ver for ny - li - gen grædt, „Men har

Regn og i Blæst Og i Storm af Syd - vest Stan - der jeg dig dog al - le - ti - der næst.
 jeg ik - ke Lov Til at græ - de, naar jeg vil, For - u - den at spør - ge dig?“

(Til samme Melodie.)

1. Det haver saa nyligen regnet,
 Og de Træer de dryppe endnu;
 Hvasse Vind, Tjørnen stind har dig saaret,
 De har revet din Kaabe itu.

|: „Men trods Regn og trods Blæst
 Og trods Storm af Nordvest
 Stander jeg dig dog alletider næst.“ :|

2. Jeg kan see paa de Øine saa klare,
 At du haver for nyligen grædt;
 Regn paa Kind, Sorg i Sind, hvasse Tjørne
 I dit Hjerte, saa lyst og saa let!

|: „Hver min Taare paa Kind,
 Som hver Fryd i mit Sind,
 Haver du jo alene udi Vold.“ :|

3. For din Fod ved hvert Fjed vil jeg sprede
 Hver en Blomst, hvert et duftende Blad;
 Hver en Fugl fra sit Skjul vil jeg kalde,
 De skal kvæde og kviddre dig glad.

|: „Lad dem blomstre i Ly,
 Lad dem svæve ved Sky!
 De kan ei faae min Angest til at flye.“ :|

4. Nu imorgen, naar Solen staaer høiest,
 For din Moder jeg stedes med Bøn,
 Mæler blidt, spørger frit: Kjære Moder,
 Maa jeg være din trofaste Søn?

|: „See det lysner i Sky,
 Hør det ringer fra By!
 Du er min, som for evig jeg er din.“ :|

Svend Grundtvig.

Nr. 119. „Jeg kan see paa dine Øine.“*)

(Fra Fyen.)

Andante.

1. Jeg kan see paa di - ne Øi - ne, At du har en An - den kjær; Min sø - de - ste Ven -
 2. Di - ne sor - te - bru - ne Øi - ne Og din rø - de Ro - sen - mund, De har lagt op paa mit

in - de! Siig mig dog, hvem det er.
 Hjer - te En Byr - de saa tung.

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 72.

Nr. 120.

(Melodie fra Randers-Egnen.)

Andantino pastorale.

dolce

Andantino.

Nr. 121 a. Gjensynet.

(Mel. fra Enderslev ved Kjøge.)

p e legato

1. En stjer - ne - klar Af - ten i Ro - lig - heds Lund Jeg gik mig spad - se - re blandt Blom - ster; Jeg

taus af For - un - dring stod stil - le en Stund Og hør - te den Nat - ter - gal syn - ge.

Andantino.

Nr. 121 b. Gjensynet.

(Fra Varde - Egnen.)

p

1. En stjer - ne - klar Af - ten i Ro - lig - heds Lund Jeg gik mig spad - se - re blandt Blom - ster; Jeg taus af For -

un - dring stod stil - le en Stund Og hør - te den Nat - ter - gal syn - ge.

2.

Da pluds'lig fornam jeg en kvindelig Røst,
Som sang med henrykkende Stemme;
Den Stemme kom fra et saa ynkefuldt Bryst;
En Jomfru jeg fandt i det Grønne.

4.

Min Fader er druknet udi dette Vand,
Min Moder hun sørger saa saare;
Derfor maa jeg leve saa eenligen hen
Og fælde de modige Taarer.

6.

Jeg stod da lidt stille, betænkende mig;
Mit Blod randt med stærkere Varme:
„O yndige Lise! saa er det da dig?
Kom hid i din Ludvigs Arme!“

3.

Hun sad tæt ved Søen med Blomster i Haand,
Og saae op til Himlen og sukked:
„O naadige Fader! du lindre det Baand,
Som ligger saa tungt paa mit Hjerte.

5.

En Elsker jeg havde, som ogsaa forsvandt,
Hans Fader det ei kunde lide;
Thi sendte han hannem til fremmede Land,
For os fra hverandre at vide.“

7.

Nu blev da den Jomfru saa inderlig glad,
Og jeg ikke mindre tillige;
Min Længsel var stillet, og udfyldt mit Savn;
Jeg fandt jo min elskede Pige.

Andantino.

Nr. 122.

(Fra Randers-Eggen.)

{ Jeg saae en Pi - ge ud - i Drøm - me, Som jeg saa sø - de - lig laa og sov; } Jeg
Hun sag - de: du bli'er jo saa læn - ge, Før du vil dig med mig for - lov'.

der - paa hen - de gav til Svar: Jeg troer, du er og bli'er en Nar!....

Andantino.

Nr. 123. Jydsk Vise.

(Fra Thyland.)

1. Gud vid - ne skal i Him - me - len, At jeg har el - sket dig, min Ven, Op - rig - te - lig, for - u - den
 2. Vi slut - tet har en hel - lig Pagt, Skjøndt Præ - sten ei sin Haand har lagt Paa dig og mig, min sø - de

Svig; Men nu har du be - løn - net mig; Den Løn, jeg fik, den var ei god, Den træng - te ind til Hjer - te - rod!
 Ven! Men nu har du løst op i - gjen. Den Løn, jeg fik, den var ei god, Den træng - te ind til Hjer - te - rod!

p *f* *p*

Nr. 124.

(Mel. fra Randers - Egnen.)

Andante.

dolce

Andantino.

Nr. 125. „En Vise vil jeg skrive.“

(Sjællandsk.)

1. { En Vi - se vil jeg skri - ve alt om min Ung-doms-tid, Da jeg i at - ten Aar hav - de
Da fik jeg først at vi - de, hvad Kjær - lig - hed for - maaer, Og si - den har jeg alt Det op -

le - vet; } Jeg fik mig en Ven, Til ham gav jeg mig hen, Den Kjær - lig - hed blev van - ske - lig at
skre - vet. }

fø - re; Det skal I snart her - ef - ter faae at hø - re.

2. Vi levede sammen udi et halvt Aars Tid,
Vi elskede hverandre uend'lig;
Vi deelte med hverandre baade Sorrig og Fryd;
Den Kjærlighed var ikke at beskrive.
Men saa kom Krigens Bud,
At de skuld' drage ud.
Nu har jeg ei Andet tilbage,
End Sorrig og vemodige Dage.

3. En Kugle ham traf udi hans venstre Bryst,
Den trængte sig ind i hans Hjerte;
Han levede en Time og led saa bitterlig,
Da lindrede Gud Fader hans Smerte.
Nu lider han ei Nød,
Men nyder Sønnen sød.
Gud gjemme ham selv i sit Rige;
Det ønskes af hans efterladte Pige.

Allegretto.

Nr. 126. „Jeg en Bondedreng.“

(Fra Nordsjælland.)

1. *mf* Jeg, en Bon-de-dreng, Hav-de mig en Ven I mit Hjer-te sat; Men nu skal hun snart, Gif-tes med en Fart, Hun har mig for-ladt.

2.
 Det var Lyst at see
 Paa min Kjæreste;
 Thi hun var saa skjøn.
 : Hun var liffig, fin,
 Som den klare Viin,
 Der af Druen flød. :|

3.
 Husker du dengang,
 Da vi sad og sang
 I den grønne Lund?
 : Jeg begjærede,
 Du besnærede
 Udi samme Stund. :|

4.
 Reis, reis kun din Vei,
 Thi jeg sørger ei,
 Jeg faaer nok en Brud;
 : Men jeg ønsker, at
 Du maa faae den Skat,
 Dig er sendt af Gud. :|

5.
 Jeg har Penge nok,
 Kjær'ster i en Flok,
 Ti for een kan faae.
 : Guld og Midlerne
 Blinde Øinene;
 Det maa jeg forstaae. :|

6.
 Hverken min Mama
 Eller min Papa
 Skal forbyde mig,
 : Elske hvem jeg vil,
 Hvem min Hu staaer til,
 Uden List og Svig. :|

Allegretto.

Nr. 127. „Der stod en Jomfru og øste Vand.“

1. Der stod en Jom-fru og ø - ste Vand Alt ved de kol - de Brøn - de, Hu, ha, ja, ja, ja, Alt ved de kol-de Brøn-de.

mf

2.
Der kom en Ridder ridendes
Alt i den samme Stunde.

3.
[„Ak, Pige vil du elske mig,
Siig, vil du min vel være?“

4.
„Og vil du, jeg skal elske dig,
Og at jeg din skal være;]

5.
Saa skal du skaffe Roser tre,
Og hver af sin Koløre.

6.
Den første rød, den anden hvid,
Den tredie som Violen.“

7.
„Og hvor skal jeg de Roser faae,
Det er jo Vintertide?“ —

8.
Og han red op og han red ned
Alt i de dybe Dale,
Hu, hå, hei, ja, ja,
Kan ingen Roser finde.

9.
Saa mod i Hu den Ridder red,
Det vil sig ikke føie.

10.
„Ak, Jomfru, du er mig for klog,
Jeg maa dig lade fare.“

Allegretto.

Nr. 128. Sjællandsk Vise.*)

1. Og Pi - gen gik i En - ge Og skul - de skjæ - re Straa; Da kom der en Rid - der
2. „Og hvor - for skal jeg stil - le staae Og ik - ke skjæ - re Straa? Hvad vil - de Mo - der si - ge?

— Ja, ja, Rid - der — Bad hen - de stil - le staae.
— Ja, ja, si - ge — Hun vil - de mig vist slaae.“

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 84 og 85.

Nr. 129. „Bag grønklædte Bakke der ligger et Huus.“

Andantino.

1. Bag grøn - klæd - te Bak - ke der lig - ger et Huus Langt bor - te fra Sta - dens for - tum - len - de

Suus; De Stu - er er la - ve, de Ru - der er smaa, Og Væg - gen er kli - net, og Ta - get er

Straa, Og Væg - gen er kli - net og Ta - get er Straa.

2.

O, her blev jeg født i det fattige Huus,
 Langt borte fra Stadens forførende Suus.
 I Skove og Enge jeg lystelig foer,
 : Og voxte saa op og blev fager og stor. :

3.

Jeg kjendte Naturen og elskede Gud,
 Og tilbad hans Viisdom og frygted hans Bud.
 Min Fader og Moder dem var jeg en Trøst
 : Og Landsbyens Piger en Glæde og Lyst. :

4.

Især var mig Lise saa venlig og huld,
 Hun eied et Hjerte som reneste Guld,
 Og naar hun tilsmilte mig yndig og mild,
 : Da brændte mit Øie af Kjærligheds Ild. :

5.

Og naar nu om Vaaren vi vare til Dands,
Da bandt jeg til hende den smukkeste Krands,
Og bævende kjærlig hun trykte min Haand,
: Og pryded min Hat med et flagrende Baand. :|

6.

En Aften vi ginge i Skoven saa grøn,
Da smilte hun nu saa usigelig skjøn.
Jeg favnede hende med skjælvende Arm,
: Hun trykte mig ømt til sin bølgede Barm. :|

7.

Og hævede langsomt de Øine saa blaa,
Og ret som en Engel hun op til mig saae,
Og stammede sagte: „Jeg evig er din!“
: „O“, raabte jeg henrykt, „o Lise er min!“ :|

8.

Og loe saa og græd og stod stille og sprang,
Og taug saa og sukked, og talde og sang,
Og kyssed' den Elskte paa smilende Mund
: Bag Buskenes Skygge i rolige Lund. :|

9.

Den anden Dags Morgen før Sol jeg stod op,
Og pynted' mig vakkert fra Taa indtil Top.
Paa Hovedet Hatten med flagrende Baand,
: En Kurv med Levkøier jeg tog i min Haand. :|

10.

Og sagde til Moder: „Jeg Lise har kjær,
Derfor har jeg pyntet mig lidt som du seer.
Med os er det afgjort, tilbage kun staaer
: At Faderen Nys om vor Kjærlighed faaer.“ :|

11.

„Herr Mogens! den stolte, velhavende Mand?
Hvad tænker du, Vilhelm, brug dog din Forstand!“
„O“, svared jeg, „Den er ei ringe og arm,
: Som eier et Hjerte i skyldfrie Barm. :|

12.

Naturen er skjøn og jeg elsker Enhver,
Men Lise dog har jeg fortrinligen kjær.“
Med brændende Øie, med blussende Kind
: Jeg iled' og traadte for Faderen ind. :|

13.

„Herr Mogens, De er en veltænkende Mand!
Jeg elsker Der' Datter, den Tale er sand.
Ifald De vil give mig hende til Viv,
: Forskjenner De tvende Lyksaliges Liv!“ :|

14.

[stand!“
„Hvad eier han?“ „Kræfter, Fornuft og For-
„Men Den, som min Datter skal kalde sin Mand,
Skal eie lidt mere! Gaae han kun sin Vei.
: Min Lise jeg gi'er ham i Evighed ei.“ :|

15.

Da foer jeg til Marken, fra Marken til Skov,
Fra Skoven til Haven, fra Haven til Plov;
Men alt som nu Solen bag Bøgene svandt,
: Saa svandt og min Vrede, det husker jeg grant. :|

16.

Da Solen nu nedsank saa rød og saa rund,
Da ilte jeg atter til elskede Lund,
At finde min Pige, men ene jeg sad
: Til Dagskjæret blegnede Stjernernes Rad. :|

17.

Tre Aftener ene i Lunden jeg gik,
Forgjæves i Taarer hensvømmet' mit Blik.
Den fjerde — da kom hun og sank til min Favn,
: Og smilte vemodigt og nævnte mit Navn. :|

18.

„O Vilhelm, o Vilhelm! Du seer mig, min Ven,
For ikke saa hastig at see mig igjen.
Min Fader mig sender til Byen, for der
: At lære, hvad ei jeg behøvede her. :|

19.

Der har du en Haarlok, gjem den paa dit Bryst,
Til Minde om Kjærligheds svindende Lyst!“
Saa græd hun og svandt, og min Lykke svandt med,
: Jeg kyssed' den elskede Haarlok og græd. :|

20.

Om Morgenens tidlig da holdt der en Vogn
Ved Døren, som aldrig var seet i vort Sogn.
Deri sad en Dame med Silke og Flor,
: Min Lise steg i og afsted de nu foer. :|

21.

Da løb jeg hen foran til Leddet og saae
Paa Veien et glindsende, guldfarvet Straa.
Jeg tog det og trykked' det ømt til min Barm,
: Og vædede det med en Taare saa varm. :|

22.

Og kyssed' det heftig, og kasted' det i
Den kostbare Vogn, da den rulled' forbi.
„Gjem dette, o Lise! vær stedse mig huld!
: Min Hytte er straatakt, mit Hjerte er Guld!“ :|

23.

Med Sneglenes Gang sig et Aar nu hensneg,
Min Rødme, min Sundhed af Kinderne veg,
Og mat blev mit Øie, og langsom min Gang,
: Vist aldrig jeg loe, og kun sjelden jeg sang. :|

24.

Og sang jeg, da var det saa sørgeligt kun,
Ved Maaneskin ene i elskede Lund.
Jeg tænkte paa Lise; da kvaltes min Røst
: I Taarer, og det var min eneste Trøst. :|

25.

Men nu! O nu græder jeg slet ikke meer!
Med stirrende Blikke jeg hen for mig seer.
Min Raskhed er borte, bleg svinder jeg hen.
: Thi Lise, den Grumme, har sveget sin Ven! :|

27.

Nu smiler jeg mat, og vemodig jeg gaaer,
Nu digter jeg Viser og Strængene slaaer.
De høre mig gjerne de elskende Møer;
: Med Blomster de krandsse min Grav, naar jeg døer! :|

26.

I Byen blandt Glæder og Glimmer og Larm
Hun glemte sin Vilhelm saa tro og saa varm,
Og bortgav sin Haand til en Mand, der var riig.
: Han elsker vist ei, som hun elsktes af mig. :|

Oehlenschläger.

Nr. 130. Jomfruen og Sømanden.*)

(Hjerting.).

Andantino.

1. En Pi - ge van - dred' ud - i en Ha - ve; Til hen - de kom der en ung Sø - mând. „Og vil du væ - re min

Al - ler - kjæ - re - ste? Vær kun for - vis - set om, jeg har dig kjær!“

2.
: „Paa denne Tale jeg kan ei svare,
Jeg er kun af saa ringe Stand;:
Men vilst du Sanden af mig erfare,
Hvorfor jeg dig ei tjenlig være kan?

3.
: Jeg har en Kjærest, han er bortfaren,
For syv Aar siden han drog herfra;:
Og lever han, har han mit Hjerte,
Og er han død, jeg ham seer hos Gud.““

4.
: Som han fornam, at hun var oprigtig,
Saa sagde han: „Min søde Ven!:
Jeg er din Kjærest, som fra dig reiste,
Nu er jeg kommen til dig igjen.“

5.
: „Er du min Kjærest, som fra mig reiste,
Viis mig et Tegn, at jeg kan dig troe;:
Viis mig den Ring, vi brød tilsammen,
Da bort til fremmede Land du drog.““

6.
: Saa drog han Ringen udaf sin Lomme:
„Her Tegnet er, at jeg var dig tro;:
Her er den Ring, som vi brød tilsammen!“
Da hun den saae, sank hun ned til Jord.

7.
: Saa tog han hende i sine Arme,
[Og kyssed hende saa inderlig;:]
„Nu skal vi leve i Fryd og Glæde,
Til Gud os kalder engang til sig!“

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 90 og 113.

Andantino.

Nr. 131. „Jeg elsket haver en deilig Pige.“

(Møen.)

1. Jeg el - sket ha - ver en dei - lig Pi - ge, Hun var min Lyst i Ver - den her; Min Fa - der

vil - de mig det for - by - de, Han kun - de Pi - gen ik - ke li - de, Hun var for rin - ge ud - af Stand.

2.

Den Tid, at Pigen fik det at spørge.
 Saa faldt hun i en Sygdom stor;
 Hun vaanded sig paa Smertens Leie
 Og maatte sig til Døden føie,
 Den hjertenskjære, unge Mø.

3.

To Timer førend, at Pigen døde,
 Hun sendte hastig Bud til mig;
 Jeg hende tog i mine Arme,
 Ad Kinden ned flød Taarer varme;
 Saa døde hun udi i min Favn.

4.

Enhver kan vide, hvor det maa krænke,
 Naar Kjæresten hun døer i Favn;
 Men nu skal ingen Piger søde
 For min Skyld sørge sig tildøde;
 Dem alle byder jeg Farvel.

Nr. 132. „Nu veed jeg ikke.“

(Jylland.)

Andantino.

1. Nu veed jeg ik - ke, Om man kan li - de Paa no - gen Pi - ge meer end paa dig. Faa er at fin - de

The first system of music consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains the first line of the song. The piano accompaniment is in grand staff (treble and bass clefs) with the same key signature and time signature, providing harmonic support for the vocal line.

Tro - fast i Sin - de, Det kan jeg see paa dig. Ik - ke jeg er mis - un - de - lig paa dig, Hvis du kan find' en

The second system continues the song. The vocal line and piano accompaniment follow the same musical notation style as the first system, with the vocal line in treble clef and the piano accompaniment in grand staff.

Be - dre end som jeg; Men med den Lyk - ke. Mig er be - skik - ket, Jeg vel for - nøi - et er.

poco riten.

The third system concludes the piece. The vocal line and piano accompaniment end with a double bar line. The tempo marking 'poco riten.' (poco ritenuto) is placed below the piano accompaniment, indicating a slight deceleration towards the end.

2.
 Sædeste Pige,
 Vil du mig sige,
 Har jeg dog gjort dig Noget imod?
 Siig mig Aarsagen,
 Hvorfor du plager
 Mig med saa spodske Ord!
 Hvorfor er du bleven for mig saa sky,
 Ret som du vilde bort fra mig flye;
 Jeg paa dine Fagter
 Nu slet ikke agter,
 Mindre paa dine Ord.

3.
 Visen jeg slutter,
 Hjertet det sukker,
 Fordi jeg mistet har dig, min Ven.
 Hvis det skuld' rinde
 Dig udi Sinde
 At elske mig igjen;
 Da blev jeg i mit Hjerte saa glad,
 Ingen skuld' mere skille os ad,
 Før Gud behaged'
 Fra En af os at tage
 Sjælen til Himmelen.

Andantino.

Nr. 133. „Den hele Verdens Sølv og Guld.“

(Fra Ribe-Egnen.)

1. Den he - le Ver - dens Sølv og Guld Det kan jeg vel for - smaae, Naar du, min Pi - ge, bli'er mig huld, Og dig jeg blot kan faae. Om

Kon - gen bød mig Kro - nen til, Med ham jeg dog ei byt - te vil; Naar jeg har dig, naar jeg har dig, Saa er jeg lyk - ke - lig.

2.
 Du skal ei lide Fattigdom,
 Ei Misfornøielse;
 Man siger vel: Er Krybben tom,
 Saa bides Hestene.
 Men naar med trofast Kjærlighed
 Oprigtig du vil elske mig,
 |: Saa bliver Alt, :|
 Saa bliver Alting godt.

3.
 Men naar vi gamle blive saa,
 Vi fryder os derved,
 Naar vi vor Ungdom tænker paa
 Og paa den Kjærlighed,
 Som vi har havt i mange Aar,
 Og med os ned i Graven gaaer;
 |: Thi engang skal :|
 Min Ven, vi skilles ad.

Nr. 134. Den tause Elsker.

Andantino.

1. { Ret al - drig til - forn mit Hjer - te var bun - det, Før - end jeg kom i Be -
Jeg al - drig din Li - ge i Ver - den har fun - det, Du, som saa op - rig - te - lig

mf *p*

1. kjendt - skab med dig; Jeg el - skes af mig. I Taus - hed jeg maa Saa sør - ge - lig gaae Og

2.

øn - sker af Hjer - tet, jeg dig kun - de faae.

2.

Ja, lykkelig Den, som i Stilhed forbliver
Og ikke af Kjærlighed haver Besvær,
Ja, Den maa sig vist som heldig beskrive;
Han veed ei, hvor stor en Bekymring det er
I Løndom at bære sin Sorrig hver Dag,
Men stedse dog synes fornøiet og glad.

Andantino.

Nr. 135 a. „Hvor underligt saa gaaer det til.“

(Nordsjælland.)

1. Hvor un - der - ligt saa gaaer det til I dis - se Ver - dens Da - ge! Dog al - ler-meest naar
 2. Om Da - gen kan jeg van - dre om I Mark og grøn - ne Sko - ve; Men hvor skal jeg om

man sig vil En Kjæ - re - ste an - ta - ge.
 Nat - ten hen, Naar jeg kan ik - ke so - ve?

Andantino.

Nr. 135 b. „Hvor underligt saa gaaer det til.“

(Fra Kallundborg - Egnen.)

1. Hvor un - der - ligt saa gaaer det til I dis - se Ver - dens Da - ge! Dog al - ler-meest naar
 2. Om Da - gen kan jeg van - dre om I Mark og grøn - ne Sko - ve; Men hvor skal jeg om

man sig vil En Kjæ - re - ste an - ta - ge, Dog al - ler-meest naar man sig vil En Kjæ - re - ste an - ta - ge.
 Nat - ten hen, Naar jeg kan ik - ke so - ve? Men hvor skal jeg om Nat - ten hen, Naar jeg kan ik - ke so - ve.

Andantino.

Nr. 136. „I Horsens er der smukke Piger.“

(Fra Aarhus - Egnen.)

p

{ I Hor-sens er der smuk-ke Pi - ger, Høi - e, la - ve, sto - re, smaa; } Thi de tæn - ke
 { Og dem vil Karl' - ne ef - ter - hi - ge, Naar de ud spad - se - re gaae. }

p

al - le - ti - der paa Sig en Kjæ - re - ste at faae, Sig en Kjæ - re - ste at faae.

Andante.

Nr. 137. „Farvel, du lille Haand.“

(Fra Nordsjælland.)

p *mf* Far -

p

vel, du lil - le Haand, Far - vel, du hvi - de Bryst, Far-vel, du sø - de Mund, Som jeg saa tidt har kyst!*)

*) Mere af Texten, end dette Brudstykke, har jeg ikke kunnet erholde.

Andantino.

Nr. 138. „I Danmark, i Jylland der er jeg opfødt.“

(Fra Ribe-Eggen.)

1. { I Dan - mark, i Jyl - land der er jeg op - født, Min Fa - der en Herremand mon væ - re,
Som selv hav - de van - dret og søgt om sit Brød, Men nu er han kommen til Æ - re. Han

hav - de Søn - ner to Med Æ - re og med Lov; Den e - ne jeg selv mon - ne væ - re.

2.

Saa fik jeg mig en Kjærest, hun var af fattig Stand,
Min Broder derpaa mon fortryde;
Min Fader blev fornærmet, vild' jage mig af Land
Og det paa det Strengeste forbyde:
„Det skal nu aldrig skee,
Det skal du faae at see;
Thi hun er vist aldrig din Lige.“

3.

Nu skulde jeg det høre og det til hver en Tid,
At jeg denne Pige vilde elske;
Fordi hun var saa ringe, de skammede mig ud;
Det voldte mig Sorrig og Smerte.
Saa gik jeg til min Ven,
Og det om Aftenen;
Med hende om Alt jeg da talte.

4.

Saa gjorde vi et Løfte, at udi ti Aar
Hun trolig skulde efter mig bie*);
Saa vilde jeg fare al Verden omkring,
Om Sorgen vilde gaae lidt tilside.
Til Norrig jeg kom,
Et Aar gik dermed om,
Saa monne de mig der opsørge....

*) Det gamle bide = bie vilde her give et regelmæssigt Riim.

Nr. 139. „I Jylland udi Thisted Amt.“

(Fra Thy.)

Con moto.

1. I Jyl - land ud - i Thi - sted Amt Der er jeg født og baa - ren; Der fik jeg mig en Ven ud - valgt, Til

Kjæ - re - ste ud - kaa - ren; Hun el - sked mig, var tro som Guld, Men jeg var of - te sor - rig - fuld.

2.

Min Fader lagde an for mig
 Alt paa en rig Mands Datter.
 Jeg svarte ham vemodelig:
 Ak nei, min kjære Fader!
 Jeg har udkaaret En i Løn,
 O, kjære Fader, hør min Bøn!

3.

Nu lagde jeg for Dagen frem,
 Hvad der var skjult i Mørke;
 Men, ak, min Faders haarde Ord
 De gav mig ingen Styrke.
 Han sagde: det skal aldrig skee,
 Saalænge mine Øine see!

4.

Min Moder græmmed sig i Løn,
 Hun saae de blege Kinder;
 Og Rosen, som der blomstred før,
 Saa hastelig forsvinder.
 Men Doctoren da kom til mig,
 Han gjorde Sagen lykkelig.

5.

Han sagde til min Fader god:
 Din Søn han lider Smerte;
 Det skal du see at drage ud
 Alt fra hans unge Hjerte.
 Og dersom Dette ei kan skee,
 Skal du ham snart i Graven see.

6.

Min Fader han blev heelt omvendt,
 Han fik et andet Hjerte;
 Han saae paa mig vemodelig
 Og ofte med stor Smerte.
 Han sagde: Du, min kjære Søn,
 Skal have din udvalgte Ven.

7.

Nu fik jeg Glæde for min Sorg,
 Min Sundhed kom tilbage;
 Jeg fik Forlov at faae min Ven
 Alt til min Ægtemage.
 Nu lever vi i Fryd og Fred,
 Gid det maa evig vare ved!

Nr. 140. Hævnen.

Andantino.

(Jylland.)

1. Ret yn - dig og dei - lig, som Ro - sen i Lund, Var du i di - ne blom-stren-de Da - ge; Di - ne

Øi - ne var kjær - lig', men Hjer - tet var blund, Du le - ved kun for at be - dra - ge.

2.

Til Skoven saa muntert vi ofte drog ud,
Og stolt jeg da var som en Konge;
Thi jeg var din Brudgom, og du var min Brud,
Og du var en nysselig Unge.

3.

Saa gik det en Maaned, saa gik det to, tre,
Og Mikkell var glad og fornøiet;
Men saa fik du Christen, Soldaten, at see,
Og strax stod da Fanden i Tøiet.

4.

Med Grumhed du derpaa din Kjærest forskjød
Og vendte ham Ryggen med Kulde;
Af Vrede jeg baade blev hvid og blev rød,
Din Mening forstod jeg tilfulde.

5.

Som saa jeg da tænkte: Ja, bi du kun, bi!
Det sikkert du snart vil fortryde!
Saa tog jeg til Kjærest den smukk' An' Cathrin'.
See saadan sig hævner en Jyde!

Andante.

Nr. 141. „Jeg havde mig Beilere tvende.“

(Jylland.)

1. Jeg hav - de mig Bei - le - re tven - de, En fat - tig og en, som var rig; Men Gul - det kan Øi - ne - ne

p e legato

blæn - de — Den Ri - ge ud - kaa - red jeg mig.

2. Den Ene mig Guldets forærte,
Den Anden mig gav kun et Baand;
Men Henrik beholdt dog mig Hjerte,
Og Steffen han fik kun min Haand.

3. End seer jeg min Henrik at græde,
Imedens at Steffen han leer;
Ak, Taarer mit Øie og væde,
Jeg ene den Skyldige er.

4. En Aften var Steffen ei hjemme,
Jeg kaldte den Sorgfulde ind;
„O, Henrik, du maa dig ei græmme!“
Jeg bad ham, og klapped hans Kind.

5. „Søg du dig en anden Pige,
Som er baade ung og smuk;
Du finder jo sagtens min Lige.“
Han svarte mig da med et Suk.

6. „Jeg Døden helst vilde modtage
Naar ei jeg maa leve med dig;
Men jeg har en Moder tilbage,
Ved Livet hun fastholder mig.“

7. Hans Taarer paa Sjælen mig brændte,
Jeg havde ei Sind eller Sands;
Ei veed jeg, hvordan det sig hændte —
Min Mund mødte kjærligen hans.

8. Han saa mig saa stift ind i Øiet,
Det Blik jeg forglemmer vist ei;
Saa vilde han smile fornøiet,
Men sukkende gik han sin Vei.

9. Nu seer jeg min Henrik ei mere
At streife forbi vores Port;
Ak, Steffen var selv med at bære
Hans sortmalte Ligkiste bort.

10. Nu kommer snart Vintren i Norden
Og dræber de unge Skud;
De visne og falde til Jorden —
Snart hviler hos Henrik hans Brud.*)

*) Ved denne mindes man om Robin Gray's Vise (s. mine „Engelske, skotske og irske Folke-S. og Mel.“ Nr. 47). Den synes at være en Blomst af en meer end almindelig poetisk dannet Aand, hvad der kunde vække nogen Tvivl om dens folkelige Oprindelse; imidlertid er den udbredt blandt Folket i hele Jylland.

Moderato.**Nr. 142. Soldatens Brev til sin Kjæreste.***(Fra Søst-Eggen.)*

1. Kjæ-re Bo - le, nu kommer jeg snart hjem til dig, Jeg kan tæn - ke, du læn-ges vel ef - ter mig, Og naar ba - re min Tid nu var

Til 1ste Vers. Til de 3 sidste Vers.

om-me, Saa skul-de jeg snart hjem til dig kom-me. so-ver in-gen Nat Af Tan - ke paa dig, min kjæ-re-ste Skat.

2. Nu haver jeg snart været i halvandet Aar Soldat,
Men i Krigsstanden er det reent pinendes galt;
Du kan tænke, min Bole, jeg sover ingen Nat
Af Tanke paa dig, min kjæreste Skat.

3. Du gjemmer vel mit Brev med de søde Ord udi,
Som jeg med Peder Hansen hjemsendte til dig!
Jeg kan tænke, du græd, saa at Taarerne de randt,
Da du læste min Skrivelse til dig; ikke sandt?

4. Men trøst dig, min Bole, jeg haver dig saa kjær,
Lad mig barestens see, at du Troskab mig bær';
For aldrig skal jeg svinge en Pige som dig!
Lev vel din Hans nu byder dig!

Nr. 143. „En Vise jeg nu skrive vil.“

(Mel. fra Egnen ved Lemvig.)

Andante.

1. En Vi - se jeg nu skri - ve vil, Og den jeg sen - der hen, Alt til min før - ste
 2. Jeg be - der dig, o Bøl - ge - lil At brin - ge Hil - sen hen, Og saa den lil - le

Kjæ - re - ste, Som var min bed - ste Ven. Men at du har en an - den Ven, Det jeg nu hø - re
 Fagl saa mild Alt til min Hjer - tens - ven. Du dra - gen er til frem - med Land For at be - dra - ge

maa; Der - for jeg troer det Bed - ste bli'er Dig af mit Sind at slaae.
 mig, I - mens gaaer jeg ved vil - den Strand Og tæn - ker kun paa dig.

(Til foranstaaende Melodie.)

Ved Afskeden.

1.

Det gamle Træ, o lad det staae,
 Indtil det dør af Ælde;
 Saa mange Ting det husker paa,
 Hvad kan det ikke mælde!
 Vi det saa fuldt med Blomster saae,
 De friske Grene hælde.
 Det gamle Træ, o lad det staae,
 Det maae I ikke fælde!

2.

Nu vil jeg da paa Vandring gaae;
 Men det jeg kan fornemme,
 Man reiser ud for hjem at naae,
 Thi bedst er det dog hjemme.
 Naar Træet her har Blomster paa,
 Det vil min Hjemkomst mælde.
 Det gamle Træ, o lad det staae,
 Det maae I ikke fælde!

H. C. Andersen.

Andantino.

Nr. 144. Sømandskonen til sin Mand.

(Fra Mando.)

1. Til min el - ske - de Mand Jeg vil skri - ve en Sang, Og jeg dig den af Hjer - tet har gi - vet; Naar jeg

tæn - ker paa dig, Fry - des jeg saa in - der - lig; Thi du er al min Trøst her i Li - vet.

2.

Udi Ungdommens Aar,
 Udi blomstrende Vaar,
 Da vi gav jo hverandre vort Hjerter;
 Vi var Begge saa glad',
 Naar vi hos hverandre sad',
 Vi da glemte al Jordlivets Smerte.

3.

Ud paa Bølgen den blaa
 Maa du bort fra mig gaae,
 Men dit Minde mig stedse dog følger;
 Ofte lider du Nød,
 Ofte skuer du Død

4.

O, du brusende Hav,
 Tidt du aabner din Grav,
 Og utallige Sjæle du favner;
 Pigen mister sin Ven
 Og en Fader sin Søn,

5.

Du, min Gud, staa os bi!
 Gjør fra Kummer os frie,
 Vær vor Støtte i Alderdoms Dage;
 Gjør vor Dødstime let,
 Vore Synder udslet,

Ja, en Kone sin Mage tungt savner.

Naar vi Afsked fra Verden skal tage.

Nr. 145. Sønnens Afsked.

(Skjelskjer.)

Andante.

1. Jeg rei-ser bort i Her-rens Navn, Skee Gud til Æ - re og mig til Gavn! Jeg ly-ster nu at sø-ge om Brød, Gud,
 2. Min Hest er sad - let, jeg maa ud; Led - sag du mig, o Her-re Gud! Til Ber-gen først jeg rei-se maa, Til

lad mig al - drig li - de Nød! Hvor jeg i Ver-den kom-mer hen, Da hjælp mig, Gud i Him - me - len!
 Skibs jeg fa - re skal der - fra. Far - vel jeg by - der nu En - hver, Far - vel, For - æl - dre, Ven - ner kjær'.

3.
 Farvel, Farvel, min Fader kjær!
 Jeg dig velsigne vil især
 For hver en Time, Dag og Stund;
 Det ønsker jeg af Hjertens Grund.
 Ja, Himlens Gud velsigne dig!
 Det altid ønskes skal af mig.

4.
 Du stræbet har for Brød til mig,
 Derfor skal Gud belønne dig;
 Du haver lært mig Herrens Ord,
 Til jeg kom frem til Herrens Bord;
 Saa snart fra Moders Knæ jeg randt,
 Min Faders Omhu strax jeg fandt.

5.
 Min rette Moder døde hen,
 Jeg fik en Fostermoder igen;
 Skal jeg nu længer tie still'? —
 Betænk, min Moder, om du vil,
 Hvad Løfter du mig lovet har!
 Det er for Gud Alt aabenbart.

6.

Dog er mit Hjerte saa til dig;
 Gud give, dit var saa til mig!
 Jeg bede vil til Herren blid,
 Han hjælpe dig i al din Tid!
 Ja, Himlens Gud velsigne dig!
 Det altid ønskes skal af mig.

7.

Farvel, I kjære Sødskende,
 Og alle Nærbeslægtede!
 Gud lad det altid gaae Jer vel
 Til Legem som til Liv og Sjæl!
 Nu Gud bevare Jer og mig,
 Indtil vi blive Engle lig'.

8.

Farvel, Farvel i Jesu Navn!
 Gud lad det blive mig til Gavn!
 Jeg tager nu strax Reisen fat
 Og byder tusinde Godnat
 Saa vel til Store som til Smaa,
 Ja, Alle, som tilbage gaae! .

Nr. 146. „Jeg elsked en Pige.“

Allegretto.

Jeg el - sked en Pi - ge, den Pi - ge var skjøen, Hun lod som hun mig kun - de li -

de; Jeg træng - te paa hen - de med Kjær - lig - heds Bøn: Lad os gif - te os vi To, Jeg skal

væ - re dig saa tro! Men det Pi - ge - barn lo. Ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha!

Nr. 147. Den Forladte.

(Fra Vordingborg.)

Andantino.

1. I Ver - den er ik - kun Falsk-hed og Svig, Det ha - ver jeg of - te be - fun - den, Den

fin - des hos Fat - tig saa - vel som hos Rig; Men hvor skal man Tro - ska - ben fin - de?

2.

Ja, Æblet hænger aldrig saa høit udi Træ,
 Det engang til Jorden maa falde;
 Men naar man haver en fuldtro Ven,
 Den bør man at elske for Alle.¹⁾

3.

Jeg havde mig engang en kjæreste Ven,
 Til ham stod al min Begjære;
 I Ord og i Tale saa var han mig huld,
 Men falsk hans Mening mon være.

4.

Ja, havde hans Hjerte været som hans Ord,
 Som de mig det gav tilkjende,
 Da var der slet Ingen paa denne Jord,
 Mit Hjerte fra ham skulde vende.

5.

Og Klaffernes Tunge gik sammen i Raad,
 De vilde vort Venskab adskille;
 Men Gud han er dog høiest i Raad,
 Det ganger alt efter hans Villie.

6.

Der er ingen Fugl, der flyver saa høit
 Som Falken alt med hendes Unger;
 Der er ingen Snarer, der skjærer saa drøit,
 Som Menneskers falske Tunger.

7.

Der er intet Sværd, der saarer saa haardt
 Som Menneskets falske Hjerte.
 Ak, Herre Christ, giv mig at leve den Dag,
 Jeg kunde forvinde min Smerte!

8.

Og nu er jeg som et eenligt Træ,
 Der stander paa vildene Hede;
 Langt ude fra By, fra Ly og fra Læ,
 Som paa²⁾ blæser Stormen den vrede.

9.

Og nu er jeg som en eenlig Fugl,
 Der sidder paa vildene Grene;
 Den sidder og sørger og græmmer sig der,
 For Magen sin haver den mistet.

¹⁾ slg. Nr. 103. ²⁾ Som paa o: hvorpaa.

10.

Og nu er jeg som en eenlig Fisk,
 Der ligger paa Havsens Bunde;
 Naar alle Smaafiske gaar sammen i Leg,
 Da ligger den ene haardt bunden.

11.

Ak, lønlige Sorg, hvor er du dog haard,
 Hvor er du tung at bære!
 Den haver nu gjort mig Sorgen saa stor,
 Som før min Glæde mon være!

Nr. 148. „En sørgelig Vise.“

Andante.

En sør - ge - lig Vi - se jeg ha - ver op - sat Alt om en li - den Pi - ge og
 saa en smuk Sol - dat. De hav - de hin - an - den svo - ret paa Æ - re, Liv og Sjæl At gif - tes med hver -
 an - dre, men det fik in - gen Held. *)

poco riten.

*) Pigens Forældre fandt nemlig ikke Partiet passende, og da hun af Lydighed mod dem hævdede Forbindelsen, dræbte Kjæresten hende og angav sig selv for Øvrigheden.

Andante.

Nr. 149.

(Jylland.)

p
Jeg rei - ste fra Nim - toft med sor - rig - fuldt Mod....

Andantino.

Nr. 150. „Siig, husker du, hvad du lovede mig.“

Siig, hu - sker du, hvad du lo - ve - de mig, Den sid - ste Gang, jeg tal - te med dig Bag ved de grøn - ne

Bu - ske, Bag ved de grøn - ne Bu - ske?

Andantino.

pesante

Nr. 151.

O, du den før-ste og den bed-ste....

Andantino.

Nr. 152. „Til Slutning ønsker jeg for dig.“

(Fra Ødum ved Randers.)

Til Slut-ning. øn - sker jeg for dig, At du maa le - ve lyk - ke - lig Paa Jor - den her i Fryd og

Fred, Ind-til du van - dre skal af - sted. I Him-me - len, min sø - de Ven, Jeg skal om - fav - ne dig i - gjen.

Nr. 153. „Jeg er en Fremmed blandt Alle.“

(Fra Vendsyssel.)

Andante.

1. Jeg er en Frem-med blandt Al - le, Har van-dret saa man-gen Sti vild; Mig mø-der saa

man-gen falsk Tun-ge, Som gjer-ne for-fø-re mig vil.

2.
Mig møder saa mangen falsk Tunge,
Som gjerne vil gjøre mig Kval.
Gud, prøv du mit Hjerte og Lunge
Og skil mig fra deres Bagtal.

3.
Som Turteldu'n i sit Øde,
Naar hun mister Magen sin,
Hun sørger sig tildøde;
Christ give mig samme Sind.

¹⁾ Er søgt paa saa mange Steder.

4.
Men var jeg rig og mægtig
Og kunde bravere stort,
Da havde jeg Venner heel prægtig,
Som træder mig nu under Fod.

5.
Mit Brød er saa smaat tilskaaret
Og kastet saa vidt omkring¹⁾;
Med Sorg jeg har det opbaaret,
Thi rinder mig Taare paa Kind.

6.
Jeg maa vel græde med Smerte,
Thi Verden gaaer mig imod.
Stor Sorg bær jeg i mit Hjerte;
O Herre Gud, raade mig Bod!

7.
I alle de Dage, jeg vidste,
Var ikke mit Hjerte saa klemmt;
Gud give det vilde snart briste,
Saa blev min Elende forglemt.

Andantino.

Nr. 154. Vise om de onde Kvinder.

1. Er A - dam da af Blaar, At ham et E - væ Haar Kan bin - de? Hvo kan det dog be -

sin - de, At han som Pot - te - skaar Saa haan - lig knu - ses for En Kvin - de?

2. Selv Leviathan maa
Sin Magt som ringe Straa
Befinde.
Drag dog det Ord til Minde:
Hvor Fanden ikke kan
Selv komme, sender han
En Kvinde.

3. En Løve er vel grum,
Naar som dens Mund med Skum
Mon rinde;
Dog kan den sig besinde,
Det egensindig' Dyr;
Men hvo kan hold' i Styr
En Kvinde?

4. En Tyr, som stange vil,
Kan man dog komme til
At blinde
Og Fjæl for Panden binde;
Men hvo vil tænke paa
Saaledes at undgaae
En Kvinde?

5. En Ulv, som gaaer paa Luur,
Hvor Fæ og Kreatur
Er inde,
Kan Skræk og Rædsel minde
At flygte, gaee sin Vei;
Men hvad, hvad vover ei
En Kvinde?

6. Selv Basilisken brast
For Speilet i en Hast
I Splinde,
Da den sig saae derinde;
— Malice kom det fra; —
Hvi skaaner Speilet da
En Kvinde?

7. Dog dømmes ei af mig
Det hele Kvind'kjøn liig
I Sinde;
Man dog blandt dem kan finde
En from og dydig Sjæl,
Og da tilbe'er jeg selv
En Kvinde.

Nr. 155. Livets Seilads.

Andantino.

1. Hvad vin - des paa Ver - dens det vild - som - me Hav? Ak, tu - sin - de Fa - rer i skum - men - de Trav! Man

p

veed kun to Hav - ne, Be - kjend - te af Nav - ne, Den e - ne vor Vug - ge, den an - den vor Grav.

2.
Fra Vuggen til Graven maa krydses omkring
Blandt Haabets og Frygtens de stridige Ting;
Snart vippe vi oppe
Paa Bølgernes Toppe,
Snart nærmes vi Grunden i flyvende Spring.

3.
Her fristes Ustadigheds Ebbe og Flod,
Een Vagt er saa ond, som en anden er god;
Hver Time i Glasset,
Hver Streg paa Compasset
Forandrer, forhøier, fornedrer vort Mod.

4.
Saa hidser en Medbør det nedrige Sind,
Og puster i Hjertet Dumdristighed ind;
Vil Farten kun føie
Vor Attraa, vort Øie,
Strax blæses vi op af en ønskelig Vind.

5.
Saa slipper Frygtagtighed Roret i Hast,
Naar Forstavnen dukker for Bølgernes Kast;
Naar Vindene suse,
Og Vandene bruse,
Saa skrækkes vi strax for en knagende Mast.

6.
Dit Forsyn, o Fader! det fører os hjem;
Det styrer saa sikkert, hvor Søen er slem.
Vor Gisning kan feile;
Hvor vi end vil seile,
Selv stavne vi mere tilbage, end frem.

Ambrosius Stub (f. 1705; d. 1758).

Con moto.

Nr. 156. To gode Ting.

243

1. *p* To Ting ud - i Ver - den, min el - ske - de Ven, Læg dem paa dit Hjer - te, saa gaaer det dig vel; Det frem - mer din Æ - re, den bed - ste Skat, Og al - drig du bli - ver i Ver - den for - ladt.

2. De to Ting de ere jo Troskab og Dyd,
Som vistnok belønnes med Glæde og Fryd;
Naar dem du udøver, du lykkelig er,
Og Herren dig hjælper, ihvor du end er.
3. Før var hver en Ting saa vis og saa fast,
Alt hvad der blev lovet, blev ikke kuldcast;
Men nu er vor Verden jo bleven saa svag,
At hvad igaar lovetes, det brydes idag.

4. Pas vel paa din Ungdom, imens du har den,
Din Ungdom den kommer jo aldrig igjen;
Og Æren, som svandt, den kommer ei meer,
Men du maa dig skamme for Hver, som dig seer.
5. Som Blomster i Enge, der staae i en Krands,
Saaledes vi staae i vor Ungdoms Glands;
Som Bladene falme paa grønneste Lind,
Saa blegner jo ogsaa din Rosenkind.

Andantino.

Nr. 157.

{ Jeg er kun en fat - tig Pi - ge, Mi - ne Ven - ner e - re faa; }
{ Mi - ne Ven - ner e - re ri - ge, Dem kan jeg ei sto - le paa. } Dog jeg har end - nu en Ven, Det er Gud i Him - me - len, Dog jeg har end - nu en Ven, Det er Gud i Him - me - len.

dolce *p* *p*

Nr. 158. „Min' elskelig' Tilhører'."

(Fra Varde-Egnen.)

Andante.

{ Min' el - ske - lig' Til - hø - rer', Min' smuk - ke Kir - ke - faar, } Jeg be - der bro - der - lig, I
 I mig den Æ - re gjø - re Og ei min Sang for - smaaer; }

vil - le den an - nam - me Som Tro - skabs - pant af mig.

Nr. 159. Melodie til en Bondevise.

Andantino.

p

Nr. 160. „I Jylland, i Ringkjøbing.“

(Fra Dalbøyneder ved Mariager.)

Allegretto.

{ I Jyl-land, i Ringkjøbing der er jeg fød, Der saae jeg først So-len fremskin-ne; }
 Rundtom paa vor Klo-de jeg sø-ger mit Brød, Ind-til at jeg Dø-den kan fin-de. } Men hvor jeg i Ver-den er, fjern el-ler nær, Min

Tan-ke til Kjær-lig-hed bli-ver og er, Og naar jeg fra Ver-den skal dra - ge, Mig Pi-ger til Gra-ven led - sa - ge!

Nr. 161.

(Fra Kolding.)

Andante.

Ver-den, Ver-den, den er split-ter - gal.....

Allegretto.

Nr. 162 a. Helligtrekongers-Vise.*)

(Maribo.)

1. { God Af - ten, god Af - ten! baa-de Mand og Kvind', } Vi øn - ske Jer Al - le et glæ - de - ligt Nyt - aar, En
Hus - bon - de og E - ders Hus - ge - sind'!

(Efter sidste Vers.)
Sen el - ler Dat - ter i Dag om et Aar. God ro - lig Nat, og man - ge Tak!

2. I Bethlehems Stad, hvor Christus blev født,
De Helligtrekonger var trøstig vel mødt;
Fra Hjemmet de droge med Heste og Mand,
Indtil de var komne til Jødernes Land.

(En forgyldt Stjerne, anbragt paa Enden af en Stok,
vises frem af den Ene):

3. En Stjerne dem lyste til Jødeland
Og hen til den himmelske Frelsermand.
Og Barnet de funde saa deilig og skjær
Hos Oxe og Asen i Stalden der.

4. De ginge i Hytten med Glæde og Lyst,
Fordi der var kommet et Guds barn til Trøst;
Og neder de falde paa deres Knæ,
Da Barnet for Øie de monne see.

5. De offred' til Barnet det rødeste Guld,
Fordi det skuld' være dem naadig og huld,
Og Røgelse, Myrrha og røden Guld
De offred' den Herre saa frydefuld.

(Den Sorte knæler, medens de to Andre gaar omkring
ham og synge):

6. |: Herodes han spurgte, saavidt som han turd': |
Hvorfor er vel den Ene saa sort?
Hvorfor er vel de Andre saa hvid'?

7. Den Sorte:

Ja. jeg er sort og velbekjendt,
Thi jeg er Konge af Morians Land.

De Hvide:

Ja. er du sort, saa er' vi hvid',
Thi vi er' komne af Christenhed.

(Idet de atter gaar rundt, bliver den Sorte slaaet med
en Brix af Eftermanden; hvorpaa hiin synger):

8. Ak. naadige Herre, slaa ikke for haardt,
Naar Kjødets er borte, sidde Benene bart!

(De stille sig i Række):

Vi byde Jer Alle en rolig god Nat; —
Der hopper en Høne, der springer en Kat.
God rolig Nat, og mange Tak!

*) s. Anmærkningerne.

Allegretto.

Nr. 162b. Helligtrekongers-Vise.

1. God Af - ten, god Af - ten! baa-de Mand og Kvind', Hus - bon - den med al hans Hus - ge - sind!
 2. Gud gi - ve E - der et lyk - sa - ligt Nyt - aar, Fra al U - lyk - ke Jer Gud be - var'!

3.
 : Vi ville Eder en Vise kvæd', :
 : Som kommer al Verden til Trøst og Glæd' : :

4.
 : Der Christus var født i Bethlehems Stad, :
 : De Helligtrekonger saa lystig og glad : :

5.
 : Fra Susa, den Stad i Persien-Land, :
 : Da reiste og drog med Heste og Mand, : :

6.
 : Indtil de kom til Jerusalem; :
 : Men saa blev de henvist' til Bethlehem. : :

7.
 : Og der de komme foroven den By, :
 : Sig Stjernen viste for dem paany, : :

8.
 : Og dennem ledsagede aabenbar :
 : Til Huset frem, hvor Barnet var. : :

9.
 : De ginge i Huset med Glæde og Lyst. :
 : At de havde fundet det Barn saa trøst. : :

10.
 : De neied' og bukked' de Konger saa fro, :
 : Paakaldte og hilsed' det Barn, der laa. : :

11.
 : De offrede hannem det røde Guld, :
 : Bad, han vilde være dem naadig og huld. : :

12.
 : De offred' ham Virak og Myrrha saa skjær, :
 : At han skulde være deres Gud og Herr'. : :

13.
 : Saa droge de hjem til Østerland :
 : Og prisede Gud, deres Frelsermand. : :

14.
 : Gud give, vi ogsaa det gjøre maae, :
 : Hans Ord gjerne høre og lyde paa; : :

15.
 : Dernæst bekomme den evige Ro, :
 : I Himmerig hos hannem at boe. : :

16.
 : Hvo det begjærer sig til Gavn, :
 : Frit sjunge Amen i Jesu Navn. : :

Andantino.

Nr. 163 a. Maivise.*)

(Jydsk Melodie.)

Sopran og Alt.

Soli.

1. Al - ver - dens Ska - ber mild og blid, Hør det, som vi be - de! Vi pri - se gla - de

Tenor og Bas.

Tutti.

Aar - sens - tid. Vær os All' en naa - dig Gud med Glæ - de!

p pf p

Allegretto.

Nr. 163 b. Maivise.

Sopran og Alt.

Soli.

1. Al - ver - dens Ska - ber mild og blid, Hør det, som vi be - de! Vi pri - se gla - de

Tenor og Bas.

Tutti.

Aar - sens - tid. Vær os All' en naa - dig Gud med Glæ - de!

p pf p

cresc. f.

*) s. Anmærkningerne; slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 114 og tilh. Anm. S. 197, ligeledes „Tydske“ Nr. 49 og 140 med tilh. Anm. S. 193. — Som tidligere bemærket, gjælde de anbragte Bindings-Buer kun Foredraget paa Pianoforte.

2. Den Vinters Tvang du drevst af Land;
Lad Somm'ren blid gaee os til Hand.	8. Fremfør vor Hænders Gjerning vel;
Velsign os, Gud, til Liv og Sjæl.	14. Velsign du fersk og salten Vand
Med Sild og Fisk for Kvind' og Mand.
3. Velkommen hid Maimaaneds-Tid;
Gud, glæd os med en Sommer blid.	9. Giv Korn og Kjærn paa Agrene
Til Brød og Øl i Kjælderne.	15. Lad Hønen give Æg paa Fad
Til Pandekag' og Æggemad.
4. Vor Skov og Mark sig fryder smukt;
Valborg ¹⁾ bær Løv med Græs og Frugt.	10. Giv Frugt paa Træ'r i Haverne
Til søden Most i Tønderne.	16. Bevar vor' Gjæs fra alskens Nød;
Gjør Kaalen fed og Dynen blød.
5. Den lille Lærkes liflig Klang
Dig lover med Maimaaneds-Sang.	11. Ved Bier giv Vox og Honning sød
Til Lys og Læg'dom, Mad og Mjød.	17. Til Klæ'er giv Hør og Hamp og Uld
Til Kroppens Skjul i Hed' og Kuld.
6. Thi bære vi dig Mai i By
Og love dig med Psalmer nye.	12. Velsign du os med Livsens Frugt,
Med Faar og Fæ paa Marken smukt.	18. Dertil regjer os med din Aand,
Gjør ved din' Engle os Bistand.
7. Vi pløie i vort Ansigts Sved
Og saae vort Korn i Jorden ned.	13. Giv Mælk og Smør og Osten sød,
Velsign os med Boghvedegrød.	19. Bevar, o Gud! vor Konge vel,
Velsign du ham til Liv og Sjæl.
20. Vor Konges og vor Landets Raad —
Hør det, som vi bede!		Gud, vær med dem i Raad og Daad!
Vær os All' en naadig Gud med Glæde!

¹⁾ Valborgs-Dag er den 1ste Mai.

Nr. 164. Hyrdens Morgensang.*)

Andante.

1. Ud, ud, ud! Ø - ster - sø - en glø - der, I Hor - net Hyr - den stø - der; Hans Øi - e So - len

mø - der; Høit Lær - ken slaaer, og Hyr - den pri - ser Gud. Ud, ud!

2. Ud, ud, ud!
Jord og Himmel klinger.
Paa Morgenrødens Vinger
Guds Engle sig nedsvinger;
Høit Morgenklokken lover Solens Gud.
Ud, ud!

3. Ud, ud, ud!
Dug paa Engen skinner;
Med Smil paa røde Kinder
Sig Hyrdepigen binder
Med Sang en Krands, og priser Himlens Gud.
Ud, ud!

4. Ud, ud, ud!
Hvedemarken bølgel,
Med Hjorden Hunden følger;
Snart Skyggen Hyrden dølger.
Han tænker paa sin Mø og priser Gud.
Ud, ud!

Engemann.

*) „Til en gammel Nationalmelodie, som synges af Hyrderne paa nogle Steder i Jylland, naar de om Morgen drive Hjordene ud.“ Forf.'s Anmærkning (s. J. M. Thieles „Rosenblade“, Kbh. 1818).

Nr. 165. En jydsk Hyrdevise.

(Fra Varde-Eggen.)

Andante.

De¹) reg - ner aa de blæ - ser, De seer saa sort i Sky; Gud naa' vi ar - me

Hjør - rer²), Som haar saa laandt³) te By!

¹) de o: det. ²) Hjørrer o: Hyrder. ³) laandt o: langt.

Nr. 166. Rasmus Jæns Frieri.*)

(Morten Raan ønsker Rasmus tillykke med hans nye Kofte):

Allegretto.

1. { Til - lykk', Ras - mus Jæn, med din Kof - te! } I hvad Tan - ker mon van - ker Du, som er pyn - tet saa? Nye

Skal vi Beg - ge her mø - des paa Tof - te?

*) I Rasmussens og Nyerups „Danske Viser fra 1550 — 1750“, II, S. 128 og fig., findes et større Uddrag af denne 46 Vers lange Vise. Folket synger den med betydelige Afvigelser fra det oprindelige Versemaal.

(Rasmus svarer):

2.

Jeg agter mig beile at gange.
Hvordan skal jeg Sagen anfange?
Du mig sige en Pige,
Der aarle opstaaer
Og passe vil min Gaard,
Med hvem jeg Medgift naaer
Af Øxen og af Faar.

(Morten Raan giver Rasmus Raad):

3.

Peer Jæn har en Datter, hedder Ludse;
See til, at du hende kan pudse.
Hun har Penge og Senge,
Som vel opredte er'
Med skønne Gaasefjær.
Du hende kun begjær!
Hun staaer dig vel nær.

(Ludse taler til sin Beiler):

8.

Skal jeg da din Kjæreste være!
Stor Tak, kjære Rasmus, for den Ære!
Jeg fornøie og føie
Dig vil; driv du kun paa,
Vi Bryllup snart kan faae,
Jeg kan ei længe gaae
Og vente saa derpaa.

(Rasmus takker for god Underretning):

4.

Tak, Tak skal du have for din Lære;
Igjen jeg dig tjener med Ære.
Om hun lyder, jeg byder
For Umagen din
En Tomarks-Daler fin;
Den gjem i dit Skriin
Til Øl og Brændeviin.

(Rasmus beiler):

5.

„God Dag, Peer Jæn!“ — først bag Øre
Han kløer sig og siger: — „vil I høre?
Det med Ære skal være,
At jeg Jer spørger saa:
Kan jeg vel Ludse faae?
Det er min Attraa.
Jeg vil sværge derpaa!

(Peer Jæn svarer dem Begge og befaler sine Svende at bede til Bryllup):

9.

Lad mig kuns for Bryllupsdagen raade,
Det skal Eder gavne og baade.
Sadl Jer Heste! — I Gjæste
Skal bede til den Færd,
Det baade fjern og nær,
At de vil komme her
Til min Datters Bryllupsfærd.

(Peer Jæn svarer):

6.

Kan du fæste een af vore Gaare,
Og veed dine Skatter at svaare?
Du for Alle befalde
Vil mig, — skalt hende faae;
Det maa du lide paa,
Hun kan pløie og saae,
Om Trang kræver paa.

(Beileren taler):

7.

Jeg troer da, I holder Jer Love;
Derpaa vil jeg Ludse trolove.
Kom, min Smukke, min Dukke!
En Fæstensgave har
Jeg til dig alt klar:
Sølv-Maller, som er' rar',
Flættebaand til dit Haar.

Nr. 167. Oles Frieri.*)

(Fra Nordsjælland.)

Allegro moderato.

(Tales):

1. { Og O - le en - gang i Sin - de fik At bei - le til Fa' - er Mik - kels Dat - ter, } (Derpaa kommer det nu an, Ole! Men
Den Skjøn - ne - ste, som i By - en gik; Men om hun God - hed for han - nem fat - ter — } vær intet bly af dig; du kan ikke faae
mere end Nei.)

Hun ha - ver Pen - ge, Op - red - te Sen - ge, Til Bei - le - re hun jo ei kan træn - ge; Nei, kan hun ei! (Men derfor ikke
forsagt. Jeg er
forresten ligesaa
god Karl, som
hun er Pige.)

f *p* *cresc.* *f*

2.
Han op af grønmalet Kiste drog
Sin Søndagskjole, sølvknappet Trøie,
Og tvivlsom Tanke paa Flugten jog:
Mig Lykken kan dog maaskee nok føie.
(Intet bange, Ole; skyd Hjertet op i Livet paa dig!)
Min Reverentse
Jeg for Christense
Da gjør saa smukt som en Excellence,
I al Respect.
(Men lad mig intet glemme Fæstensgave. Knap skal
nogen Pige have rarere Sølvmaaler i sin Trøie, end
dem, hun skal faae af mig.)

3.
Han kommer nu til Fa'er Mikkels Port
Og vender sig nok en to, tre Gange.
Det stundom bli'er for hans Øine sort;
Naar Hunden gjøer, strax saa bli'r han bange.
(Fare Fa'en i den Hund, han maatte holde sin Flab! —
Hvad skal du nu sige, Ole?)
Med Mod i Brystet,
Skjøndt Haanden rysted,
Han Laagen aabner, og nok saa trøstig
Han ganger ind.
(Nu gjælder det, Ole! — Jeg maa tælle paa mine
Knapper: Jeg faaer Ja, jeg faaer Nei, jeg faaer Ja,
jeg faaer Nei, jeg faaer Ja! — Stop Ole!)

4.
Den Hundebjeffen alt varslet har;
Christense kiget har gennem Ruden.
Og nu hun bli'er stakkels Ole vaer,
Som staaer beængstet for Hundens Tuden —
(Stakkels Dreng! han er ræd af sig. — Det kan man
kalde en kjon Knøs!)
I Gaarden render,
Med begge Hænder
Ad Hunden tysser, som Røsten kjender,
Og gaaer i Skjul.
(Gid det var en Beiler til mig; men Fa'er er saa strix
paa det.)

*) Denne meget bekjendte Sang er forfattet af Emanuel Balling (f. 1743, d. 1795) og staaer i hans „Den morende Nyeaars-Gave“, Kbh 1791, til Mel.: „Ja, man maa sige Alt, hvad man vil“, der upaatvivlelig maa være den her aftrykte.

5.

Hun leder Ole i Stuen ind,
 Og tede sig nu saa mild og venlig;
 Og fro blev Ole i Hu og Sind,
 Christenses Godhed blev hannem kjendlig.
 (Pigen kan lide mig — det kan jeg godt mærke.)
 Hun be'er ham sidde,
 Og lidt at bide
 Hun byder ham; men af Elskovs Kvide
 Han sukker kun.
 (Gid den Dyst var overstaaet. Det er ikke saa lige-
 frem at beile, som jeg tænkte.)

6.

Om Hjertet laa det som Steen og Gruus,
 Og Munden var som tilsammensnøret.
 Hun sætter for ham sin Faders Kruus
 Og om ham vimser og leer saa smørret.
 (Jeg maa gjøre lidt af ham, at han kan faae Munden
 paa Gang; han sidder jo der som en Tosse.)
 Men stakkels Ole
 Med samt sin Kjole
 Var kommen ret i en hæsleg Skole.
 Gud hjælpe ham!
 (Gid det var mig, Ole, istedetfor dig; jeg skulde intet
 saadan sidde og primsine¹⁾. Jeg skulde snart spørge:
 „Vil du ha'e mig, Christense?“)

7.

Omsider Munden han fik paa Gang,
 Og strøg Christense smukt under Kinden:
 „Mig Tiden gjøres saa grumme lang;
 Jeg savner Medhjælp, jeg savner Kvinden.
 (Gid jeg nu turde sige Resten! Men — hun seer saa
 venlig til mig; jeg tør nok.)
 Som jeg vil sige,
 Min rare Pige:
 Jeg holder af dig, og skal ei svige!
 Nu veed du det.“
 (Gid jeg kunde see ind i dit Hjerte, hvad du tænker.)

8.

Ja, seer du, Ole, jeg har en Fa'er;
 Det kommer an paa, hvad han vil sige.
 Men gi'er han ja, du mit Hjerte har,
 Du bli'er min Ole, og jeg din Pige —
 (Mit Hjerte hopper ret af Glæde; — det er et herligt
 Stykke Kvindfolk.)
 Jeg veed, du ikke
 Vil svire, drikke;
 Men følge ærligen Bondeskikke
 Og gjøre Gavn.
 (Hille den —! Der kommer Fa'er.)

9.

Fa'er Mikkell satt' sig ved bredden Bord,
 Og nu fik Ole sin Mund i Lave,
 Thi Elskovsaanden i hannem foer,
 Og ham besjæled med Talegave.
 (Fa'en fare i Knægten; kan han dog ikke snakke for
 sig. Men hvad mon Fa'er vil sige?)
 Hør mig, Falille,
 Jeg beile vilde
 Til Jæres Datter, Christenselille;
 Hun hover mig.
 (Siig ja, Fa'er! Aa, Herregud, siig ja!)

10.

Hvad siger Tøsen? — Sid ned, min Dreng,
 Og drik engang! — Og kom hid, Christense!
 Vil du med Ole i Brudeseng?
 Det er for dig, han gjør her Credentse!
 (Gud veed Villien, Fa'er.)
 Tal ud af Munden
 Og svar af Grunden!
 Har du maaskee dig til Andre bunden?
 Saa siig kun frem.
 (For man kan ikke blive klog paa disse Tøse nu-
 omstunder.)

11.

Med røden Kind og Undseelighed
 Hun stod og pilled paa sit Forklæde:
 „Vil Fa'er intet da blive vred,
 Saa ta'er jeg Ole med Hjertensglæde.
 (Det er saadan en grumme rar Dreng.)
 Hans Dont jeg kjender,
 Han har to Hænder,
 Og flink er Knøsen, hvor han sig vender;
 Mit Ja han har.“
 (Der kan du see, Ole, jeg holder ogsaa af dig.)

12.

Ja, Ole, om jeg ei kjendte dig,
 Du fik ei Tøsen, det kan jeg sige;
 Jeg taler reent og foruden Svig,
 I hele By'n hun knap har sin Lige.
 (Jeg er gammel i Gaarde og veed, hvad de Fleste due
 til.)
 Men dine Næver
 En Medhjælp kræver,
 Og Den, som selv med sin Gjerning stræber,
 Man maa staae bi.
 (Saadan tænker jeg, og saadan burde Alle tænke.)

13.

Til Medgift, Ole, jeg giver dig
 Min blisset' Hest og min skimled' Hoppe,
 En opredt Seng og saa endelig
 Ti Snese Kroner; — det kan vel stoppe?
 (— at sige for det Første. Jeg kan jo altid skyde lidt
 til, naar jeg seer, I vil stræbe.)
 To Køer tilvisse
 Som gamle Sidse
 Skal søge ud, og saa Faar og Grise
 Jeg skjænker dig.
 (Mindre havde jeg at begynde med.)

14.

Og fro blev Ole i Sind og Hu;
 Han op af Lommen drog Fæstensgave:
 „Selvmaller tolv til din Trøie du,
 Min rare Pige, af mig skal have.
 (De vil Denekale see godt ud i min Brudetrøie.)
 Bær dem med Glæde,
 Naar du skal træde,
 Og fav'r og fiin tage Brudesæde
 I Kvindelag.“

(Det veed jeg, Fogdens Kvinde har dem intet rarere.)

15.

Du skjænker mig nu saa meget Rart,
 Men hvad har jeg dig igjen at give?
 En udsyet Halsklud har jeg bevar't;
 Den skal min Oles som Brudgom blive.
 (Ja, naar jeg bare tænker paa den Dag!)
 Forresten, Kjære!
 Jeg selv vil være
 Din Fæstensgave i Tugt og Ære;
 Der er min Haand.
 (Det drømte jeg intet om i Morges, da jeg malkede
 den blissede Ko.)

¹⁾ primsine (lollandsk) o: betænke sig, nøle længe.

Nr. 168. Peer Rasmussens Frieri.

(Sjællandsk Bondevise.)

Allegretto.

1. { Ih see god Dag, Peer Ras-mus-sen! Hvor du er ble - ven hei - et!¹) } „Aa nei, jeg kom-mer fra gam - le
Jeg troer, saa Dæ'n mig! du ska hen At frie hos Mads i Lei - et?

O - le, Jeg bei-led til hans Dat-ter Bo - le²); For jeg ska si'e dig, Hun ka nok lie mig, Og jeg ka os - se li'e Tø - sen.

2. Ih Hillemand, saa faaer vi jo
En glad Dag snart hos Ole?
„Nei, Hans, ded ska du inte troe,
For jeg faaer inte Bole.
Den Gamle inte vil yd³) med Penge,
Han vil kun gi'e mig to redte Senge,
Og saa et Stykke
Ydaf sin Lykke⁴)
En Malkeko og en Stydning⁵).“

3. Ja, veed du hvad, Peer Rasmussen!
Saa ku⁶) du osse la'e dig nøie;
For du faaer Arvegods igien,
Naar Mikkell døer ydi Køie⁷).
„Nei, Hans, du ska saagu inte tro'et,
For jeg har sæt mig ded nu i Ho'det,
At jeg foruden
Vil ha'e med Bruden
Hans hele store Mødding.“

4. Hvad vil du dog med alt det Møiet?
Du ka jo inte brou'et⁸);
Ta'e heller du det andet Tøi,
Du ka sku nok behou'et⁹).
„Nei, jeg ka dog inte være nøiet¹⁰)
Naar inte jeg ka faae no'ed¹¹) af Møiet;
Men naar jeg kunde
Kun nogenlunde,
Jeg vilde gjerne ha'e Tøsen.“

(Gamle Ole har ubemærket hørt til, og træder frem.)

5. Ih sikkedan, saa vil du ded!
Ja, hva' ska' man nu si'e;
Jeg ka jo inte have Fred
I Huset for den Pi'e.

Men naar det halve du faaer af Møiet,
Saa syn's jeg dog, du ka være nøiet?
„Aa, ja, min Fa'er,
Jeg Pigen ta'er,
Jeg vil saa gjerne giftes.“

¹) heiet o: pyntet. ²) Bole o: Bodil. ³) yd o: ud. ⁴) Lykke o: et lille indhegnet Stykke Jord. ⁵) Stydning o: en lille Stud. ⁶) ku o: kunde. ⁷) Køie o: Kjøge.
⁸) brou'et o: bruge det. ⁹) behou'et o: behøve det. ¹⁰) nøiet o: fornøiet, tilfreds. ¹¹) no'ed o: noget.

Andantino.

Nr. 169. Hans aa Karen.

(Fra Varde-Eggen.)

Hans.

1. { Aa, lil - le Ka - ren, aa veed du hva? A trou - er a vil ha dæ. } A töt²⁾, du lo saa smaal-le³⁾ aa mæ; No
A blöv mi-sandt-jen ret saa glaa, Den - ti a fæk min Nat - ter¹⁾;

ska der in - gen An - den fo mæ. I - fald du tøk - kes, Te de ka lök - kes, Saa vil a snak me din Faa - er.

2.

Karen.

De ka misandtjen aaller nöt;
A veed, te Madses Kresten,
Som no te Mitjelsda ska flöt
Aa ha inj Gord i Veisten, —
Ham vil mij Faaer, te a skal eith⁴⁾,
Aa de töt a nok aaller neith,
Fulskjönt ilyvval
A lieg sien Jyvvel
Haar grumme möj holdt aa dæ.

3.

Hans.

Aa, lille Karen, aa veed du hva?
Ifald din Faaer vil nöd dæ,
Saa veed du val, a kan injda
Saa val som Noen fõe dæ.
A ska nok fo mij Faaers Gord
Me Øj aa Føj, som denj no staaer.
Ta mæ i Favven,
De æ dit Gaavven,
Aa sei mæ saa dit Synnest!⁵⁾

4.

Karen.

Aa, Hans, du er saagi saa sær,
Hvad Skam skal a gjö ve dæ!
A trouer aaller de er vard
Fo mæ aa hold mæ te dæ.
Desuden vil min Moer aa Faaer
Nok vedd, hvem a te Kjerrest haar.
[Hold du dæ fræ mæ,
A vil et ha dæ,
A vil slet et vedd aa dæ.]

¹⁾ Natter o: Nadver. ²⁾ töt o: syntes. ³⁾ lo saa smaalle o: smaalo. ⁴⁾ eith o: ægte. ⁵⁾ dit Synnest o: hvad du synes, din Mening.

Andantino.

Nr. 170. Fyenssk Bondevise.

1. Aa dær de vār ve Mie - nāet, Aa Hā - ni be - gy'n - te aa gāe - le, Saa raau - te Kun'n aa Māi siā: „Naa

ska du aap aa māe - le!“ Gu noe dæiā fat - ti - e Bu - næ, Nær Kviā - jer - ne di ær u - næ.

2. Aa dær ha hae mālet
En Skjeppe eller to,
Saa sæj^{te} hun hannem et Bu' paanyj:
„Naa ska du te Dammi aa toe.“
Gu noe dæiā fattie Bunæ,
Nær Kviⁿjerne di ær unæ.

3. Aa dær ha hae toet
Aa spre^t di Gårn omkri^g,
Saa sæj^{te} hun hannem et Bu' paanyj:
„Naa ska du rie te Thi^gs.

4. Aa föst saa ska du mälke;
Aa si'n ska du rie te Thi^gs;
La me si' du sky^{ner} dæi snärlien he^m
Aa genner mæi Hönsene éⁿ.“

5. Aa dær ha hae mälket
Aa strippet¹⁾ di Géer og Fu^{er},
Saa kaam ha te den rye Ko,
Hun spilte de hverrene Tu^{er}.
Gu noe dæiā fattie Bunæ,
Nær Kviⁿjerne di ær unæ.

6. Aa Māi gi'k i Gu^{er}æ,
Ha ræijle²⁾ som et Ny'³⁾:
„Naa har jæ spilt al min Maarrenmælk,
Jæ sku ha te Vælli' aa Gry'!“

7. Aa Māi gi'k i Gu^{er}æ,
Ha ri^{gle}le mæ i Ri^g:
„Min hjarte lille sye Kun!
Jæ vil fölle dæi u' aa éⁿ.“

8. „Aa hvi vil du mæi fölle?
Da ve^e, jæ ær ikke bléⁿ!
Har du spilt al min Maarrenmælk,
Saa ska du fo Skam paa dit Skéⁿ.“
Gu noe dæiā fattie Bunæ,
Nær Kviⁿjerne di ær unæ.

9. Aa Kunen spra^g u a Sæ^{ngen}
Aa nappæ sin Tappesta^g 4),
Saa slo hun dæiā arme Bune,
Saa hans Lemmer blev ömme aa tra^g 5).

10. Aa Māi gi'k i Gu^{er}æ,
Ha vār boe sulten aa su^{er}æ 6):
„Christ gi', jæ lo' po vor Kjerkegu^{er}
Alt ho^s di skabbede Fu^{er}!“

¹⁾ strippet ɔ: malket (fordi Faarene malkes i en Strippe). ²⁾ ræijle ɔ: vrælede. ³⁾ Ny' ɔ: Nød, Kvæg. ⁴⁾ Tappestang ɔ: den Stang, som ved Ølbrygning sættes i Rostekarrets Tappehul. ⁵⁾ trang' ɔ: stive. ⁶⁾ sueræ ɔ: saaret [bedrøvet].

Allegretto.

Nr. 171. Den stakkels Ægteemand.*)

(Fra Slagelse-Egnen.)

1. Og der det blev Mor - gen, Og Ha - nen hav - de gal't, Saa tog jeg min Strip - pe, Gik hen at ma - le Malt.
 2. Og der jeg hav - de ma - let En Skjep - pe el - ler to, Saa tog jeg mi - ne Klæ - der, Gik ud til Bæk at toe.

3. Og der jeg havde toet dem,
 Jeg hængte dem i Gaard;
 Saa tog jeg min Strippe,
 Gik ud at malke Faar.

4. Og der jeg havde malket dem,
 Kjerte jeg de Faar i Ring;
 Og op saa sprang et Gimmer
 Og vælt' den Melk omkring.

5. Og ud saa kom den Gamle,
 Hun snubled' over et Straa:¹⁾
 „Gid du faae Skam, din gamle Hund!
 Du har ei feiet i Gaard.“

6. Og op saa sprang den Gamle,
 Hun nap mig i mit Skjæg:
 „Og har du fundet Hønsene?
 Hvormange har der Æg?“

7. „Og Æg saa har den gule,
 Og Æg saa har den graa;
 Den ene sidder i Veddekast²⁾,
 Den kanst du ikke naae.“

8. „Men Hønsene var otte,
 Og Ægg'ne er kun syv;
 Det ene har du stjaalet,
 Alt som en skammelig Tyv!“

Nr. 172.**)

(Fra Varde-Egnen.)

Allegretto.

.... Gu, naad' me fat - te Buun.

*) Sidestykke til den foregaaende Vise. — ¹⁾ Maaskee skulde læses Skaar istedetfor Straa. ²⁾ Veddekast (Vedkast) 3: Veddyng, Brændestabel.
 **) Af denne Vise har jeg kun Omkvædet.

Nr. 173 a. „O, vi arme Bønder.“

Moderato.

1. { O, vi ar - me Bøn - der, Vo - res Stand er sor - rig - fuld, } Ei Du - ka - ter kjen - de vi; Har af Skil - lin -
 { Vi har tom - me Tøn - der, Lidt af Sølv, langt min - dre Guld. }

ger vi ti, Da vi stud - ser Som Skrub - tud - ser, Skjæg - get pud - ser, Og for Gjer - rig - hed er fri.

2. Ringe er vor Spise,
 Suppe, Steg vi aldrig saae;
 Meelgrød maae vi spise,
 Takke Gud, vi den kan faae. *)
 Havrevælling er vor Mad,

Naar vi sidde udi Rad;
 Havrekage
 Maae vi bage
 Alle Dage
 Og end dertil være glad.

*) 3die og 4de Linie ogsaa saaledes: Mindre stegte Grise, Aldrig Høns med Roer paa.

Nr. 173 b. „O, vi arme Bønder.“

Con moto.

1. { O, vi ar - me Bøn - der, Vo - res Stand er sor - rig - fuld, } Ei Du - ka - ter kjen - de vi; Har af Skil - lin -
 { Vi har tom - me Tøn - der, Lidt af Sølv, langt min - dre Guld. }

ger vi ti, Da vi stud - ser Som Skrub - tud - ser, Skjæg - get pud - ser, Og for Gjer - rig - hed er fri.

3. Paa et Vadmelsdække
 Understrøet med Hø og Straa,
 Maae vi Kroppen strække;
 Dynen kan vi ei formaae.
 Ligge saa i stille Ly,

Indtil vi see Dagen grye,
 Og vi høre
 Med vort Øre
 Hanen gjøre
 Morgen med sit Kykliky.

Nr. 174. Jydske Vise.

(Fra Herning-Egnen.)

Allegretto.

1. Wi gjør dau - le Hou te Vigh¹⁾, Der - for bli - wer wi aal - ler righ; Lund o Birk o

Ho - ling By, Di ro - wer²⁾ aas - se hywt i Sky.

2.
Wi ska grenl³⁾ o wi ska grau,
Rundn omkring i den stuere Hau;
Wi ska gyer diæ⁴⁾ Borregaard rien,
Pill æ Greis fra hver en Stien.

3.
Wi ska brögh o wi ska baagh,
Sjeld saa edder di aald æ Kaagh⁵⁾;
Wi ska bygh⁶⁾, o wi ska brend,
Wi ska tue o öes diæ Tynd'.

4.
Wi ska kyer te Stads me diæ Rou⁷⁾,
Sjeld saa haad wi de behow;
Wi ska kyer diæ Byk a Land,
Sjeld drikker wi de baare Wand.

5.
Wi haad en Foued, o han hiedt Gram,
Han slou æ Bynder, te di fek Skam;
Han pint o plaued dem for Pæng, —
Stræng Herrer di regierer ett læng.

6.
Saa fek wi en Foued, der hiedt Munk,
Han ga aaller æ Bynder en Bonk⁸⁾,
Han var gue, o aaller stræng,
Derfor ku han ett vær der saa læng.

¹⁾ Hou te Vigh o: Hoveri til Vigh (Herningsholm). ²⁾ rower o: raaber (klager). ³⁾ greul o: arbeide med Greb (Spade, Hakke, o. s. v). ⁴⁾ diæ o: deres. ⁵⁾ Kaagh o: Kage. ⁶⁾ bygh o: bygge Tøi, lægge det i Lud. ⁷⁾ Rou o: Rug. ⁸⁾ Bonk o: Bank, Slag.

Andantino.

Nr. 175. Den Fangnes Klagesang.

(Jydsk Vise.)

1. Mig ly - ster at sjun - ge, Endskjøndt jeg fan - gen er, Med Hjer - te, Mund og Tun - ge, Som Krop - pen i sig bær. Den

Dag for - glemmes al - drig, Da vi til Grænd - sen drog, Hen til de nor - ske Lan - de; Det var et her - ligt Tog.

2.
 April den syv'nde,
 Det var en Hellig-Dag;
 Da Krud paa Kugler brændte,
 Og Mange faldt i Slag;
 Der blev saamange Enker
 Og faderløse Børn,
 Saavel udaf de Svenske,
 Som af de danske Mænd.

3.
 Da Slaget var til Ende,
 Og Alting var forbi,
 Da vi, som var i Live,
 Maatte os til Fanger gi'e;
 Da maatte vi marschere
 I Sne og udi Vand
 En fiirogtyve Mile
 Til Staden Christian.

4.
 O Naadens Gud og Fader,
 Som i det Høie boer!
 See til os usle Fanger,
 Som her paa Jorden gaaer!
 See til os usle Fanger,
 Som her i Norge gaae!
 I disse norske Lande
 Her er saa Lidt at faae.

5.
 Ak, havde jeg Vinger
 Alt som den hvide Svan',
 Da skulde jeg mig svinge
 Hjem til mit Fødeland.
 Der er saa godt at være,
 Der er saa godt at boe;
 Og der fandt jeg min Kjærest,
 Hun var mig huld og tro.

Con moto.

Nr. 176. Den jydsk Hververvise.

Underofficeren.

1. { Hei ly - stig! med Pla - seer Jeg Fa - nen svin - ge seer, Og hø - rer Trommens Bombomme-lom, bom bom! } Selv
 { Dens Lyd gi'er frei - digt Mod, Dens Klang gi'er hid - sigt Blod, Hvo, som vil med, kom! Bombomme-lom, bom bom! }

Kon-gen vil I saa - dant Spil Sin Trøi - e vo - ve og see til. Frisk der - for, Gut - ter, nu! Hei ly - stig!

kom i - hu Jer Pligt, naar hø - res Bom-bomme-lom, bom bom!

2.

Bondekarlen.

Fallil! I taar vis feil!
 A sier mæ val i Speil,
 Faer¹⁾ a vil fülle Bymbymmelym, bym bym!
 Min' Kammerater, som
 Aanjer²⁾ Malisen kam
 Ifyvr³⁾, er væk no! Bymbymmelym, bym bym!
 Hva skal a no
 Da mæ Jer goe
 Aa aaltir⁴⁾ överskjældet stoe
 Aa⁵⁾ hvær Krabaat! Aa nei,
 Fallil! a goer min Vei;
 A vil et hör' den Bymbymmelym, bym bym!

3.

Underofficeren.

Ei bi! den røde Rok⁶⁾
 Kan ikke æres nok,
 Som Kongen gie'r os. Bombommelom, bom bom!
 Og naar det friske Mod
 I samme bliver snoet,
 Da æres dobbelt Bombommelom, bom bom!
 Dit blanke Sværd
 I alle Færd
 Skal være om dig gjordet nær;
 Din Flint du holde skal
 Oppudset over al,
 Om du vil følge Bombommelom, bom bom!

4.

Bondekarlen.

Hei, lystig över aalt!
 A er aa blyv' no skal
 En frisk Soldat. Hei! Bymbymmelym, bym bym!
 No Buhnen ett som faer
 Kan vise mæ po Daer;
 No tjen'r a Kongen! Bymbymmelym, bym bym!
 Min Konge bold
 A tjen'r fo Sold.
 Hei lystig! No, saa drik en Maal!⁷⁾
 Vo naale Konges Skoel!
 Vo naale Konges Skoel!
 No tjen'r a Kongen! Bymbymmelym, bym bym!

¹⁾ faer o: før. ²⁾ aanjer o: under. ³⁾ ifyvr o: ifjor. ⁴⁾ aaltir o: altid. ⁵⁾ aa o: aa, og, af. ⁶⁾ Man mærker, det er en tydsk Underofficeer. ⁷⁾ Bonden begynder ogsaa at blive tydsk.

Nr. 177. Mit Krigstog.

Allegro moderato.

(Sjællandsk.)

1. Min Fa-'er var en Bon-demand Fra Sto-re Blouster - ø - de, Han rei-ste sig saa vidt i Land, Snart in - de og snart u - de. Han
 sa'e: du er en rask Krabat I Kroppen og Ge - bær - den; Saa tag nu din Tor - ni - ster fat, Og see dig om i Ver - den!

2.

Jeg kom til Kjøbenhavn; hvad skeer?
 En Herre paa mig skraaler;
 Det var en Underofficeer.
 Han mine Lægge maaler;
 Han fører mig til Exercis,
 Og dygtig Prygl der vanker;
 Thi Tapperhed og Krigsmalis
 I Godtfolk der man banker.

3.

Jeg bragtes til Armeen bort —
 Commando maa man lyde, —
 Men Fjenden gjord' Processen kort,
 Begyndte strax at skyde.
 Jeg raabte, da jeg Fjenden saae:
 Lad være med de Fagter!
 Men inden jeg mig ret forsaae,
 Fik jeg et Grundskud agter.

4.

Jeg bragtes til et Lazareth,
 Og der man mig mon syne:
 Min Seng den var et gammelt Bræt,
 Og muggen Halm min Dyne.
 Af Maanedsgagen blev betalt
 Min Feltskjær og min Docter;
 Men jeg var halt og jeg blev halt,
 Trods Piller og Decocter.

5.

Da jeg blev rask, jeg var ei seen
 At skynde mig paa Gaden;
 Med Krykken og det ene Been
 Jeg hinked' ud af Staden.
 Jeg tænkte underveis som saa:
 Jeg til mit Hjem vil tøfle,
 Og Fanden meer i Krigen gaee
 At lade sig karnøfle.

Nr. 178. „O, Nelson med dit Øie.“

Andantino.

(1801.)

O, Nel-son med dit Øi - e Og med din e - ne Arm, Hvor skal du hen, du Krøb-ling? Du gjør saa svær Al-larm. En

Krigshelt var du fød, Men nu du skal for-nem-me, Men nu du skal for-nem-me, At Dansken har ædt Grød.

Nr. 179. Hurlumheien ved Kjøge.

Allegretto.

(1807.)

1. { Manfor-tæl-ler i saa man-gen en Krøn-ni-ke-bog Alt fra de al-ler-æld-ste Ti-der; } Saa veed du ik-ke dog, hvad
 { Men Fan-den far' i mei, om du var nok saa klog Som Ty-cho Bra-he selv, som man si-'er, }

jeg for-tæl-ler nu, — Jeg kommer det, min Sjæl, saa grangi - ve - lig i - hu —; Det var det sto - re Slag, som stod ved Køi - e By, Hvor-af der si - den

gik saa for-fær-de-light et Ry. Aa hvad jeg si-'er her, der-for kan jeg væ - re go', Jeg seer det saa grangiv'-lig, som jeg seer Jer beg-ge To.

2. Aa det var i Aaret Attenhundrede aa Syv,
 — Aa jeg vil vær' en Skjælm, om jeg lyver —
 Da Engelskmanden kom, den forbandede Tyv,
 — Det gyser i min Krop, saa det kryver —
 Helst naar jeg tænker paa den store Hurlumhei,
 Da Landeværnet løb ad Køie Landevei.
 Ja veed du hvad, Peer Nielen, ja du kan være glad,
 For du kund' sidde hjemme ved dit store Sulefad,
 Mens vi Andre maatte løbe med vor Madpose paa.
 Ja Gudskelov, jeg slap med min ene store Taa.

3. Den Første, som jeg mødte, var en engelsk Husar,
 Aa han skjød mine Træsko istykker;
 Men det, som jeg Eder fortællat nu har,
 Var en af mine mindste Ulykker.
 Det Første, som jeg sa'e, det var: „Guds Fred!
 Min kjære Herr Engelskmand, aa gjør mig ei Fortred!
 Jeg tjener hos Mads Hansen i Kroen Svinevad,
 Han gav mig denne Flaske og denne bitte Mad;
 Men aldrig har jeg tjent til Lands eller Vands,
 Og derfor er jeg færdig at gaee fra Sind og Sands!“

4. Men da han tog min Flaske fat, jeg blev saagon saa glad,
 Han drak saa meiet, som han kunde taale;
 Men saa satt' han et Fjæs op, som han vild' spli mei ad,
 Og jeg stod Drolen spli mei som paa Naale.
 Men saa sa'e han et Ord, og jeg beholdt mit Liv;
 Men sandt at sige, var jeg dog fælt udi Bekniv:
 „Saa gees du zum Deufel, forfluchter Bauer-Nar!“
 „Jeg takker ham mangfoldig, min kjære Herr Husar!“
 Og saa tog jeg igjen min Madpose paa,
 Aa saa løb jeg afsted paa min ene store Taa.

Moderato.

Nr. 180.

Sol - da - ten dra - ger fra Kri - gen hjem. Hur - ra! Sol - dat, Sol - dat! Hvor - fra kom - mer du? Di - ne

Klæ - der er rev - ne saa hæ - ligt i - tu. Hur - ra!

Allegretto.

Nr. 181. Jeppe og Trine.

(Fra Fyen.)

1. — Hvor er du nu kom - men fra? Hjer - te, lil - le Jep - pe! Og hvor er du nu kom - men fra? Hjer - te, lil - le Jep - pe! „Jeg

kommen er fra Marked hjem, Tri - ne, lil - le Tri - ne! Jeg kommen er fra Marked hjem, Hør du det, min Pi - ge!“

2.

Hvad har du bragt hjem med dig?
 Hjerte, lille Jeppe!
 Og hvad har du bragt hjem med dig?
 Hjerte, lille Jeppe!
 „Hvide Sko at dandse paa,
 Trine, lille Trine!
 Hvide Sko at dandse paa,
 Hør du det, min Pige!“

3.

Hvem skal ha'e de hvide Sko?
 Hjerte, lille Jeppe!
 Og hvem skal ha'e de hvide Sko?
 Hjerte, lille Jeppe!
 „Dem skal du tjene paa min Tro,
 Trine, lille Trine!
 Dem skal du tjene paa min Tro,
 Hør du det, min Pige!“

4.

Men jeg kan hverken spind' eller sye,
 Hjerte, lille Jeppe!
 Men jeg kan hverken spind' eller sye,
 Hjerte, lille Jeppe!
 „Saa kan du rend' og sladdr' i By,
 Trine, lille Trine!
 Saa kan du rend' og sladdr' i By,
 Hør du det, min Pige!“

Allegretto.

Nr. 182. Den liden Smaatøs.

(Fra Slagelse-Eggen.)

1. { Jeg var mig kun en li - den Smaa-tøs, Jeg skul - de ud at tje - ne, } Jeg vil ik - ke ly - de Hus-bon-den ad,
 { Mad-mo'e-ren gav mig Fæ - ste - peng' i Haand, Hus-bon - den skuld' mig løn - ne. }

Jeg vil gjø - re Alt, hvad Mad-mo'e-ren bad. Hus - bon - den skal mig løn - ne, Mad-mo'e-ren vil jeg tje - ne.

2.

Husbonden gav mig Greben i Haand,
 Jeg skulde Stalden mu'e;
 Madmo'eren gav mig Kosten i Haand,
 Jeg skulde feie Stue.
 Jeg vil ikke lyde Husbonden ad,
 Jeg vil gjøre Alt, hvad Madmo'eren bad.
 Husbonden skal mig lønne,
 Madmo'eren vil jeg tjene.

3.

Husbonden gav mig Svøben i Haand,
 Jeg skulde Ploven kjøre;
 Madmo'eren gav mig Sløven i Haand,
 Jeg skulde Gryden røre.
 Jeg vil ikke lyde Husbonden ad,
 Jeg vil gjøre Alt, hvad Madmo'eren bad.
 Husbonden skal mig lønne,
 Madmo'eren vil jeg tjene.

4.

Vor Mo'er skuld' gjøre Hvergarn i Aar,
 Fa'er havde ingen Trøie:
 Fem Mark for Hør og fire Mark for Blaar,
 Mo'er maatte la'e sig nøie.
 Fa'er fik en Trøie, Mo'er fik et Skjørt,
 Fa'er fik en Trøie, Mo'er fik et Skjørt,
 Pigen fik en Dollemøse¹⁾,
 Pigen fik en Dollemøse.

¹⁾ Dollemøse (det franske dormeuse) o: en Natkappe.

Allegretto.**Nr. 183 a. Peer Svinedreng.*)**

(Fra Sorø-Eggen.)

Solo.

1. Peer Svi - ne - dreng han laa paa Bjer - get og sang: Nor - ri - no no no! „Mon jeg ik - ke Kon - gens

Tutti.

Dat - ter kun - de faae?“ Saa - si - saa saa saa. Naa, I Jom - fruer, I stil - le Jer.

Allegretto.**Nr. 183 b. Peer Svinedreng.**

(Mel. fra Ribe-Eggen.)

Solo.

1. Peer Svi - ne - dreng han laa paa Bjer - get og sang: No - ne - ni - no ne no - ne - ni - no! „Mon

jeg ik - ke Kon - gens Dat - ter kun - de faae?“ De - ri - li de - ri - li de - ra - la - la.

*) slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 117.

Allegretto.

Nr. 183 c. Peer Svinedreng.

(Mel. fra Varde-Eggen.)

1. Peer Svi - ne-dreng han laa paa Bjer - get og sang: O non - ni, o non - ni, o non - ni non - ni -

no! „Mon jeg ik - ke Kon - gens Dat - ter kun - de faae?“ O dal - li, o dal - li, o dal - li - la - li - la.

2.

Den Lindorm svared, i Græsset som han laa:
„Du veed ei, Peer Svinedreng, hvad Held du kan faae.“

3.

Om Aftenen silde det mørkned i Vraa;
Liden Kirsten agted til Peer Svinedreng at gaae.*)

4.

Hun banked paa Døren med Fingre hvide, smaa:
„Herr Peder, stat op og tag Laasene fra!“

5.

„Slet Ingen saa haver jeg Stævne sat,
Og Ingen lukker jeg i mit Bure om Nat.“

6.

Liden Kirsten havde Fingre hvide og smaa:
Og selv tog hun de Laase fra.

7.

Liden Kirsten satte sig paa Sengestok,
Hun legte saa favrt i hans gule Lok.

8.

„Og hør du, liden Kirsten, hvad jeg siger dig:
I Morgen jeg klager til Kongen over dig.“

9.

Om Morgenens tidlig, da det blev Dag,
Peer Svinedreng gik for Kongen at klag’.

10.

„Om Dagen vogter jeg min Herres Sviin med Tro,
Om Natten jeg ei sove for din Datter kan i Ro.“

11.

„Ja, vel var det sandt, jeg til hannem gik,
Men ingen god Villie jeg af hannem fik.“

12.

„Jeg havde agtet dig¹⁾ en Ridder saa bold,
Men nu skal du Peer Svinedreng behold’.“

13.

Foruden var han klædt i Vadmél saa graa,
Forinden var han klædt i Silke og Maar.

*) Peer Svinedreng havde nemlig kastet Runer for liden Kirsten (s. Nr. 25). — ¹⁾ agtet dig o: bestemt dig for.

Nr. 184 a. De tre Skalker.*)

Allegro moderato.

mf 1. Der sto - de tre Skal - ke og tænk - te et Raad, — *p* Tung - lu - ti, tung - lu - ti, *mf* lu - stu - di - lei — De

f vil - de til Møl - le - rens Dat - ter gaae. *p* Stol - ten A - de - luds, Baadsmands Huus, Krus - mu - si - dus,

mf Tung - lu - ti, tung - lu - ti, *f* lu - stu - di - lei, Kre - sto - ma - ni For Snur - re - vur - re - vip, For Ce - re - mo - nie.

2.

De To tog den Tredie og stopped' i en Sæk,
Saa bare de ham over Møllerens Bæk.

3.

„Og hør du Møller, saa fager og fin,
Du male Hveden og Rugen min!“

*) slg. m. „Norske Folke-S. og Mel.“, Nr. 108.

Nr. 184b. De tre Skalker.

(Melodie fra Sorø-Egnen.)

Andantino.

1. Der sto - de tre Skal - ke og tænk - te et Raad, For ra - sker - i - ru, for tril - ler - i - tu, for tril - ler - i

lig - ger - i tra - ra - ra — De vil - de til Møl - le - rens Dat - ter gaae. Tru - ru! Rum - bum bei - en, Skam faae Gjø - gen,

Tir - li løi - en, tir - li lig - gum fi - rum!

4.

„Sæt Sækken der i Kammeret hen,
Der kommer slet ingen Rotter til den.“

5.

Og da det blev mørkt i hver en Vraa,
Saa kom han frem, som i Sækken laa.

Nr. 184c. De tre Skalker.

(Fra Kjerteminde.)

Andantino.

1. Der sto - de tre Skal - ke og tænk - te et Raad — Fal - la - de ral - de ral - de ral - la — De vil - de til Møl - le - rens

Dat - ter gaae. Fal - de - ral - la - la, fal - de - ral - la - la, fal - de - ral - de ral - de ral - de ral - de ral - la - la!

2. De To tog den Tredie og stopped' i en Sæk,
Saa bare de ham over Møllerens Bæk.
3. „Og hør du Møller, saa fager og fin,
Du male Hveden og Rugen min!“

4. „Sæt Sækken der i Kammeret hen,
Der kommer slet ingen Rotter til den.“
5. Og da det blev mørkt i hver en Vraa,
Saa kom han frem, som i Sækken laa.

Con moto.

Nr. 185.

Strophe.

Min Fa - der vil mig gif - te i Aar, Og in - gen Hu - e har jeg paa; Min Fa - der kjer til Kjø - ge By, Han

Antistrophe.

kjø - ber mig en Hu - e af ny Med Dir - le Vir - le Vif - te - ri. Og fik du ik - ke

Hu - en af ny? Jo, jo, gjor - de jeg saa, Hm, hm, gjor - de jeg saa. Tral - la!

Moderato.**Nr. 186. Mand og Kone.***(Fra Slagelse-Egnen.)*

Og vi sku til Gil - des gaae, min lil - le Mand! „Aa, jæ gi - der in - te“, sa - e han. Saa

vil jeg bæ - re dig, min lil - le Mand! „Aa, det var godt, du saa - e der“, sa - e han.

Nr. 187. Ole Morske.

(Færøisk Vise.)

Allegro.

1. Nu vil - le vi be - gyn - de en Vi - se paa - ny! Hvor - om? hvor - om? Alt om O - le Mor - ske og hans
2. O - le Mor - ske han skul - de til Mar - ked a - ge, Hvad der? hvad der? At kjø - be sin gam - le graa

Ven - ne - viv, og hans Ven - ne - viv, og hans Ven - ne - viv. Paa Sal - ten¹⁾ i Nor - ge faaer Dask O - le Mor - ske.
Mær en Ma - ge, graa Mær en Ma - ge, graa Mær en Ma - ge. Paa Sal - ten i Nor - ge faaer Dask O - le Mor - ske.

O - le Mor - ske lig - ger krum - pen²⁾ paa Lof - te; San - de - lig, han skal her - ned, om der staaer no - get Raad der - til.
O - le Mor - ske lig - ger krum - pen paa Lof - te; San - de - lig, han skal her - ned, om der staaer no - get Raad der - til.

3.
Ole Morske var kommen i saa godt et Lag
At spille Kort;
Atten Daler tabte han | i det første Slag. |
Paa Salten i Norge o. s. v.

4.
Ole Morskes Kone fik Nys derom; —
Hvad hun? hvad hun?
Hun efter stakkels Ole | til Marked kom. |

5.
„Og sidder du her, du forfyldte Hund?
Hvad du? hvad du?
Du skal faae Skam | paa dit Kallun.“ |
Paa Salten i Norge o. s. v.

6.
Ole Morskes Kone, den arrige Gast, —
Hvad hun? hvad hun?
Hun slog stakkels Ole, | han fik Skam og Last. |

7.
Ole Morske han taler nu til sin Søn:
(Hvad hedte han?
Ole ligesaa). | „Kom og hør min Bøn!“ |
Paa Salten i Norge o. s. v.

8.
„Og du skal gaae mig til Byfogden hen.“
Hvad der? hvad der?
„Bede hannem komme til mig | om han er min Ven.“ |

¹⁾ Salten, et Fogderi i Nordlandene. — Maaskee Tilnavnet Morske er en Fordreielse af Moskø, og tyder hen paa denne, ikke langt fra Salten's Fogderi liggende Ø, som Oles Hjemstavn. ²⁾ krumpen o: knuget, krumbøiet.

9.
Ole Morskes Kone, den arrige Ged, —
Hvad hun? hvad hun?
Hun Byfogdens Folk |: baade sparked' og bed.:

10.
Ole Morske han tager nu til sin Hat.
Hvad han? hvad han?
Ole Morske han bed |: dem Alle Godnat!:

11.
Der de komme hjem, da var bered —
Hvad der? hvad der?
En Fjerdingsstønde-Kjedel |: med Meelgrød hed.:

12.
Saa maatte stakkels Ole med sin stumpede Næse —
Hvad han? hvad han?
Taalmodelig sidde |: og paa Grøden blæse.:

13.
Hvo denne Vise har gjort i Løn, —
Hvad han? hvad han?
Han maa vist være |: Ole Morskes Søn.:

14.
Hvo denne Vise ei høre vil, —
Hvad han? hvad han?
Han maa vist høre |: Ole Morske til.:

Allegretto.

Nr. 188. Kjællingen og Hovmanden.

(Fra Roeskilde-Egnen.)

1. Kjæll'ngen kog - te Mælk og hun kog - te Grød, Drul - de rul - de rul - de ra - da! Det slog hun ud - i
2. Kjæl - lin - gen hen ad Vei - en gik, Drul - de rul - de rul - de ra - da! Der mød - te hun en

Bøt - ten sin. Rul - de rul - de ra - da.
Hov - mand fin. Rul - de rul - de ra - da.

3.
„Hvad haver du i Bøtten din?“
„Jeg haver Mælk, og jeg haver Grød.“

4.
Bøtten han tog fra Kjællingen fin,
Den slog han imod Murens Stiin.

5.
Kjællingen tog op sin lille Kniv,
Den stak hun udi Hovmandens Liv.

6.
Kjællingen hen ad Veien gik,
Saa gik hun sig til Præsten hen.

7.
„Hør du, Præst, baade faver og fin!
Jeg haver slaaet en Hovmand ihjel.“

8.
„Haver du slaaet en Hovmand ihjel,
Saa kan du gaee til Helvede hen.“

9.
Kjællingen tog Præsten i hans hvide Skjæg,
Saa trak hun ham fra Stol og til Væg.

10.
Kjællingen hen ad Veien gik,
Saa gik hun sig til Helvede hen.

11.
Kjællingen ind ad Døren saae:
Alle de smaa Djævla smutted i en Krog.

Nr. 189.

(Fra Sjælland.)

Allegretto.

1. Og Man-den han ta - ger sin Ko - ne i Favn, Saa tem - me - lig hen, Saa maa - de - lig hen: „Vil du
 2. Og Man-den han ta - ger sin Ko - ne i Favn, Saa tem - me - lig hen, Saa maa - de - lig hen: „Vil du

gi - ve mig No - get af det go - de Øl, Paa Tøn - den lig - ger, paa Tøn - den er?“ „„Nei,
 gi - ve mig No - get af det skid - ne Vand, I Pø - len lig - ger, i Pø - len er?“ „„Ja,

hjer - te Mand lil - le! Slet In - tet du faaer, Ret al - drig en Taar; Det skal vo - re Gjæ - ster ha', som
 hjer - te Mand lil - le! Nu skal du faae Hver e - vi - ge Taar; Jeg skal bæ - re det til dig med

kom her i - gaar, Hver e - vi - ge Taar!“
 Span - de og Saaer; Ja nu skal du faae!“

Allegretto.

Nr. 190.

(Randers.)

1. { Al - le Mænd skul - de ud at ri - de, Og min Mand vil - de væ - re med; } Jeg tog Skin - det af en Pa - pe -
 { Al - le Mænd hav - de smuk - ke Trøi - er, Men min Mand hav - de ik - ke det. }

gøi - e, Sye - de der - af min Mand en Trøi - e. Hist, hist ri - der min Mand; Smuk Trøi - e har han.

2.

Alle Mænd skulde ud at ride,
 Og min Mand vilde være med;
 Alle Mænd havde smukke Buxer,
 Men min Mand havde ikke det.
 Jeg tog Skindet af en Oxe,
 Syede deraf et Par Buxer.
 Hist, hist rider min Mand,
 Smukke Buxer har han.

3.

Alle Mænd skulde ud at ride,
 Og min Mand vilde være med;
 Alle Mænd havde smukke Veste,
 Men min Mand havde ikke det.
 Jeg tog Skindet af en Hest,
 Syede deraf min Mand en Vest.
 Hist, hist rider min Mand,
 Smuk Vest har han.

4.

Alle Mænd skulde ud at ride,
 Og min Mand vilde være med;
 Alle Mænd havde smukke Hatte,
 Men min Mand havde ikke det.
 Jeg tog Skindet af en Kat,
 Syede deraf min Mand en Hat.
 Hist, hist rider min Mand,
 Smuk Hat har han.

5.

Alle Mænd skulde ud at ride,
 Og min Mand vilde være med;
 Alle Mænd havde smukke Halsklud',
 Men min Mand havde ikke det.
 Jeg tog da min bedste Karklud,
 Syede deraf min Mand en Halsklud.
 Hist, hist rider min Mand,
 Smuk Halsklud har han.

Nr. 191. Bonden og Kragen.*)

(Mel. fra Enderslev ved Kjøge.)

Con moto.

1. Da Bon-den han vil - de ad Sko - ven gaee — Tral - lal - le - ra fal - de - ra fal - de - ri - ra — Han

der en. Kra - ge hop - pen - de saae. Tral - lal - le - ra fal - de - ra tral - le - ra.**)

2.
Den Bonde han gik og gjorde Omsvøb,
Og Kragen stedse efter ham løb.

3.
Da tænkte den bange Bonde ved sig:
Den Krage en Hex er visselig.

4.
Og Bonden han vendte til Byen igjen:
Jeg troer den Krage vil bide En.

5.
Men Konen hun svarte ham paastand:
Naar hørte du Krager bide en Mand.

6.
Med Bøsse han gik nu til Skoven hen,
Der saae han Kragen hoppe igjen.

7.
Og Bonden satte Bøssen for sit Knæ,
Saa skjød han Kragen ned af det Træ.

8.
Det rygtedes vidt og bredt om Land,
At Bonden var en saa drabelig Mand.

9.
Og strax kom der Bud fra Bispens Gaard:
Hvor blev den Krage, du skjød i Gaar?

10.
Af Hovedet gjorde jeg Kirke-Knap,
Af Næbet saa gjorde jeg Tønde-Tap.

11.
Med Fjædrene takked jeg alt mit Huus,
Af Tællen jeg støbte mig tolv Pund Ljus.

12.
Af Skindet jeg syede mig tyve Par Sko,
Foruden to Tøfler, jeg skjænkte min Mo'er.

13.
Af Kjødet jeg salted mig Tønder og Kar,
Foruden en Steg, jeg forærte min Fa'er.

14.
Af Skroget jeg bygte min Husbond et Skib,
Saa stolt som i Kongens Flaade det gik.

15.
Af Tarmene snoede jeg Takkel og Reb;
Af Fødderne gjorde jeg Møge-Greb.

16.
Af Stjerten jeg gjorde de Hatte-Gevær,
Som Fruer nu bære i Solskins-Veir.

17.
Ved denne Krage blev Bonden rig,
Og længe med Kone han gottede sig.

18.
Nu skal den Krage ei bide meer.
Der meget Underligt i Verden skeer.

19.
Om Nogen vil sige, at det er Tant,
Saa sværger jeg paa, at det er sandt.

*) slg. m. „Norske Folke-S. og Mel.“, Nr. 109 og „Svenske“, Nr. 115. **) Om man vil, kunne Omkvædene udelades og to Vers trækkes sammen; men eet af de sidste 3 Vers, ligegyldigt hvilket, maa da overspringes.

Nr. 192. Harevisen.

(Fra Jylland.)

Allegretto.

mf

1. Og Bon - den han gan - ger alt bag sin Plov, Da saae han en Ha - re, som sad og sov, sad og sov.
2. Og Bon - den smed Ha - ren paa sin Nakk', Og hjem til sin Hu - stru saa mon han lakk', mon han lakk'.

3. „Og hjerte Morlille, tag vel mod mig, (bis)
Og sikkenen¹⁾ Hare a har til dig!“ (bis)

4. „Og hjerte Farlille, vær du mig tro,
Sælg Haren, og giv mig saa et Par Sko.“

5. Og Bonden smed Haren paa sin Nakk',
Og til æ Kjøbstæd saa mon han lakk'.

6. Og der han kom paa Kjøbstædgaaede,
Han mødte en Tydsker saa vel tilmode.

7. „Og hør du Bondemand fav'r og fiin,
Og hvordan sælger du Haren din?“

8. „Ja, tre Rigsmarker og Brændeviin!
Og saadan sælger a Haren min.“

9. „Nei femten Schilling dem vil jeg gie.“
„Og hvi est du da saadan karrig Knark?
Og femten Skilling er ingen Mark.“

10. Og Tydsken bredte ud sin Kappe blaa,
Og talte de Penge, baad' stor' og smaa.

11. Og Tydsken smed Haren paa sin Nakk',
Men af den paa alle Fire stak.

12. Og Haren den løb over Bjerg og Dal,
Og Tydsken bagefter som han var gal.

13. Og Haren løb over Eng og Moser,
Og Tydsken bagefter paa bare Hoser.

14. Og Haren den løb ad Helved ind,
Og Tydsken bagefter med Krop og Skind.

¹⁾ sikkenen o: see, hvilken en.

Nr. 193. Jydsk Bondevise.

Con moto.

1. — A sku just te Mærken¹⁾ drav, Jæn, tov, fir — A kom der ett, for de var Lövrдав. Seis aa syv, ott' aa ni aa tyv.

2. A kjøvt en Hellemis²⁾ for en Skjælling,
— Jæn, tov, fir —
En Bjessel for en Havrekjan³⁾.
Seis aa syv, ott' aa ni aa tyv'.

3. A sku just mæ fæst en Bruj,
A kjøvt hin for en Helmeshuj.
4. Æ Haal⁴⁾ den ga hin te en Krans,
Æ Örer te en Par Lejerhansk⁵⁾.

5. Den Gaang mi Bruj kom te Kjærkedig⁶⁾,
— Jæn tov, fir —
De Mjænniger⁷⁾ di banned, di had aller sjæt hin Lig'.
Seis aa syv, ott' aa ni aa tyv'.

¹⁾ Mærken o: Marked. ²⁾ Hellemis o: en gammel Hest, et Ög. ³⁾ Havrekjan o: Havrekjærv; betyder ogsaa 2 eller 3 sammenbundne Neg. ⁴⁾ æ Haal o: Halen.
⁵⁾ Lejerhansk o: Læderhandsker. ⁶⁾ Kjærkedig o: Diget omkring Kirkegaarden. ⁷⁾ De Mjænniger o: Kirkefolkene.

Allegretto.

Nr. 194. Ølkonen i Skanderborg.

(Fra Varde-Egnen.)

1. Og jeg drog op ad Skan-del-borg Gaard, Min Kjør-tel var fo-ret med Skind aa; Den
Øl-le-kuen hun stan-der i hin-des Dør, Hun bød mig saa ven-ne-lig ind aa.

Tir-re-lir-re ind aa, Haa, haa, haa, haa, ind aa, Ha, ha, ha, hm, hm, hm — Hun bød mig ind aa.

2.
Og jeg drog op ad Skandelborg Gaard
Med femten avildgraae Heste;
Den Øllekuen hun legte saa længe med mig ¹⁾,
Jeg havde kun een af de værste. ²⁾
Ha, ha, ha, ha — værste,
Hm, hm, hm, hm — værste —
Ha, ha, ha, hm, hm, hm —
Een af de værste.

3.
Og jeg drog op ad Skandelborg Gaard
Med femten røde Guldringe,
Den Øllekuen hun legte saa længe med mig,
Jeg havde kun Sko, fuld' af Pinde.
Ha, ha, ha, ha — Pinde,
Hm, hm, hm, hm — Pinde,
Ha, ha, ha, hm, hm, hm —
Sko, fuld' af Pinde!

¹⁾ legte med mig 3: bedaarede mig. ²⁾ Jeg beholdt kun een af de sletteste tilbage.

Allegretto.

Nr. 195. Lille Jon.

(Fra Varde-Egnen.)

1. Hei, lil-le Jon! du skal op te di Dou-er! ¹⁾ „Nei, lil-le Mu-er! læ mæ ligg', men a sou-er.“
2. Hei, lil-le Jon! for no bræ-ger æ Lam. — „Nei, lil-le Muer! de er æ Frø-er i æ Dam.“

p

¹⁾ Douer 3: Davre, Frokost.

Nr. 196. Jydsk Vise.

Allegretto.

(Fra Varde-Eggen.)

1. { A haa spuer, dæ skuld' væ Lieg¹⁾, Aa de sku væ i Au - ten;
A vild' hei - sen gja - en²⁾ mæ, Nær de ku go lidt sau - te. } Blyvr-ed et i vor

ei - en Bøi, Saa blyvr-ed i Dal - do - ver; A vill ha min Kjær - rest mæ, Faa de æ de, æ hou - er.

2.
Saa vill vi en Gjenvei goe
Gjæmmel Laustes³⁾ Tovte;
A vill ha Stomphueser⁴⁾ po
Aa min Søndaskovte.
Maren hon vill aasse mæ
Mæ henn' hövrøe⁵⁾ Ærmer
Aa henn' bette Selkiluh⁶⁾,
Faa den saa nösens⁷⁾ værmer.

3.
A vill daans mæ Met-Mari
Aa mæ Volles⁸⁾ Søster
Aa mæ bette An-Sofi,
Saa möied som a löster.
Saa ska vi ha vos en Polsk tebunds,
Saad-en te hun klemmer,
Saa ska vi ha vos en Kaffepons
I vo' træte Lemmer.

4.
„Laust, mon do da rænt haa glem
Aalt, hva do haa mæ loued?
A va ræle⁹⁾ saa beklemt,
Nei, do ka aaller trou-ed!
Aalti saa daansd' do mæ Mari,
Aaller soe do te mæ,
Gik saa sturrens¹⁰⁾ mæ faabi,
Vild' et kjennes ve mæ.“

5.
Bette Kjæsten, sei de et,
A vild' baare prøv dæ;
De haar aaller vaat min Ait¹¹⁾
Tedd' a vild' bedrøv dæ.
A haa tindt¹²⁾ te Ætteroer
Skuld' vi ha vor Höiti¹³⁾;
A foer Arbed po æ Goer,
Næ Pir Hansen flötter.

6.
„Laust, do ær en faale Jen¹⁴⁾,
Te hva do haar uræted;
De va ræle om ijen, —
Hvo met Hjaet¹⁵⁾ bløv læted!
Om vi foer-ed et saa fied¹⁶⁾,
Hvi skuld' vi bedrøues?
Hvaa dæ blot æ Kjærlighied,
Rigdom et behøues!“

¹⁾ Lieg o: Leg. ²⁾ heisen gjaen o: ellers gjerne. ³⁾ Laust o: Lars. ⁴⁾ Stomphueser o: Sokker. ⁵⁾ hövrøe o: høirøde. ⁶⁾ Selkiluh o: Silkehue (Lue). ⁷⁾ nösens o: deiligt. ⁸⁾ Volle o: Ole. ⁹⁾ ræle o: rigtig. ¹⁰⁾ sturrens o: storagtig. ¹¹⁾ Ait o: Agt. ¹²⁾ tindt o: tænkt. ¹³⁾ Höiti o: Bryllup. ¹⁴⁾ Jen o: En. ¹⁵⁾ Hjaet o: Hjerte. ¹⁶⁾ fied o: fedt.

Allegretto.

Nr. 197. Jydsk Vise.

1. Go Jav - ten, go Jav - ten! Til - sam - men i en Slump! Saa man - ne I er, baa - de Pi - er aa Kaa - le! Hei

Spil - lemand, spil op saa paa de Fi - ol! Aa stræv saa, aa kom saa, A vi ka faae de Hvals.

cresc.

p

2.

: Aa hvad va de, aa hvad va de,
 Du spilt den hier Gaang?:
 A ka itt' hör Musiken for Nævren aa Knævren,
 Aa daans mæ di Pier, de vil a saa gjaen!
 Aa skynn dei, aa stræv saa,
 A vi ka faae de Hvals!

3.

: „O Stafen, o Stafen! ¹⁾
 De Pols ²⁾ de kan a itt'.:
 A vil sidde mei ne aa vil snakk' mæ di Söster,
 I Aan're ka daans jo saa læng', som I lyster;
 Aa skynn dei, aa stræv saa,
 A vi ka faae de Hvals!“

4.

: A trour saagi, a trour saagi,
 A haar en Ævl æno.:
 Aa, föel i mi Lumm aa sie, om en æ der,
 Imens a gaaer hen og sætter mi Træskor.
 Aa skynn dei, aa stræv saa,
 A vi ka faae de Hvals!

5.

: „O Stafen, o Stafen,
 De var saagi en raar;:
 A ka gjaen gaa aa dans' aa enda æd' et Ævvel.
 Aa hei, Musikanter, spil op paa de Fedel!
 Aa skynn dei, aa stræv saa,
 A vi ka faae de Hvals!“

¹⁾ Stafen o: Steffen. ²⁾ Pols o: Polskdands.

Allegretto.**Nr. 198. „Gamle Else.“***(Fra Jylland.)*

Gam - le El - se, gam - le El - se! Vil du dand - se med mig? Nei saa — Tir - re - lit - te,
 fal - de - ral - le ral - le, Nei saa Tir - re - lit - te, fal - de - ral - le ral - le, fal - de - ra fal - de - ral - la - la.

Andantino.**Nr. 199.***(Fra Sjælland.)*

Den So og den Skrædde-re De skul-de di-scu-re-re: Aa, ja, ja, min Kjæ-re-ste! Du vil mig vist fix-e-re.
 Heidum-me-lum, Si-den-bum, Mikmikmak, Hei vip-pe-di-vum bum bum bei—Du vil mig vist fix-e-re!

Allegro moderato.**Nr. 200.**

(Sjællandsk Bondevise.)

1. { Pe' Ni - len ha drau - et sin Jol - le aa Land, De - di - lum, de - di - lum dum; } Men Trop-man han er
 { Han si - ger, at Trop-man ska gjø - re'n i - stand, De - di - lum, de - di - lum dum; }

in - gen Nar; Ven - ner, troe I kun mig! Pe' Ni - len slet - in - gen Pen - ge har. De - di - lum, de - di - lum, dum.

2.
 Nu gaaer han og græmmer sig hver Dag, den Mand,
 Fordi han har drauet sin Jolle aa Land.
 Nu kan han edde¹⁾ meer grave Sand.
 Venner, troe I kun mig!
 Pe' Nilen er en ulykkelig Mand.

3.
 Halvfjære Mark ta'er han for et Læs Sand!
 Jeg troer sku, den Mand har mist' sin Forstand;
 Thi intetsteds er Sand saa dyr.
 Venner, troe I kun mig!
 Pe' Nilen er en Fandens Fyr.

4.
 Nu troer jeg, at jeg vil ende min Sang,
 Jeg frygter ellers hun bliver for lang.
 Nu Turen staaer Pe' Nilen til.
 Venner, troe I kun mig!
 Til Gjengjæld han synge, hvad Pokker han vil.

¹⁾ edde o: ikke.

Allegretto.**Nr. 201. Cavaleer-Dandsen.**

(Fra Dalby ved Kjerteminde.)

p Jeg la - der mig *sempre cresc.* skæ - re en sor - tebruun Troi - e, Den la - der jeg fo - re med *p* Me - lan - cho - lie. Naar

cresc. *p*

No - gen mig spør - ger, Hvor - fo - re jeg sør - ger, Da vil jeg ham sva - re: Min Kjæ - rest er død. „Hvor blev han be -

gra - vet?“ I Mester Da - ni - els Ha - ve, Og der skal han lig - ge, ind - til han op - staaer.

sempre cresc.

Nr. 202. Gamle Marthe.

Moderato.

(Brudstykke af en færøisk Vise.)

{ Gam - le Mar - the, siig mig det, Kan du vel spaae? } Og saavidt som jeg kan see, Ry - ste di - ne Hæn - der, Og du fæl - der Tæn - der.
 { Gammel er du nok der - til; Thi du est graa. }

Nr. 203.

(Fra Ribe-Egnen.)

Poco allegretto.

Stak-kels Bag-ge Ki-mer¹) han fik Hug Tre hel-li-ge Da-ge til En-de, Han fik

Piu lento.

Hug, ja han fik Hug Alt for den gam-le Gry-de. „Aa, lil-le Ma-ren!

Aa, lil-le Ma-ren! Det vil du for-try-de.“

¹) Kimer o: Bødker.

Allegretto.

Nr. 204. „Gud skee Lov, min Mand er død.“

Gud skee Lov, min Mand er død, Og jeg er ble-ven En-ke! Nu kan jeg spi-se min Mad i Ro Og

sæt - te mi - ne Pen - ge paa Ren - te. Først paa Ren - te og si - den paa Spil; Saa kan ta'e mig hvem Pok - ker, der vil!

Andantino.

(Til 1ste Vers.)

Nr. 205. Kattens Liigfærd.*)

(Fra Dalby ved Kjerteminde.)

1. Kat - ten lig - ger un - der Kak - kel - ovn Og sør - ger for sin Un - ge, Un - ge; For nu er Kat - ten

(Til 2det og følgende Vers.)

død, dø! For nu er Kat - ten dø! dø! 2. { Saa gik der Bud hen til Sned - ke - ren, Til Sned - ke - ren den
Han skul - de kom - me saa ha - stig hen, At gjø - re Kat - tens

vi - se, } For nu er Kat - ten dø! dø! For nu er Kat - ten dø! dø!
Ki - ste, }

3. Saa gik der Bud hen til Jomfruen,
Til Jomfruen den sorte;
Hun skulde komme saa hastig hen,
Til Katten sye en Skjorte;
: For nu er Katten dø! dø! :|

4. Saa gik der Bud hen til Degnen,
Til Degnen den unge;
Han skulde komme saa hastig hen,
At over Katten sjunge;
: For nu er Katten dø! dø! :|

5. Og allerførst saa kom Rotterne,
De bar ham ned af Trapperne,
Og sidenefter kom Musene
Med lange, sorte Kapper;
: For nu er Katten dø! dø! :|

*) slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 120.

Nr. 206. Fuglegildet.

Allegretto.

1. I Sko - ven skulde væ-re Gil - de Alt hos den gam - le Ørn, Som jo saa gjer - ne vil - de For -
 2. At by - de Gjø - ster man - ge Den Ha - ne skul - de gaae, Han hav - de Been saa lan - ge Med

nøi - e si - ne Børn. Og al - le Fug - le sjun - ge Og rø - re de - res Tun - ge, Saa - snart som Lær - ken
 krum - me Spo - rer paa; Han raab - te Kyk - li - ky! Tre Gan - ge i hver By, At by - de al - le

3.

Den Tømmermand, Herr Spætte,
 Han skulde bygge Huus,
 Og Svalen Taget tætte
 Med Skovens grønne Mos,
 Og Salen skulde pyntes,
 Hvor Gildet skulde staae,
 Med røde Sneglehuse
 Og fine Bolstre blaae.

4.

Og Ravnen skulde ogsaa
 Da være med som Præst,
 Hans sorte Kjole viste,
 At han var Kaldet næst;
 Han var en høilærd Mand,
 Klog over al Forstand,
 Han holdt den bedste Prædiken,
 Som hørt i vort Land.

5.

Og Stæren skulde ogsaa
 Jo være med som Degn,
 Han kan saa deilig synge,
 Skjøndt han er meget klein.
 Hans Sang den er en Lyst,
 Han har en deilig Røst,
 Han er saa reen i Mælet
 Og dertil let for Bryst.

gi'er Sig - nal Af Næ - bets Fut - te - ral.
Fug - le smaa Til Ør - nens Gil - de gaee.

6.

Og Storken skulde være Skaffer
Og sætte Mad paa Bord,
Thi han var den iblandt dem,
Der var saa grumme stor.
Han havde lange Been
Og dertil tykke Laar,
At han ei skulde fald' omkuld,
Slaae Fadene i Skaar.

7.

Og Skjænkere de havde,
Det var de smaa Graaspurv,
De tænkte ei paa Andet,
End tappe og bær' ind.
„Lad Kanden kuns gaee om,
At den kan blive tom,
Vi den igjen skal fylde,
Vi tappe ei paa Skum!“

8.

De havde og to Spillemænd,
Og de var' meget smaa,
Det var den lille Nattergal
Og saa den Lærke graa.
De spilled' Menuet,
Og det gik nok saa net,
Til Alle udi Dandsen
Var blevne ganske træt.

9.

Og Uglen var til Gilde,
Hun drak sig meget fuld,
Om Aftenen saa silde
Hun faldt i Græs omkuld.
Hun raabte med stor Klage:
I alle mine Dage,
Ja, alle mine Dage
Stor Nød jeg lide maa!

10.

Og Ørnen gik til hende
Og sagde: „hør min Ven!
Naar mener du, at du vel
Kan komme dig igjen?“
O ve, o ve, o Plage!
Jeg kan det godt forstaae,
At mine Levedage
De er nn ganske faa!

Nr. 207. Fuglevisen.

Allegretto.

1. Vi vil - le gaae at spad - se - re Ved Skov og Mark og Kæ - re Og ly - de paa Fug - le - sang, Som
2. Alt først saa vil - le vi pri - se Den smuk - ke Lær - kes Vi - se, Hun er saa fry - de - fuld, Og

Fug - le saa ly - stig syn - ger, At Luf - ten der - ved klin - ger Nu ef - ter sin Vin - ter - tvang.
lo - ver Gud saa aar - le, Det vi for - so - ve daar - lig, Naar rømt er Frost og Kuld.

3. Dernæst saa kukker Gjøgen
Og sætter sig paa Bøgen
Og synger, som han har lært,
Kvad bedre, om han aatte¹⁾;
Thi maa ham Ingen spotte,
Hver nyde lad sit Værd.

4. Og Duen sidder paa Lindekvist,
Hun sukker, hun har sin Mage mist',
Det gjør en dydig Viv;
Det Samme gjør en Dannemand,
Han elsker og sin Lillievand,
Saa leve de uden Kiv.

5. Og Turtelduen i Sorg og Tvang
Den bruger ingen større Bang²⁾.
At tie og sukk' i Tide,
Det er en Christens Hovedværk,
I Haab og Stilhed at være stærk,
At taale, lide, bide.³⁾

6. Om, Nattergal! jeg glemmer dig,
Du vredes visselig paa mig;
Dig bør den største Ære.
Saa, Christe! dit Ord mig sødest er,
Blandt alle Sange fjern og nær
Det er min største Begjære.

7. Men Skaden, den Skvalderpose,
Jeg hende kan ei rose,
Hun har Bagvaskers Sind:
I Folkes Ær' at hakke,
Paa hver Mands Ryg at makke⁴⁾;
Ei skaanes Mand og Kvind.

8. Æd ei for mange Skade-Æg,
At Blommen ei sidder i dit Skjæg,
Agt: Tand for Tung' er god.
At høre og tie gjør Gammen,
Men Skaden Folk sætter sammen,
Og gjør stort Vedermod⁴⁾.

¹⁾ aatte : eiede; staaer her i Betydning af eiede Evne, formaaede. ²⁾ Bang : Støi. ³⁾ bide : bie. ⁴⁾ makke : sammensætte Usandheder. ⁴⁾ Vedermod : Sorg.

9. Vor Stork er du'lig¹⁾ om Føde,
Og lægger Ukrud øde,
Føder Ungerne med Flid.
Sit Ægteskab han holder reen;
Det skal vi gjøre Hver og En,
Og vare paa vor Tid.

¹⁾ duelig o: flittig.

10. En Svanes Sang er meget sød,
Og allermest mod hendes Død.
Saa gaaer det i Verden til:
Vi synge i Lyst og Glæde,
Men Døden er tilstæde,
Vil bruge snart sin Piil.

11. Tænk du kun paa dens søde Sang,
Naar du skal gaae den lange Gang,
At du kan far' i Fred,
Med Fryd og Glæde fare hen,
I Troen stærk, i Aanden reen,
Og komme til din Sted.

Andante.

Nr. 208. Uglevisen.

(Fra Slagelse-Eggen.)

1. { Jeg saa een - lig gik en - gang Ud - i Mark og En - ge, } Tænk - te: hvad er det - te her?
Hør - te der, en Ug - le sang; Stod og lyt - ted læn - ge;

Mens jeg ik - ke Ug - len seer, Som saa ynk' - lig hy - ler, Som saa ynk' - lig hy - - ler.

2. Jeg gik hen at søge op
Denne arme Ugle;
Da den sad i Skovens Top,
Tænkte sig at skjule;
Didhen løb jeg hastelig,
Raabte høit: hvad skader dig?
|: Mens du saadan hyler. :|

5. Derimod har Katten godt,
Thi naar den kan fange
Musen paa sin Herres Slot,
Da man til den ganger
Med sød Melk udi et Fad,
Mens jeg lider Hunger, Had;
|: Maa jeg da ei hyle? :|

3. „Jeg veed ei, hvad Ondt jeg gjør
Den graarygged' Krage,
Jeg veed ei, hvad Spurve-Kløer
Har paa mig at rage;
Alle er mig hadelig,
Alle Fugle plukke mig;
|: Maa jeg da ei hyle? :|

6. Katten er mit Sødskend-Barn,
Den har gode Dage,
Fremfor mig, det slemme Skarn;
Jeg maa staae tilbage;
Den gaaer ud, og den gaaer ind,
Mens de plukke mig mit Skind;
|: O, jeg maa vel hyle! :|

4. Jeg veed ei, hvad Ondt jeg gjør
Udi Bondens Lade;
Jeg bevarer, som jeg bør,
Alt hans Korn fra Skade;
Jeg opæder Musen graa,
Jeg derfor ei Tak kan faae.
|: O, jeg maa vel hyle! :|

Nr. 209. Ræve-Visen.

(Fra Slagelse-Eggen.)

Moderato.

1. Men Ræ - ven han boer I Sko - ven og ha - ver sin Hyt - te i Jord; Ræv - in - den hun hav - de sig

no - get for - brudt, Der - for hun strax af en Jæ - ger blev skudt. Syv Børn ef - ter hen - de nu

le - ver i - gjen I Sor - gen hen, I Sor - gen hen.

2.

Og Ræven han maa
Jo stræbe for Føde til Ungerne smaa;
At nappe og snappe baade hist og her,
At stjæle — det havde han kunstelig lært;
Ja Gaasen paa Marke maa lave sig til,
|: Hvor nødig den vil. :|

3.

En Morgenstund
Gik Ræven ud, den tyvagtige Hund,
En Dyst at vove han vilde forvist,
Da fik han at see en Skade paa Kvist,
Som havde sin Rede i Træet; han saae
|: Syv Unger saa smaa. :|

4.

Han sagde nu saa:
„Hør mig, kjære Claus, du mig ret forstaae!
Det bedste Tilbud det gjør jeg nu dig:
Kom ned for at være tilhuse hos mig,
Saa skal du faae Varme og Lys og Blus
|: Hos mig i mit Huus.“ :|

5.

Claus Pedersen troer
Paa Rævens de søde, de svigfulde Ord.
Han Ungerne sine behændig nedtog,
Og en efter anden til Jorden neddrog;
Til Mikkell i Hulen han vendte sit Sind,
|: Der vilde han ind. :|

6.

Nu Ræven udgik,
Og strax han for Øie en Gaaseflok fik;
Han tog et Par Gjæs paa Ryggen med Magt,
Og fik dem saa hjem til sin Hule bragt;
Han sagde til Claus: „du skaffe og skal
|: Til Huset Fetall¹⁾. :|

7.

Claus udgik nu snart,
Og Døren blev lukt efter hannem med Fart.
Saa dræbte de Clausens Unger med Sværd;
Claus Pedersen kom midt i denne Færd.
Men Ræven han sagde: „du vær' ikke vred
|: For den Børneleg. :|

8.

Claus gik nu til Hundse,
Der boede en Hund, som saa vel kunde gjøe,
Han var af en Mønde i høiere Stand;
Ham skulde nu Ræven leveres i Haand.
„Er Noppes ei hjemme? Jeg endelig skal
|: Med hannem i Tal.“ :|

9.

Og Noppes var der;
Han sagde til Claus: „Hvad er din Begjær?“
Claus Pedersen svarte: „Jeg vil og jeg kan
Levere dig Ræven, den nedrige Mand.
Jeg Døden ham sværger for alle de Mord,
|: Som han haver gjort. :|

10.

Naar Klokken er Ni,
Da læg dig i Skoven, som du var et Liig;
Jeg siger til Ræven, du er bleven død,
Og du haver faaet et jammerligt Stød;
Og naar han da kommer til dig saa brat,
|: Grib hannem da fat.“ :|

11.

„Ja dette er brødt!“
Han greb i sin Lomme, gav Claus en Dukat;
Og derpaa saa tog de hverandre i Haand:
„Ja“, sagde Claus Pedersen, „tro mig som Mand!“
Saa gik han til Mikkels Hule gesvindt
|: Og blev lukket ind. :|

12.

„En Tidende ny,
Jeg siger dig Mikkell et glædeligt Ry;
Thi Noppes han ligger i Skoven, er død,
Og han haver faaet et jammerligt Stød;
Han skal nu ei mere dig jage paa Flugt,
|: Hans Øine er lukt.“ — :|

13.

Nu Ræven udgik;
Men da han Noppes for Øinene fik,
Han sagde til Claus: „See til, om du kan
Fornemme, om Noppes han drager sin Aand!“
„Jeg siger, han ligger med Kroppen saa stiv,
|: Han har ikke Liv.“ :|

14.

Men hør kun et Spil.
Saa stille laa Noppes og lurede til,
Da Ræven sprang til og greb Noppes i Krop;
Men Noppes han sprang saa hastelig op.
Saa sloges de herligt alt udi den Leg,
|: Og Ræven han skreg. :|

15.

Men Ræven gav tabt;
Hans Lemmer i tusinde Stykker blev bragt.
Saa tog de hans arme forknusede Krop
Og den i et Træ paa en Green hængte op.
See, nu hænger Ræven saa net i den Green,
|: Og hviler sine Been. :|

1) Victualier.

Nr. 210 a. Bræmsen og Fluen.*)

Andantino.

1. Tog Bræm-sen Støv-ler og Spo-rer paa, — Tra-nen trær paa Trom-men — Saa red han sig til
 mf f mf
 Flu-ens Gaard I Torn og i Blom-men.
 p

Nr. 210 b. Bræmsen og Fluen.

(Jydsk Melodie.)

Andantino.

1. Tog Bræm-sen Støv-ler og Spo-rer paa, Kom fi kom fa kom pa-tri-a — Saa red han sig til
 mf
 Flu-ens Gaard, Kom pei-a-pi sa-te-ri ta-tri-a.

*) slg. m. „Norske Folke-S. og Mel.“ Nr. 117.

Nr. 210 c. Bræmsen og Fluen.

Andantino.

1. Tog Bræm - sen Støv - ler og Spo - rer paa, Kom fi kom fa kom pa - tri - a — Saa red han sig til

Flu - ens Gaard. Kom pei - a - pi sa - te - ri ta - tri - a.

2.

Og da han kom til Fluens Gaard,
Stod Fluen ude svøbt i Maar.

5.

Og naar jeg sidder paa Kongens Fad,
Saa sidder du paa Hestens Bag.

8.

Marie-Dag, som falder i Høst,
Thi da er Bræmser og Fluer fleest.

3.

Og hør du Flue baad' fav'r og fin,
Vil du vel blive Allerkjær'sten min?

6.

Tog Bræmsen Fluen ved Vingebeen,
Slog hende ned i Rendesteen.

9.

Og hvem skal Bruden smykke?
Det skal den lille Mygge.

4.

Hvor kan jeg blive Allerkjær'sten din?
Du er jo fattig og jeg er rig.

7.

Op stod nu Fluen i Hu saa mod:
Naar skal da saa vort Bryllup staae?

10.

Hvem skal til Gildet spille?
Det skal den store Hestebille.

Nr. 211. De tolv hellige Ting.*)

(Sangremse fra Thy.)

Andante oon moto.

12. 11.

Stat op, San - te Si - me - on, og siig mig, hvad $\left\{ \begin{array}{l} \text{Een} \\ \text{To} \\ \text{o. s. v.} \end{array} \right\}$ er? Tolv er A - post - le - ne, Ell' - ve er Di -

10. 9. 8.

scip - le - ne, Ti er de Bud - ord, Ni ud - i Eng - le - chor, Ot - te Sjø - le frel - ste Gud ud - i Ar - ken,

7. 6. 5.

Syv Bøn - ner i Fa - der - vor, Sex var de Steen - kar, som blev sat i Ka - na i Ga - li - læ - a, Fem Mo - se -

4. 3.

bø - ger, Fi - re E - van - ge - li - ster, Tre Pa - tri - ar - ker: A - bra - ham og I - sak og Ja - cob,

*) Efter Spørgsmaalet i de 4 første Takter (hvori Talordet vexler) springes bestandig ned til det med Tallet betegnede Svar, saa at Melodien lidt efter lidt udvider sig, idet de tidligere Svar altid gjentages paany efter Svaret paa hver enkelt Spørgsmaal, og først den 12te Gang synges alle Takterne i den Følge, hvori de ere optegnede. Altsaa efter det første Spørgsmaal Svaret 1, efter det 2det Spørgsmaal Svarene 2 og 1, efter det 3die Svarene 3, 2, 1, o. s. v.

2. 1.

To Mo - se - tav - ler, Een er Je - sus Chri - stus, som re - gje - rer o - ver Him - me - len og Jor - den.

Allegretto.

Nr. 212.

(Sangremse fra Falster.)

1. Langt ud - i Sko - ven laa et lil - le Bjerg, Al - drig saae jeg saa dei - ligt et Bjerg, Bjer - get lig - ger langt ud - i

p *mf* *f*

Sko - ven. 2. Paa det lil - le Bjerg der stod et lil - le Træ, Al - drig saae jeg saa dei - ligt et Træ;

p *mf*

Træ - et paa Bjer - get, Bjer - get lig - ger langt ud - i Sko - ven. V. S.

f

*)

3. Paa det lil - le Træ, der sad en lil - le Green, Al - drig saae jeg saa dei - lig en Green, — {Gre - nen paa Træ - et, Træ - et paa Bjer - get;}

Bjer - get lig - ger langt ud' i Sko - ven.

mf

f

4. Paa den lille Green der sad en lille Kvist,
Aldrig saae jeg saa deilig en Kvist, —
Kvisten paa Grenen, Grenen paa Træet,
Træet paa Bjerget;
Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

5. Paa den lille Kvist der sad et lille Blad,
Aldrig saae jeg saa deilig et Blad, —
Bladet paa Kvisten, Kvisten paa Grenen,
Grenen paa Træet, Træet paa Bjerget;
Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

6. Paa det lille Blad der var en lille Rede,
Aldrig saae jeg saa deilig en Rede, —
Reden paa Bladet, Bladet paa Kvisten,
Kvisten paa Grenen, Grenen paa Træet,
Træet paa Bjerget;
Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

7. I den lille Rede var et lille Æg,
Aldrig saae jeg saa deiligt et Æg, —
Ægget i Reden, Reden paa Bladet,
Bladet paa Kvisten, Kvisten paa Grenen,
Grenen paa Træet, Træet paa Bjerget;
Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

8. Af det lille Æg der kom en lille Fugl,
Aldrig saae jeg saa deilig en Fugl, —
Fuglen af Ægget, Ægget i Reden,
Reden paa Bladet, Bladet paa Kvisten,
Kvisten paa Grenen, Grenen paa Træet,
Træet paa Bjerget;
Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

9. Paa den lille Fugl der sad en lille Fjer,
Aldrig saae jeg saa deilig en Fjer, —
Fjeren paa Fuglen, Fuglen af Ægget,
Ægget i Reden, Reden paa Bladet,
Bladet paa Kvisten, Kvisten paa Grenen,
Grenen paa Træet, Træet paa Bjerget;
Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

*) Eftersom Versene udvide sig, gjentages denne Takt saa ofte, som Ordenes Antal fordrer.

10. Af den lille Fjer der blev en lille Pude,
 Aldrig saa jeg saa deilig en Pude, —
 Pud'en af Fjeren, Fjeren paa Fuglen,
 Fuglen af Ægget, Ægget i Reden,
 Reden paa Bladet, Bladet paa Kvisten,
 Kvisten paa Grenen, Grenen paa Træet,
 Træet paa Bjerget;
 Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

11. Paa den lille Pude laae en lille Dreng,
 Aldrig saa jeg saa deilig en Dreng, —
 Drengen paa Pud'en, Pud'en af Fjeren,
 Fjeren paa Fuglen, Fuglen af Ægget,
 Ægget i Reden, Reden paa Bladet,
 Bladet paa Kvisten, Kvisten paa Grenen,
 Grenen paa Træet, Træet paa Bjerget;
 Bjerget ligger langt ud' i Skoven.

Allegretto.

Nr. 213. „Der boer en Bager paa Nørregade.“

(Sangstemmen.)

Der boer en Ba - ger Paa Nør - re - ga - de, Han ba - ger Kring - ler Og Ju - le - ka - ger; Og har du

(Pianoforte.)

Pen - ge, saa kan du faae, Men har du in - gen, saa kan du gaae.*).

*) Slutningen synges ogsaa saaledes: Han bager store, han bager smaa; Han bager nogle med Sukker paa.

Nr. 214. „Atten Gulerødder.“

Allegretto.

At - ten Gu - le-rød-der, At - ten Gu - le-rød-der, At - ten Gu - le-rød-der, at - ten! At - ten Gu - le-rød-der, At - ten Gu - le-rød-der,

At - ten Gu - le-rød-der, at - ten, Een og nit - ten gjør en Snees, Fem Me - nu - et - ter for en Pjes! At - ten Gu - le-rød-der,

At - ten Gu - le-rød-der, At - ten Gu - le-rød-der, at - ten!

Nr. 215 a. „Bryde Kloster.“

(Fra Kjøbenhavn.)

Allegretto.

1. Hvad er der i det Klo - ster at see? Ring, rang! fal - der i Sang! Fal - la de rø - de - ste Ro - ser!

2. Det er en Jomfru saa fin og skjøen.
3. Og kan vi ei faae den Jomfru at see?
4. Der er saa stærk en Muur omkring.
5. Saa ville vi brække en Steen eller to.
6. En Steen eller to kan ei forslaae.

7. Saa ville vi brække den halve Muur.
8. Den halve Muur kan ei forslaae.
9. Saa ville vi brække den hele Muur.
10. Den hele Muur kan ei forslaae.
11. Saa ville vi brække det halve Kloster.

12. Det halve Kloster kan ei forslaae.
13. Saa ville vi brække det hele Kloster.
14. Nu har vi faaet den Jomfru at see.
Ring, rang! falder i Sang!
Falla de rødeste Roser!

Allegretto.

Nr. 215 b. „Bryde Kloster.“

(Randers.)

1. Ring rang, fal-la-di rang, fal-la-di rø-de-ste Ro-ser. Og kan jeg nu ei faae Prind-ses-sen at see,—

Ring rang, fal-la-di rang, fal-la-di rø-de-ste Ro-ser. *Dal segno.*

2. Saa brækker jeg ogsaa en Steen eller to.
3. Ja, bræk kun saa længe, du lyster og vil.
4. Og kan jeg nu ei faae Prindsessen at see —
5. Saa brækker jeg ogsaa den halve Muur.

6. Ja, bræk kun saa længe, du lyster og vil.
7. Og kan jeg nu ei faae Prindsessen at see —
8. Saa brækker jeg ogsaa den hele Muur.
Ring rang, falladi rang, o. s. v.

Nr. 216_a. Palle.

(Fra Slagelse-Egnen.)

Andante con moto.

Andante con moto.

1. Og nu rei-ser Pal - le til Nor - ge, Og - ge, Og nu rei-ser Pal - le, og nu rei-ser
2. Og Pal - le han syer ny - e Sko, Og Sko, Og Pal - le han syer, Pal - le
3. Og hvad ta'er Pal - le for et Par Sko? Og Sko? Og hvad ta'er Pal - le, og hvad ta'er

p e legato *cresc.*

Pal - le, og nu rei - ser Pal - le til Nor - ge.
 han syer, Pal - le han syer ny - e Sko.
 Pal - le, og hvad ta'er Pal - le for et Par Sko?

Nr. 216_b. Palle.

(*Fra Randers.*)

Andante con moto.

1. Ja, Pal - le han boer i Vad - mel - By, Ja, Pal - le han boer, ja Pal - le han boer, ja
2. Og Pal - le han syer ny - e Sko, Og Pal - le han syer, Pal - le han syer,
3. Og hvad ta'er Pal - le for et Par Sko? Og hvad ta'er Pal - le, og hvad ta'er Pal - le, og

Pal - le han boer i Vad - mel By.
 Pal - le han syer ny - e Sko.
 hvad ta'er Pal - le for et Par Sko?

4. Tre, tre Mark og fire Skilling.	12. Men nu har Palle stjaalet.
5. Og hvad skal Palle til Frokost ha'e?	13. Og hvad har Palle stjaalet?
6. To, to Kaager ¹⁾ og saa en Ost.	14. Og Palle et Sølvfad stjaalet har.
7. Og hvad skal Palle til Middagsmad ha'e?	15. Og nu skal Palle hænges.
8. Steg, Steg, Graaver ²⁾ og Mælkegrød.	16. Og nu hænger Palle og dingler.
9. Og hvad skal Palle til Natteren ³⁾ ha'e?	17. Og Ludse hun grov saa dybt et Hul.
10. Syv, syv Sild paa fjorten Fad.	18. Og hun putted Palle i Hullet.
11. Og fjorten Piger skal bære dem ind.	19. Og Ludse hun sad ved Hullet og græd.

¹⁾ Kaager forklarede Sangersken ved Rugtvebakker; og ²⁾ Graaver ved „Fedtegrever“. ³⁾ Natteren o: Aftensmad (Nadver).

Andantino.

Nr. 217. „Fald paa Knæ, min Rose.“^{*)}

(Søllerød.)

1. Fald paa Knæ, min Ro - se, Fald paa Knæ, min Blom-me, Fald paa Knæ, min al - ler - hjer-tens, Min al - ler - hjer - tens Trøst!

2. Red dit Haar, min Rose,
 Red dit Haar, min Blomme,
 Red dit Haar, min allerhertens,
 Min allerhertens Trøst!

3. Kys du mig, min Rose,
 Kys du mig, min Blomme,
 Kys du mig, min allerhertens,
 Min allerhertens Trøst!

4. Red din Seng, min Rose,
 Red din Seng, min Blomme,
 Red din Seng, min allerhertens,
 Min allerhertens Trøst!

5. Reis dig op, min Rose,
 Reis dig op, min Blomme,
 Reis dig op, min allerhertens,
 Min allerhertens Trøst!

6. Gaa i Kreds, min Rose,
 Gaa i Kreds, min Blomme,
 Gaa i Kreds, min allerhertens,
 Min allerhertens Trøst!

^{*)} s. Anmærkningerne.

Allegretto.

Nr. 218. Offer og Ædelig.*)

(Sangleg fra Jylland.)

A.

1. Først kom-mer Of - fer, Saa kom-mer Æ - de - lig, Saa kom-mer syv Mands Æ - de - lig, Saa kom-mer,
3. Bei - le vil Of - fer, Bei - le vil Æ - de - lig, Bei - le vil syv Mands Æ - de - lig, Bei - le vil

p *f*

B.

Kon-gens Bøn - der al - le. 2. Hvad vil Of - fer? Hvad vil Æ - de - lig? Hvad vil syv Mands
Kon-gens Bøn - der al - le. 4. Hvad by - der Of - fer? Hvad by - der Æ - de - lig? Hvad by - der syv Mands

Æ - de - lig? Hvad vil Kon-gens Bøn - der al - le?
Æ - de - lig? Hvad by - der Kon-gens Bøn - der al - le?

- A. 5. Sølv byder Offer, o. s. v.
B. 6. Nei faaer Offer, o. s. v.
A. 7. Bort gaaer Offer, o. s. v.
A. 8. Igjen kommer Offer, o. s. v.
B. 9. Hvad vil Offer? o. s. v.
A. 10. Beile vil Offer, o. s. v.

- B. 11. Hvad byder Offer? o. s. v.
A. 12. Guld byder Offer, o. s. v.
B. 13. Nei faaer Offer, o. s. v.
A. 14. Bort gaaer Offer, o. s. v.
A. 15. Igjen kommer Offer, o. s. v.
B. 16. Hvad vil Offer? o. s. v.

- A. 17. Beile vil Offer, o. s. v.
B. 18. Hvad byder Offer? o. s. v.
A. 19. Tro byder Offer, o. s. v.
B. 20. Ja faaer Offer, o. s. v.
A. 21. Glad bliver Offer,
Glad bliver Ædelig, o. s. v.

*) Sidestykke til den i Tillæget staaende islandske Vise „Hoffinn og Alfinn“; slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“, Nr. 164. — De med A betegnede Vers synges paa Melodiens 1ste, de med B paa dens 2den Afdeling.

Allegretto.

Nr. 219. „Munken gaaer i Enge.“

{ Munken gaaer i En - ge Den lan - ge Som - mer - dag, Hvad } pluk - ker af de Ro - ser Og san - ker af de Bær, Der -
 { gjør han der saa læn - ge? O ja, o ja, o ja! Han }

til de Kru - se - myn - ter Alt for sin Hjer - tens - kjær. { Og Mun - ken bre - der ud sin Kap - pe saa blaa: „Ly - ster E - der, skøn
 { Og op sprang nu Nonnen saa let som en Fjer, Bag - ef - ter kom

Jom - fru. at hvi - le der - paa. Og Mun - ken bad Non - nen at gi'e sig et Kys: „O nei, sag - de Non - nen. jeg er ik - ke tørst!“
 Mun - ken, saa tung som en Steen. Og see dog hvor ly - stig de dand - se de To, Ret som de skuld' ta - be baade Strømper og Skoe.

Allegretto. Nr. 220. „Skjøn Jomfru hun drager det røde Guldbaand.“*)

1. Skjøn Jom - fru hun dra - ger det rø - de Guld - baand, Det bin - der hun om sin Al - ler - kjæ - re - stes Haand, Det

bin - der hun om sin Al - ler - kjæ - re - stes Haand.

2. Av! av! Allerkjærest! Du binder for haardt;
Jeg agter slet ikke at reise langt bort.

3. Skjøn Jomfru gaaer i Skoven en Dag eller tre,
Og naar hun bli'er sulten, saa la'er hun sig see.

4. Ak, see nu, hvor lystig de dandser, de To,
Som om de skuld' tabe baade Strømper og Skoe.

5. Ja, silkene Strømper, baldyrene Skoe,
See, det fik skjøn Jomfru for sin Ære og Tro.

*) Slutningen af foregaaende Melodie, benyttet til en anden Leg. — Slg. m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 146 og 155.

Allegretto.

Nr. 221. Guldeieren.

(Fra Nordsjælland.)

{ Guld - ei - e - ren han er hjem-me hos dig! } Aa, han vil ha - ve Guld af dig!
„Aa, hvad vil Guld - ei - e - ren hjem-me hos mig?“ }

Allegretto.

Nr. 222. „Bro, Bro, Brille.“

Bro, Bro, Bril - le! Klokken rin-ger El - le - ve, Kei - se - ren staaer paa det høi - e Slot, Saa sort som et Kul, saa

p

hvid som et Krid! Fa - re, Fa - re! Krigsmand! Døden skal du li - de; Den, som kommer al - lersidst, Skal i den sor - te Gry - de!

Allegretto.

Nr. 223. „Skjære, skjære Havre.“^{*)}

Skjæ - re, skjæ - re Hav - re, Hvem skal Hav - ren bin - de? Det skal Al - ler - kjær' - sten min, I - hvor jeg ham mon fin - de.

Jeg saae ham i - af - tes I det kla - re Maa - ne - skin! Hver ta'er sin, saa ta'er jeg min, Saa har de An - dre In - gen.

^{*)} Mel. en Variant af den foregaaende. — Slg. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“, Nr. 148 a) og b).

Nr. 224. „Og hør, lille Moer.“*)

Allegretto.

1. Og hør, lil - le Mo - er, hvad har hun i sin Kurv i - dag? „Kyl - lin - ger, Kyl - lin - ger, Gjæs og Høns, Og en dei - lig
Ha - ne med Spo - rer.“ Hvad si - ger Kyl - ling? „Pip, pip, pip!“ Hvad si - ger Gaa - sen? „Gæk, gæk, gæk!“ Hvad si - ger
Hø - nen? „Kluk, kluk, kluk!“ Hvad si - ger Ha - nen, Ha - nen med Spo - rer? „Kyk - li - ky!“

2. |: Og hør, Stuedriver, hvad har han i sit Reb idag?:|
 |: „Fedekøer, Fedekøer, Grise og Faar, :|
 |: Og et gammelt Æsel med Ører.“ :|
 Hvad siger Fedeko? „Buh, buh, buh!“
 Hvad siger Grisen? „Gys, gys, gys!“
 Hvad siger Faaret? „Mæh, mæh, mæh!“
 Hvad siger Æslet, Æslet med Øren?
 „I-a, i-a, i-a!“

3. |: Og hør, Fuglefænger, hvad har han i sit Næt idag?:|
 |: „Vildænder, Vildænder, Krager og Stær, :|
 |: Og en lystig Gjøg hist fra Skoven.“ :|
 Hvad siger Vildand? „Rab, rab, rab!“
 Hvad siger Kragen? „Krah, krah, krah!“
 Hvad siger Stæren? (fløites 3 Gange).
 Hvad siger Gjøgen, Gjøgen fra Skoven?
 „Kukkuk, kukkuk!“

*) s. Anmærkningerne.

Moderato.**Nr. 225. „Jeg gik mig over Sø og Land.“**

(Hørsholm.)

1—7. Jeg gik mig o - ver Sø og Land, Da mød - te mig en gam - mel Mand; Han sag - de saa, han spurg - te saa: „Og
 hvor har du vel hjem - me?“ Jeg har hjem - me i Tram - pe - land, Tram - pe - land, Tram - pe - land; Al - le de, som
 tram - pe kan, De har hjem - me i Tram - pe - land.*)

Nr. 226. Vuggevise.)****Larghetto.**

(Søllerød.)

1. Sov sø - de - lig, sov blø - de - lig, Luk di - ne Øi - ne til; Gud Fa - der ud - i Him - me - rig Din Væg - ter væ - re vil.

2. Dig Christus gav et evigt Haab, Og til hans Liv du i din Daab 3. Han sender sine Engle ned Thi luk dit Øie, Barn, med Fred,
 Han og for dig er død, Ved Aanden er gjenfødt. Om Vuggen Kreds at slaee; Guds Øine aabne staae!

*) I de følgende Vers synges istedetfor „Trampeland“ og „trampe“: Pegeland, pege; Hinkeland, hinke; Klappeland, klappe; Hoppeland, hoppe; Nikkeland, nikke; Kysseland, kysse (s. iøvrigt Anmærk.). ***) slg. „Psalmebog til Kirke- og Huusandagt“, Nr. 95.

Andantino.

Nr. 227. Vuggevise.

1. Sov, min ra - re Pi - ge, Ved din Mo - ders Bryst, Fa - ders e - gen Pi - ge, Mo - ders he - le Lyst.

Un - der det - te Hjer - te Har jeg baa - ret dig; Her ved det - te Hjer - te Jeg op - am - mer dig.

2. Hvis jeg kunde leie
Fremmede til dig,
Jeg ei burde eie
Slig en Skat som dig.

Jeg vil see dig trives
Ved din Moders Bryst,
Og paa Jorden gives
Ingen større Lyst.

3. O, hvor glad din Fader
Ved mit Bryst dig seer!
Kun hvo Manden hader,
Lunken Moder er.

Nei, min Mages Glæde
Er min største Lyst.
Sov, du kjære Spæde,
Ved din Moders Bryst.

A. L. Rahbek.

Andante.

Nr. 228. Vuggevise.

Vis - se - lul, mit lil - le Barn! Mo - er sid - der og vin - der Garn, Fa - er gaaer paa Lan - ge - bro, Kjø - ber Bar - net

ny - e Skoe, Ny - e Skoe med Spæn - der, Saa so - ver Bar - net læn - ger.

Andante.

Nr. 229. Vuggevisen.

(Fra Varde-Egnen.)

Souv, lil - le Baan! souv, Di Faaer er ud' aa plouv, Di Muer er ud' aa gi æ Griis; Souer du itt', saa faaer du aa æ Riis.

Andante.

Nr. 230 a. Vægtersangen.

Hou, Væg-ter! Klok-ken er sla-gen Ni! Nu skri-der Da-gen un - der, Og Nat-ten væl-der ud; For-lad, for Je-su

mf *p* *mf* *f*

Vunder, Vor Synd, o mil-de Gud! Be - va - re Kongens Huus, Samt al - le Mand I dis-se Land Fra Fjendens Vold og Knuus!

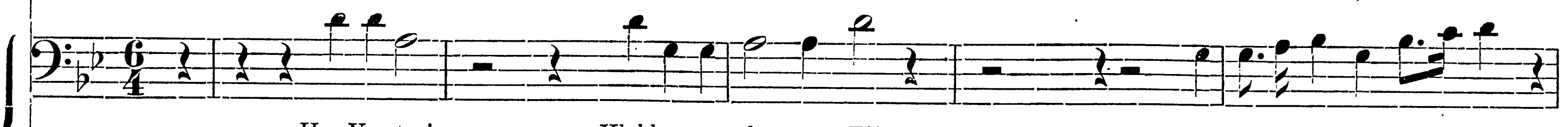
p *f* *p*

Andante.

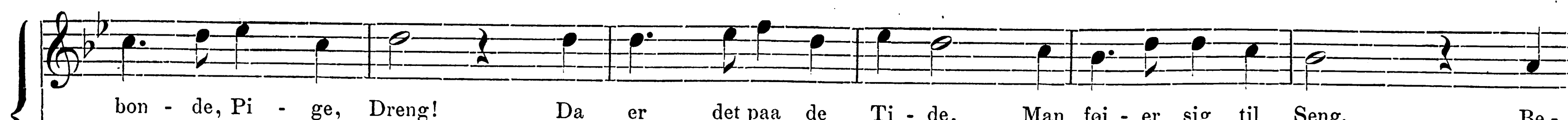
Nr. 230 b. Vægtersangen.*)

1ste Vægter. Hou Væg - ter! Klok - ken er sla - gen Ti! Om I vil Ti - den vi - de, Hus -

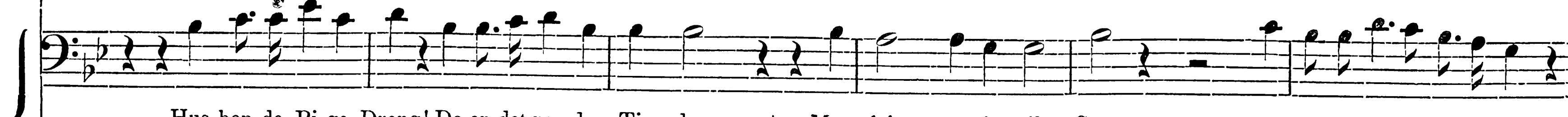
2den Vægter. Hou Væg - ter! Klok - ken er sla - gen Ti! Om I vil Ti - den vi - de, Hus -

3die Vægter. Hou Vægter! Klokken er sla - gen Ti! Om I vil Ti - den vi - de,

4de Vægter. Hou Væg - ter! Klok - ken er sla - gen Ti! Om I vil Ti - den vi - de,

 bon - de, Pi - ge, Dreng! Da er det paa de Ti - de, Man føi - er sig til Seng. Be -

 bon - de, Pi - ge, Dreng! Da er det paa de Ti - de, Man føi - er sig til Seng.

 Hus-bon-de, Pi-ge, Dreng! Da er det paa de Ti - de, Man føi - er sig til Seng. Be - fa-ler E-der Herren fri!

 Husbonde, Pi - ge, Dreng! Da er det paa de Ti - de, Man føi - er sig til Seng.

*) En musikalsk Spøg. De 6 Fjerdedele i 3die Stemme udføres som Trioler i Forhold til de 4 Fjerdedele i de andre Stemmer.

fa - ler E - - der Her - ren fri! Vær klog og snild! Vog-ter Lys og

Be - fa - ler E - - der Her - ren fri! Vær klog og snild! Vog-ter Lys og

Vær klog og snild! Vog-ter Lys og Ild! Vor

Be - fa - ler E - der Her - ren fri! Vær klog og snild! Vog-ter Lys og

Ild! Vor Klok - ke er sla - gen Til!

Ild! Vor Klok - ke er sla - gen Til!

Klok - ke er sla - - - gen Til!

Ild! Vor Klok - ke er sla - gen Til!

Nr. 231. Dands fra Turø.*)

(Nr. 231—282. Dandse.)

Allegretto.

Allegretto.

Nr. 232. „Taprisör.“**)

(Fra Vendsyssel.)

Nr. 233. „Skomager-Skotsken.“

(Fyenssk Dands.)

*) — i Svendborg Sund, hvor den har været brugt for vist mere end 100 Aar siden. **) Synes at være en Variant af den foregaaende Melodie.

Nr. 234. „Den lille Jydske.“

(Fyen.)

Nr. 235. „Fodsgang.“

(Fyen.)

Nr. 236. „Gudme Smed.“

(Fyen.)

Nr. 237. „Kallundborg-Turen.“

Nr. 238. Langelandsk Dands.

Allegro.

Nr. 239. Amager-Dands.

317

First system: Treble and bass staves with a key signature of one sharp (F#) and a 2/8 time signature. The melody in the treble staff features eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a simple harmonic accompaniment. First and second endings are marked above the final measures.

Second system: Continuation of the melody and accompaniment from the first system.

Third system: Final system of the piece, ending with a double bar line.

Allegro.

Nr. 240. Amager-Dands.

First system: Treble and bass staves. The melody in the treble staff includes dynamic markings: *pf* (pianissimo), *p* (piano), and *sf* (sforzando). The piece features several repeat signs (double dots) and slurs. The bass staff provides a steady accompaniment.

Second system: Continuation of the melody and accompaniment, ending with a *Fine* marking and a final cadence.

Nr. 241. Totuur.

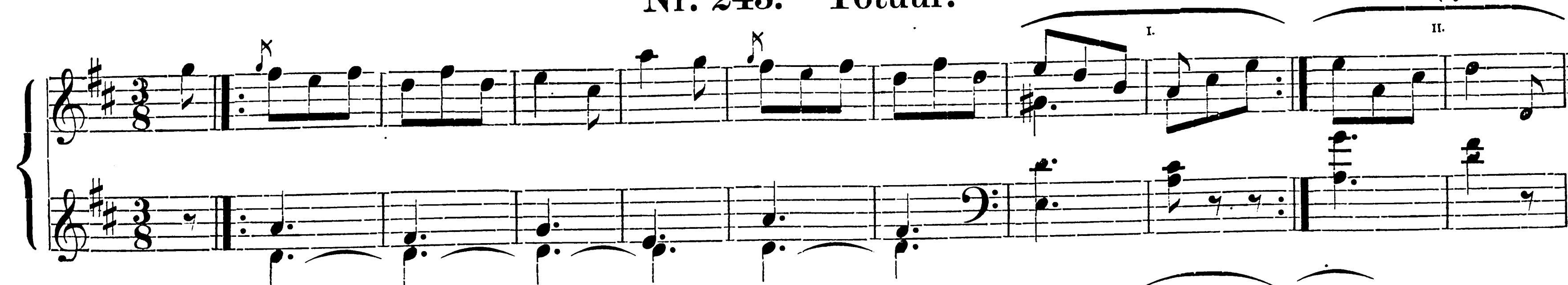
Nr. 242. Totuur.

(Sjællandsk.)

Nr. 243. Totuur.

(Sjællandsk.)

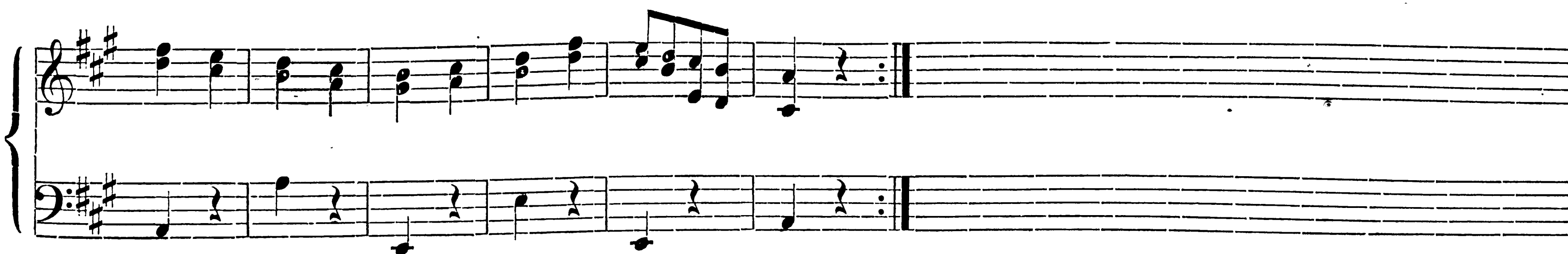
Nr. 244. Totuur.

(Fyen.)

Nr. 245. Totuur.

(Jydske.)

Nr. 246. Tretuur.

(Sjællandsk.)

Handwritten musical score for Nr. 246. Tretuur. (Sjællandsk.). The score is written for piano in 2/4 time, featuring a treble and bass staff. The key signature is two sharps (F# and C#). The melody is primarily in the treble staff, with a triplet of eighth notes in the first measure. The bass staff provides a simple harmonic accompaniment. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

Nr. 247. Tretuur.

(Fra Vendsyssel.)

Handwritten musical score for Nr. 247. Tretuur. (Fra Vendsyssel.). The score is written for piano in 2/4 time, featuring a treble and bass staff. The key signature is two sharps (F# and C#). The melody is primarily in the treble staff, with a triplet of eighth notes in the first measure. The bass staff provides a simple harmonic accompaniment. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

Nr. 248. Tretuur.

321

Nr. 249. Halvfjerde-Tuur.

(Sjællandsk.)

I.

Nr. 250. Fiirtuur.

(Fra Vendsyssel.)

Three systems of musical notation for a piano piece. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system has 16 measures. The second system has 16 measures. The third system has 16 measures. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

Nr. 251. Femtuur.

(Fra Vendsyssel.)

Two systems of musical notation for a piano piece. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system has 16 measures. The second system has 16 measures. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

Three systems of musical notation for a piano piece. Each system consists of a grand staff (treble and bass clef). The first system has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The second system continues the melody and accompaniment. The third system includes first and second endings, marked 'I.' and 'II.'.

Nr. 252. Sextuur.

(Fra Fyen.)

Two systems of musical notation for a sextet piece. The first system is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It includes dynamic markings 'p' (piano) and 'mf' (mezzo-forte). The second system continues the piece and includes first and second endings, marked 'I.' and 'II.'.

Nr. 253. Sextuur.

(Sjællandsk.)

First system: Treble and bass staves. Treble staff has a first ending (I.) and second ending (II.). Bass staff has a first ending (I.) and second ending (II.).

Second system: Treble and bass staves. Treble staff has a first ending (I.) and second ending (II.). Bass staff has a first ending (I.) and second ending (II.).

Third system: Treble and bass staves. Treble staff has a first ending (I.) and second ending (II.). Bass staff has a first ending (I.) and second ending (II.).

Nr. 254. „Syvspring.“*)

(Fra Vendsyssel.)

First system: Treble and bass staves. Treble staff has a first ending (I.) and second ending (II.). Bass staff has a first ending (I.) and second ending (II.).

Second system: Treble and bass staves. Treble staff has a first ending (I.) and second ending (II.). Bass staff has a first ending (I.) and second ending (II.).

*) Om Udførelsen s. Anmærkningerne; slg. m. „Tydske Folke-S. og Mel.“ Nr. 148, og „Nederlandske og franske“ Nr. 52.

Nr. 255. „Syvspring.“

(Fyen?)

First system of music for Nr. 255, 'Syvspring.' in 2/4 time, key of D major. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a repeat sign. The bass staff begins with a bass clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains a bass line with eighth and sixteenth notes, also including a repeat sign. The second system continues the piece, featuring a first ending (I.) and a second ending (II.) in the treble staff, and a forte (f) dynamic marking in the bass staff.

Nr. 256. „Ottemands-Dandsen.“

(Fra Vendsyssel.)

First system of music for Nr. 256, 'Ottemands-Dandsen.' in 2/4 time, key of D major. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a repeat sign. The bass staff begins with a bass clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains a bass line with eighth and sixteenth notes, also including a repeat sign. The second system continues the piece, featuring a melodic line in the treble staff and a bass line in the bass staff, both with eighth and sixteenth notes.

Nr. 257. Gammel jydsk Dands.

Nr. 258. Vals.

(Fra Vendsyssel.)

Nr. 259. „Den røde Lue.“*)

(Fra Hobro-Egnen.)

*) Lue o: Hue.

Two systems of piano accompaniment. The first system consists of two staves (treble and bass clef) with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody in the treble staff features eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The second system continues the piece, ending with a double bar line.

Nr. 260. „Kyllinge-Søren's Dands.“

(Fra Frysenborg-Eggen.)

The musical score for 'Kyllinge-Søren's Dands' is presented in three systems. The first system is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The melody in the treble staff is lively, featuring eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a steady accompaniment. The second system continues the piece, starting with a piano (*p*) dynamic in the treble staff and a mezzo-forte (*mf*) dynamic in the bass staff. The third system concludes the piece with a final double bar line.

Nr. 261. „Veirmølle-Dandsen.“

(Fra Vendsyssel.)

Nr. 262. „Forkeert.“

(Fra Vendsyssel.)

Nr. 263. „Forkeert.“

(Fra Vendsyssel.)

Nr. 264. „Forkeert Hopsa.“

329

Two systems of musical notation for Nr. 264. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system has a repeat sign at the end of the first phrase. The second system also has a repeat sign at the end of the first phrase.

Nr. 265. „Rundtenom.“

(Fra Hobro - Egnen.)

Two systems of musical notation for Nr. 265. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system has a repeat sign at the end of the first phrase. The second system also has a repeat sign at the end of the first phrase.

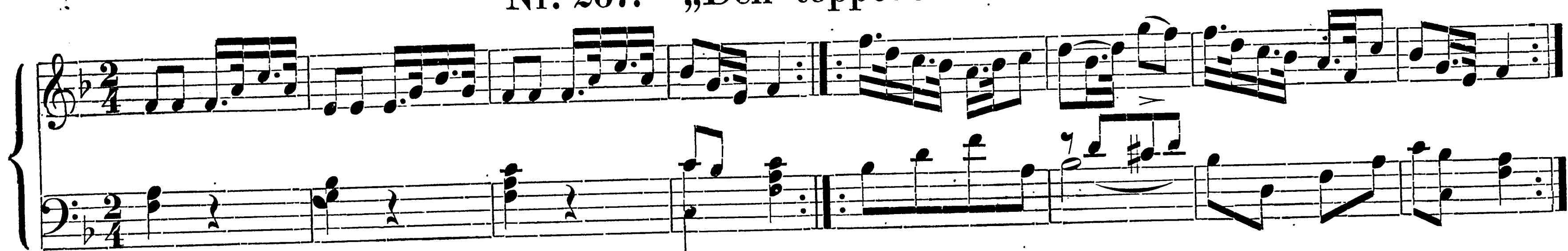
Nr. 266. „Rundtenom.“

(Hobro.)

Two systems of musical notation for Nr. 266. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system has a repeat sign at the end of the first phrase. The second system also has a repeat sign at the end of the first phrase.

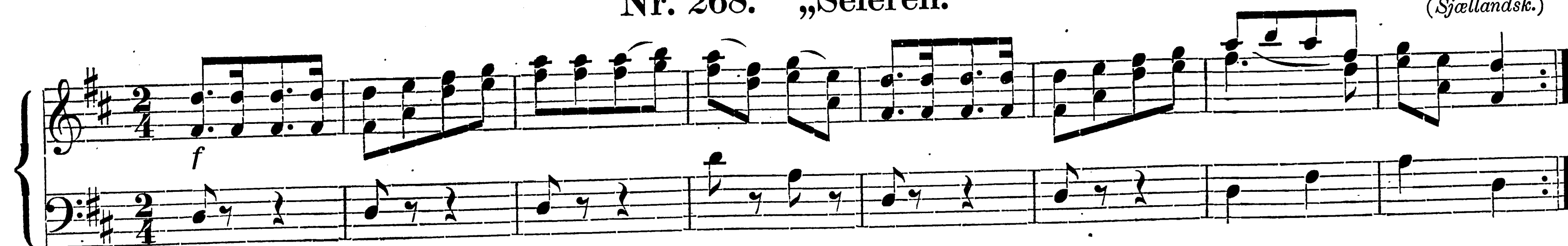
Nr. 267. „Den toppede Høne.“

(Jydsk Bondedands.)

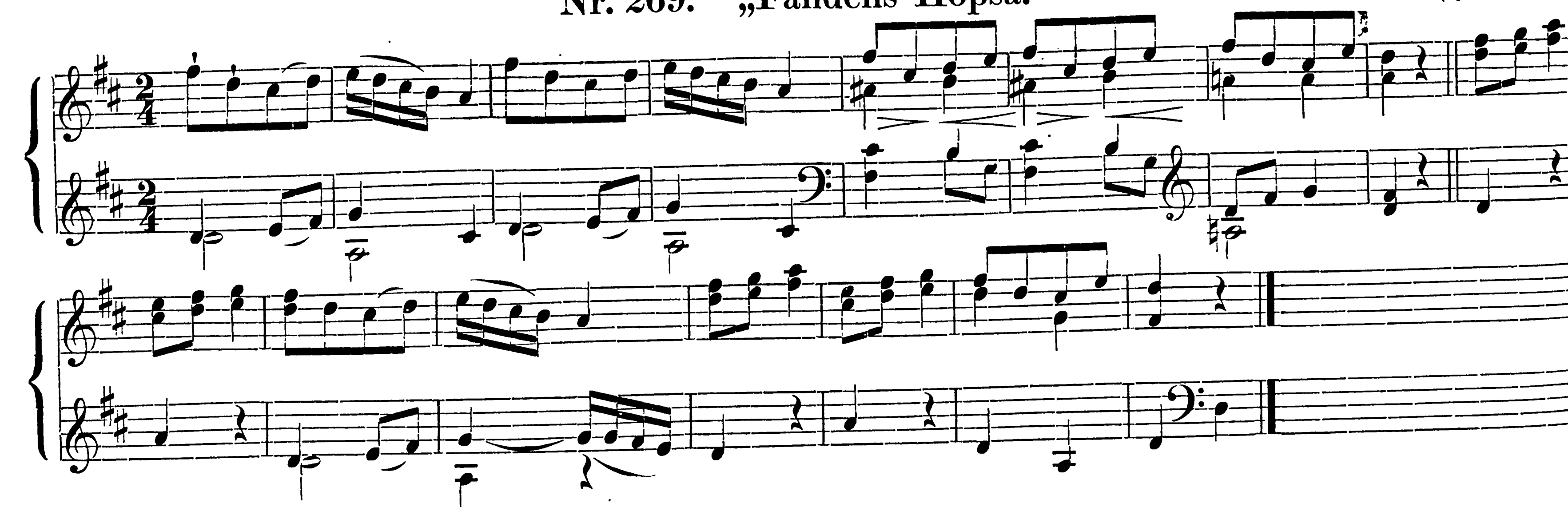
Nr. 268. „Seieren.“

(Sjællandsk.)

Nr. 269. „Fandens Hopsa.“

(Sjællandsk.)

Nr. 270. „Böhmerdands.“

Two systems of musical notation for Nr. 270. Each system consists of a treble and a bass staff joined by a brace. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system features a melody in the treble staff with eighth and sixteenth notes, and a bass line with eighth notes and rests. The second system continues the melody and bass line, ending with a double bar line and repeat signs.

Nr. 271. „Hattemageren.“

Two systems of musical notation for Nr. 271. Each system consists of a treble and a bass staff joined by a brace. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The first system features a melody in the treble staff with eighth and sixteenth notes, and a bass line with eighth notes and rests. The second system continues the melody and bass line, ending with a double bar line and repeat signs.

Nr. 272. Sjællandsk Bondedands.

Two systems of musical notation for a piece in 3/8 time, key of D major. The first system consists of a treble and bass staff joined by a brace. The treble staff contains a melody with eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes. The second system continues the melody and accompaniment, ending with a double bar line and repeat signs.

Nr. 273. Jødeturen.

Three systems of musical notation for a piece in 3/8 time, key of D major. The first system features a treble staff with a melody of eighth and sixteenth notes and a bass staff with a simple accompaniment of eighth notes. The second system continues the melody and accompaniment. The third system concludes the piece with a final cadence in the treble staff and a sustained bass line, ending with a double bar line and repeat signs.

Nr. 274. „Hexedands.“*)

(Fra Jardehund, i Nærheden af Flensborg.)

*) s. Anmærkningerne.

Nr. 275. Reel.

(Fyen.)

First system: Treble and bass staves in 2/4 time, key of D major. The melody is in the treble, and the bass provides a simple accompaniment. The first ending is marked with a bracket and 'I.', and the second ending is marked with a bracket and 'II.'.

Second system: Treble and bass staves in 2/4 time, key of D major. The melody continues in the treble, and the bass provides a simple accompaniment.

Third system: Treble and bass staves in 2/4 time, key of D major. The melody continues in the treble, and the bass provides a simple accompaniment.

Nr. 276. Reel.

(Meget udbredt.)

First system: Treble and bass staves in common time, key of B-flat major. The melody is in the treble, and the bass provides a simple accompaniment. The first ending is marked with a bracket and 'I.', and the second ending is marked with a bracket and 'II.'.

Second system: Treble and bass staves in common time, key of B-flat major. The melody continues in the treble, and the bass provides a simple accompaniment. The first ending is marked with a bracket and 'I.', and the second ending is marked with a bracket and 'II.'.

Presto.**Nr. 277. Reel.***(Fra Hobro - Egnen.)***Nr. 278. Reel.***(Sjællandsk.)*

Nr. 279. Reel.

(Sjællandsk.)

First system: Treble and bass staves in D major (two sharps) and common time. The treble staff begins with a melody, and the bass staff provides accompaniment starting with a *p* (piano) dynamic. The melody features eighth and sixteenth notes with slurs.

Second system: Continuation of the melody and accompaniment. The treble staff has a repeat sign after the first measure. The bass staff includes a *mf* (mezzo-forte) dynamic marking. The melody continues with eighth and sixteenth notes.

Third system: Continuation of the melody and accompaniment. The treble staff has a repeat sign after the first measure. The bass staff continues with the accompaniment pattern.

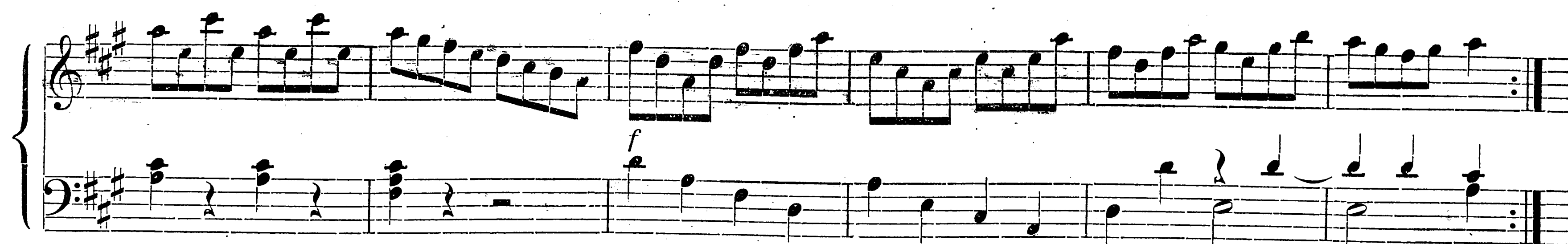
Nr. 280. Reel.

(Sjællandsk.)

First system: Treble and bass staves in D major (two sharps) and common time. The treble staff begins with a melody, and the bass staff provides accompaniment starting with a *p* (piano) dynamic. The melody features eighth and sixteenth notes with slurs.

Second system: Continuation of the melody and accompaniment. The treble staff has a repeat sign after the first measure. The bass staff includes a *mf* (mezzo-forte) dynamic marking. The melody continues with eighth and sixteenth notes.

Third system: Continuation of the melody and accompaniment. The treble staff has a repeat sign after the first measure. The bass staff continues with the accompaniment pattern.

Nr. 281. Reel.

(Sjællandsk.)

Nr. 282. Réel.

(Sjællandsk.)

The musical score is written for piano and consists of three systems of two staves each. The key signature is D major (two sharps) and the time signature is common time (C). The first system begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand plays a series of eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes. A crescendo hairpin leads to a forte (*f*) dynamic, followed by a piano (*p*) dynamic. The second system starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, followed by a piano (*p*) dynamic. The third system begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The score concludes with a double bar line.

ISLANDSKE OG FÆRØISKE
FOLKE-SANGE OG MELODIER.

☞ Foran findes en islandsk Vise under Nr. 28b og færøiske Melodier til danske Viser under Nr. 13, 18c, 20c, 27, 47, 48, 55a og b, 73, 187 og 202.

Andantino.

Nr. 1. Harma bótar kvæði. Bod for Vaande.

341

(Nr. 1—9. Islandske Sange.)

Solo. *Tutti.* *Solo.* *Tutti.*

1. — Ein - um unn-a' eg mann - in - um — með - an það var — í míns föð - ur rann - in - um; — og það fór
 1. — Loved jeg mig en Svend i Løn, — Mens jeg var ung, — Han var sig en Rid - der skjøn; — Den Sorg var

p — með - an það var —
 — Mens jeg var ung —
 — og það fór
 — Den Sorg var

p *mf*

par. Pvi hlaut eg minn harm að bera' í leynd - um stað.
 tung. Thi bar jeg min Harm saa lön - lig i mit Sind.

par. Pvi hlaut eg minn harm að bera' í leynd - um stað.
 tung. Thi bar jeg min Harm saa lön - lig i mit Sind.

2. Engi maður það vissi,
nema mín yngsta systir.
3. Systir sagði móður frá,
svo vissum við það allar þrjár.
4. Móðir talaði fáein orð,
svo komst allt fyrir föður míns borð.
5. Faðir minn kallar á sveina sín:
„leiðið hingað dóttur mín!“ —
6. „Er það satt, sem mér er sagt,
að þú hafir ást við riddara lagt?“
7. „Ei er það satt, sem yður er sagt,
ei hefi eg ást við riddara lagt?“
8. Faðir minn sló mig högg á kinn,
svo blóðið féll um möttulinn.
9. Faðir minn sló mig þústra tólf,
svo blóðið féll um hallar gólf.

10. Eg var gefin, eg var seld
einum ríkum riddara í vald.
11. Á daginn spann eg hör á torg,
á næturnar hafði eg nóga sorg.
12. Eg var gefin, eg var seld
— Meðan það var —
mínum besta vin í vald.
— og það fór þar.
Þá var horfinn harmurinn úr
leyndum stað.
13. Á daginn spann eg silki og lín,
— Meðan það var —
á næturnar svaf eg hjá herra mín.
— og það fór þar.
Þá var horfinn harmurinn úr
leyndum stað.

2. Ingen Mand det vidste,
Uden min yngste Søster.
3. Søster sagde Moder fra,
Alle tre vi det vidste da.
4. Moder min mælte et lidet Ord,
Og det kom over min Faders Bord.
5. Fader min kalder ad Svende to:
„I beder min Datter formig indgaa!“ —
6. „Er det sandt, som Sagn gaaer fra,
En Ridder din Tro du givet har?“
7. „Ei er det sandt, som Sagn gaaer af,
Ingen Ridder min Tro jeg gav.“
8. Fader min slog mig ved min Kind,
Saa Blod stank¹⁾ over Skarlagenskind.
9. Fader min slog mig Slagene tolv,
Saa Blodet randt i Hal paa Gulv.

10. Saa blev jeg udaf Landet solgt
En saa rigen Ridder i Vold.
11. Om Dagen spandt jeg den Hampetraad,
Om Natten sov jeg i bare Straa.
12. Anden Gang saa blev jeg solgt
— I Ungdoms - Aar —
Min allerkjæreste Ven i Vold.
— Man Bod vel faaer.
Vegen var da lönlig Sorg udaf mit
Sind.
13. Om Dagen spandt jeg Silke og Liin,
— I Ungdoms - Aar —
Om Natten sov jeg hos Herre min.
— Man Bod vel faaer.
Vegen var nu lönlig Sorg udaf mit
Sind.

¹⁾ stank, gammelt Dansk for stænkede.

Nr. 2a. Ólafur og álfamær. Oluf og Elvemøen.*)

Con moto. Solo.

Tutti.

Solo.

The musical score is written for voice and piano. It begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The first system features a vocal line with lyrics in Icelandic and Danish, and a piano accompaniment. The second system continues the vocal line with more lyrics. The third system shows the vocal line and piano accompaniment. The fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The tenth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The eleventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The twelfth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The thirteenth system shows the vocal line and piano accompaniment. The fourteenth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifteenth system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixteenth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventeenth system shows the vocal line and piano accompaniment. The eighteenth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The nineteenth system shows the vocal line and piano accompaniment. The twentieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The twenty-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The twenty-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The twenty-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The twenty-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The twenty-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The twenty-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The twenty-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The twenty-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The twenty-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The thirtieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The thirty-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The thirty-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The thirty-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The thirty-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The thirty-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The thirty-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The thirty-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The thirty-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The thirty-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The fortieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The forty-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The forty-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The forty-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The forty-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The forty-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The forty-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The forty-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The forty-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The forty-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The fiftieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifty-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The fifty-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifty-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The fifty-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifty-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The fifty-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifty-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The fifty-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The fifty-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixtieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The sixty-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixty-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The sixty-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixty-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The sixty-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixty-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The sixty-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The sixty-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The sixty-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The seventieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventy-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The seventy-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventy-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The seventy-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventy-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The seventy-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventy-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The seventy-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The seventy-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The eightieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The eighty-first system shows the vocal line and piano accompaniment. The eighty-second system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The eighty-third system shows the vocal line and piano accompaniment. The eighty-fourth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The eighty-fifth system shows the vocal line and piano accompaniment. The eighty-sixth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The eighty-seventh system shows the vocal line and piano accompaniment. The eighty-eighth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The eighty-ninth system shows the vocal line and piano accompaniment. The ninetieth system features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The hundredth system shows the vocal line and piano accompaniment.

1. Ó - la - fur reið með björg-um fram, — vil - lir hann, stil - lir hann — hit - ti fy - rir sér ál - fa - rann.
1. O - luf han red un - der Bjer - get frem — Vil - des han, hil - des han — Der kom hansig til El - ve - hjem.

vil - lir hann, stil - lir hann, —
Vil - des han, hil - des han, —

Tutti.

Par rauður log-inn brann; blíð-an lagð-i byr-inn un-dan björg-u-num — blíð-an lagð-i byr-inn un-dan björg - u-num fram.
Der rø-den Lu-e brand¹); Bli-den Bør han blæ-ser alt fra Bjer-ge-ne — Bli-den Bør han blæ-ser alt fra Bjer - ge - ne ud.

cresc.

2. Par kom út ein álfamær,
hún var ekki guði kær.
3. Par kom út ein önnur,
helt á silfurkönnu.
4. Par kom út hin þriðja
með gullbelti um sig miðja.
5. Par kom út hin fjórða,
hún tók svo til orða:
6. „Velkominn, Ólafur liljurós!
gáttu í björg og bú með oss.“

7. „„Ekki vil eg með álfum búa,
heldur vil eg á herrann trúa.““
8. „Þó þú gjörir með álfum búa,
samt máttu á herrann trúa.“
9. Hún gekk sér til kistu,
kastaði yfir sig skikkju.
10. Hún gekk sér til arkar,
greip upp sverðið bjarta.
11. „Ekki muntu svo hédan fara,
að þú gjörir mér kossinn spara.“

2. Der kom ud en Elvemø,
Haaret lagt i Guld saa rød.
3. Der kom ud en anden,
Bar hun Sølvverkande.
4. Der kom ud hiin Tredje,
Med Guldbælte om sin Midje.
5. End kom ud hiin Fjerde,
Hun tog saa til Orde:
6. „Velkommen, Oluf Liljeros!
Gak du i Bjerg og bo med os.“

7. „„Ikke vil jeg hos Elver boe,
Heller jeg vil paa Herre-Gud troe.““
8. „Enddog du monne hos Elver boe,
Fuld vel maa du paa Herren troe.“
9. Hun gik sig til Kiste,
Axled hun Kaabe med Liste.
10. Hun gik sig til Arke²),
Greb der Sværdet skarpe.
11. „Vilt du end bort fra os fare,
Ei tør du ved³) et Kys at spare.“

*) Et Sidestykke til den danske Vise Nr. 20. — ¹) brand ɔ: brændte. ²) Ark ɔ: en stor Kiste. ³) tør ved ɔ: behøver.

Con moto.

Nr. 2b. Ólafur og álfamær. Oluf og Elvemøen.

343

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Ó - la - fur reið með björg - um fram, — vil - lir hann, stil - lir hann — hit - ti fy - rir sér ál - fa -
1. O - luf han red un - der Bjer - get frem, — Vil - des han, hil - des han — Der kom hans sig til El - ve -

mf *p*

Tutti.

rann. Þar rauður log-inn brann; Blíð - an lagð - i byr-inn un - dan björg - u - num — Blíð - an lagð - i byr-inn un - dan björg - u - num fram.
hjem. Der rø - den Lu - e brand; Bli - den Bør han blæ - ser alt fra Bjer - ge - ne — Bli - den Bør han blæ - ser alt fra Bjer - ge - ne ud.

p *f*

12. Ólafur laut um söðulboga,
kysti frú með hálfum huga.

13. Saxinu hún stakk i síðu,
Ólafi nokkuð sviður.

14. Ólafur keyrir hestinn sporum,
þar til hann kom til móður dyra.

15. Klappar á dyr með lófa sín:
„ljúktu upp, kæra móðir mín!“

20. Vendi eg mínu kvæði í kross*):
Sancte María sè með oss!

16. „Því ertu bleikur? Því ertu blár?
sem þú hafir af álfum sár.“

17. „Móðir! ljáðu mér mjúka sæng;
systir! gefðu mér síðuband.“

18. Ei leið nema stundir þrjár,
Ólafur var sem bleikur nár.

19. Ei leið nema lítil stund,
Ólafur úngi gaf upp önd.

12. Oluf luder over Sadelbue,
Halvvillig kyste han væne Frue.

13. Hun stødte ham Sværd i Side,
Saa saare monne det svide.

14. Oluf tager sin Hest med Spore,
Til han kom til sin kjære Moder.

15. Han klapper paa Døren med sit Skind:
„Luk du op, kjære Moder min!“

20. Saa ender jeg Kvadet med hellige Kors*):
Sancte Maria være med os!

16. „Hvi est du bleg, og hvi est du blaa,
Som du havde fanget af Elver Saar?“

17. „Moder! red du mig bløden Seng;
Søster, giv du mig Sidebind.“

18. Der led ei Timer uden tre:
Oluf laa Liig med Kind saa bleg.

19. Der led ikkun en liden Stund:
Oluf hiin unge gav op sin Aand.

*) Her henpeges til den i de catholske Tider paa Island brugte Skik: at signe sig (slaae Kors for sig) ved Slutningen af Sangen; — maaskee især, naar Sangens hedenske Indhold kunde lade befrygte, at „den Onde“ derved var bleven hidlokkeet.

Con moto.

Nr. 3. Tólf synir. De tolv Sønner.

1. Eik - ur sá eg að tvær sam - an stóð - u, önn - ur græn, og var með blóm - i góð - u,
 1. E - ge to jeg sku - ed staae a - le - ne, Hvor - af en bar Blomst paa grøn - ne Gre - ne,

hin var eik - in fól og fá, furð - u vis - in lauf þar á, eg sodd - an sá; lauf - eik - in - a
 Men den an - den fal - met var, Vis - ne Bla - de kun den bar; Et sel - samt Par. Hen jeg gik, og

leizt mér fyrst að rein - a lund - ur stáls nam grein - a.
 ik - ke jeg da tø - ved, Den grøn - ne Eg jeg prø - ved.

2. Stakk eg hníf minn stofninn í að bragði,
strax úr trénu eiturgusu lagði;
i stofninn bjúga stakk eg þá,
strax kom hunang hnífnum á,
eg soddan sá;
fannst mér mikið fyrst um þettað efni,
fram þó lengra stefni.
3. Sá eg hænu sitja í lundi fínum,
sorgandi hjá unga kindum sínum,
ellefu hún átti sér,
allir dauðir sýndust mér,
eg segi þér;
gáðu nú kóngur glöggst að ræðu minni,
og grey-samvitsku þinni.
4. En sá tólfti einn mér sýndist lifa,
upp á hennar baki var að klifa,
undran stóra eg af því fékk,
áfram leingra þó eg gekk,
um foldarbekk,
fífil-bleikan fák einn leit eg standa,
á fódri eptir vanda.
5. Reiðdýr þetta Rýnar sól nam prýða,
með rauða gull um lend og faxið síða,
gyltan söðul á baki bar,
búinn vel sá hófa mar,
svo vænn hann var,
fagurt beizli fagað með jötna rómi,
frítt af saurleiks grómi.
6. Fákur þessi fullur var af drambi,
af fegurðinni stærði sig með rambi,
hann brá á leik og braut af sér,
búning allan, sýndist mér,
svo sundur fer,
beizli, söðull, búningur og reiði,
hann braut sinn háls og deyði.

2. Jeg min Kniv i Egens Stamme stødte,
Men en Edderstraale fuul mig mødte.
I den anden skar jeg saa;
Honning paa min Kniv da laa.
Du kan forstaae,
Stor vel maatte min Forundring være.
Dog, jeg saa end Mere;
3. Saa en Høne sine Vinger brede
Sorrigfuld ud over Unger spæde;
Elleve hun havde sig,
Alle døde, syntes mig.
Men mærke dig,
Hvad, o Drot, du nu af mig skal høre;
Det saare vil dit Øre!
4. En tolvte Unge tyktes mig at leve,
Paa den ømme Moders Ryg at svæve,
Og jeg studsede derved.
Bort jeg vendte mine Fjed
Fra dette Sted.
Snehvid Ganger da mit Øie mødte,
Stolt sin Hov mod Jord den stødte.
5. Guldbesat saa var dens Sadelbue,
Og af Guld mon Sadeldækket lue,
Bidselet af Guld den bar;
Aldrig Sligt jeg skued har,
Saa skjøn den var.
Tømmerne jeg saa at gløde
Af Karfunkler røde.
6. Fuld af Hovmod Gangeren sig brysted,
Og sin skjenne Manke stolt den rysted,
Fnysed, sprang og tumled sig;
Men — i al sin Pragt saa rig
Den pludselig,
Tynget vel af Guldet røde,
Faldt til Jord og døde.

Anm. Ovenstaaende Sang er et Brudstykke af et Digt af Dværgen Gudmund Bergthorsson, død 1705, af følgende Indhold: En ryggesløs Konge havde en blid og dydig Dronning. En Viismand havde spaaet ham, at han ikke vilde døe, førend han fik en Søn, der foreholdt ham hans slette Levnet. Kongen tænkte, at han da nok skulde holde Døden fra sig, og lod elleve Sønner efter hinanden drukne. Dronningen svandt hen af Græmmelse. Da hun tolvte Gang skulde føde, maatte Kongen just drage i Leding, og han befalede da, at, hvis Dronningen fødte en Søn, skulde denne dræbes. Hun fødte en Søn, men overtalte Hoffolkene til at skaane hans Liv, og han blev da sat i Pleie hos fattige Bønderfolk. Kongen kom hjem og troede, at Barnet var dræbt. Da Sønnen var bleven tolv Aar gammel, kom han oftere sammen med sin Moder. Engang gik han ind i Hallen; Kongen befalede ham at gaae bort, men Drengen svarede: „Jeg vandrede tidlig imorges ud i Skoven, og da saa jeg, hvad jeg nu skal fortælle dig.“ (Her begynder det optagne Brudstykke af Sangen). Efter denne Fortælling gjør Sønnen Anvendelse af Lignelsen paa sine Forældre, forekaster Faderen hans vilde Levnet, og giver sig tilkjende som den tolvte Søn, idet han bønfaller sin Fader om, at denne dog angrende vil omvende sig. Kongen bliver rasende, svinger Sværdet for at dræbe Sønnen, men segner i samme Øieblik død tilbage.

Nr. 4. „Forðumtið einn
brjótur brands.“

„Fordumstid en
Riddersmand.“*)

Andantino.

1. — For-ðum - tíð einn brjót - ur brands, bjó - við álf - ur Júd - a - lands; ridda - ri var, en
1. — For-dums - tid en Rid - ders-mand Boe - de ved Ju - dæ - as Strand; Sag - net ei for -

heit - i hans herm - ir ekk - i sag - a. Al - ex - and - er son hans var, sveinn-inn afl og
tæl - le kan, Hvað hans Navn mon væ - re. A - lex - an - der hed hans Søn, Kæm - pe god og

hreyt - i bar; frægr - i mað - ur fannst ei þar fyrr - i um þá dag - a.
Yng - ling skjön, Paa hvi - den Hav og Jor - den grön Fand - tes ei hans Li - ge.

*) Brudstykke af „Vina-Spegill“ (Venne-Speil), et Digt af Forfatteren til den foregaaende Sang.

2.

Með því hann var skilnings skír,
 skikkanlegur og viðmóts hýr,
 faðir hans sagðist: seima týr
 setja í skóla vilja.
 Var hann þar um vetur þrjá
 vísdóm miklum gjörði ná,
 fýstist og þann fróðleik á
 fugla-saung að skilja.

3.

Eptir liðin árin þrjú,
 aptur heim svo ferðast nú;
 riddarinn og hans ríka frú
 runni fagna branda.
 Hann í allri hegðun var
 hæversklegur, mennta snar,
 daglega þá breytni bar
 bænagjörð að vanda.

4.

Kappinn heim þá kominn var,
 á kvöldi einu svo tilbar:
 næturgali' í glugga þar
 galaði hátt úr máta.
 Riddarinn talar við reffa-spaung:
 raustin sú er fögur og laung,
 hver mér þýðir þenna saung,
 þann eg vitran játa.

8.

Sveinninn flutti sjáfar til —
 sannar þetta kvæða-spil —
 fleygði út á fiska-hyl,
 fast í raunir dálpa.
 Kvað þar skyldi kafna spá,
 kemstu aldrei landið á;
 þín djúpsær vitskan dauðanum frá
 dugar nú sízt að hjálpa.*)

5.

Alexander ansar til:
 allan þenna saung eg skil,
 sízt þó ykkur segja vil,
 svo mér reiðist eigi;
 En eg hygg, ef að er gáð,
 ásett vera Drottins ráð;
 held eg engin heims um láð
 hindra þvílíkt megi.

6.

Riddarinn sér birta það
 bráðlega, sem fuglinn kvað,
 sagðist vilja víst um það
 vita þýðing snjalla.
 Fuglinn segir, sveinninn tær!
 svoddan tign og hefð mig skær
 þið skuluð bæði þjóna mér
 og þar með herra kalla.

7.

Reiðast tekur riddarinn,
 ræðir svo við arfa sinn:
 dárlegur er þánki þinn
 það að opinbera:
 að eg skuli þjóna þér
 þín og líka módur þér;
 áður en þetta þannig skær
 þú skalt drepinn vera.

2.

Da han kløgtig var og snild,
 Hjertensgod og hjertensmild,
 Faderen ham sende vil
 Til de Visers Skole.
 Der i trende Vintres Tid
 Viisdom lærte han með Flid;
 Fuglesangen sød og blid
 Lærte han at tyde.

3.

Derpaa, efter trende Aar,
 Svenden til sin Faders Gaard
 Atter vender; Mod'ren staaer
 Venlig hos hans Fader
 Og med Glæde elskte Søn
 Huldt omfavner, stor og skjøn.
 Gudhengiven han sin Bøn
 Ingen Dag forsømte.

4.

Sildig Aften næste Vaar
 Ridd'ren hos sin Frue staaer,
 Nattergalen udenfor
 Slaaer saa høit sin Trille.
 „Hvem, der denne Sang paastand“,
 Ridd'ren talde, „tyde kan,
 Vil jeg kalde visen Mand,
 Berømme vidt hans Snille.“

8.

Sønnen førte han til Strand,
 Kasted ham i Havets Vand;
 Af Stormen vildt omtumles han,
 Angst i Farens Kvide.
 „Lad din Spaadom drukne der;
 Ei paa Land du kommer meer!
 See nu, om din Viisdom her
 Frelser dig fra Døden!“*)

5.

Alexander gav til Svar:
 „Nattergalens Trille klar
 Jeg forstaaer, men Lyst ei har
 Eder den at tolke.
 I vil vredes, — men jeg troer,
 Hvad Vorherre, viis og stor,
 Har besluttet, her paa Jord
 Ingen skal forhindre.“

6.

Ridderen ham sige bad
 Sig paastand, hvad Fuglen kvað;
 Thi han gjerne vide gad
 Sangens skjulte Mening.
 Svenden tyder Sangen saa:
 „Høihed, Hovmod nær mig gaar;
 Begge I mig tjene maae
 Og mig Herre kalde.“

7.

Ridderen blev mod i Hu
 Og til Sønnen sagde nu:
 „Slette Tanker viser du,
 Sligt at aabenbare:
 At jeg skuld' en Tjener liig,
 Med din Moder lystre dig!
 Men du farer vild deri; —
 Før dit Liv du miste!“

*) Han kastes af Belgerne op paa en Klippe. Næste Dag nærmer sig et Skib; man hører hans Nødraab, tager ham ombord, fører ham til Ægypten og sælger ham til Kongen, som har lovet sin Datter til Den, der kan udtyde to Fugles Sang, hvorved han bestandigt forstyrres. Alexander løser Gaaden og faaer Kongedatteren. Siden gaar det ham atter imod, men en Ven redder ham; heraf Kvadets Benævnelse: Venne-Speil.

Andante.

Nr. 5. Ásu kvæði. Aaselille.

Solo. *Tutti.* *Solo.* *Tutti.*

1. Ás - a gekk um stræt - i, — far vel fley — heyrð - i hún fög - ur læt - i — við Sik - il - ey.
 1. Aa - se gik ad Stræ - de, — Snek - ke skrid — Fa - gert hör - te hun kvæ - de — Ad Bøl - gen hvid!

mf — far vel fley — við Sik - il - ey.
 — Snek - ke skrid — Ad Bøl - gen hvid!

Fögr - um tjöld - um slóg - u þau und - ir Sáms - ey.
 Fag - re Tjæl - de slo - ge de un - der Sam - sø.

p Fögr - um tjöld - um slóg - u þau und - ir Sáms - ey.
 Fag - re Tjæl - de slo - ge de un - der Sam - sø.

2. Ása gekk í húsið inn,
sá hún þrælinn bundinn.
3. „Heil og sæl Ása mín!
nú ertu komin að leysa mig.“
4. „„Ekki þori eg að leysa þig,
eg veit ei nema þá svíkir mig.““
5. „Það veit guð hinn ríki,
að eg þig ei svíki!“
6. Leysti hún bönd af hans hönd
og fjötrinn af hans fótum.
7. „Nú hefi eg farið um lönd,
tú hefi eg svikið sprund.

8. Þú ert sú hin ellefta,
þér skal eg aldrei sleppa.“
9. „„Bíddu mín hér litla stund,
meðan eg geng í grænan lund!““
10. Hann beið hennar litla stund,
aldrei kom hún á hans fund.
11. Ása gekk í helgan stein,
— Far vel fley —
aldrei gerði hún manni mein.
— við Sikiley.
Fögrum tjöldum slógu þau undir
Sámsey.

2. Aase ind i Huset saae,
Fangen Træl der bunden laa.
3. „Aaselil, hil være dig!
Du est kommen at løse mig.“
4. „„Ikke tør jeg at løse dig,
Jeg veed ikke, om du sviger mig.““
5. „Svige Den Christ hiin rige,
Som Anden agter at svige!“
6. Løste hun Lænker, løste hun Baand,
Løste hun baade Fod og Haand.
7. „Faret har jeg om Lande ni,
Sveget har jeg de Møer ti.

8. Nu skal du være den elli't i Tal,
Aldrig jeg dig slippe skal.“
9. „„Bi du nu her en liden Stund,
Medens jeg gaaer i grønne Lund!““
10. Bied han der en Stund saa lang,
Aldrig kom hun hannem til Hand.
11. Aase gav sig i Kloster under Ø,
— Snekke skrid —
Alle sine Dage leved hun Mø.
— Ad Bølgens hvid!
Fagre Tjælde sloge de under Samse.

Svend Grundtvig.

Allegretto.

Nr. 6. Grílukvæði. Grilasangen.*)

349

1. — Hjer er kom-inn Gríl - a á Gæg - is hól; hún ætl - ar að hvíl - a sig
 1. — Gri - la hun til Gæ - gis' Hoi nu kom - men er; Hun ag - ter i Ju - len at

hjer um öll, hún ætl - ar að hvíl - a sig hjer um öll jól.
 hvi - le sig, Hun ag - ter i Ju - len at hvi - le sig her.

2. Hún ætlar að hvíla sig, því hana vantar börn;
 : hún er grá um hálsinn og hlakkar eins og : örn.
3. Hún er grá um hálsinn og hleypur út í fjós;
 : hún vill ekki horfa' í það hátíða : ljós.
4. Hún vill ekki heyra þann hátíða söng;
 : Kvartar hún um ketleysi' og kveðst vera : svöng.
5. Kvartar hún um ketleysi kjökrandi þá:
 : „seldu mjer barnkorn í belginn minn : grá!
6. Seldu mjer barnkorn, sem brekin hafa nóg,
 : Ýlunum og ærslunum ei koma' í : lóg!
7. Af ýlunum og ærslunum æpa þau þrátt,
 : syngja ekki sín fræðin sífelt og : hátt.
8. Syngja ekki sín fræðin sífelt og vel.“
 : Bíta kvaðst hún börnin og blæða láta' í : skel.
9. Bíta kvaðst hún börnin og bað hún mig um eitt.
 : Svo gegndi' eg Grílu: „eg gæti það ekki : veitt.“
10. Svo gegndi' eg Grílu: „gód börn á jeg;
 : ekki hafa þau ærsli, nje æpa þau : mjög.
11. Ekki hafa þau ærslin og ekkert þeirra hrín:
 : kostulega kyrja þau kvöldfræðin : sín.“

2. Hun agter her at hvíle sig, thi hun mangler Børn;
 : Om Halsen er hun graa, og hun skriger vildt : som Ørn.
3. Om Halsen er hun graa; hun til Stalden flygter hen;
 : Thi Grila er af Festlys slet ingen : Ven.
4. Hun vil ikke høre Festsangen sød;
 : Men klynker over Kjødskort og megen : Nød.
5. Hun klynker over Kjødskort og klager saa:
 : „Sælg mig et Barnpuds i Randselen : graa.
6. Sælg mig kun den Lille; saa stor Fortred han gjør;
 : Hans Skraal og Hviin en Ende dog have : bør.
7. Med Skraal og med Hvinen de Børn mig plage tidt;
 : Men om at synge Bønner de skjøtte : kun lidt.
8. De vil ei synge Bønner! saa lad mig bide dem;
 : I Muslingsskal det Blod skal strømme : frem.
9. I Muslingsskal jeg samler det Blod! Giv mig din Søn!“
 : Men strax jeg svar'de Grila: „Jeg hører ei : din Bøn.“
10. Men strax jeg svar'de Grila: „Gode Børn har jeg;
 : De sjelden plei' at hvine, og skraale : ei.
11. De sjelden plei' at hvine, men græde i Løn;
 : Om Aft'nen smukt de bede den kjære : Bøn.**)

*) Grila er et Væsen, hvormed Børnene skræmmes, og svarer til Bussemand hos os — Mel. en Variant af den foregaaende.

**) Den kjære Bøn : „Fader vor.“

Nr. 7. Hoffinn og Alfinn.*)

Andantino.

Pigerne indenfor; — Karlene udenfor begynde:

1. Hjer er kom - inn Hoff - inn, Hjer er kom - inn Alf - inn, Hjer eru komn - ir all - ir Hoff - ins svein - ar.
1. Her er kom - men Hof - finn, Her er kom - men Al - finn, Her er' kom - ne al - le Hof - fins Sven - de.

2.

„Hvað vill Hoffinn?
hvað vill Alfinn?
hvað vilja allir Hoffins sveinar?“

2.

„Hvad vil Hoffinn?
Hvad vil Alfinn?
Hvad vil alle Hoffins Svende?“

3.

Mey vill Hoffinn,
mey vill Alfinn,
mey vilja allir Hoffins sveinar.

3.

Beile vil Hoffinn,
Beile vil Alfinn,
Beile vil alle Hoffins Svende.

4.

„Hvað býður Hoffinn?
hvað býður Alfinn?
hvað bjóða allir Hoffins sveinar?“

4.

„Hvad byder Hoffinn?
Hvad byder Alfinn?
Hvad byde alle Hoffins Svende?“

5.

Grjót býður Hoffinn,
grjót býður Alfinn,
grjót bjóða allir Hoffins sveinar.

5.

Steen byder Hoffinn,
Steen byder Alfinn,
Steen byde alle Hoffins Svende.

6.

„Skríddu burt, Hoffinn!
skríddu burt, Alfinn!
skríðið burt, allir Hoffins sveinar!“

6.

„Gaa du bort, Hoffinn!
Gaa du bort Alfinn!
Gaae I bort, alle Hoffins Svende!“

11.

Eyr býður Hoffinn,
eyr býður Alfinn,
eyr bjóða allir Hoffins sveinar.

11.

Kobber byder Hoffinn,
Kobber byder Alfinn,
Kobber byde alle Hoffins Svende.

12.

„Ríddu burt, Hoffinn!
ríddu burt, Alfinn!
ríðið burt, allir Hoffins sveinar.“

12.

„Rid du bort, Hoffinn!
Rid du bort, Alfinn!
Rider bort, alle Hoffins Svende.“

Karlene blive noget mindre haanligt afviste end forrige Gang. De komme tilbage, og 13de—16de Vers (atter en Gjentagelse af de 4 første Vers) synges; derpaa:

17.

Gull býður Hoffinn,
gull býður Alfinn,
gull bjóða allir Hoffins sveinar.

17.

Guld byder Hoffinn,
Guld byder Alfinn,
Guld byde alle Hoffins Svende.

Herpaa svare Pigerne:

18.

„Vel kominn Hoffinn!
vel kominn Alfinn!
vel komnir allir Hoffins sveinar!“

18.

„Velkommen, Hoffinn!
Velkommen, Alfinn!
Velkomne, alle Hoffins Svende!“

Efterat Pigerne, fortrydelige over det gjorte Tilbud, have afviist Karlene, gaee disse bort, men komme igjen, og modtages som første Gang, hvorved 7de—10de Vers, der ere en Gjentagelse af de 4 første Vers synges; derpaa:

Nu blive Karlene indladte, og Dandsen begynder.

*) slg m. „Svenske Folke-S. og Mel.“ Nr. 164, og den foran under Nr. 218 staaende danske Sangleg.

Andante.

Nr. 8. „Aldri má eg á æginn.“ „Aldrig mit Øie Bølgen.“

351

Al-dri má eg á æg - inn ó-grát-an-di lí - ta, síð-an mál-vin - ir mín - ir fy - rir marbakkann suk - ku.
Al-drig mit Øi - e Bøl - gen U-den Gru kan sku - e, Si-den de Sven - de go - de Sank fra tro - løs Plan - ke.

Svend Grundtvig.

Con moto.

Nr. 9. „Sjera Magnús.“ „Præsten Magnus.“

Sjer - a Magn - ús set - tist upp á skjón - a, sá var ek - ki lík - ur nein - um dó - na; hann var
Præ - sten Mag - nus skul - de ud at ri - de, Han var in - gen Dom-pap, maa I vi - de, Men stor -

glað - ur höfð-ings - mað - ur, hátt - æt - tað - ur hon - um ber að þjón - a!
mæg - tig, Stiv og præg - tig, Tyk og væg - tig; Der - paa kan I li - de!

Svend Grundtvig.

Allegretto.**Nr. 10. Brynhild og Sjúrdur. Brynhild og Sigurd.*)**

(Nr. 10—12. Færøiske Sange.)

Solo.

1. — Eg veit ei - na rí - mu - na, Buð - lans skulum vær kal - la: hon er bæ - ði mild og med, um
 1. — Jeg veed mig et Kæm - pe - kvad Om Gju - ke - sön - ner al - le: Der er i baa - de Gam - men og Sorg, Det

pf

Tutti.

Jú - ka sy - nir al - lar. Gra - ni bar gul - lið af hei - ði, Gra - ni bar gull af hei - ði, brá hann sí - num
 vil - le vi Bud - les kal - de. Gra - ne bar Gul - det af He - de, Gra - ne bar Guld af He - de, Si - gurd han svang

Gra - ni bar gul - lið af hei - ði, Gra - ni bar gull af hei - ði, brá hann sí - num
 Gra - ne bar Gul - det af He - de, Gra - ne bar Guld af He - de, Si - gurd han svang

2. Kongur ræður fyrir langari lund,
 bjarti Buðlin kallast,
 tívin telur málm og ring
 við sínar hirðir allar.

3. Brynhild situr á Hildarfjalli,
 kembur hon sitt hár:
 fínt er tað som silki,
 gull bær litur á.

2. Kongen raader for Langelund,
 Budle de hannem kalde:
 Ud saa deler han Gods og Guld
 Blandt sine Kæmper alle.

3. Brynhild sidder paa Hildesfjeld,
 Kæmmer hun ud sit Haar:
 Fiint er det som Silke,
 Og Guldglands fra det gaaer.

*) Et Brudstykke af Sigurds-Kvædet. See Anmærkningerne.

bran - di af rei - ði, Sjú - ður vann af or - mi - num, og Gra - ni bar gul - lið af hei - ði.
 Svær - det af Vre - de, Sei - er han af Or - men vandt, Og Gra - ne bar Gul - det af He - de.

bran - di af rei - ði, Sjú - ður vann af or - mi - num, og Gra - ni bar gul - lið af hei - ði.
 Svær - det af Vre - de, Sei - er han af Or - men vandt, Og Gra - ne bar Gul - det af He - de.

4. Brynhild situr í höllini,
 sum rikir ganga inn:
 ongan tykir Buðla dottir
 vera javnlíka sín.

8. „Hvör leingi viltú, mín sæla dottir,
 eyka mér ta sorg:
 at tú noktar hvörjum manni,
 higar kemur í borg?“

4. Brynhild sidder i Hallen,
 Som Herrer de gange ind:
 Ingen tyktes Budles Datter
 At være Jævnliges sin.

8. „Hvorlænge vil du, min kjære Datter,
 Volde mig den Sorg:
 At du vrager hver en Mand,
 Der kommer hid til Borg?“

5. Tað var reystur kongurin,
 sveipar hann seg í skinn:
 so gongur hann í høgaloft
 fyrri sína dottur inn.

9. „Sjúrdur heitir sami maður,
 hann er Sigmundar son:
 tað tykir mér vera mín sami,
 at vera hansara kona.“

5. Det da var den Konning bold,
 Svøber han sig i Skind:
 Ganger han saa i Høieloft
 Og for sin Datter ind.

9. „Sigurd hedder en Helled bold,
 Han er Sigmunds Søn:
 Det tykkes mig stor Sømme,
 At vorde hans Dronning skjen.“

6. „Hoyr tú, mín hin sæla dottir,
 sig mér satt ífrá:
 ríður sá nakar higar í dag,
 ið tín stár hugur á?“

10. „Undarliga hevir tú
 tær ástirnar við tær lagt:
 at tú unnar mannin tann,
 ið tú hevir ikki satt.“

6. „Hør du det, min kjære Datter,
 Du svare mig Sandt derpaa:
 Rider her Nogen hid i Dag,
 Og der din Hu til staaer?“

10. „Heel underlig da haver du
 Din Hu og Elskov stædt:
 At du nu under den Mand bedst,
 Som du har aldrig seet.“

7. „Hoyr tú tað, mín sæli faðir,
 eg sigi tær satt ífrá:
 sá ríður eingin higar í dag,
 ið mín stár hugur á.“

11. „Tað hava mér tær nornur skapt,
 liggur í brosti trá:
 níggju vetur unti eg Sjúrd,
 eg ei við eygum hann sá.“

7. „Hør du det, min kjære Fader,
 Jeg Sandingen sige vil:
 Her rider Ingen hid i Dag,
 Og der min Hu staaer til.“

11. „Det da have mig Nørner voldt:
 Mig ligger i Brystet Traa¹⁾
 I Vintre ni efter Sigurd unge,
 Jeg aldrig med Øine saae.

¹⁾ Traa o: Attraa, heftig Længsel.

12. Hoyrt

12. Hørt

12. Hoyrt eg havi tað frásagt,
ikki var eg hjá:
tá ið hann ormin á Glitraheiði
við sínum svörði vá.	22. Hoyr tú Brynhild, dottir mín,
gera skaltú tað:
komin er hann Gunnar kongur,
honum sigir tú ja.“	12. Hørt saa haver jeg derfra sagt,
(Ikke var selv jeg der):
Hvor den Orm paa Glimmerhede
Han vog alt med sit Sværd.	22. Kommen er han Gunner Konning,
Han bedes ²⁾ dig for Ære:
Hør du Brynhild, Datter min,
Hans Dronning skal du være.“
13. Mikið mundi Sjúrdur reysti
gullið eignast tá,
tí hann vá tann frænarorm,
á Glitraheiði lá.	23. Brynhild seg úr stóli lyfti,
glogvar i gulli reyð:
skundaði sær af Buðlans borg,
hon gongur á Hildarheyg.	13. Meget var det røde Guld,
Den Helt mon i Eie faae,
Alt for han vog den spragled' Orm,
Paa Glimmerhede laa.	23. Brynhild springer fra Sæde op,
Hun glimmer af Guld saa rød:
Skynder hun sig af Budles Borg,
Hun ganger til Hildeshøi.
14. Tolv gullkistur legði hann
hvörjuminni klakk,
bant tær tá á Grana bak,
og so er mær frásagt.“	24. Settist aftur í gyltan stól,
hon smilist undir lín:
„hvör ið heldur á váðalugan,
hann skal vera mín.“	14. Fireogtyve Guldkister
Dem bandt han paa Granes Bag,
Tolv paa hver en Side;
Saa er mig sagt derfra.“	24. Sidder hun der paa Gyldenstol,
Hun smiler under Lin:
„Hvo som rider gennem Flagreluen,
Og han skal være min.“
15. „Hoyr tú tað, mín sæla dottir,
legg nú til tess ráð:
hvussu vit skulum tann mikla mann
af øðrum londum fá!“	25. Ein dag frættir Sjúrdur tað
burtur í onnur lond:
„Brynhild svevur á Hildarheyg,
hon er so biðlavond.“	15. „Hør du det, min kjære Datter,
Du give mig dertil Raad:
Hvor skulle vi den store Mand
Af fremmede Lande faae?“	25. Det da spurgte han Sigurd
Langt bort i fremmed Land:
„Brynhild sidder paa Hildeshøi,
Hun er saa beilevand ³⁾ .“
16. „Tú skalt lata mær salin byggja,
í oyðumörk so gera,
við so lítlari tanastu
skal eg harinni vera.	26. Sjúrdur reið út árla morgun,
ei hans fostri visti;
eingin veit á morni at siga,
hvar ið hann á kvöldi gistir.	16. „Du skal lade mig Salen bygge,
I Ødemark den gjøre:
Med saa Faa af mine Møer
Skal jeg derinde være.	26. Om aarle Morgen han udred,
Deraf slet Ingen vidste;
Ingen veed om Morgenens,
Hvor han i Kvæld mon gjæste.
17. Og so miklan váðaluga
lat tú harum gera,
sum teir kunna dvörgar tveir
mest við rúnum skera.	27. Sjúrdur reið út árla morgun,
girdi seg við horni:
sótu har tveir villini fuglar
á einum summars morni.	17. Og saa megen Flagrelue
Lad du derom gjøre,
Alt som snilde Dværges to
Kan mest med Runer skjære.	27. Sigurd red ud aarle Morgen,
Ham hang Horn ved Lænd:
Paa Kvist sad vildene Fugle to,
Den Sommermorgen skjøn.
18. Hesin sami váðalogi
hann má meg so vara:
har má eingin riða á,
uttan Sjúrdur snari.“	28. Ein dag tóku fuglarnir
at mæla millum sín:
„Brynhild svevur á Hildarheyg,
hagar væntar hon tín.“	18. Denne samme Flagrelue
Den skal mig saa vare:
Der kan Ingen ride i,
Foruden Sigurd Snare.“	28. Brat tog paa de Fugle smaa
At mæle mellem sig:
„Brynhild sover paa Hildeshøi,
Og venter hun der paa dig.“
19. Hann læt henni salin tann
í oyðumörk so gera:
við so lítlari tanastu
hon skuldi harí vera.	29. Sjúrdur kvittar at riða burt
á Buðla kongsins land:
gulli búnar handskanar
teir dregur hann sær á hand.	19. Han lod hende høien Sal
I Ødemark saa gjøre:
Med saa Faa af sine Møer
Hun skulde deri være.	29. Flux saa rider han Sigurd unge
Til Budle Konnings Land:
MedrødenGulderdeHandskerboed ⁴⁾ ,
Som han drager sig paa Hand.
20. Riða so frægir edilingar
í Buðla kongsins tún:
Brynhild situr í stólinum,
hon bær gull á brún.	30. Ringar tolv af gulli gjörðar
hevði hann harihjá:
drottningariningin hin reyða
setti hann omaná.	20. Rede gjæve Ædelinge
I Budle Konnings Gaard:
Brynhild sidder i Sæde,
Hun bær Guld over Braa ¹⁾ .	30. Tolv vare de Guldringe,
Der om hans Fingre laae:
Dronningeringen hin røde
Satte han der ovenpaa.
21. Buðli kongur í salin gongur,
biður frúnna svara:
„komin er hann Gunnar kongur
niðan úr Júka garði.	31. Og so gongur hann Grani fram
á gróti sum á sand:
eingin kemur tilíkur
á Buðla kongsins land.	21. Budle Konning i Salen ganger,
Han taler til væne Maar:
„Kommen er han Gunner Konning,
Og udaf Gjukes Gaard.	31. Frem da ganger han Grane
Paa Stene som paa Sand:
Aldrig kom hans Lige end
I Budle Konnings Land.

¹⁾ Braa ɔ: Øienlaag, Pande.²⁾ bedes ɔ: forlange Noget for sig.³⁾ beilevand ɔ: knibsk, kræsen paa Beilere.⁴⁾ boed' ɔ: beredte, smykkede.

32. Tað er enn sum ofta fyrr,
biðlar fara at friggja:
eingin tordi longur fram
en váðalugan at siggja.
33. Merkismaður orðum talar,
tungan mælir at inna:
„hvör ið heldur á váðalugan,
hann skal ta jomfrú vinna.“
34. Sjúrdur frægi til orða tekur,
frá man frættast víða:
„eg beri tað merki í mín skjold,
eg skal nú harí riða.“
35. Eingin reið á Brynhildar heyg,
uttan Sjúrdur snari:
gjögnum royk og váðaluga
hann og hestur hans Grani.
36. Tá steig hesturin Grani
á foldina so fast:
innarlaga í heyginnm
tað hówsporið brast.
37. Tá stígur hesturin Grani
so drýstuliga fram:
heitur var tann eldurin,
ið Sjúrdi um lendar brann.
38. So stígur hesturin Grani
gjögnum roykin svarta:
hann kom at tí portinum,
tað skein sum gullið bjarta.
39. Sjúrdur reið á tann váðaluga,
ið eingin tordi fyrr:
og við sínum svörðinum
tá kleyv hann niður dyr.
40. Sjúrdur frægi í salin gongur,
víða um seg hyggur:
sær hann, hvar tað væna vív
eina í seingini liggur.
41. Sær hann, hvar tað væna vív
í herklæðunum svav:
Sjúrdur tók sín bitra brand,
hann sprettir brynju af.
42. Upp tá vaknaði Brynhild,
hon víða um seg leit:
„hvör mundi eiga tann búna brand,
ið brynju af mær beit?“
43. „„Sjúrd skaltú nevna meg,
og eg eri Sigmundar son;
tað var Hjördís drottningin,
hon bar meg í heim.“
44. Riðin eri eg af Norðurlondum
higar nú til tín:
eg heiti Sjúrdur Sigmundarson,
veldiga seta mín!“
45. Brynhild setist upp undir seg,
smilist undir lín:
„ver velkomin af öðrum londum,
Sjúrdur, seti mín!“
46. Hoyr tú tað nú, Sjúrdur mín!
hvör vísti tær leið
gjögnum royk og váðaluga,
at tú higar reið?“
47. „„Fuglurin sat á kvisti,
bíðaði hann mín:
hann vísti mær ta leiðina
higar heim til tín.““
48. Blíður legði hann armanar
yvir um Brynhildar háls:
„eg svörji tann eið á míni trú,
har býr ikki undir fals.“
49. Ringar tolv af gulli gjörðar
dró hann frúnni á hand:
„hetta skal vera tað fyrsta
elskógar band.“
50. Ringar tolv af gulli gjörðar
legði hann frúnni á fang:
síðan legði hann omána
tann dýra drottningaring.
|: Grani bar gull af heiði, |
brá hann sínum brandi af reiði,
Sjúrdur vann af orminum,
og Grani bar gullið af heiði.
32. Det er end, som ofte før:
Beilere fare at gilje;
Ingen turde ride der frem,
Hvor Luen legte paa Tilje.
33. Mælte det den Mærkesmand¹⁾,
Og udaf fuld godt Sinde:
„Hvo som rider gjennem Flagreluen,
Han skal den Jomfru vinde.“
34. Sigurd da saa til Orde tager
(Det spurgtes alt saa vide):
„Jeg bærersligt Mærkepaa mit Skjold,
At jeg skal nu heri ride.“
35. Ingen red op ad Brynhilds Høi,
Foruden Sigurd Snare:
Gjennem Røg og Flagrelue
Foer han og hans Ganger Grane.
36. Treen da Hesten Grane
I Bjerget alt saa fast:
Det da var det haarde Fjeld,
Under hans Hovslag brast.
37. Alt gik Hesten Grane
Saa dristelig der frem:
Saa hed da var den Lue,
Der stod om Sigurds Lænd.
38. Frem foer Hesten Grane
Igennem Røgen sorte:
Saa kom han til Borgen op,
Som Guld der skinned de Porte.
39. Sigurd gjennem den Lue red,
Som Ingen turde før:
Saa drog han ud sit gode Sværd,
Og kløved neder den Dør.
40. Sigurd ganger i Salen frem,
Saa vide han om sig saae:
Seer han, hvor den væne Viv
Saa ene paa Sengen laa.
41. Seer han, hvor den væne Viv
Udi Hærklæder sov:
Sigurd tager til hvasse Brand²⁾,
Han sprætter hende Brynjen af.
42. Op da vaagned hun Brynhild,
Hun seer sig om saa vide:
„Hvem da eier det gode Sværd,
Som turde min Brynje bide?“
43. „„Sigurd skal du mig nævne,
Og jeg er Sigmunds Søn;
Det var Dronning Hjordis,
Hun bar mig udi Løn.“
44. Reden er jeg af Nørreled,
For din Skyld kom jeg here:
Jeg hedder Sigurd Sigmundson,
Min stolte Hjertenskære!“
45. Op da stod hun Brynhild,
Hun smiler under Lin:
„Vær velkommen af fremmed Land,
Sigurd, Allerkjæreste min!“
46. Hør du det nu, Sigurd:
Hvo viste dig den Led
Gjennem Røg og Flagrelue,
Som du hid til mig red?“
47. „„Smaafuglen sad paa Kviste,
Og sang han saa for mig:
Han viste mig den lange Led,
Og Veien hid til dig.““
48. Blidelig lagde han Armen
Alt om stolt Brynhilds Hals:
„Det sværger jeg alt paa min Tro,
Her boer ei under Fals.“³⁾
49. Ringe tolv af røden Guld
Drog han den Frue paa Haand:
„Og dette skal være det første
Elskovens Baand.“
50. Tolv vare de Guldringe,
Han lagde den Frue i Skjød,
Dertil den dyre Dronningsring,
Den skinned alt som en Glød.
|: Grane bar Guldet af Hede, |
Sigurd han svang Sværdet af Vrede,
Seier han af Ormen vandt,
Og Grane bar Guldet af Hede.

¹⁾ Mærkesmand ǝ: Herold. ²⁾ Brand ǝ: Sværd. ³⁾ Fals ǝ: Falskhed.

Nr. 11. Nornagests ríma. Kvæde om Nornegjæst.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Eitt er frø - ðið um Nor - na - gest, — lat tær rá - ða ráð - gerð í van - da — tí - lí - kum gó - ðum
 1. Saa er Kvæ - det om Nor - ne - gjæst: — Vogt dig vel for U - raad i Vaan - de! — Al - le de Bed - ste

— lat tær rá - ða ráð - gerð í van - da —
 — Vogt dig vel for U - raad i Vaan - de! —

gekk hann næst. Ox - ar tolv vó - ru leid - dir á torg, og so fram a frí - ðu borg.
 gik han næst. Ox - er tolv blev før - te paa Torv, Og saa op i Kon - gens Borg.

Tutti.

Gra - ni bar gul - lið af hei - ði.
 Gra - ne bar Gul - det af He - de.

Gra - ni bar gul - lið af hei - ði.
 Gra - ne bar Gul - det af He - de.

2. Kongur ætlar at högga teir,
— lat tær ráða ráðgerð í vanda —
tilikum góðum gekk tað við gleim.
Kongurin hjó so mikið högg,
at blóðið dreiv við benjar dög.
— Grani bar gullið af heiði. —
3. Allir dattu teir deyðir niður,
öxin stóð í stokki við.
Allir lovaðu hilmahögg,
blóðið dreiv um benjar dög.
4. Har kom kall við hækir tvær,
studdist so fast á báðar tær.
Kongur kvæður kalli blítt:
„hví lovar tú ikki höggið mitt?“
5. „Ivri, harri, var höggið títt;
í forðum sá eg vænari slíkt.
Hoyrt hevur tú gitið Sjúrd sveis,
hann var so frægur í heimi ein.“
6. „Kant tú siga frá Sjúrdi sveis,
hann var frægur af fornum ein.“
„Tað kan eg siga Sjúrdi frá,
tilikan eingin við eygum sá.
7. Tá skalv bæði leyv og lund,
Sjúrdur högg ormin í miðju sundir.
Högni var ein heiðursmann,
ljótan af lit so kendi eg hann.
8. Gunnar var so reystur og ríkur,
fróður og blíður og Gunhild líkur.
Fróður og blíður og Gunhild líkur,
seint man føðast annar slíkur.
9. Faðir mín átti friðligt bú,
fjól tað mikið um manga kú.
Eg sat á skogvi og goymdi hest,
helst tá ið veðurið var betst.
10. Allir sita í saðli teir,
Högni, Gunnar og Sjúrdur sveis.
Ríðu teir um díkið heim,
Gunnar og Högni og Sjúrdur sveis.
11. Ríðu teir um díkið tá,
— lat tær ráða ráðgerð í vanda —
eg var svein og sá hará.
Gunnars hestur sprakk um first,
Gunnar kendi væl tann dist.
— Grani bar gullið af heiði. —
12. Högna hestur sprakk um tá,
Grani fastur í feni lá.
Sjúrdur hestur sprakk um síðst,
hann gjörði so glaða góðmærs list.
13. Grani fell i fenið fast,
galtagjörðin sundir brast.
Allir stigu úr söðlum teir,
Gunnar og Högni og Sjúrdur sveis.
14. Allir tuga á dýran hest,
Sjúrdur tugar á teymar mest.
„Gestur, ger mær viljan ein,
tú tvá mín góða gangara rein!“
15. Silgjan, ið sundir brast firi mær,
hana, Gestur, gevi eg tær.“
Eg tváði hans brost og bringu rein,
hans lær og legg og langa bein.
16. Góðan gangara gjörði eg rein,
síðan hevði meg Sjúrdur til sveis.
Vær ríðum so fram á Fovnis ból,
har skein gull sum geisar af sól.
17. Eg tók eitt hár af sama hesti,
tað var sítt og vaxið mest.
Eitt var hár í hala á hesti,
tað var favn og feti mest.
18. Eg havi í forðum farið vítt,
ei funnið ljós og lívið mítt.“
Kongur gav honum skaft og skeið,
og sjálvur segði hann kalli leið.
19. Í Frakkalandi er vatnið vítt,
har er ljós og lívið títt.
Leingi kavaði kurtis mann,
áður hann beint á ljósið fann.
20. Kórnar prestur skírdi hann,
tá leið liv, sum ljósið brann.
Tá ið ljós í ligtu var brennt,
tá var liv og levnað endt.

2. Det er Kongens Gammens-Værk, 11. Gangeren foer over bløde Myr;
— Vogt dig vel for Uraad i Vaande! —
Paa dem at prøve sin Haand saa stærk. Aldrig saae jeg feirere Dyr.
Ved Kongens Hug saa høit det gjaldt, Gunnars Hest løb over saa let,
Et Oxehoved til Jorden faldt. Han kjendte saa vel til hver en Plet.
— Grane bar Guldets af Hede. —
3. Et Oxehoved for hvert et Hug, 12. Saa kom Hogne paa Hesten rap,
Og Oxen stod saa fast i Stok. Ogsaa han over Myren slap.
Stridig strømmed den røde Flod, Sidst kom Sigurd paa Grane graa,
Og Alle loved den Kæmpe god. Den sprang saa høit, som Nogen saae.
4. Taus stod hos kun en Gubbe graa 13. Alle Fire i Dynd stod fast,
Med tvende Krykker og saae derpaa. Sadelgjorden isønder brast.
Kongen taler til Gubben blidt: Sprang da i Hast af Sadel ned
„Hvi lover du ikke Hugget mit?“ Gunnar, Hogne og Sigurd med.
5. „Velest du, Herre, i Haand saa stærk, 14. Alle tog Tag i den dyre Hest,
Dog saae jeg forðum paa større Værk. Sigurd drog dog i Tøilen bedst.
Du har vel hørt om Sigurd Svend, Mælte det Sigurd: „Gode Gæst!
Hans Navn vel mindes i Verden end.“ Du tag nu og tvæt min gode Hest.
6. „Hvad kan du sige af Sigurds Daad? 15. Spændet, som brast isønder for mig,
Tre Hundred Aar under Muld han laa.“ Det vil jeg, gode Gæst, give dig.“
„Det kan jeg sige om Sigurd Svend, Saa tvætted jeg Granes Bringes reen,
At Ingen hans Lige saae jeg end. Hans brede Bov og hans lange Been.
7. Da skjalv baade Lund og Løv, 16. Fra den Stund tjente jeg Sigurd Svend,
Da Sigurd Ormen i Midje kløv. Og Granes Spænde det har jeg end.
Hogne var og en Hædersmand, Jeg fulgte ham frem til Faavnes Bo,
Skjændt sort af Lød, vel kjendte jeg Hvor Guldets skinned som Sommersol.
8. Gunnar var sig en Helt saa riig, 17. Et Haar jeg tog da af Sigurds Hest,
Sin Søster Gudrun var han liig. Hvor det var langt og voxet bedst.
Grandt jeg mindes det Kæmpekuld, Det Haar, jeg af Granes Hale tog,
Dets Lige ei fødes over Muld. Det er en Favn og dertil en Fod.
9. Fader min var en Bonde god, 18. Saa haver jeg faret langt og vidt,
Han havde i deres Rige Bo. I Norne-Lys bærer jeg Livet mit.“
Jeg sad i Skov og røgted Hest, Det mælte Kongen: „Du Gubbe graa!
Helst naar Veiret var som bedst. Du viis os Spændet og Granes Haar!
10. Der kom ridende Kæmper tre, 19. Og viis os ogsaa det Lys saa sært,
Hvis Lige ingen Mand nu faaer see. Hvori du end med dig Livet bær!“
De rede fast over Engen hjem: Længe han ledte i Kofte og Brog,
Gunnar, Hogne og Sigurd Svend. Endelig fandt det Alt han dog.
20. Saa blev han døbt af Kongens Præst,
Og selv han tændte sit Lys dernæst.
Og der det Lys var heelt udbrændt,
Da var hans Liv og Levnet endt.

Nr. 12. Óluvu kvæði. Olufas Kvad.*)

Con moto.

Solo.

1. — Ól - uv - a si - tur í kirk - ju - ni, les - ur ur sí - ni bók: har kom Mýl - int gang - an - di og hen - dur um frún - na
 1. O - lu - fa sid - der i Kir - ken, Læ - ser hun i sin Bog; Der kom My - lint gan - gende, Sin Arm om hen - de

Tutti.

tók. Stíg - um fast á vårt golv, spar - um ei vár skó! Gúd man rá - ða, hvar vær drekk - um onn - - ur jól.
 slog. Træ - der fast paa vort Gulv, al - le ra - ske Mænd! Gud han raa - der, hvor vi drik - ke Juul i - gjen.

Stíg - um fast á vårt golv, spar - um ei vár skó! Gúd man rá - ða, hvar vær drekk - um onn - - ur jól.
 Træ - der fast paa vort Gulv, al - le ra - ske Mænd! Gud han raa - der, hvor vi drik - ke Juul i - gjen.

*) Et Brudstykke. See „Antiqvarisk Tidsskrift“, 1846—1848, Pag. 279 og fig.

2. „Hoyri tað Mýlint ríki,
íð ætlar at gera illa:
tú vilt svíkja kongin,
slíkt man dæmin spilla.“
3. „„Eg skal geva tær meira gull,
hann tekur til orða at birja,
en hann gav tær Hugin kongur,
tá íð hann fór at gilja.““
4. „Hav tú sjolvur títt reyðar gull!
eg tiggi ei gávur af tær:
nógv man eg firi eygum sjá,
sum gud hevur unnað mær.“
5. Mýlint gengur í kjallara,
blandar mjöð og vín,
og so mikið óminni
læt hann har úti.
6. Og so mikið óminni,
letur hann har úti,
ber nú in firi Óluvu,
biður hana drekka til sín.
7. Óluva tekur við kerinum,
gerdi firi seg kross:
„Gud og milda Maria moy
veri nú við os!“
8. Tá íð hon hevði drukkið,
hon greiddi aftur ker,
minntist ei á Hugin kong
og ikki hvar hann er.
9. Tað var hinn illi Mýlint,
illfúsur hann vinnur:
stedgar ikki síni ferð,
firr en hann blámann finnur.
10. „Gakk tú tær til hallar heim,
kjós tær fagurt fjóð!
frúgvín man ikki undan sigast,
hon öllum er javngóð.“
11. „„Líkari var mær føðslan góð,
matur og hartil klæði:
munnu flestallar höviskar kvinnur
meg bæði spotta og hæða.““
12. Mýlint gav honum óminnisdrikk,
sum sögur ganga ífrá,
neктаði hann úr öllum klæðum,
bar til seingjar svá.
13. Bláar leggur hann armanar
ivir drotningar háls,
hann var blíður og hjartur,
men fátt var henni til máls.
14. Stedgaðist Mýlint teimun hjá
eina so skamma stund,
síðan snúist haðan frá
á Hugin kongins fund.
15. Hugin kemur af skógvi heim,
sær tey merki stór:
„Hvör hevur her til hallar verið,
síðan eg heiman fór?“
16. Hugin talar við Mýlint ríka,
eg geri tað ei at loyna:
hvar er Óluva drottning mín,
íð eg fekk tær at goyma?“
17. Leiddur var hann í húsið inn,
sum Óluva firi lá:
konginum varð so illa við,
tá íð hann hetta sá....
18. Öllum var nú harrunum
svikini til mongdar,
uttan hinum trúgva Engilbret,
sum frúnni fylgdi til landa.
19. „Eg skal verja drottningina,
berjast skaltú við meg,
eg í berari skjúrtuni,
Mýlint! herklæð teg!“
20. Riðu teir tá dystin saman
af so tungari treyt,
Engilbret hevði Mýlint ríka
so langt af saðli á breyt.
21. Ræddur var nú Mýlint ríki,
fell Óluvu til fóta:
rak hon hann af reiði burt,
hon bað ikki sálina njóta.
22. Settu teir Mýlint í ormagröv,
tað vóru eingi undur:
áður hann kom har hálvur inn,
teir rivu hann kikan sundur.
23. Hugin situr í háseti,
ymsa liti fekk,
tá íð han sá hit væna vív,
eftir hallargolvi gekk..
24. Kongur býður drottning síni
á armi hjá sær at liggja:
tökk havi frúgvín Óluva,
hon vildi tey boð ei tigga!
25. Hon gav seg í kloystur inn
af so góðari trú:
aldri á síni ævini
tað livur hon betur enn nú.
2. „Hør det, Mylint rige,
Du agter at gjøre ilde:
Du vil svige Konning din,
Min Ære vil du spilde.“
3. „„Jeg vil give dig mere Guld,
Om du vil fremme min Vilje,
End han gav dig Hugin Konning,
Først han mon dig gilje.““
4. „Hav du selv dit røde Guld!
Ei tager jeg Gaver af dig:
Nok mon jeg for Øine see;
Som Gud haver givet mig.“
5. Mylint ganger i Kjælderen,
Blander Mjød og Viin:
Glemselsrod og Dvaleurt
Lader han deri.
6. Glemselsrod og Dvaleurt
Lod han i Drik med Svig:
Bar den saa for Dronningen,
Bad hende drikke med sig.
7. Olufa tager Horn i Haand,
Gjør hun Kors for sig:
„Gud og milde Maria Mø
Være nu med mig!“
8. Der hun havde drukket
Udaf den lede Drik,
Hugin Konning og Verden al
Hende af Huen gik.
9. Det var Mylint onde,
Fule Rænker han spandt:
Ei da mon han stedes,
Før han den Blaamand fandt.
10. „Gak du dig i Hallen ind!
Det vorder dig vel til Gavn:
Dronningen haver dig saa kjær,
Hun tager dig i sin Favn.“
11. „„Bedre det var, om du mig bød
Klæder og Mad saa god:
Alle høviske Kvinder mig
Kun byde al Spot og Haan.““
12. Mylint gav ham Glemselsdrik,
Daared saa hans Sind:
Drog ham af hans Klæder,
Lagde ham i Sengen ind.
13. Lagde Mylint hans sorte Arm
Om Dronningens hvide Hals:
Det vil jeg for Sanden sige,
Det var alt gjort af Fals.
14. Ikke tøver Mylint da
Længer hos dem inde;
Foer han flux af Hallen ud,
Hugin Konning at finde.
15. Hugin kommer af Skoven hjem,
Mæler til Mylint Ord:
„Hvo haver her i Hallen været,
Alt siden jeg udfoer?“
16. Hvo haver her i Hallen været,
Siden jeg selv var hjemme?
Hvor er Dronning Olufa,
Jeg bød dig vogte og gjemme?“
17. Førte han ham i Kamret ind,
Alt som de baade laae:
Kongen sortned som en Jord,
Da han dem for sig saae....
18. Ingen af alle de Hovmænd god,
Vilde i Striden stande,
Uden den fuldtro Engelbret,
Som Fruen fulgte til Lande.
19. „Jeg vil kæmpe for Dronningen
Ene i Skjorte smaa:
Mylint! klæd du dig i Jern!
Jeg vil dig vel bestaae.“
20. Rede de saa Dysten sammen,
Og fore de saa fast:
Det var den onde Mylint,
Han blev af Sadlen kast’.
21. Ræd da blev han onde Mylint,
Faldt for den Dronning til Jord.
Ikke dog bad hun for hans Liv,
Hun stødte ham bort med Fod.
22. Satte de Mylint i Ormegaard,
Det var vel intet Under:
De Orme spared ei hans Liv,
De slede ham flux isønder.
23. Hugin sidder i Høisæde,
Skifter han Lød paa Kind,
Der han seer den væne Viv
Trine i Hallen ind.
24. Kongen byder Dronning sin
Leve hos sig med Ære:
Tak da have den Frue god,
Hun vilde hans Viv ei være.
25. Hun gav sig i Kloster ind
Alt i saa god en Tro:
Aldrig før i al sin Tid
Hun leved saa godt i Ro.

ANMÆRKNINGER.

Melodiernes Kilder.

Nr. 1a, 24a, 31a, 34, 38-40, 72f-g, 80a, 84a, 92, 93, 183a, 184b — mundtlig ved Lic. theol., Pastor J. F. Fenger, 1854.

Nr. 1b, 2a-d, 3, 4, 6-8, 10-12, 14, 15, 16a og e-f, 18a-b, 19a-d, 20a-b, 21, 25a, 29, 30a, 32, 44, 46, 49-51a-b, 53a, 54, 56, 57, 59, 60b, 62, 63, 65-69a-b, 72c og h, 74, 77, 78, 85, 87, 88b, 89, 90, 98c, 105, 185 — efter „Udvalgte danske Viser fra Middelalderen“, 5 Dele, udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek, Kbh. 1812-14.

Nr. 5 — efter Resens „Descriptio Samsøe“, Kbh. 1675.

Nr. 9, 16d, 45, 58a, 138, 183b, 206 — mundtlig ved Cand. theol. J. L. Knudsen, Lærer ved Rødding Høiskole, 1849-55. — Nr. 9 og 16d havde han lært af Kjesten Mari Helvigs i Agerskov, Haderslev Amt, dengang (1854) 64 Aar gl.

Nr. 13, 20c, 27, 47, 48, 187 — mundtlig ved Færingen, Exam. juris Niels Winther, 1844.

Nr. 16b, 215b, 216b, 220, 231, 260 — skriftlig ved Cand. theol. O. F. Kynde, 1843-56.

Nr. 16c — skriftlig ved Adjunct Hans Westh i Rønne, omtr. 1841.

Nr. 17 — efter N. Schjærrings „Arier og Sange“, 2det Bind, Kbh. 1789.

Nr. 18c, 55a, 73 — mundtlig ved Pastorinde Landt, 1840.

Nr. 22 — optegnet til mig 1814 eller 15 af daværende Overlærer ved Frederiksborg lærde Skole (senere Professor ved Christiania Universitet), Corn. Steenbloch; findes ogsaa i Nyerups „Hertha“, Kbh. 1817.

Nr. 23, 95, 184c — skriftlig meddeelte af Overskoledirecteur K. H. With; de første to optegnede af ham 1839 efter Sang af Præstens Røgter i Tranekjær paa Langeland.

Nr. 24b, 37 — tilsendte Docent Sv. Grundtvig 1861 af Seminarist Morten Eskesen. Ligesom denne, ere ogsaa de andre nedfr. nævnte, Sv. Gr. tilsendte Melodier mig af ham meddeelte.

Nr. 25b — mundtlig ved nuværende Pastor P. Rørdam i Lyngby, 1840.

Nr. 25c, 58b, 72b, 75c, 88a, 118, 170, 176, 192, 197, 201, 205, 218, 233, 236, 238, 244, 252, 255, 275 — dels modtagne af Cand. theol. M. T. Bredsdorff fra Pastorinde Eline Møller i Dalby ved Kjerteminde; dels af ham enten skriftlig eller mundtlig meddeelte 1851-62.

Nr. 26, 30c, 69d — tilsendte Sv. Grundtvig 1844 af Pastorinde P. Petersen.

Nr. 28a — efter Hans Mich. Ravns „Heptachordum Danicum“, Kbh. 1646.

Nr. 30b, 72d, 83 — skriftlig meddeelte 1847 af Jfr. Jensine Böttger i Kjøbh., efter Foredrag af hendes gamle Moder, der erindrede dem fra 1777.

Nr. 31b, 42, 53b, 71c, 81, 100a, 121b, 165, 183c, 194-96, 229, 257 — mundtlig ved Seminarist Morten Eskesen 1855-57. — Nr. 53b havde han lært af Bonden Jens Andresen i Hurup ved Thisted; Nr. 42, 71c og 100a af den foran nævnte gamle Kone Kjesten Mari Helvigs.

Nr. 33a — mundtlig ved Universitetspedel H. V. Müller.

Nr. 33b — mundtlig ved Professor Christian Winther.

Nr. 35 — tilsendt Sv. Grundtvig 1844 af Gaardeier S. Toxværd.

Nr. 36, 82, 145 — tilsendte Sv. Grundtvig 1847 af Cand. juris, Proprietair H. V. Fiedler ved Skjelskør. Disse Sange vare foresungne F. af en 75 Aar gl. Kone, kaldet Myse Ellen, „som aldrig havde boet udenfor Sognet, og saaledes vist ikke var meget paavirket af det Fremmede. Hun foretog dem i ægte sjællandsk Dialekt.“

Nr. 41, 79, 102, 103, 107 — skriftlig ved Cantor N. P. Hillebrandt, 1848-50.

Nr. 43, 58c, 72i, 84b, 99 — optegnede af Pastor A. F. Winding i Tiden fra 1815 til 17; de tre første Melodier og den sidste staae i Weyses „Halvtredsindstyve Kæmpeviser-Melodier“, 2det Hefte, [1842]; Nr. 84b tilsendt Sv. Grundtvig 1844.

Nr. 52 — skriftlig ved Lærer Mørch i Horsens, omtr. 1860.

Nr. 55b, 114a-b, 126 (optegnet i Frederiksborg 1819), 127, 146, 147, 149, 169, 172, 179, 190 (Randers 1856), 220, 230 — mundtlig ved Forskjellige.

Nr. 60a — fra Resens „Frederik den Andens Krønike“, Kbh. 1680.

Nr. 61 — mundtlig ved Professor F. P. J. Dahl, 1840.

Nr. 64, 70, 71a-b, 75a, 94, 154, 162b, 163b, 207 — af „Danske Viser fra 1550-1750“, 2 Dele, udg. af R. Nyerup og P. Rasmussen, Kbh. 1821.

Nr. 69c, 167 — mundtlig ved Pastor C. F. Carstens, 1822.

Nr. 71d — skriftlig ved Frøken Charlotte Unna, 1859.

Nr. 72a, 98d, 171, 182, 186, 208, 209, 216a — tilsendte Sv. Grundtvig 1844-47 af Jfr. Elisa Galskjøt.

Nr. 72e — af „Danske Viser, udg. af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug“, saml. af Henr. Herz, 2 Hefter, Kbh. 1836.

Nr. 75b — mundtlig ved Skolelærer Leop. Bruun i Hodde ved Varde, 1856.

Nr. 76, 110b — fra „Danske Folkeviser og Melodier“, saml. af Fr. Sneedorff-Birch, 1ste Pentade, Kbh. 1837.

Nr. 80b, 96a, 97, 98a, 104, 106, 111, 113, 116, 120, 122, 124, 143, 148, 159-161, 241 — skriftlig ved Cand. theol. Carl Schütz, 1843.

Nr. 86, 198 — mundtlig ved Student J. V. Thjellesen, 1848.

Nr. 91 — skriftlig ved Lic. theol., Pastor E. Hagerup, 1846.

Nr. 96b, 108b, 109b, 121a, 125, 134, 155, 156, 163a, 166, 177, 178, 180, 184a, 191, 210a, 215a, 242, 243, 246, 278-282 — efter skriftlige og mundtlige Meddelelser, omtr. i Aarene 1840-50, af Student Chr. Bull.

Nr. 98b, 101, 119, 173b, 181 — efter et Mscpt. af Professor J. H. Bredsdorff (død 1841), meddeelt mig af Provst Strøm i Kregome.

Nr. 100b, 131, 210b — skriftlig ved Syngelærer E. Chr. Crone, 1855.

Nr. 108a, 109c, 117, 137 — mundtlig ved Frøken Lovise Muxoll i Frederiksborg, 1842.

Nr. 109a, 144 — mundtlig ved Pastorinde Sophie Olivarius, 1840 og 1856.

Nr. 110a — skriftlig ved nuværende Pastor F. V. Andersen i Nordrup, omtr. 1841.

Nr. 112 — tilsendt Sv. Grundtvig 1856 af Frøken Lovise Recke.

Nr. 115 — skriftlig ved Cand. philol. Edv. Flemmer, 1844.

Nr. 123, 139 — skriftlig ved Student C. Michelsen, 1854.

Nr. 128 — mundtlig ved Frøken I. Stribolt, omtr. 1854.

Nr. 129, 227, 228 — efter min Moders Sang; Erindringer fra min Barndom.

Nr. 130, 141, 174 — skriftlig ved Seminarielærer J. Tofte, 1860-61.

Nr. 132, 140 (ogsaa ved M. Eskesen, 1855), 150, 157, 175, 200 — mundtlig ved Student Marzetta, omtr. 1842.

Nr. 133 — mundtlig ved Bonden Chr. Hansen fra Lustrup ved Ribe, 1848.

Nr. 135a — skriftlig ved Skolelærer Chr. Hansen i Havreholm ved Helsingør, 1864.

Nr. 135b — ved Musiklærer R. C. Rasmussen, 1854.

Nr. 136 — mundtlig ved Skolelærer Jensen i Borum, 1850.

Nr. 142 — mundtlig ved Redacteur C. St. A. Bille, 1868.

Nr. 151 — efter en af Skolelærer H. J. Visby under hans Ophold paa Blaagaards Seminarium, 1794-97, skreven Nodebog.

Nr. 152 — skriftlig ved forhv. Adjunct Fr. Snedorff-Birch, 1852.

Nr. 153, 250 — tilsendte Sv. Grundtvig af Student N. C. Christensen fra Vendsyssel, 1855.

Nr. 158 — mundtlig ved Skolelærer J. Ch. Christensen i Thistrup ved Varde, 1856.

Nr. 162a, 173a, 210c — skriftlig ved Cand. jur. W. C. Ravn, 1868.

Nr. 164 — af J. M. Thieles „Rosenblade“, Kbh. 1818.

Nr. 168 — mundtlig ved Student Risom, omtr. 1842.

Nr. 188 — tilsendt Sv. Grundtvig af Pastor Fr. Krarup i Gjerløv ved Roeskilde, 1844.

Nr. 189, 199 — skriftlig ved Provst Chr. L. Strøm i Kregome, omtr. i Aarene 1842-45.

Nr. 193 — mundtlig ved Adjunct Warming, 1846.

Nr. 202 — skriftlig ved praktiserende Læge N. Nolsøe i Thors-havn, 1848.

Nr. 203 — mundtlig ved en 76-aarig Bonde, Bjerrum, fra Vester-vedsted ved Ribe, 1848.

Nr. 204, 213, 214, 219, 222, 223 — Barndomsinder.

Nr. 211 — tilsendt Sv. Grundtvig af Skolelærer A. C. Poulsen.

Nr. 212 — tilsendt Sv. Grundtvig af Frøken Katrine Kietz i Kjøbh., 1856.

Nr. 217, 224-226 — ved Lærer N. E. Petersen i Søllerød, 1869.

Nr. 221 — optegnet af Componisten til „Danmark, deiligst Vang og Vænge“, Auditeur P. E. Rasmussen i Farum, 1811 (s. „Gamle danske Minder“, II. S. 303).

Nr. 232, 247, 251, 254, 256, 258, 261-63, 268, 269. — Nr. 254 forespillet mig 1858 af en jydsk Spillemand i Vendsyssel; alle de andre udskrevne af hans Nodebog.

Nr. 234, 235 — skriftlig ved Lærer K. S. S. Petersen i Onsbjerg paa Samsø, 1868.

Nr. 237 — skriftlig ved Frøken Ida Jessen.

Nr. 239, 240 — af N. Schjærrings „Blandinger for Sang og Claveer“, Kbh. 1787.

Nr. 245 — skriftlig ved Cand. mag. S. Svendsen, 1869.

Nr. 248, 249, 253, 264, 270-73 — efter en jydsk og et Par sjællandske Spillemands Nodebøger, 1869.

Nr. 259, 265, 266, 277 — skriftlig ved Skolelærer J. Nielsen i Hvilsom ved Hobro, 1857-59.

Nr. 267 — skriftlig ved Cand. phil. P. Heise, 1854.

Nr. 274 — skriftlig ved Musiklærer V. Brandt, 1869.

Nr. 276 — efter en af Cancellieraad O. Devegge (død 1847) skreven Nodebog.

Texternes Kilder. *)

Nr. 1-15, 16a-d, 18-21, 24a-b, 25-27, 28a, 29, 30a og c, 31a-b, 32-37, 38-40, 47-52, 58a-c — efter Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“, 1ste—3die Deel og 4de Deels 1ste Hefte, Kbh. 1853-69.

Nr. 22 — efter Nyerups „Hertha“, Kbh. 1817.

Nr. 23, 95 — fra samme Kilde som Melodierne.

Nr. 30b, 83 — ved Jfr. Jensine Bøttger i Kjøbh., 1847.

Nr. 41 — fra Pastorinde Leth i Lille-Heddinge; jfr. Sv. Grundtvigs „Engelske og skotske Folkeviser“, Kbh. 1846, S. 313-16.

Nr. 42, 81, 100, 194-96 — ved Morten Eskesen, 1855-57.

Nr. 43, 44, 53-57, 59, 60, 62, 63, 65, 67-69, 72, 74, 77, 85, 87, 89, 90, 105 (første Vers) — efter „Udvalgte danske Viser fra Middelalderen“, udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek, 5 Dele, Kbh. 1812-14. — Nr. 72 tillige efter Optegnelser af Pastorinde E. Møller i Dalby ved Kjerteminde og Jfr. J. Bøttger i Kbh.

Nr. 45 — efter Sv. Grundtvigs „Engelske og skotske Folkeviser“, Kbh. 1846, S. 175-76.

Nr. 46, 61, 64, 70, 71, 75, 94, 154, 162b, 163, 166, 169, 176, 181, 184, 191, 207, 208, 210, 230 — efter „Danske Viser fra 1550-1750“, udg. af R. Nyerup og P. Rasmussen, 2 Dele, Kbh. 1821. — Nr. 210 ogsaa efter en skriftlig Optegnelse fra Fyen af Dr. phil. K. F. Viborg, tilsendt Sv. Grundtvig 1844.

Nr. 73 — ved Pastorinde Landt, 1840.

Nr. 76 — af „Danske Folkeviser og Melodier“, samlede af Fr. Sneedorff-Birch, 1ste Pentade, Kbh. 1837.

Nr. 79, 107 — fra Cantor N. P. Hillebrandt, 1848 og 1850.

Nr. 80a, 82, 84, 92, 147, 171, 182, 183, 188, 212, 215a, 216, 218 — fra Sv. Grundtvigs „Gamle danske Minder“, 3 Dele, Kbh. 1854-61. — Nr. 147 tillige efter en Optegnelse fra Gurre ved Skolelærer

Chr. Hansen i Havreholm ved Helsingør, 1859, og Nr. 216 tillige efter en Optegnelse af Cand. theol. O. F. Kynde, 1856.

Nr. 80b, 98, 104, 108a, 109, 117, 121, 125-27, 134, 145, 148, 156, 160, 177, 179, 190, 209 — efter skriftlige Meddelelser og Flyveblade, navnlig af den Triblerske Visesamling.

Nr. 86 — fra Student J. V. Thjellesen, samtidig med Melodien.

Nr. 88 — efter Optegnelser af Pastorinde Leth og Professorinde Bredsdorff.

Nr. 91 — fra Lic. theol., Pastor E. Hagerup, 1846.

Nr. 93 — fra H. K. Rasks „Morskabslæsning“ for 1840.

Nr. 96a, 106, 111 — fra Cand. theol. C. Schütz, 1843.

Nr. 97 — efter et i Haderslev omtr. 1800 trykt Flyveblad.

Nr. 99 — efter en Sv. Grundtvig 1860 tilsendt Optegnelse af Lærer Jens Madsen i Ellund ved Flensborg, sammenlignet med en Optegnelse af M. Bredsdorff, 1861.

Nr. 102, 114, 118, 119, 170, 192, 197, 205 — ved Pastorinde E. Møller og Cand. M. Bredsdorff.

Nr. 110 — ved Pastor F. W. Andersen (1841) og Seminarielærer J. Tofte (1860).

Nr. 112 — ved Skoleinspecteur G. E. Brangstrup, 1859.

Nr. 115 — ved Cand. philol. E. Flemmer, 1844.

Nr. 123 — ved Student C. Michelsen, 1854.

Nr. 128 — ved Frøken I. Stribolt, omtr. 1854.

Nr. 129 — fra Oehlenschlägers „Siofna“, Kbh. 1802.

Nr. 130, 141, 174 — ved J. Tofte, 1860-61. — Nr. 130 ogsaa ved Frøken Charlotte Sannom, 1868.

Nr. 131 — ved Cand. chir. Sønderup.

Nr. 132, 140, 175, 200 — ved Student Marzetta, omtrent 1842.

Nr. 133 — mig foresunget af Chr. Hansen fra Lustrup ved Ribe, 1848.

*) Det enkelte Vers til flere Melodier har samme Kilde, som disse.

Nr. 135, 157 — ved Skolelærer Chr. Hansen i Havreholm ved Helsingør, 1864 og 1869.

Nr. 138 — ved Skolelærer Nielsen i Vorde ved Viborg, 1859.

Nr. 139 — ved Skolel. M. C. Yde i Stagstrup ved Thisted, 1862.

Nr. 142 — ved Redacteur C. St. A. Bille, 1868.

Nr. 143 — ved Cand. C. Schütz og Cand. M. Bredsdorff.

Nr. 144 — ved Pastorinde S. Olivarius, 1856.

Nr. 153 — efter et Flyveblad, trykt i Haderslev.

Nr. 162a — ved Agent Lorenz i Maribo, 1868.

Nr. 168 — ved Student Risom, omtr. 1842.

Nr. 173 — efter 4 forskjellige Optegnelser af Chr. Bull, Sv. Grundtvig, Skolelærer Nielsen, Cand. C. W. Ravn.

Nr. 187 — ved Exam. juris Niels Winther, 1844.

Nr. 189 — ved Provst Strøm i Kregome, tilligemed Melodien.

Nr. 193 — ved Adjunct Warming, 1846.

Nr. 196 — ved Fru Ida Estrup i Kolding.

Nr. 206 — fra P. O. Boisens „Nye og gamle Viser“, Kbh. 1850.

Nr. 215b, 220 — ved Cand. theol. O. F. Kynde, 1856.

Nr. 217, 224-226 — ved Lærer N. E. Petersen, 1869. — 1ste Vers til Nr. 226 fulgte i denne Form med Melodien.

Nr. 227 — efter O. D. Lützens „Huus- og Skole-Sangbog“, Kbh. 1818.

Ved Visernes Ordning har jeg fulgt Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“, forsaavidt som dette Værk er udkommet (s. ovfr.), og Planen for Fortsættelsen mig bekendt. Den første Række (Nr. 1-15) udgjøre de egentlige Kæmpeviser, saaledes kaldede „nærmest vel fordi der i dem optræde ikke Riddere, men Kæmper eller Hellede“. Derefter komme Trylleviser (Nr. 16-33); Legendeviser (Nr. 34-41); Eventyrviser (Nr. 42-45); historiske Viser (Nr. 46-58); Ridderviser og andre fortællende Viser (Nr. 59-100); nyere Viser, meest af erotisk Indhold (Nr. 101-52); Viser af moralsk Indhold (Nr. 153-58); Melodier til Bondæviser (Nr. 159-61); Helligtrekongers-Vise (Nr. 162); Maivise (Nr. 163); Hyrdeviser (Nr. 164-65); Skildringer af Bondelivet (Nr. 166-74); Træk af Soldaterlivet i en ældre Tid (Nr. 175-80); Skjemteviser (Nr. 181-204); Dyreviser (Nr. 205-10); Sangremser (Nr. 211-12); Børnevise (Nr. 213-25); Vuggeviser (Nr. 226-29); Vægtervisen (Nr. 230); Dandse (Nr. 231-28); islandske og færøiske Viser (Side 341-57).

Mange af Texterne har jeg forkortet; dog ikke mere, end at de af Læseren, haaber jeg, ville opfattes som noget Heelt. Enkelte Udtryk ere forandrede af let forstaaelige Hensyn. Ligeledes har jeg troet mig berettiget til at redigere Texterne under Benyttelse af samtlige Opskrifter, saaledes, at jeg undertiden har hentet enkelte Vers eller Udtryk fra andre Opskrifter, end den, jeg havde lagt til Grund for min Text. I en Deel nyere Viser, der forelaae i forkvaklede Aftryk (navnlig i den Tribleriske Samling) og uden Sammenhæng, har jeg ved Forkortelser og Efterhjælp baade med Hensyn til Udtryk og Metrum søgt at bringe en klarere Mening; dog altid med saa lempelig Haand, at jeg ikke troer, der ved denne Be-

handling er indkommet Noget, som kunde betage Visen sin Charakter af en folkelig Oprindelse. Med Hensyn til Melodierne har jeg derimod iagttaget den største Strengthed i Bevarelsen af det Modtagne, og har foretrukket at udelade Melodier, der trængte om ogsaa kun til enkelte Toner Forandring (naar det ikke var aabenbare Skrivfeil eller Trykfeil) for at kunne meddeles.

Hvad Visernes (Texternes) Alder angaaer, lader den sig kun tilnærmelsesviis bestemme; thi man tør kun sjældent gøre dem samtidige med de besungne Begivenheder. For de ældre kunne Sporene paavises i den graa Oldtid; andre, navnlig Ridderviserne, antages at være opstaaede i Tidsrummet fra det 13de til det 15de Aarhundrede, og have været meget sungne i hele Norden; derfor findes mange af vore gamle Sange i Samlinger af norske og svenske Folkeviser, og det er ofte ikke muligt at afgjøre, hvilket af de skandinaviske Lande de oprindeligt tilhøre. De have i en Tid, da Dansk, Norsk og Svensk kun var at betragte som Dialekter af eet og samme Sprog, oversat sig selv fra den ene i den anden, og lidt efter lidt, eftersom hver af disse Dialekter har uddannet sig til et selvstændigt Sprog, er ogsaa Sproget i Viserne blevet meer og meer forskjelligt, idet disse, hver i sit Land, have fulgt den almindelige Sprogudvikling og skiftet Dragt med Tiderne. Heraf lader sig ogsaa mangan en Haardhed eller Ufuldkommenhed i Udtryk, Riim og Versemaal forklare, idet nemlig enkelte Udtryk og Vendinger ikke saa let have ladet sig oversætte i nyere Sprogformer, som andre, og derfor ere blevne staaende uforandrede ved Siden af det Nye. Med Folkesangenes Udbredelse gaaer det som med Blomsterfrøet, der af Vinden føres vidt omkring, spirer og udfolder sig forskjelligt i de forskjellige Egne, i Overeensstemmelse med

Jordbundens Beskaffenhed, men dog kun der, hvor det finder en for sig passende Næring, og uden at forandre sit egentlige Væsen eller sin Charakter; — de skandinaviske Folkeviser have, førte paa Sangens Vinger, udspreidt sig over hele Norden og fundet Næring ved de skandinaviske Nationers Hjerte, og kun Sprogenes forskellige Klangfarve have adskilt dem som danske, norske og svenske. Angaaende de skandinaviske Visers Forhold til hinanden og til de engelske og skotske, ligesom til andre Nationers, henvises til Sv. Grundtvigs fortræffelige Værk „Danmarks gl. Folkeviser“, der indeholder de interessanteste Oplysninger herom, hvis fuldstændigere Benyttelse, end skeet er, vilde betynde nærværende Værk, der ikke anmelder sig som et lærd, men som et musikalsk-poetisk Arbejde.

Melodierne til disse Sange ere i meget mindre Grad fælleds for de nordiske Riger, end Texterne, hvis Tanke-Indhold Hukommelsen med mere Sikkerhed og Troskab har fastholdt, end det i Melodierne liggende Følelses-Stof, der lettere, saa at sige, forflygtiger sig, eller antager Charakteren af den Syngendes Eiendommelighed. I de sidste Aarhundreder have Texterne ogsaa ved Afskrift og Aftryk vandret fra et Land til et andet, medens Melodierne, hvis Optegnelse fordrede en her i ældre Tider lidet kjendt og i senere Tider ikke almindelig Færdighed, blot gik fra Mund til Mund i en snævrere Omkreds. Derfor synges de samme Viser ikke alene i de forskellige nordiske Riger, men ogsaa i de forskellige Egne af samme Rige, paa forskellige Melodier; hvoraf det turde følge, at, i det Hele taget, Melodierne mere, end Texterne, bære Præget af den Nations individuelle Charakter, hos hvilken de ere opstaaede. Saaledes synes mig, at Ynde og en dyb erotisk Følelse oftere afspeile sig i de svenske, end i de danske Melodier, af hvilke de fleste have Charakteren af en strængere Alvor. I de norske Melodier hersker en idyllisk Munterhed, blandet med et Træk af Veemod, der gaaer igjennem hele Nordens Sange. Hermed vil jeg dog ikke have sagt, at de Charaktertræk, der især fremtræde i den ene Nations Musik, mangle i de andres; men blot at disse der ere blandede i et forskelligt Forhold. Af det her Anførte følger, at det er endnu vanskeligere at bestemme Melodiernes Alder, end Texternes; men de særegne, fra Nutidens Melodier afvigende, Former berettiger os til at antage disse Toner som Gjenlyd fra en fjern Fortid (jfr. ndfr. Anm. til Nr. 5).

En Mærkelighed ved de nordiske Folkeviser ere Omkvædene; nogle have endog to, nemlig et Mellemomkvæd og et Slutningsomkvæd.*) Flere af disse udtrykke en Hoved-Idee eller Situation

i Visen, og tjene saaledes til at fastholde Sindet i en vis Stemning; andre hænge kun løseligere eller endog sletikke sammen med Visens Hovedtanke, i hvilket Tilfælde det maa antages, at saadanne Omkvæd oprindelig have hørt til ældre Viser, hvis Melodier ere blevne benyttede til yngre, og at tilligemed Melodien den gamle Visers Omkvæd er bleven overført paa den nye. Jeg har udsat Omkvædene som Chor*); thi om de ogsaa ere udsprungne af Sangerens subjective Anskuelse eller Stemning, og under Improvisationen — forsaavidt disse gamle Viser tør antages at være fremkomne paa denne Maade — have tjent ham „som Hvilepunkter, ved hvilke han kunde paamine sig det Hele og overtænke, hvad der skulde følge“**), og saaledes i deres Oprindelse ikke kunne betragtes som Yttringer af det lyttende Folks ved Sangen vakte Stemning, saa er det dog naturligt og finder Medhold i vor egen Erfaring, at Tilhørerne, naar de have bemærket, at den samme Tanke vender tilbage, gribe denne og, ved at stemme i med, give deres Deeltagelse og Interesse for det Foredragne tilkjende. Hvad der saaledes i de første Vers af en Vise alene var et Udtryk af Sangerens Stemning, bliver siden tillige Udtrykket for Tilhørernes. Denne Synsmaades Rigtighed bekræftes ogsaa af Lyngbye***): Paa Færøerne, skriver han, „bruger man ei Instrumentalmusik, men dandser efter Sange. Snart er En, snart en Anden Forsanger, og Alle, som kunne synge, istemme idetmindste med Omkvædet“. Endvidere fortæller han†): „Arngrim Jonas, der skrev i Begyndelsen af det 17de Aarh., omtaler blandt Islændernes Forlystelser Dandse, under Navn af Vikivaki, hvor Trinene bestemtes ved Tonerne af en Vise, som En eller et Par foresang, og i hvis Omkvæde de Alle istemmede. Eggert Olavsen, der gjennemreiste Island i Midten af forrige Aarh., omtaler disse Vikivaker som endnu brugelige“.

Og endnu udgjør denne fra umindelige Tider nedarvede Skik, at dandse under Afsyngelsen af de gamle Viser, Færingernes største Glæde. Lucas Debes fortæller: „Færøe Indbyggere ere icke genedige til nogen unyttig Tids-Fordriff eller forfængelig Lystighed, men meest forlyste sig med Psalmer at sjunge Dagen igjennem, men ellers udi deris Brøllupper, oc udi Juledagene forlyste de sig med nogen enfoldig Dantz, udi en Kreds hafvende hinanden fat om Haanden, oc sjungende nogle gamle Kiempe-Viser“.††) I denne Runddands gjøres to hurtige Skridt fremad tilvenstre og eet dobbelt saa langsomt tilbage tilhøire, og de dertil hørende Melodier staae fordetmeste i lige Taktart ($\frac{2}{4}$ eller C). Iøvrigt dandses den paa for-

*) Udsættelsen af Omkvædene for flere Stemmer er jo iøvrigt ikke til Hinder for at udføre dem med een Stemme.

**) jfr. „Svenska Folk-Visor“ af Geijer og Afzelius, 1ste D., S. LXIV.

***) „Færøiske Qvæder“, S. 8.

†) Sammesteds, S. 37.

††) Lucas Debes' „Færoa reserata“, Kbh. 1673, S. 251.

*) Ogsaa mange gamle engelske og skotske Folkeviser have Omkvæd; hvorpaa fjerde Bind af dette Værk giver Exempler.

skjellig Maade, enten saaledes: at Dandsen begynder, idet Alle istemme Omkvædet, under hvilket der dandses rundt, hvoraf Ordet „Omkvæd“ skulde komme*); men derimod staaer man stille, eller løfter blot takt-mæssig lidt paa Fødderne, medens Forsangeren synger Verset, hvilket Slags Dands kaldes „Trøkjing“ (af trøka o: staae tæt sammen); eller: Forsangeren begynder med Verset, hvormed tillige Runddansen begynder, der vedbliver uafbrudt, medens Alle istemme Omkvædet; dette Slags Dands kaldes „Styjing“ (af at styja o: træde, holde Takt med Fødderne). Undertiden gjentages Omkvædet et Par Gange, naar Forsangeren ikke strax kan erindre sig det følgende Vers, for at Dandsen ikke skal gaae istaa. Paa enkelte Steder dandser man tilbage, mens Verset synges, — frem under Omkvædet. Af andre færøiske Dandse nævner Præsten Schrøter i Thorshavn, fra hvem jeg for en Deel Aar siden modtog flere af disse Oplysninger: „Banda-Dands“, „Norske Dands“ og „Triangel“; hvilke Dandse dog næsten skulle være gaaede af Brug.

Efter disse almindelige Bemærkninger har jeg følgende særskilte at gjøre for enkelte Viser og Melodier.

Nr. 1 a-b. Ifølge de af Sv. Grundtvig omhyggelig anstillede Undersøgelser, har denne endnu paa Folkets Læber levende Vise sin Rod i et hedensk Gudekvad, som findes i Edda: „om Svipdag, der af sin afdøde Moder Groa udstyres til Reisen efter den ubekjendte Mø Menglad af Hyfjabjerg, som han ogsaa finder og vinder, og løser derved en Fortryllelse, som tynger ikke alene paa hende og ham, men paa den ganske Verden“. (Jfr. „Gl. danske Minder“, II. S. 63, og „Danm. gl. Folkev.“, II. S. 667 og flg.) Meddelelsen af Mel. b, Pastor J. Hornsyld, skriver til Nyerup, at den, ligesom Nr. 21, fra omtr. 1690 er gaaet til ham kun gjennem 2, høist 3 Organer.**)

Nr. 2 a-d. Denne Viser høie Alder er godtgjort ved dens Sammenhæng med Eddasagnene (jfr. „Danm. gl. Folkev.“, II. S. 648).

Nr. 3 og de færøiske Sange **Nr. 10** og **11** (s. foran S. 352-57) høre til den store Kreds af Viser om Sigurd Fafnersbane, et fælleds Arve-gods fra den graa Oltid for alle de gothiske Folkestammer. Om dette store og mærkværdige Digt, navnlig om dets Forhold til de islandske Sagaer „Völsunga“ og „Vilkina-Saga“, og til det gamle tyske Heltedigt „Niebelungen-Lied“ eftersee man P. E. Müllers „Sagabibliothek“, 2det Bind, Kbh. 1818, Sammes Indledning til Lyngbyes „Færøiske Qvæder“, N. F. S. Grundtvigs „Brage-Snak“, Kbh. 1844, S. 337-352, og Sv. Grundtvigs „Danm. gl. Folkev.“, I. S. 7-9.

*) — Dersom det ikke snarere er at betragte som Benævnelsen for den Deel af Visen, der bestandig „kvædes om igjen“.

**) s. „Udv. danske Viser fra Middelalderen“, V. S. VII.

Nr. 4-10 besyngte Sagnene om Kong Diderik af Bern og hans Kæmper, der her, som i Tydskland, ere knyttede til de ovennævnte fælleds gothiske Völsungsagn. Dog skulle Nr. 8 og 9 med mindre Ret være regnede med til denne Sangkreds (s. „Danm. gl. Folkev.“, II. S. VI-VII).

Nr. 4, Vers 16. Skrepping, Navnet paa Vidriks Skjold (ligesom Skrep, Vermunds Sværd) kommer af det norske skreppa o: rasle. Ordet skræppe er ogsaa dansk (s. „Danm. gl. Folkev.“, II. S. 636).

Nr. 5. Syv skriver 1695 i Fortalen til sine Viser: „Der ere mange yndelige Melodier, hvormed de gamle Viser synges, og vel saa behagelige, som en Deel af de nye og saa afholdene Franske; enddog de, som en Hob andet af vort eget, loves ey deert af mange. Hr. Etats-Raad og Præsident i Kjøbenhavn, Sl. Dr. Peder Resen, fortalte mig engang, blandt andet, om Vilhelm Lange, Landsdommer i Jylland, hvorledes han ey allene selv sang Tonen til den i Samsøes Beskrivelse indførte Vise og Johan Lorents Orgemester derefter udsatte Melodien [den nærværende], men endogsaa vidste den til mange andre“. Saaledes have vi i denne Mel., i Nr. 28 a, 60 a, 62 og 207 (s. om disse ndfr.), optegnede som gamle allerede 1675, 1646, 1680, 1550 og 1630, nogle ældre Optegnelser, der give os en sikkrere Typus for Oldtidens Melodier, end de nu paa Folkets Læber levende Melodier kunne, hvis Ælde efter den med hine overensstemmende Stil imidlertid lader sig formode. Til de ovennævnte 5 Melodier slutter sig Nr. 1 b og 21 (s. ovfr.). — Efter den anførte Kilde er i Nr. 5 den 1ste Node i 4de sidste Takt *a*, der giver Melodien et meget bedre Sving, end det *g*, som, indkommet ved en Trykfeil i „Udv. d. Viser“, derefter gaaer igjen i senere Aftryk.

Nr. 7, 32te Vers. At binde en Silketraad om Hjelmen, ansaaes for tjenligt til at dæve Sværdhug.

Nr. 11. Et tusindaarigt gammelt Sagn ligger til Grund for denne Vise. Saxo henligger Scenen for Begivenheden til Sigersted, i Nærheden af Ringsted; men af Andre nævnes flere Steder baade i Norge og Sverrig som Skuepladsen for denne Tildragelse. Fra Folkevisen og Fortællingen hos Saxo har Oehlenschläger, som bekjendt, hentet Stoffet til sin Tragoedie „Hagbard og Signe“.

Nr. 13. Sagnene om Olger eller Holger Danske have fra tidlig Tid afgivet en yndet Læsning for det danske Folk. Men uagtet han i vore gamle Viser gjøres til „Konge af Nørrejylland og optræder bestemt som Repræsentant for dansk Nationalitet ligeoverfor den tyske Nationalhelt Diderik“, ere dog Sagnene om ham „tilførte os sündenfra; ligesom det er tilstrækkeligt oplyst, at mange af Hovedtrækkene i hans Historie ere laante fra historiske Personer, for det meste af frankisk Stamme, der have spillet Roller i Karl den Stores og i hans Fader Pipins Historie, og tildeels have været beslægtede med disse Konger“ (s. „Danm. gl. Folkev.“,

I. S. 385 og 387). Endskjendt, som ovfr. bemærket, det danske Folk har udkaaret Holger til sin Repræsentant, træffe vi ham dog ogsaa i Dideriksviserne. Saaledes her foran i Nr. 5, 8de Vers, med den røde Ørn i sit Skjold, og i Nr. 10, 17de Vers, som en af Gjæsterne ved Grev Guncelins Bryllup. — En pudseerlig Afvigelse fra Læsemaaden „Islands Konning“ findes i den svenske Versjon af denne Vise, der har „Israel konungh“ (s. Arwidssons „Svenska Fornsånger“, I. S. 75).

Nr. 14. Svend Felding er Helten i mange jyske Folkesagn (s. „Udv. d. Viser“, I. S. 388, J. M. Thieles „Danmarks Folkesagn“, II. S. 228, og „Danm. gl. Folkev.“, I. S. 398-404), og er, ligesom Olger Danske, en Nationalhelt, dog især for Jyderne. — Med Tidsbestemmelser, Steders og Personers Navne maa man ikke regne det saa nøie i de gamle Viser. Saaledes er i Fortællingen om Svend Felding indblandet Træk af Sagnene om Olger Danske; og medens det i den danske Vise hedder: „Svend Felding han sidder paa Helsingborg“, hedder det til Gjengjæld i den tilsvarende svenske: „Svend Fotling han sitter i Helsingör“ (s. Arwidsson, I. S. 415).

Nr. 16 a-f. Et Sidestykke til den bekjendte svenske Folkevisen „Den Bergtagna“. Paa Ølandet er det en Havmand, i Klippelandet en Bjergmand, der beskæftiger Folkets Phantasie. Dog træffe vi ogsaa Bjergmanden i Nr. 16 d. — Skjendt man af tidligere berørte Grunde sjældnere træffer Exempler paa Folkemelodier, der ere førte langt bort fra deres Hjemstavn (s. ovfr. S. 367 1ste Spalte), kan der dog paasises en saa stor Lighed mellem enkelte, hos vidtadskilte Nationer forekommende Melodier*), at man maa forklare denne ved en langt tilbage i Tiden, stedfunden Berørelse mellem Folkeslagene. Saaledes træffe vi blandt de bøhmiske Folkemelodier en vor Nr. 16 a saa lignende, at Tanken derved føres tilbage til Dronning Dagmars Dage.**). Men om denne Mel. ved hendes Ledsagere er bragt til os, eller ved Nogen af dem herfra til Behmen, lader sig ikke afgjøre.

Nr. 17. Texten staaer som bekjendt, i Syngespillet „Fiskerne“. Den yndige Mel. hører til en gl. Folkevisen, hvoraf kun Begyndelsen: „Liden Kirsten ganger om Kirkerist“ er opbevaret. Evald lærte at kjende Melodien ved sin Ven, D. L. Rogert, Componisten til „Kong Christian stod ved høien Mast“, og foreslog Joh. Hartmann at optage den i sin Composition af „Fiskerne“***). I Partituren hertil afviger den noget, baade i melodisk og harmonisk Henseende, fra den Form, hvori den findes hos Schjørring; men Forandringerne maae hidrøre fra en senere af Hartmann foretagen Omarbejdelse.

*) s. ndfr. Anm. til Nr. 98 og 115.

**) s. „Folke-S. og Mel.“, VIII, 3die Afd., Nr. 37.

***) slg. Nyerups „Danske Viser fra Middelalderen“, 5te Tome, Pag. 128, og mine „Melodier til fædrelandshistoriske Digte“, Kbh. 1840, S. X-XI.

Nr. 18 a-c. Mel. c er mig foresungen omtrent 1840 af den 70aarige Kone Madam Landt, Enken efter Præsten Landt, som har udgivet Færøernes Beskrivelse (Kbh. 1800). Hun havde levet paa hine fjerne Klippeøer, hvor vore gamle Viser have fundet et Tilflugtssted, og hvor de endnu synges til Dands ved alle Gilder. — Visen har hos Vedel til Overskrift: „Dagmar spaaes aff en Havffrue, at hun skal dö udi Barnfødsel“; men uden historisk Støtte af Visens Indhold.

Nr. 19 a-d. I Thieles „Danmarks Folkesagn“, II. S. 214, fortælles: „I Øster-Lyngum Sogn, i Slesvig, er en Høi, kaldet Hanebjerg, og ikke langt derfra en Ellemose. Engang laa en Ungkarl og sov saa længe ved denne Ellemose, at han først vaagnede i den silde Nat, og hørte han da den deiligste Musik rundt om sig. Og, da han saa hen for sig, blev han to Ellekvinder vaer, som hoppede, dandsede, og tidt og mange Gange spurgte, for at faae ham til at tale; men han vidste vel, at der var Fare derved og tav. Da hørte han grangiveligt, hvorlunde de sang:

Aa hør, do Ungersven! aa vil do int
Mæ os i Jauten tael,
Saa skal, inden Kok gael, di sølvslavn Kniv
Ret lig dint Hjaert i Dvael.*)

Da ræddedes han ved at høre dette, og vilde just til at tale. Men nu goel Hanen oppe paa Høien, og strax forsvandt Ellekvinderne. Høien kaldes endnu af denne Tildragelse Hanebjerg.“

Nr. 21. Meddeleren af denne Mel. (s. „Udv. d. Viser“, 5te Deel, S. VII) kunde, som alt bemærket i Anm. til Nr. 1, forfølge den op i Tiden indtil 1690; men den er sikkert en af de ældste Folkemelodier. Ved Anvendelsen af denne og andre (derimellem Nr. 12, 16 a og 19 b) af vore Folkemelodier i Skuespillet „Elverhøi“ (1828) har Digteren visselig vakt Opmærksomheden for disse i en meget videre Kreds, end den, hvori de tidligere vare kjendte. I „Elverhøi“ afsluttes Melodien i 8de Takt paa Tonica; en Forandring af Organist P. C. Krossing**), hvorved den ellers saa begavede Musiker, efter min Mening, ikke har forbedret Melodien. Det maa imidlertid bemærkes, at det kraftigere Udtryk i den oprindelige Form ikke har den væsentlige Betydning ved Melodiens Forbindelse med „Karens“ yndige Vise, som med Originaltextens mandige Indhold.

Nr. 22. I Nyerups „Hertha“ kaldes denne Vise „en Folkesang med sin gamle Melodie“. Grunder denne Beretning, i Følge hvilken baade Text og Mel. maatte være gamle, sig ikke paa en meget undskyldelig Vildfarelse hos „Herthas“ Udgiver, men paa en Angivelse af Indsenderen, da maa den blot betragtes som en Maske. Digtet er, som alt af

*) jfr. 10de Vers i Visen.

**) s. J. L. Heibergs „Poetiske Skrifter“ (1862), 3die Bind, S. 496.

Sv. Grundtvig bemærket*) nyere; dog maaskee ikke af Steenbloch, men, i Følge en Erindring fra min Skoletid, af en Dame i Frederiksborg, der, under Mærket *B. M.* (Frøken Bolette Morgenstjerne) nævnes af Steenbloch i Brev til Nyerup som En, „der enthusiastisk interesserer sig for Nordens gamle Poesie“**).

Nr. 24 a og b. Et herligt, jydsk Eventyr om „Kong Lindorm“, optegnet efter Nutidens Tradition, findes i „Gl. danske Minder“, I. S. 172 og flg. Saaledes følges Sagn og Sang ad.

Nr. 25 a og b. Varianter af een Melodie, der gjenklinge i Psalme-Melodien Nr. 50 i Zincks Choralbog: „Jeg veed et evigt Himmerig“. Den er der afført sin rigere rhythmiske Dragt, og iført Choralens lange Talar. I mit Psalmeværk har jeg under Nr. 75 optaget Mel. i nøiere Overeensstemmelse med Folketonen. Iøvrigt er det oprindeligt en gammel tysk Folkemelodie, hvis Text begynder: „Es liegt ein Schloss in Oesterreich“, som findes i Gräters „Idünna und Hermode“ (1812). Mel. staaer imidlertid der i lige Taktart, saaledes som i mine Tydske Folke-S. paa det S. 58 anf. Sted. — Begge her optagne Melodier have ogsaa Lighed med den norske Mel., der findes med samme Text i L. M. Lindemans „Ældre og nyere norske Fjeldmelodier“, 1ste Bind, under Nr. 10.

Nr. 27. Som eet af de mange Exempler paa, hvorledes gamle Sagn localiseres af Folket, anføres her efter Thieles „Danm. Folkesagn“ (II. S. 27) følgende: „Paa Skullelov Mark, i Horns Herred, besøges ved St. Hansdag en Kilde, som ligger ved Foden af en, ved en bred Kløft gjennemskaaret, Banke, nærved en Arm af Issefjorden. Derom fortælles, at paa dette Sted boede der en Trolkvinde, som, da Sanct Oluf engang kom indseilende i Fjorden, raabte til ham saaledes:

Sanct Oluf med det røde Skjæg!

Du seiler for nær min Kjældervæg!

Da blev Sanct Oluf, som var en Skræk for Troltene, vred og svarede hende:

Hør du, Kjærling med Rok og Teen!

Her skal du sidde og blive en Steen!***)

og med disse Ord dreiede han sit Skib ind imod Banken og seilede derigjennem. Kjærlingen, som kom tilsyne, idet Banken kløvedes, blev omskabt til en Steen, hvilken endnu vises paa den østre Skrænt; men i Bruddet udsprang en deilig Kilde, som endnu kaldes efter Sanct Oluf.“

Sagnet henføres desuden til flere Steder i Norge og Sverrig (see anf. St.)

*) s. „Danmarks gamle Folkeviser“, III, S. 808.

**) s. „Udv. danske Viser fra Midd.“, V. Pag. XIII.

***) jfr. Visens 38te-41de Vers.

Nr. 28 a. I „Udv. d. Viser“ er i næstsidste Takt f vilkaarlig forandret til fis, hvorved Modulationen aldeles er forvansket. Ved at betegne Mel. som staaende i den hyperdoriske Toneart, maa jeg bemærke, at jeg kun for at gjøre mig tydelig for Musikkundige har brugt denne tekniske Benævnelse for en vis Melodieform, uden naturligviis derfor at antage, at Opfinderen af den har været sig denne Form bevidst. Tvertimod maa det i Regelen betragtes som noget ganske Tilfældigt, at flere af de nordiske Folkemelodier staae i de „græske“ Tonearter; endskjendt det vel var muligt, at en eller anden med musikalsk Indsigt forfattet Mel. kunde fra Kirken, hvor disse Tonearter især ere blevne anvendte, have forplantet sig til Folket, og være bleven benyttet til Folkeviser, ligesom — omvendt — mange verdslige Melodier ere brugte til Kirkesange (s. Anm. til Nr. 25 a-b). Naar jeg har angivet Tonearten som „hyperdorsk“ og ikke ligefrem som „dorsk“, er det, fordi jeg antager c for den egentlige Slutningstone og g som den oversvævende Qvint.

Nr. 30 a. Jfr. de første 16 Vers med V. 1-14 af den i Sv. Grundtvigs „Eng. og skotske Folkev.“, S. 233-34, indskudte danske Vise.

Nr. 31 a-b. En Forestilling, der gaaer igjennem baade de nordiske, germaniske, og slaviske Nationers Folkepoesie er den, at de forladte Børn tye til deres afdøde Moders Grav, og ved deres Klager græde hende ud af Graven.*) — I denne Vise, ligesom i Nr. 29, vil man finde flere af de i H. Hertz's „Svend Dyrings Huus“ benyttede karakteristiske Træk.

Nr. 32. Melodien blev første Gang trykt 1810 tilligemed „Aage og Elses Vise“, der udkom som Prøve paa den Nyerup-Rahbekske Udg. af Kæmpeviserne. Oehlenschläger blev der nævnet som Componist; men i Udg. selv er det ikke skeet. Dette har forledet O. L. B. Wolff til at optage den i sin „Braga. Volkslieder in ihren ursprünglichen Melodien“ som en gammel dansk Folkemelodie; — en ikke blot meget undskyldelig Feiltagelse, men en træffende Kritik af Melodien. — Ideen i denne Vise gjenfindes „baade i den græske Oldtids og i de forskjelligste europæiske Folkestammers Middelalders Digtning, ligesom i et af vore nordiske Oldkvad, og det i saa deilig en Skikkelse, at ingen af alle de andre Former vel kan maale sig med den“; nemlig i Kvadet om Helge og Sigrun. Paa denne Omstændighed har først Sv. Grundtvig gjort opmærksom i sine „Danm. gl. Folkev.“, II. S. 493-94, hvor han har oversat det hertil hørende Parti af Kvadet; og da det ikke blot er Heltens Aand, men Aanden i vor Oldtids Digtning, der her træder os saa levende imøde, kan jeg ikke afholde mig fra at optage dette herlige Brudstykke.

„Da Vølsungen Helge, Sigmunds Søn, Hundings og Høgenes Bane, var falden for Sigruns Broders, Dag Høgenesøns, Spyd, da han var høilagt

*) jfr. mine „Tydske Folke-S. og Mel.“, Nr. 23 og 46; „Slaviske“, 4de Afd., Nr. 1 og 20.

og gangen til Valhal, medens Sigrun sad paa Sevafield, ene med sin Sorg og sin Klage, da gik en Aften Sigruns Terne forbi Helges Høi og saae, da Helge komme ridende til Høien med stort Følge. Da sagde Ternen:

Er det kun Blændværk, mig tykkes at skue, Tage de Døde nu Ganger med Spore,
Hvad heller kommen er Gudernes Skumring? Eller fik Heltene Hjemlov til Jord?

Helge svarede:

Ei er det Blændværk, dig tykkes at skue, Om end vi tage Ganger med Spore,
Ei heller kommen er Dagenes Ende. Ei dog fik Heltene Hjemlov til Jord.

Da løb Ternen hjem og sagde til Sigrun:

Ud gak nu, Sigrun! fra Sevafielde, Ham rinder Blod af gabende Vunder;
Om det dig lyster din Konning at finde. Ædlingen bad dig, de Draaber at stille.
Aaben er Høien, kommen er Helge:

Sigrun gik i Høien til Helge og kvad:

Nu er saa glad jeg ved dette vort Møde, Før du den blodige Brynje kaster.
Som de graadige Odins Høge, Haar dit jo, Helge! af Riimfrost tynges,
Naar de paa Val see varme Brade, Vædet med Valdugg er jo dit Aasyn,
Eller som Dugg, der rødmer i Dagskær. Kolde og klamme de vældige Hænder.
Dig vil jeg minde, livløse Konning! Hvor skal jeg, Ædling! derpaa raade Bod?

Helge svarede:

Ene du, Sigrun! haver det voldet, Solklare Mø, før du ganger at sove;
At end af Valdugg Helge er vædet: Iiskold og blodig og blytung af Sorger
Taarerne grumme jo græder du fagre, Falder hver Taare paa Stolkongens Bryst.

Da redte Sigrun et Leie i Høien og sagde til Helge, at her vilde hun sove ved hans Side, som fordum, da han var ilive. Da kvad Helge:

Intet nu tykkes utroligt at være, Datter af Høgne, i Gravhøien ganger,
Da du, den levende, høibaarne Kvinde, For der at sove i Dødningens Arm.

Og atter kvad Helge:

Tid er at ride ad rødmende Veie, Fjernt ud i Vest, over Himmelens Broer,
Lade den blege Ganger betræde Did maa jeg naae, inden Hanerne gale,
Luftens de lydløse, flygtige Stier. Vække i Valhal de seirende Helte.

Dermed red Helge og hans Følge bort. Næste Dags Aften gik Sigrun atter til Høien; men Helge kom ikke. Sigrun levede ikke længe derefter; hun døde af Sorg og Savn.

Nr. 33 a-b. Sidestykker paa Norsk, Svensk, Færoisk, Skotsk (s. i „Norske Universitets- og Skole-Annaler“, 1849 og 1850, 2 Optegnelser, den første (S. 287) af J. Moe, den anden (S. 496) af L. M. Lindeman; ligeledes Sv. Grundtvigs „Engelske og skotske Folkeviser“, S. 104 og fig.).

Nr. 41. Fru Pastorinde Leth i Lille Heddinge havde lært Visen af „Krokonen nede ved Stranden“. — Jeg har indsat det gamle Navn

Ebbe istedetfor Jensen, da dette Navn ikke tager sig saa godt ud i den gamle Vise. Texten findes ogsaa i ovennævnte „Eng. og sk. Folkev.“, S. 311-16.

Nr. 45. Hertil ogsaa et skotsk Sidestykke; s. Sv. Grundtvigs „Eng. og sk. Folkev.“, S. 172-80.

Nr. 46. Regnar Lodbrok, en af de meest navnkundige danske Konger, om hvem Sagnet fortæller en Mængde vidunderlige Eventyr, levede omtrent i Midten af det 8de Aarh. Den islandske Saga beretter, at Regnar paa et Tog til Engeland blev fangen af Ella, Jarl i Northumberland, og kastet i et Taarn til giftige Orme, hvor han led den forsmædeligste Død. Her viste han nu sit turokkelige Mod og sin Udholdenhed ved under disse Kvaler at synge den Svanesang, hvorefter her er givet et Uddrag, og som efter ham kaldes „Lodbrókar-kviða“ o: Lodbroks-Kvadet. Nogle have vel antaget, at det af en langt sildigere Skjald er lagt Regnar i Munden; men C. C. Rafn anfører i sin Udgave af dette Oldtidskvad mange stærke Grunde for dets høie Alder, og antager, at det, hvad enten det nu er digtet af Regnar selv eller af en anden samtidig Skjald, er brugt som Krigssang alt i Regnars Tid, og at han, for at gjenkalde sig sine Helte-gjerninger og derved styrke sit Mod, atter har sjunget det i Ormetaarnet. De sidste Vers, der omtale hans Fangenskab, ere senere tilsatte enten maaskee af Regnars anden Hustru, Aslaug (tidligere kaldet Kraka), eller af en Anden ifølge hendes Opfordring; hvorefter Sangen da kan have faaet sit andet Navn: „Krákumál“ o: Krakas Sang; maaskee er den ogsaa bleven kaldet saaledes, blot fordi hun pleiede at synge den. Dette Kvad er, efter de derover anstillede Undersøgelser, forfattet i Danmark, og i det for hele Norden i Oldtiden fælleds Sprog, det Islandske. Den her benyttede Oversættelse er, saa at sige, grundlagt af Viborgenserens Christen Berntssøn (1652), optaget med nogle Forbedringer af P. Syv i hans Visesamling (1695), og atter omarbejdet af R. Nyerup (s. Minerva, Juni 1819); hvilken sidste Bearbejdelse her, dog med et Par Forandringer, er benyttet. Melodien er rimeligviis sat til denne Oversættelse og er altsaa ikke ældre end fra Midten af det 17de Aarh.; dog kunde det vel være en noget ældre Melodie, hvorefter Oversættelsen er bleven lempet. Steenbloch, som sendte Nyerup Melodien, bemærker, at „den synges overalt af Bønderne i Norge, og er der næsten ligesaa bekjendt, som skjøn Valborgs Vise“ (s. „Udv. danske Viser“, V. S. XIV). Den islandske Melodie, som findes hos Rafn, hæver sig ikke over den almindelige eensformige Messesang, og har desuden saa Meget tilfældes med andre mig bekjendte islandske Melodier, at jeg ikke har anseet den for udelukkende at høre til Krákumál og derfor ikke optaget den her.

Nr. 49. Denne Vise er bleven henført til Valdemar Atterdag; men Sv. Grundtvig har beviist, at den angaaer Valdemar den Store (s. „Danm.

gl. Folkev., III. S. 20-46). De ældste Optegnelser har ogsaa Navnet paa denne Konges Dronning: Sofie. Navnet Helvig antages for at være „vilkaarlig indsat, sagtens af Syv selv, ifølge den Antagelse om Sagnets Plads i Historien, som alt før hans Tid havde gjort sig gjældende“ (anf. St., S. 24).

Nr. 50. I Afzelius' „Svenska Folkets Sago-Häfder“, 3die Deel, Stockh. 1841, S. 67-69, findes en med den danske aldeles overensstemmende svensk Vise. Efter Afz. optages her følgende historiske Notits: „Misfornøiede over Indførelsen af en ny Kirkelov, gjorde Bønderne i Skaane Oprør. Den danske Konge kom med en Krigshær over fra Sjælland og tvang dem til Rolighed. I dette Slag var Erkebiskop Absalon og hans Tvillingbroder Asbjørn el. Esbern Snare (o: den Hurtige) Hovedsmænd for Kongens Folk. Lige indtil vore Dage har en Folkevise om den hurtige Krigshøvding's Frieri til en dansk Kongedatter vedligeholdt sig. Denne syede vel til den djærve Fri'er en kostbar Hofklædning, meget kunstigen broderet med Silke og Guld paa Sindal, men gav ham tillige en Kurv.“ — Den fiintfølende Kongedatter har paa eengang villet give Ridderen et Beviis paa sin Agtelse, skjendt hun ikke kunde skjænke ham sin Kjærlighed, og Faderen tilligemed Ridderen et Beviis paa sin Kunstfærdighed, som af Fostermoderen (s. Vers 4-5 og 10-11) formodedes af dem betvivlet. — Den svenske Version af Texten tilbyder nogle bedre Læsemaader, som jeg har benyttet. Den i 24de V. forekommende Talemaade „seile over Aa“ svarer til den svenske „ge på båten“. I A. Fryxells bekjendte Vermelands-Vise*) hedder det saaledes:

„Ty muntra gossar vilja Vermlands-flickorna ha,
De sorgsna — dem ge de på båten“ —

hvilket kan oversættes ved det Danske „dem lade de seile deres egen Sø.“

Nr. 51 a-b. Gaarden Rise blev efter den i 2det Vers nævnte Carl kaldet Carlrise-Gaard, hvorefter Bondebyen Karise i Sjælland har faaet sit Navn. — Jeg optager her den deilige Mindesang, som til Mel. 51 b digtedes af Ingemann over Frederik d. 6te, da den bærer alle Livstegn paa at blive en igjennem Tiderne baaren Folkesang om den faderligsindede Konge.

1.

Paa sin Ligseng ligger Kong Frederik hvid;
Fra Vuggen var hans Puder haarde.
Dansken ham glemmer ret ingen Tid;
Velsignet hans Navn skal vorde.
Ak! for Kongen ringe Danmarks Klokker.

*) s. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“, Nr. 57.

2.

Var ham Kronen tung, blev ei Hjertet haardt.
Gud saae, hvad Sorg han maatte døie.
Skuffed ham Lykken, veg Glæden bort,
Det skulde hans Sjæl ei boie.
Nu for Kongen ringe Danmarks Klokker.

3.

Han var Dansk som Danrigets bedste Mand,
Og Retsinds Krone har han baaret.
Jevn var hans Tale, og Tanken sand,
Og Sindet saa lyst, som Haaret.
Nu for Kongen ringe Danmarks Klokker.

4.

Han var mild. Han stod ved sin Faders Haand
I Folkets arnebundne Dage;
Mildelig løste han Bondens Baand
Og rørtes ved Negerens Klage.
Nu for Kongen sørg frie Mænds Sønner.

5.

Han var fød og baaren til Kroner to;
Den ene skulde han kun bære.
Lykken var ham falsk; men hans Folk var tro;
Og gammel blev han med Ære.
Nu for Kongen sørg Danmarks Sønner.

6.

Han var fast. Han standet i Keisersal,
Ret aldrig Dansken skal det glemme —
Danrigets deiligste Vang og Dal
Han værnede med mandig Stemme.
Nu for Kongen sørg Danmarks Hjerte.

7.

Han var viis. Han satte til Folket Lid,
Han saae, hvor Kræfter laae i Dvale;
Tungebaand led han ret ingen Tid,
Om Lov bød han Folket tale.
Nu for Kongen sørg Folkets Hjerte.

8.

Sjette Frederik havde os Alle kjær,
Ham skinned Kjærlighed af Øie.
Fattigmand traadte hans Throne nær;
Gud glæde hans Sjæl i det Høie!
For vor Fader ringe Danmarks Klokker.

Nr. 53 a-b. Oehlenschläger har, som bekjendt, hentet Sujettet til sin Tragoedie „Axel og Valborg“ fra denne Vise. Idet jeg har forkortet dens 200 Vers til 55, har jeg søgt at fastholde alle de af Digteren benyttede Træk, saa at man ved at læse dette Uddrag af Visen vil finde Gangen i Tragoedien temmelig fuldstændig angivet.

Nr. 54. Denne Vise er digtet af Laurits Olsen Kok, Forf. til „Danmark, deiligst Vang og Vænge“. Han døde 1691 som Præst til Refsnæs, Scenen for Begivenheden. Han havde tidligere været Rector ved den latinske Skole i Ringsted, og var, efter Syvs Udsagn, „en flittig og vel forfaren Mand i vore gamle Sager“.

Nr. 55. Omtrent i 1844 blev jeg indbudt af en færøisk Familie til at deeltage i en „færøisk Dandsestue“. Selskabet bestod næsten ganske af Færingers; flere af dem vare klædte i deres Nationaldragter, og der blev dandset, som Skik og Brug er i deres Hjemstavn, efter de gamle Folkeviser, som de Dandsende selv sang. Her opskrev jeg denne Melodie. Visen er hos Nyerup og Rahbek den 6te af Marsk Stig-Viserne; hos Sv. Grundtvig staaer den under Nr. 147.

Nr. 56. Hos N. og R. den 7de af Marsk Stig-Viserne; hos Sv. Gr. Nr. 148.

Nr. 57. Hos N. og R. den 5te af Marsk Stig-Viserne; hos Sv. Gr. under Nr. 146. — En interessant Verseform, der oftere bruges i vore gamle Folkeviser (s. Nr. 27, 59 og 77), idet Fortællingens Traad efter det afbrydende Omkvæd igjen optages ved Repetitionen af det foregaaende Verses Slutning. Oehlenschläger har benyttet denne Form i sin „Helge“ til Digtet „Julereisen“.

Nr. 58 a-c. En Mængde Varianter af Texten findes hos Sv. Grundtvig under Nr. 146. Den sidste Mel. er benyttet i Heibergs Skuespil „Elverhøj“ til følgende Text:

1.

Der vanker en Ridder mellem grønne Træer,
Roser og yndelige Blommer;
Der synger en Drossel, han staaer den saa nær,
Med Kviddren den hilser Skjærsommer.

2.

Han lytter med List imellem grønne Træer,
Roser og yndelige Blommer;
Han grubler og støtter sig taus til sit Sværd,
Mens Fuglen den hilser Skjærsommer.

3.

Nu aabner en Jomfru Vindvet mod de Træer,
Roser og yndelige Blommer;
Som Fuglen hun synger, han staaer hende nær,
Da føler hans Barm, det er Sommer.

4.

Da spirer hans Haab alt som de grønne Træer,
Roser og yndelige Blommer.
Han skuer den Elskte, hun er ham saa kjær,
Han hilser sit Haab i Skjærsommer.

Nr. 60 b. Denne muntre, lunefulde Melodie er, efter Stilen at dømme, vist temmelig ny. Afdøde Prof. Ludvig Zinck skal have redigeret Melodierne til „Udv. d. Viser“; den er ham ikke ulig. I alt Fald maa det antages, at det ikke er en fra Folket udgaaet, men af Folket optagen Melodie.

Nr. 61. Skal have været en af de meest yndede blandt de mange Viser, der bleve digtede om Tordenskjold strax efter hans Død (s. „Danske Viser fra 1550-1750“, I. S. 85).

Nr. 62. Denne Mel. findes optegnet over sin Text i en haandskreven Visesamling fra den sidske Halvdeel af det 16de Aarh. (Rentzells Mscpt. i Gl. kgl. Saml. Nr. 2397, i Qvart). Det er vist ved en Uagtsomhed, at den anden Periode i Mscpt. er bleven en Takt for kort. Jeg har derfor, efter Weysses Exempel*), udvidet denne i Forhold til den 4de Periode.

Nr. 68. Det er mærkværdigt nok, at Mel. til denne Vise, hvori der synges om en Jarl i Engeland og hans to Sønner, har en saa udpræget skotsk Charakter.

Nr. 69 a-d. En i mange Varianter over hele Norden udbredt Folkevis. S. Geijers og Afzelius' „Svenska Folk-Visor“, II. S. 37-49, og Arwidssons „Svenska Fornsånger“, II. S. 156.

Nr. 70. En anden Optegnelse af Texten, der har samme Omkvæd, som den tilsvarende svenske Vise og flere Vers, der ikke findes hos Nyerup, medens igjen Beskrivelsen af det Thyestiske Maaltid deri mangler, er meddeelt mig af Pastorinde Leth i Lille-Heddinge, saaledes som hun havde hørt den af „Krokonen nede ved Stranden“ (s. ovfr. ved Nr. 41). Henviisning til en tilsvarende italiensk Folkevis findes i dette Værks 7de Bind, S. 246.

Nr. 71 a-b. Den første Mel. er fra Nørnissum i Ribe Stift; Texten har Nyerup faaet fra Norge. Mon ikke den 2den Mel. er fulgt med Texten?

Nr. 72. Af den Mængde Melodier, der haves til denne Vise, kan man slutte sig til dens store Udbredelse. Den er sunget temmelig eens over hele Norden, kun med en ligegyldig Vexel af Navnene.

Nr. 73. Med Hensyn til Omkvædet „Matrori“ har en Ven gjort den Gisning, at det er en i Folkemunde foregaaet Forvanskning af „Hva' troer I?“ og mange af disse Omkvæd i „Olskipodolski-Sproget“, som Nyerup siger, ere vist at forklare paa lignende Maade.

*) s. hans 50 „Kæmpeviser-Melodier“, 1ste Hefte (Kbh. 1840), Nr. 45.

Nr. 76. I „Vald Samling af svenska Sång-Stycken“, Upsala 1840, S. 177 og fig., findes en tilsvarende svensk Vise, hvortil Atterbom anføres som Forfatter og A. Lindblad som Componist. Men Atterboms Vise er kun en Omdigtning af den til den danske svarende svenske Folkevise, der findes hos Arwidsson, III. S. 11.

Nr. 79. Et Brudstykke, der finder sin Fuldstændiggjørelse i en svensk Vise (s. mine „Svenske Folke-S. og Mel.“, Nr. 3). I „Norske Univ. og Skole-Ann.“, 1850, S. 491, staaer en tilsvarende, meget fuldstændigere Vise fra Valders, opt. af Lindeman. — En den danske lignende Mel. findes hos Arwidsson til Nr. 150 A, der er en Variant af den svenske Text, af hvis tilsvarende danske Sidestykke jeg kun har de meddelte Par Vers. Slg. Sv. Grundtvigs „Danm. gl. Folkev. III. S. 390, Anm.

Nr. 81. „Kjesten“ huskede ikke flere Vers; men Visens Indhold skulde have meget tilfældes med den om Hagbard og Signe.

Nr. 90. Denne Vise ligger til Grund for Baggesens „Ridder Ro og Ridder Rap“.

Nr. 91. Foresungen Meddeleren af en jydsk Bondedreng paa Gaarden Frisholt, 3 Miil fra Viborg.

Nr. 95. Denne Vise er vel at henføre til den samme „Mindre-Alf“, hvorom Nr. 14 i mine „Norske Folkeviser“ handler, og hvis egentlige Navn var Alf Erlingsøn fra Ringerige. „Han var i sin Tid en af Norges ypperste og mægtigste Mænd, indtil han Aar 1287 blev for sit ustyrlige og oprørske Forhold gjort fredløs i sit Fødeland. Han flygtede da til Sverrig; men da Krigen kort efter udbrød mellem Danmark og Norge, hvis Konge understøttede Marsk Stig og de andre danske Fredløse, da deeltog Alf paa egen Haand i Krigen mod Danmark, men blev da fangen og henrettet for Helsingborg Aar 1290“*), saaledes som ovfr. nævnte Vise beretter; i nærværende derimod opofferer han ædelmodig sig selv. Saadan Omdigtringer af historiske Begivenheder ere jo ikke usædvanlige i Folkepoesien.

Nr. 98 a-d. Oprindelig en tydsk Folkevise (s. foran S. 185), hvoraf den danske er en meget forkvaklet Gjengivelse; jeg har derfor kun optaget nogle faa Vers. Den første Mel. har Cand. Schütz hørt i sin Barndom paa Fredensborg; den tredie har, mærkværdig nok, et Par Træk tilfældes med en vendisk Melodie.***) I A. J. Ståhls „Filikromen“, V, Nr. 7, staaer et svensk Sidestykke, mere sammenhængende end den danske Vise.

Nr. 99. Den Sv. Grundtvig af Skolelærer Jens Madsen i Ellund ved Flensborg 1860 tilsendte Text var ledsaget med den Bemærkning: „Mel. er omtrent den bekjendte“. Jeg kjender ingen anden Optegnelse end den af Weyse benyttede.

*) s. „Danm. gl. Folkev.“, III, S 432.

**) s. mine „Slaviske Folke-S. og Mel.“, 4de Afd., Nr. 13.

Nr. 103. Det i de første Linier givne Billede forekommer ogsaa i m. „Svenske Folke-S. og Mel.“, Nr. 68, 11te Vers.

Nr. 104. Under Overfarten til Agersø i en stille, maaneklar Aftenstund, hørte en Dame Roerkarlen synge denne Vise med et eget vemodigt Udtryk i Stemmen. Efter denne Dames Sang har Cand. Schütz optegnet Melodien. — I „Afsked af Svenska Folksharpan“, Stockh. 1848, S. 88-90, meddeler Afzelius en svensk, af Olof von Dalin forfattet Kjærlighedsvis: „O tysta ensamhet“, der tydelig viser sig at være Originalen til nærværende, hvoraf jeg kun har givet et Par af de flere mig meddelte, men aldeles forkvaklede Vers. Til Bekræftelse heraf vil jeg blot anføre 2det Vers af den svenske Text, der svarer til det 1ste i den danske:

Det är den tyngsta sorg,
Som jorden mände bära,
Att man skall mista bort
Sin aldrahjertans kära:

Det är den tyngsta sorg,
Som solen öfvergår,
Att man skall älska den,
Man aldrig nånsin får.

Mel. til den danske Vise er en ganske anden, end den til den svenske.

Nr. 105. Af denne Sang findes hos Arwidsson (III. S. 275-78) tre. Varianter, hvis første Vers næsten er eens med den danske Textes. Denne Sang bruges (s. foran S. 194) i Finland og paa mange Steder i Sverrig til en Leg; skal ogsaa være kjendt i Norge. Den finske Mel. har ikke Lidet tilfældes med den danske. Meget troligt, at Finland er Sangens egentlige Hjem.

Nr. 108 a. 5te Vers henpeger paa den mellem Bønderne almindelige Skik, at de Forlovede, naar de hæve deres Forbindelse, udvexle de gjensidige Foræringer. I Danmark passede det ikke, saaledes som i den S. 198 anf. svenske Vise, at synge om det „hårda berg“; derfor lyder det hos os anderledes. — En tilsvarende svensk Vise synges i Dalsland (s. Dybecks „Runa“ f. 1845, S. 7).

Nr. 110 b. Den fra 1ste Udg. afvigende Slutning af Mel. grunder sig paa en mig af Snedorff-Birch senere meddeelt Variant.

Nr. 114 a. Slg. 2det Vers med m. „Svenske Folke-S. og Mel.“, Nr. 110, 2det Vers.

Nr. 114 b. I A. I. Ståhls „Filikromen“, Nr. 10, findes et svensk Sidestykke med en næsten eenslydende Mel., optegnet i Skaane.

Nr. 115. Synges af Folket paa Vestkysten af Jylland, er ogsaa kjendt paa Lolland. — Den mærkværdige Lighed mellem denne Mel. og den gl. vælske, som findes paa det S. 208 anf. Sted, ledes man atter*) til at forklare som hidrørende fra Folkeslagenes Sammenstød langt tilbage i Tiden. Om nu Melodien er bragt af Angelsachserne til England, eller

*) slg. Anm. til Nr. 16 a.

fra Engeland til Danmark, er vanskeligt at bestemme; dog troer jeg, efter Melodiens Form at dømme, det Sidste.

Nr. 117. Et Sidestykke med en denne meget lignende Mel. findes i Maria Frykholms „Folkvisor från Vermland“ under Nr. 15.

Nr. 126. En denne meget lignende Mel. synges i Hitterdalen (s. Lindemans „Ældre og nyere norske Fjeldmelodier“, Nr. 313).

Nr. 127. Efter min Svigermoders Sang, 1846. Jeg har den ogsaa fra anden Kilde, men foretrækker den benyttede Syngemaade.

Nr. 129. En Mangfoldighed af Viser synges paa denne Mel., der er en Efterklang af de Schulziske Toner.

Nr. 155. Denne Mel. bruges til en nyere, meget bekjendt, Vise, der begynder: „Enhver, som vil vide, hvad Kjærlighed er“; men paa en Udg. (uden Aarstal) af denne staaer, at den synges efter Mel. „Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav“. Jeg slutter deraf, skjønt langt fra med Sikkerhed, at den sidstnævnte Text er den Mel. egne; hvorfor jeg her har optaget den, og det saameget heller, som den tillige er den bedste.

Nr. 157. Efterat Visen var trykt, modtog jeg fra Skolelærer Chr. Hansen i Havreholm den fuldstændige Text, som jeg her lader følge:

1.	3.
Jeg er kun en fattig Pige,	Levede dog kun min Moder!
Mine Venner ere faa;	Ak, jeg aldrig hende saa!
Mine Venner ere rige,	Ingen Søster, ingen Broder
Dem kan jeg ei stole paa.	Kan jeg mig forlade paa.
: Dog jeg har endnu en Ven,	: Dog, jeg altid har en Ven,
Det er Gud i Himmelen. :	Det er Gud i Himmelen. :
2.	4.
Fader maa jeg ikke kjende,	Derfor vil jeg ikke klage,
Thi han lever høit paa Straa,	Hvordan end det saa mig gaaer.
Ei han seer til min Elende,	Skal jeg friste tynge Dage
Om jeg og til ham mon gaae.	Til min sidste Time slaar,
: Dog, jeg altid har en Ven,	: Har jeg dog endnu en Ven,
Det er Gud i Himmelen. :	Det er Gud i Himmelen! :

Nr. 161. Mel. har Træk af Lighed med „Naar jeg skal i Brudeseng“ af Dupuy's „Ungdom og Galskab“. Det er meget troligt, at D. har taget et Motiv til hiin karakteristiske Composition af en Folkemelodie.

Nr. 163 a-b. Paa Voldborg (Valborg)-Dag (d. 1ste Mai), eller paa en anden Dag i Nærheden af Pintse er det, eller snarere — var det Skik paa Landet „at ride Sommer i By“. Toget aabnedes af begge „Skafferne“, som rede foran for at melde Ankomsten. Derpaa fulgte to gamle Mænd, der vare „Blusførere“, og som bare hver en lang Stang, udpyntet med Baand, Krands, Silketørklæder og hvad, der ellers kunde falde i Øinene. Efter dem kom „Maigreven“ med begge sine Svende, og dernæst parviis alle de øvrige Karle, med flagrende Silkebaand paa Hatten,

og iførte blaae eller røde Kofter, hvorover hang hvide Haandklæder fra Skulderen og ned under den anden Arm. Maigreven havde to Krands, een over hver Skulder; de Øvrige hver kun een Krands. Midt i Toget rede Musikanter og spillede paa Fiol, Tromme og Pibe. Naar de kom til et Markeskjel, blev en Krands lagt paa Ledet, og naar de i Byerne eller paa Herregaardene mødte Pigerne, kastede de Krands til dem, hvilket var en Indbydelse til deres Gilde. Saasnart de vare komne ind i en By, og Skafferne hos vedkommende Gaardeier havde indhentet Tilladelse for Toget til at komme ind, rede de tre Gange omkring Gaarden og hilse, naar de kom forbi Vinduerne. De stege nu af Hestene; Forsangerne istemte Maivisen, og de Øvrige faldt ind ved de sidste Ord af hvert Vers: „med Glæde!“ Derefter dandsede de en Stund, bleve beværtede med Øl og Brændeviin, og fik undertiden Penge til. Endelig stege de til Hest igjen, rede atter rundt om Gaarden, og droge derpaa i samme Optog videre. — Naar Pigerne havde samlet sig der, hvor Gildet skulde staae, gik een af Skafferne omkring med en Krands og prøvede den paa dem, indtil han traf En, som kunde passe den. Hun blev da Maiinde (Maigrevinde). Andre fortælle, at Maigreven kastede Krandsen til den af Pigerne, som han vilde udvælge til Maiinde.*) — Ogsaa i Cornwales i Engeland er det Skik „at bære Sommer i By“; navnlig er det Byen Hellstons Indbyggere, der den 8de Mai begive sig ud i Mark og Skov for at samle Blomster, med hvilke de smykke sig, hvorpaa de vende tilbage til Byen og drage under Afsyngningen af en gammel Maisang ind i hver Mands Huus.***) I Sverrig og Schweiz finder, som foran S. 248 bemærket, en lignende Skik Sted.

Nr. 165. „Mester Daniels Have antages at have ligget paa Christianshavn, skjønt det vel ogsaa kan have været „forrige Capitaine Daniels Gaard“ i Store Kongensgade, hvortil en smuk Have, der, ifølge Aviserne, 1741 blev bortsolgt.“ (Werlauffs „Antegnelser til Holbergs Lystspil“, 1858, S. 271.)

Nr. 170. Meddeleren har forsøgt at gjengive den særegne fyenske Udtale. De med smaa Bogstaver antydede Vocaler skulle udtales meget svagt, og det lille *n* og *ng* ere Nasallyd.

Nr. 179. Mellem de i Slutningen af foregaaende Aarh. af Cl. Schall udgivne smaa „Haandstykker for 2 Floiter eller Violiner“, staaer denne Mel. under Nr. 18 i 5te Samling, med Overskrift: „En svensk Vise“. Og i „Fredmans Epistlar“ under Nr. 48 staaer den Mel., hvortil der vistnok

*) s. J. M. Thieles „Danske Folkesagn“, 1ste Saml., Kbh. 1818, S. 145-158, og Chr. Molbechs „Dansk Dialect-Lexicon“, S. 352, 533 og 689.

**) s. „The Bardic Museum“ af Edw. Jones, London 1802, S. 96.

er sigtet. Men om denne kun er en Forkortning af den danske Mel., eller den danske en Udvidelse af den svenske Mel., skal jeg ikke kunne sige.

Nr. 184 a-c. „Denne lille Skæmtevis, som i mange Skikkelser findes her i Landet, er ogsaa vidt bekjendt i andre Lande. Den synges baade i Norge og paa Island, paa Tydsk, paa Polsk og paa Vendisk*); ja den var for 500 Aar siden bekjendt baade i Italien og Engeland; thi Boccacio har gjort en Novelle, Chaucer et langt fortællende Digt ud af den.“ („Gl. danske Minder“, I. S. 100.) — I „Filikromen“ (V. Nr. 15) findes denne Vise ord- og noderet aftrykt efter 1ste Udg. af mine Folkesange. Imidlertid er den dertil „meddelad af Artisten J. F. Rosenstand“.

Nr. 187. I „Ole Morske og hans Venneviv“ see vi et Billede af huslig Lyksalighed saa ligt det, som Holberg har givet os i Jeppe og Nille, at det synes, som om denne Vise ogsaa har været mellem de Folkedigtninger, hvorfra han har hentet Motiver til de i hans Komoedie „Jeppe paa Bjerget“ forekommende Charakterer og Situationer.***) Visens Indhold tyder ogsaa paa dens norske Oprindelse; men om ikke Holberg har kjendt den fra sin Hjemstavn, saa kan han have hørt den her, hvor vi see, at den har været bekjendt; thi dens Omkvæd anføres af Moth i hans haandskrevne Ordbog under Artiklen „krumpen“. Der hedder ellers Omkvædet: „Ole Morskab ligger krumpen paa Loftet“.***) Denne Anførelse vidner iøvrigt om Visens Ælde, som vi kunne fastsætte til idetmindste 200 Aar, da Moths Ordbogsarbejder falde mellem 1680 og 1717, og Visen, for at kunne godtgjøre et Udtrykks Berettigelse i Sproget, allerede da maa have været gammel.

Nr. 207. Forfatteren, Hieronymus Justesen, var Præst i Viborg i Slutningen af det 16de Aarh. — Mel. findes tilføiet et i Kbh. 1630 udkommet Aftryk af Visen som „denne Sangs rette Melodie“ (s. „Levninger af Middelalderens Digtekunst“, 2det H., ved Nyerup, Kbh. 1784, S. 177 og 184.

Nr. 210 a. Denne Mel. er for nogle og fyrretyve Aar siden bragt hertil fra Norge ved en Dame, i hvis Familie den siden har vedligeholdt sig. Den kunde saaledes med Grund være hensat mellem de norske Sange i det følgende Bind; men da jeg ikke kjender den norske Versjon af Texten, som er egen for denne Mel., har den faaet sin Plads her. Paa Svensk findes Visen hos Arwidson, III. S. 472. Den danske Text „er paa et Slags Maade [Nyerups] egen Fabrik, udfærdiget“ efter den svenske og det Vers, der findes i Hans Ravns „Rhythmologia Danica“, Sorø 1649, S. 115 (s. „Danske Viser fra 1550-1750“, II. S. 104). Ravn giver Verset med forskjellige Omkvæd saaledes:

*) s. mine „Slaviske Folke-S. og Mel.“, 4de Afd., Nr. 15.

**) Jfr. Werlauffs „Historiske Antegnelser til L. Holbergs Lystspil“, Kbh. 1858, S. 69 og fig.

***) s. Vidensk. Selskabs Ordbog under ovennævnte Artikel.

Bremsens Bud kom ridend i Gaard,
Tranen trær paa Trommen,
Udstod Fluen vel svøbt i maar,
I Torn oc i Blommen.

Bremsens Bud kom ridend i Gaard,
Pyrum,
Udstod Fluen vel svøbt i maar,
Pyrum Patrum nostrum.

Om et italiensk Sidestykke til denne Vise see dette Værks 7de Bind, S. 246.

Nr. 211. Denne Vise skal være en Oversættelse af en tydsk Studentersang, og denne igjen en Efterligning af en rabbinsk Remse (s. „Hagadah“, von J. Offenbach, Köln 1838, S. 85-87). Slg. „Danske Viser fra 1550-1750“, II. S. 253 og L. Erks „Liederhort“, S. 407, hvor der findes en Vise fra Böhmen, ledsaget af flere Oplysninger og Henviisninger til herhidhørende Sange.

Nr. 214. Bruges paa Landet til en Dands, som kaldes „Barbeer-Dandsen“.

Nr. 215 a. Børnene flokke sig i en tæt Klynge om „Jomfruen“, som sidder paa Huk i Midten med et Dække over sig. Ridderen med en Følgesvend gaaer rundt om Klyngen og synger Vers 1, 3, 5, 7, 9, 11 og 13. Klyngen, som forestiller „Klosteret“, svarer med Vers 2, 4, 6, 8, 10 og 12. Hver Gang „Ridderen“ har sunget eet af Versene 5, 7, 9 og 11, tager han først et Par og hver følgende Gang Flere bort af Klyngen, og disse følge da efter ham, medens han fortsætter sin Gang. Naar „Ridderen“ har sunget V. 13, splitter han den tilbageblevne Deel af Klyngen; „Jomfruen“ springer op og kaster Dækket af sig, og hele Choret istemmer V. 14, hvormed Legen er tilende. (Efter „Gl. danske Minder“, S. 304-5.) — Texten til Nr. 215 b er, som man vil see, kun et Brudstykke af den anden.

Nr. 216 a-b. Hertil mangler Beskrivelsen; men dersom Børnene ved visse tilsvarende Gebærder skulle følge Legens Udvikling, synes det at maatte være en meget underholdende Leg.

Nr. 217. Et Barn stiller sig midt i Kredsen og, idet Legen begynder, falder paa Knæ for en af de Omdandsende, som strax træder med ind i Kredsen og ligeledes knæler. Under 2det Vers glatte de Haaret; under 3die Vers kysse de hinanden; under 4de Vers tage de deres Forklæder og, bestandig knælende, lade som de rede Seng dermed; ved 5te Vers reise de sig, og Den, som først var inde, slutter sig ved 6te Vers til Kredsen, medens det 2det Barn knæler, og Legen begynder forfra.

Nr. 218. Den islandske Leg (S. 350) giver Nøglen til Forstaaelse af denne. Offer kan vel ikke være mindre end en Prinds, siden han har „syv Mands Ædelig“ (o: syv Adelsmænd) og „alle Kongens Bønder“ i sit Følge.

Nr. 220. Børnene tage hinanden i Hænderne og dandse rundt om „Jomfruen“, som staaer i Midten. Under 1ste og 2det Vers tager hun et Baand og binder om Armen paa En, som hun vælger sig. Men nu smutter hun udenfor og lader sig ikke see, førend 3die Vers er sunget.

Hun kommer da igjen, dandser med sin „Allerkjæreste“ indenfor Kredsen, og de Andre rundt om dem, medens de to sidste Vers synges.

Nr. 224. Denne Dandseleg, sendt mig af Lærer N. E. Petersen i Søllerød, er udsprunget af Meddelerens eget barnlige Sind, og digtet (baade Text og Melodie) for hans Børn; men skjøndt kun et Par Aar gl., er den alt meget udbredt i det nordlige Sjælland. Den udføres paa flere Maader; undertiden med Afvexling af Solo og Chor, saaledes at Spørgsmaalene gjøres af en Enkelt, og Svarene gives af alle de Andre, idet de efterligne det nævnte Dyrs Stemme.

Nr. 225. Man dandser rundt og synger, indtil man 2den Gang nævner „Trampeland“, altsaa til 11te Takt, da man staaer stille, tramper i Gulvet og synger Verset til Ende. De følgende Vers synges paa samme Maade, kun med Forandring af de Bevægelser, som ere brugelige i de forskjellige „Lande“. I 2det Vers pege Alle imod hinanden ind i Kredsen.

Nr. 230 b. Tanken om, hvor tidt jeg i hiin Tid, da Gadevægternes Sang hørte til Københavnerens Aftenunderholdning, morede mig over Sammenblandingen af de forskjellige Vægternes Stemmer fra de til hinanden stødende Gader, fremkaldte denne musikalske Spøg.

Nr. 232. „Taprisør“ udføres af mange Par, der staae opstillede i en Rundkreds:

1ste Tuur: under 1ste Repetits gjøres „stort Hjul“ o: Alle tage hinanden i Hænderne og dandse rundt. Medens 2den Repetits spilles 1ste Gang, træde alle Karlene ind i Kredsen, lidt tilhøire, saa at de komme ligefor deres Naboers Piger, for hvem de balancere; derpaa gaae alle Karlene videre tilhøire og balancere, under Gjntagelsen af 2den Rep., for den næste Pige, og saa fremdeles hele Kredsen rundt, medens 2den Rep. gjentages ligesaamange Gange, som der er Par.

2den Tuur: under 1ste Rep. tager hver Karl sin Pige om Livet og svinger hende rundt; under 2den Rep. som ovenfor, og saaledes ogsaa i de følgende Ture.

3die Tuur: Alle Pigerne træde ind i Kredsen, gribe hinandens høire Hænder og svinge rundt.

4de Tuur: Alle Karlene som i foregaaende Tuur.

5te Tuur: Alle Pigerne træde ind i Kredsen og gribe hinanden overkors i begge Hænder og svinge rundt.

6te Tuur: Alle Karlene gjøre ligesaa.

7de Tuur: Alle Pigerne tage hinanden om Halsen og svinge rundt.

8de Tuur: Alle Karlene ligeledes.

9de Tuur: ligesom 1ste.

10de Tuur: ligesom 2den.

Navnet „Taprisør“ er mig aldeles gaadefuldt, og jeg spørger Andre „Matrori“? (s. Anm. til Nr. 73). Om Navnet skulde være en særegen

Udtale af „capricieux“, der kunde tyde hen paa det Indfald, at gaae til Naboens Pige og balancere for hende?

Nr. 254 og 255. Denne jydsk Folkedands udføres af to Karle, der svinge hinanden rundt paa een Plet, indtil Slutnings-Noden indtræffer, da begge de Dandsende give et Tramp i Gulvet med høire Fod. Nu svinges rundt igjen; men de to Slutnings-Noder gjentages, idet der gives 1ste Gang et Tramp med høire Fod, ligesom før, og 2den Gang et Tramp med venstre Fod; bestandig paa den sidste Node. Saaledes vedblives, idet Slutnings-Noderne efter hvert Svingom gjentages 1 Gang mere, end sidst, og ledsages af et nyt Slag til de foregaaende, nemlig: Efter det 3die Svingom — et Slag af høire Knæ mod Gulvet; efter det 4de — et Slag af venstre Knæ mod Gulvet; efter det 5te — et Slag af høire Albue mod Gulvet; efter det 6te — et Slag af venstre Albue mod Gulvet; efter det 7de Svingom gjentages altsaa de to Slutnings-Noder 7 Gange, og den sidste Node ledsages af 1) Tramp af høire og 2) venstre Fod, 3) Slag mod Gulvet af høire og 4) venstre Knæ, 5) af høire og 6) venstre Albue og 7) af Panden. Nu fortsættes Dandsen, idet Gjntagelserne af Slutnings-Tonerne og de dem ledsagende Gestus aftage i modsat Orden af den, hvori de tiltog, saa at det 13de Svingom ender med et Tramp i Gulvet af høire Fod.

Denne Dands bruges ogsaa i Skaane. Jeg har seet en Optegnelse fra Kullen, ledsaget af en Beskrivelse, der stemmer med den ovenstaaende. Vi have saaledes forefundet Dandsen, foruden i Danmark, i Sverrig, Schweiz og Frankrig (s. dette Værks 5te Bind Nr. 148 med tilh. Anm., og 6te Bind, S. 166, Nr. 52 med tilh. Anm.).

Jyderne have ogsaa en Leg, der kaldes „Syvspring“ (s. St. St. Blichers Noveller, 6te Deel, Kbh. 1847, S. 79-80), og Navnet passer bedre paa Legen, end paa Dandsen, paa hvilken det vel ogsaa fra Legen er overført.

Nr. 256. „Ottemands-Dandsen“ udføres af 4 (ogsaa flere) Par. Alle staae opstillede i en Rundkreds:

1ste Tuur: under 1ste Repetits gjøres „stort Hjul“ (s. Anm. til Nr. 232). Under 2den Repetits træder det opførende Par ind i Kredsen, og Karlen svinger Pigen rundt, holdende hendes høire Haand med sin høire. Derpaa bliver hun staaende inde i Kredsen, medens Karlen under 1ste Rep. atter gjør „stort Hjul“ med de Andre. Under 2den Repetits svinger Karlen, medens den spilles 1ste Gang, den næste Pige, og under Gjntagelsen sin egen Pige. Saaledes bliver ved, indtil han har svunget alle Pigerne skifteviis med sin egen.

2den Tuur: under 1ste Rep. som i 2den Tuur af „Taprisør“; under 2den Rep. som ovfr. og saaledes ogsaa i de følgende Ture.

3die til 10de Tuur ligesom i Taprisør, kun at „Ottemands-Dandsen“ under 2den Repetits udføres som ovfr. beskrevet.

Nr. 260. En Dands, som for henved en 40 Aar siden blev spillet ved alle Gilder i Egnen af Frysenborg, nær ved Aarhus, og har faaet sit Navn efter en bekjendt Gavtyv der fra Egnen, som skal have sunget den, medens han blev pidsket.

Nr. 261. 1ste Repetits: Alle rundt med hinanden i udstrakte Hænder. 2den Repetits, 1ste Gang: Alle Karlene i Midten sætte de venstre Hænder op imod hinanden og holde Pigerne under høire Arm, medens de svinge rundt; 2den Gang: Pigerne ligesaadan med Karlene under Armen.

Nr. 262. „Forkeert“. De Dandsende dreie sig til venstre Side.

Nr. 268. I Norge har man en Dands, som kaldes „en Feier“; om „Seieren“ ikke skulde være en Fordreielse af dette Navn? „Det gaaer feiende“ er jo et temmelig almindeligt Udtryk.

Nr. 269. Meddeleren, der havde udskrevet denne og de andre gjennem ham erholdte Dandse efter Ole Christensens Nodebog i Enderslev, fortalte mig, at Spillemanden, ligesom ogsaa Andre, kaldte denne Dands „Tantens Hopsa“; men i hans Nodebog stod ganske tydeligt: Fandens Hopsa; og dette kan jo være rigtigt nok, siden Fanden har sin egen Marsch i Norge (s. mine „Norske Folke-S. og Mel.“, Nr. 67).

Nr. 274. I Jardelunds Mose, 2 Miil fra Flensborg, samle sig efter Sagnet Hexene St. Hans Nat til Dands. Langt tilbage i Tiden sneg en Spillemand sig til at høre Musiken til denne Hexedands og skrev den op. I Aaret 1813 var Skolelærer Joh. Nissen i Østerby maaskee den Sidste der paa Egnen, som gjemte Traditionen. Han gav en Afskrift af den til sin daværende Elev i Musik J. Nicolaysen, Meddelers, Musikk lærer V. Brandts Stedfader.

ISLANDSKE OG FÆRØISKE FOLKE-SANGE OG MELODIER.

Kilderne.

Nr. 1, 2b, 3-6 og Nr. 28b, Side 66 — skriftlig ved Organist P. Gudjohnsen i Rejkjavik, 1846-47. — **Texten** til Nr. 3 og 4 efter „Kvæðið Vina-Spegill, orkt af Gudmundi Bergdórssyni“ og „Kvæðið er nefnist Tólf sona kvæði“, trykte sammen i Rejkjavik 1845. **Texten** til de øvrige skriftlig tilligemed Melodierne; den til Nr. 28b er i denne Udg. forøget med nogle Vers efter en senere Opskrift fra Rangarvalla Syssel.

Nr. 2a, 7 — mundtlig ved Studios. theol. G. Thorarensen, 1843. — Det første Vers til Nr. 7 ved Th.; de andre efter „Færøiske Qvæder om Sigurd Fafnersbane og hans Æt“, samlede af H. G. Lyngbye, Randers 1822.

Nr. 8, 9 — ved Cand. theol. Sv. Svejnbjørnsen, 1869.

Nr. 10 — mundtlig ved Exam. juris Niels Winther, 1844. — **Texten** efter Lyngbye (s. foran).

Nr. 11 — ved Lægen N. Nolsøe, 1848. — **Texten** efter V. U. Hammershaimbs „Sjúrðar kvæði“, Kbh. 1851.

Nr. 12 — efter en Optegnelse af Professor H. Rung, sammenlignet med Foredrag af Færingerne Lieutenant Børresen og nuværende Pastor Hammershaimb, omtr. 1848. — **Texten** fra „Antiqvarisk Tidskrift“ for 1846-48.

Nr. 5. Kun et Brudstykke; men mærkeligt som islandsk Form af en over hele den gothiske Verden udbredt Vise. Jfr. Sv. Grundtvigs „Eng. og sk. Folkev.“, S. 232.

Nr. 7. Slg. den forangaaende danske Vise Nr. 218.

Nr. 9. En af de Skjemte- eller Spotte-Viser, hvoraf Islænderne have en stor Mængde.

Nr. 10 er et Brudstykke af den lange Vise om Brynhildi det Tusind Aar gl. Sigurds-Kvæde, udg. af H. G. Lyngbye. Jfr. Anm. til den danske Vise Nr. 3, S. 368.

Nr. 11. Gjest eller Nornegjest kom engang til Olaf Trygvesson i Nidaros. Af hvad han fortalte om sig, var det klart, at han maatte være mange Hundrede Aar gammel. Da han laa i Vuggen kom tre

Norner til ham; de To spaaede ham Lykke, men den tredie, den yngste, spaaede, at han ikke skulde leve længere, end til det Lys var udbrændt, som stod ved hans Vugge. Da greb den ældste Norne Lyset, slukkede det, gav det til hans Moder og bød hende, ikke at tænde det, førend hans sidste Levedag var kommen. Da han blev voxen, gav hans Moder ham Lyset, og han førte det da altid med sig. Kongen lod ham efter hans Ønske døbe. En Dag spurgte Kongen ham, hvorlænge han endnu vilde leve, ifald det kom an paa ham selv. „Kun føie Tid endnu, om Gud vil“, svarede han. Nornegjest tog nu Lyset frem, og Kongen bød at tænde det. Gjest bad om at blive salvet med den sidste Olie. Det skete. Da Lyset var udbrændt, døde Gjest.

Nr. 12. Pastor V. U. Hammershaimb, der har meddeelt dette Kvad til „Antiqvarisk Tidsskrift“ for 1846-48, antager det for meget gammelt. Færingerne bruge det „den sidste Aften, de ere forsamlede i Dandsetiden, altsaa naar Fasten, Christi Lidelsestid, begynder; de dandse da ikke igjen før efter Jesu Fødselsfest, anden Juledag. Til Opmuntring og Formaning, især for dem, som under Dandsetiden ere blevne forlovede, vælger man et Kvad, hvori Kvindens Troskab skildres; vemodige ved Tanken om, at den glædelige Dandsetid er forbi, skilles de nu ad med Omkvædets Ord: Gud han raader, hvor vi holde Juul igjen.“ (S. ovennævnte Tidsskr., S. 281.)

Da Henviisningerne i de følgende Bind til det 1ste Bind kun passe til dettes 2den Udg., eftersom Numrene i nærværende Udg. ere forandrede, sammenstilles her Numrene i 2den Udg. med dem i 3die Udg.

2den Udg.	3die Udg.
Nr. 1-3	— ligeledes
- 4	— i Till. Nr. 10
- 5-17	— Nr. 4-16
- 18-20 c	— ligeledes
- 20 d-e	— i Till. Nr. 2 a-b
- 21	— - 27
- 22	— - 25
- 23	— - 24 a
- 24	— - 28
- 25	— - 29
- 26	— - 21
- 27 a	— - 30 b
- 27 b	— - 30 a
- 27 c	— ligeledes
- 28	— - 26
- 29-34	— - 31-36
- 35-38	— - 38-41
- 39	— - 44
- 40	— i Till. Nr. 12
- 41-45	— - 46-50
- 46	— - 78
- 47	— - 66
- 48	— - 51
- 49	— - 88 b
- 50	— - 96 b
- 51-54	— - 53-56
- 55	— - 116
- 56	— - 120
- 57	— ligeledes
- 58-64	— - 59-65
- 65	— - 124
- 66-70	— - 67-71
- 71	— - 73
- 72	— ligeledes
- 73-74	— - 74-75

2den Udg.	3die Udg.
Nr. 75	— Nr. 77
- 76	— ligeledes
- 77	— - 79
- 78	— - 80 a
- 79-83	— - 82-86
- 84	— i Till. Nr. 1
- 85	— i Till. Nr. 5
- 86	— - 87
- 87	— - 88 a
- 88	— - 97
- 89-92	— ligeledes
- 93	— - 45
- 94	— ligeledes
- 95	— - 102
- 96	— - 81
- 97	— - 100
- 98	— - 113
- 99	— - 163
- 100	— - 104
- 101	— - 105
- 102	— - 115
- 103	— - 106
- 104	— - 111
- 105	— - 98
- 106	— - 93
- 107	— - 42
- 108	— - 103
- 109	— - 107
- 110	— - 206
- 111	— - 207
- 112	— - 164
- 113	— - 165
- 114	— - 143
- 115-17	— - 170-72
- 118	— - 154

2den Udg.	3die Udg.
Nr. 119	— Nr. 183
- 120	— - 166
- 121	— - 168
- 122	— - 167
- 123-25	— - 108-10
- 126	— - 101
- 127	— i Till. Nr. 3
- 128	— i Till. Nr. 4
- 129	— - 155
- 130	— - 114
- 131	— - 156
- 132	— - 112
- 133	— - 175
- 134	— - 117
- 135	— - 118
- 136	— - 181
- 137	— - 119
- 138-40	— - 121-23
- 141	— - 144
- 142	— - 125
- 143	— - 126
- 144	— - 177
- 145	— - 148
- 146	— - 161
- 147	— - 157
- 148	— - 150
- 149	— - 147
- 150	— - 193
- 151	— - 184
- 152	— - 210
- 153	— - 185
- 154 a	— - 191
- 154 b	— - 192
- 155	— - 186
- 156	— - 187

2den Udg.	3die Udg.
Nr. 157	— Nr. 194
- 158	— - 182
- 159	— - 195
- 160	— - 229
- 161	— - 196
- 162	— - 189
- 163	— - 197
- 164	— - 188
- 165	— - 201
- 166	— - 199
- 167	— - 205
- 168	— - 208
- 169	— - 200
- 170	— - 211
- 171	— - 212
- 172	— i Till. Nr. 6
- 173 a	— i Till. Nr. 7
- 173 b	— - 218
- 174	— - 198
- 175	— - 215 a
- 176	— - 216
- 177	— - 220
- 178	— - 221
- 179-81	— - 231-33
- 182-87	— - 238-43
- 188-89	— - 246-47
- 190-92	— - 250-52
- 193	— - 254 a
- 194-95	— - 256-57
- 196	— - 158
- 197-99	— - 260-62
- 200	— - 265
- 201-3	— - 267-69
- 204-8	— - 278-82

INDHOLD.

	Nr.
Aa dær de væer ve Mienæet (Fyenssk)	170
Aa, lille Karen, aa veed du hva (Jydsk)	169
Aarle om Morgen en Lærken hun sang	47
Agnete gik ude paa Marken og græd	16d
Agnete hun stander paa Holmegaards Bro	16a-c
Agnete sidder paa eensomme Strand	16f
Agnete var uskyldig	16e
A haa spuer, dæ skuld' væ Lieg (Jydsk)	196
Ak Elskov, ak Elskov! hvi tvinger du mig	102
Alle Mænd skulde ud at ride	190
Alt aarle om Morgen en, langt før Dag	52
Alverdens Skaber mild og blid	163a-b
Amager-Dandse	239-40
A sku just te Mærken drav (Jydsk)	193
Atten Gulerødder (en Leg)	214
Bag grønklædte Bakke der ligger et Huus	129
Bro, Bro, Brille (en Leg)	222
Burmand holder i Felten ud	13
„Bøhmerdands“	270
Da Bonden han vilde ad Skoven gaae	191
Dands fra Turø	231
Dankonning lader en Havfrue gribe	18a-c
Dankonning og Herr Asbjørn snare	50
Datter spurgte sin Moder	87
De legte Guldtavel ved bredden Bord	56a-b
Den Algreve blæser i gyldne Luur	34
[Den første Kjærlighed den kommer jo fra Hjertet]	113
Den Greve han drømte, en Nat som han laa	80b
Den hele Verdens Sølv og Guld	193
Den Jomfru gik i Rosenslund	38
Den Kongesøn af Engeland	59
„Den lille Jydsk“ (en Dands)	234
Den Lindorm han ligger i Græsset saa grønt	24b
Den Ridder han havde skjøn Jomfru saa kjær	92
„Den røde Lue“ (en Dands)	259
Den So og den Skræddere	199
„Den toppede Høne“ (en Dands)	267
Der boede en Mand ved Sønderbro	33a-b
Der boer en Bager paa Nørregade (en Leg)	213

	Nr.
Der boer en Jarl i Engeland	68
De regner aa de blæser (Jydsk)	165
Der gaaer Dands paa Riber Gade	55a-b
Der gaaer Dands paa Tofte	63
Der kommen er en Prinds hid fra Engeland hjem	97
Der rider en skjøn Ridder at jage en Hind	78
Der sad to Fruer og virkede Guld	84a-b
Der stod en Pige og øste Vand	127
Der stode tre Skalke og tænkte et Raad	184a-c
Der var engang en Ridder, en Ridders Søn	94
Der vare to ædele Kongebørn	75a-c
Der var to æd'lige Kongebørn	58c
Det er den største Sorg	104
Det gamle Træ, o lad det staae [S. 233.]	
Det haver saa nyligen regnet	118
Det var en Lørdag-Aften	108a-b
Det var en Torsdag-Aften	31b
Det var Greve Herr Guncelin	10
Det var Oluf Strangesøn	62
Det var Ridder Herr Aage	32
Det var sig liden Engel	85
Det var ungen Ulf van Jern	7
De vare syv og syvsindstyve	5
Dronning Dagmar ligger i Ribe syg	51a-b
Dybt inde udi Dovrefjeld	22
En deilig ung Ridder i Lunden var der	99
En eenlig Fugl udi sit Buur	109a-c
En Konge havde to Døttre smaa	58a-b
En Pige vandred udi en Have	130
En stjerneklar Aften i Roligheds Lund	121a-b
En sørgelig Vise jeg haver opsat	148
En Vise jeg nu skrive vil	143
En Vise vil jeg skrive	125
En yndig og frydefuld Sommertid	106
Er Adam da af Blaar	154
Fald paa Knæ, min Rose (en Leg)	217
„Fandens Hopsa“	269
[Farvel, du lille Haand]	137
Femtuur	251

	Nr.
Fiirtuur	250
„Fodsgang“ (en Dands)	235
„Forkeert“ (en Dands)	262-63
„Forkeert Hopsa“	264
Først kommer Offer (en Leg)	218
Gaaer jeg udi Skoven	112
Gamle Else	198
Gamle Marthe, siig mig det	202
Gammel jydsk Dands	257
God Aften, god Aften, baade Mand og Kvind'	162a-b
God Aften, kjære Ven	111
God Aften, min Pige	110a-b
God Aften! skal vi samles her	101
God Dag, god Dag, kjære Fostermoder min	79
Go Javten, go Javten (Jydsk)	197
Grimmer han gaaer paa Gulvet	12
„Gudme Smed“ (en Dands)	236
Guldeieren han er hjemme (en Leg)	221
Gud vidne skal i Himmelen	123
Gud skee Lov, min Mand er død	204
[Gu' naad' me fatte Buun]	172
Han Henrik skuld' a Landet far' (Slesvigsk)	9
Hav Tak, kjære Moder, for Gaven, I gav	96b
„Halvfjerde-Tuur“	249
„Hattemageren“ (Dands)	271
Hei, lille Jon, du skal op te di Douer (Jydsk)	195
Hei lystig, med Plaseer	176
Herr Adelbrand han rider til Lenelilles Gaard	44
Herr Alf var saa mægtig en Herre	95
Herr Lave han red sig under Ø	90
Herr Oluf rider saa vide	20a-c
Herr Peder han eier en Datter saa rig	48
Herr Peder han havde en Datter saa væn	26
Herr Peder og liden Kirsten de sadde over Bord	74
Herr Ribold var en Grevesøn	30a
Herr Thor han boer sæ derude ved Aa (Slesvigsk)	42
Herr Truels han boede sig ude ved Ø	43
Hertug Frydenborg taler til liden Kirstin	70
Herr Tønne han rider af Alsø ud	15

	Nr.
„Hexedands“	274
Hjemm' i min Faders Stenestouv (Slesvigsk)	81
Hvad er der i det Kloster at see (en Leg)	215 a
Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav	155
Hvordan monne Græsset paa Jorden skulde groe	39
Hvor er du nu kommen fra	181
Hvor underligt saa gaaer det til	135 a-b
I Danmark, i Jylland der er jeg opfødt	138
I Horsens er der smukke Piger	136
Ih see god Dag, Peer Rasmussen	168
I Jylland, i Ringkjøbing der er jeg fød	160
I Jylland, udi Thisted Amt	139
I Skoven skulde være Gilde	206
I Verden er ikkun Falskhed og Svig	147
J a, Palle han boer i Vadmel-By	216 a-b
Jeg elsked en Pige, den Pige var skøn	146
Jeg elsket haver en deilig Pige	131
Jeg, en Bondedreng	126
Jeg er en Fremmed blandt Alle	153
Jeg er kun en fattig Pige (see S. 375)	157
Jeg gaaer i tusind Tanker	117
Jeg gik mig over Sø og Land (en Leg)	225
Jeg gik mig op paa høie Bjerg	98 c-d
Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre	105
Jeg gik mig ud i Rosenlund	107
Jeg gik ud at see mig om	115
Jeg giver dig den bedste Brudegave	96 a
Jeg havde mig Beilere tvende	141
Jeg kan see paa dine Øine	119
Jeg lader mig skære en sortebraun Trøie	201
Jeg lagde mit Hoved til Elvehøi	19 a-d
Jeg reiser bort i Herrens Navn	145
[Jeg reiste fra Nimtoft med sorrigfuldt Mod]	149
Jeg saa eenlig gik engang	208
Jeg saae en Pige udi Drømme	122
Jeg saae i Øster og jeg saae i Vester	114 a-b
[Jeg seer et Lys i Østerland] . . . S. 200, Anm.	
Jeg stod mig høit paa Bjerget	98 a
Jeg stod mig op paa høien Bjerg	98 b
Jeg tjente mig udi Kongens Gaard	80 a
Jeg tænkte paa Verden, jeg turde ikke ved	82
Jeg var mig kun en liden Smaatøs	182
Jeg veed mig saa deilig en Urtegaard	76
Jeg veed vel, hvor der stander et Slot	25 a-c
Jeg vil ei, liden Kirstin skuld' spørge til By	86
Jeg vil sjunge om en Helt	61
Jomfru Thorelille gaaer sig i Abildgaard	36
Junker Jakob la'er sig en Kappe skære	93
„Jødeturen“	273
„Kallundborg-Turen“	237

	Nr.
Katten ligger under Kakkelovn	205
Kjæll'ngen kogte Mælk, og hun kogte Grød	188
Kjære Bole, nu kommer jeg snart hjem til dig	142
Kongen raa'er for Borgen	6
Kongen spurgte Datter sin	73
Kong Fredrik han sidder paa Koldinghuus	60 a-b
Kong Hagbard og Herre Kong Sivard	11
Konning Diderik sidder udi Bern	4
„Kyllinge-Sørens Dands“	260
L angelandsk Dands	228
Langt udi Skoven laa et lille Bjerg	212
Leonore Dronning i Barselnød	54
Liden Ellen hun skulde til Gjestebud gaae	41
Liden Gunver vandrer som helst i Kveld	17
Liden Kirsten gik for sin kjær Moder at staae	64
Liden Kirsten, liden Kirsten, træd i Dandsen med mig	65
Liden Ole han gik for sin Søster at staae	40
M an fortæller i saa mangen en Krønikebog	179
Marsk Stig han haver de Døtre to	57
Melodier fra Randers-Eggen	116, 120, 124
Melodie til en Bondevise	159
Men Ræven han boer i Skoven	209
Mig lyster at sjunge	175
Min' elskelig' Tilhører'	158
Min Fader vil mig gifte i Aar	185
Min Fa'er var en Bondemand	177
Min kjære Moder, I sætter Eder ned	83
Munken gaaer i Enge (en Leg)	219
N u veed jeg ikke	132
Nu ville vi begynde en Vise paany	187
[O du, den første og den bedste]	151
Og Bonden han ganger alt bag sin Plov	192
Og der det blev Morgen	171
Og det var den unge Herr Pederssøn	91
Og det var høien Bermer Rise	8
Og det var ungen Svenndal	1 a-b
Og hvor har du været saa længe	45
Og hør, du goden Ungersvend	69 a-d
Og hør, du lille Karen, og vil du være min	35
Og hør, lille Mo'er (en Leg)	224
Og jeg drog op ad Skandelborg Gaard	194
Og jeg gik ud og jeg gik ind	100 a-b
Og lille Broder taler til store Broder sin	23
Og Manden han tager sin Kone i Favn	189
Og Ole engang i Sinde fik	167
Og Pigen gik i Enge	128
Og Ridderen han lister til Jomfruens Buur	30 b
Og vi sku til Gildes gaae	186
Og Ørnen han sidder paa høien Hal	77
Oluf Konning og hans Broder	27

	Nr.
Om alle disse Bjerger vare af Guld	71 a-d
O Nelson med dit Øie	178
O vi arme Bønder	173 a-b
Ottmands-Dandsen	256
P aa Dovrefjeld i Norrig	21
Peer Svinedreng han laa paa Bjerget og sang	183 a-c
Pe' Nilen ha drauet sin Jolle aa Land	200
R amund var sig en bedre Mand	89
Ranild beder lægge Sadel paa Hest	56
Ravnen han flyver om Aftenen	28 a
Redselil og hendes Moder de sad over Bord	72 i
Reeler	275-82
Ret aldrig tilforn mit Hjerte var bundet	134
Ret yndig og deilig som Rosen i Lund	140
Ridder Ole og hans Datter de sad over Bord	88 a-b
[Ridder Ove han red sig alt op under Ø]	66
Ridder Stig og Findal var Brødre baade	29
Ring, rang, falladi rang (en Leg)	215 b
„Rundtenom“ (en Dands)	265-66
Sankte Morten sig satte paa bredigen Steen	37
„Seieren“ (en Dands)	268
Sexture	252-53
Siig, husker du, hvad du lovede mig	150
Sivard han slog sin Stiffa'er ihjel	3
Sjællandsk Bondedands	272
Skammel han boer sig nær i Thy	67
Skjøn Guldborg, I drage af Landet med mig	30 c
Skjøn Jomfru hun drager det røde Guldbaand (en Leg)	220
Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, trolov dig med mig	24 a
Skjøn Redselille og hendes Moder	72 a-h
Skære, skære Havre (en Leg)	223
„Skomager-Skotsken“	233
Soldaten drager fra Krigen hjem	180
Souv, lille Baan! souv (Jydske)	229
Sov, min rare Pige	227
Sov sødelig, sov blødelig	226
Stakkels Bagge Kimer han fik Hug	203
Stat op, Sankte Simeon	211
Svend Dyring han rider sig op under Ø	31 a
Svend Felding han sidder paa Helsingborg	14
Svend Vonved sidder i Bure	2 a-d
„Syvspring“ (en Dands)	254-55
„Tapisør“ (en Dands)	232
Tillykk', Rasmus Jæn, med din Kofte	166
Til min elskede Mand	144
Til Slutning ønsker jeg for dig	152
Tog Bræmsen Støvler og Sporer paa	210 a-c
To Ting udi Verden, min elskede Ven	156
Toture	241-45
Tovelille hun staaer i sin Faders Gaard	49

	Nr.
Treture	246-48
Ud, ud, ud! Østersøen gløder	164
Vals	258
„Veirmøller-Dandsen“	261

	Nr.
[Verden, Verden den er splittergal]	161
Wi gjør daule Hou te Vigh (Jydsk)	174
Vi hugged med Kaarde	46
Visselulle, mit lille Barn	228

	Nr.
Vi ville gaae at spadser	207
Vort Modersmaal er deiligt	S. 189.
Vægtersangen	230 a-b
Æblet voxer jo aldrig saa høit	103

ISLANDSKE OG FÆRØISKE SANGE.

Einum unna' eg manninum } (Isl.)	S. 341
Loved jeg mig en Svend i Løn } (Isl.)	342-43
Ólafur reið með björgum fram } (Isl.)	344-45
Oluf han red under Bjerget frem } (Isl.)	346-47
Eikur sá eg að tvær saman stóðu } (Isl.)	
Ege to jeg skued staae alene } (Isl.)	
Fordumtið einn brjótur brands } (Isl.)	
Fordumstid en Riddersmand } (Isl.)	

Ása gekk um stræti } (Isl.)	S. 348
Aase gik ad Stræde } (Isl.)	349
Hjer er kominn Gríla á Gægis ból } (Isl.)	350
Gríla hun til Gægis' Høi nu kommen er } (Isl.)	351
Hjer er kominn Hoffinn } (Isl.)	
Her er kommen Hoffinn } (Isl.)	
Aldri má eg á æginn } (Isl.)	
Aldrig mit Øie Bølgen } (Isl.)	

Sjera Magnús settist upp á skjóna } (Isl.)	S. 351
Præsten Magnus skulde ud at ride } (Isl.)	352-55
Eg veit eina rímuna } (Fær.)	356-57
Jeg veed mig et Kæmpekvad } (Fær.)	358-59
Eitt er frøðið um Nornagest } (Fær.)	
Saa er Kvædet om Nornegjæst } (Fær.)	
Óluva situr í kirkjuni } (Fær.)	
Olufa sidder i Kirken } (Fær.)	

RETTELSE.

- S. 5, 12te Vers, 2den Linie: han l. ham.
- 11, 6te - 2den - : efter Hou sættes ³).
Nr. 7, 3die Syst., 2den Takt: foran det sidste $\bar{c}$ sættes $\sharp$.
- 12, 5te - 3die - : det første a rettes til g.
S. 31, 27de Vers, 3die Linie: tor l. for.
- 32, 4de - : efter 3die Lin. sættes Comma.
Nr. 30a, 1ste Textlinie: Ribold er l. Ribold var.
S. 74, 7de Vers: Minatstid, l. Midnatstid.
- 88, Anm.: drager paa, iføre sig l. drager paa, ifører sig.
Nr. 60b, 7de Syst., 1ste T.: F rettes til G .
S. 153, 9de Vers: Maard l. Maar.
Nr. 76, 3die Syst., 1ste T.: e rettes til d .

- S. 204, 6te Vers, 3die Lin.: Punktum udslettes.
Nr. 155, 2det Syst., 7de T.: foran $\bar{f}$ sættes $\sharp$.
- 190, 1ste - 5te T.: det første $\bar{e}$ og $\bar{c}$ gives en Stilk nedad som Fjerdedele;
ligeledes det første $\bar{c}$ i 3die Syst., 2den Takt.
- 206, 3die Syst., 5te T.: d rettes til es .
S. 289, 8de Vers, sidste Linie: blevne l. bleven.
Nr. 222, 2den Textl.: hvid som et Krid l. hvidt som et Kridt.
- 232, 1ste Syst., 5te Takt: det sidste $\bar{e}$ rettes til $\bar{d}$.
- 236, 4de - 1ste - : fis rettes til g .
S. 345, 2den Spalte, 5te Vers: skued l. skuet.
- 349, 8de Vers: Muslingsskal l. Muslingskal.
- 353, 3die Syst., 6te Takt: Krydset skal staae foran $\bar{f}$.

Subscriptions-Indbydelse

paa

Fortsættelsen af den nye Udgave

af

FOLKE-SANGE OG MELODIER,

samlede og udsatte for Pianoforte

af

A. P. Berggreen.

De ni første Afdelinger af dette Værk (Danske —, Norske —, Svenske —, Engelske, skotske og irske —, Tydske —, Nederlandske og Franske —, Italienske, spanske og portugisiske —, Slaviske —, Litauiske, Finske, Ungarske, Nygræske og Tyrkiske Folke-Sange og Melodier) ere nu afsluttede. Herved indbydes til Subscription paa 10de Afdeling, der skal indeholde:

Folke-Sange og Melodier fra Lande udenfor Europa.

Maaskee, dersom Pladsen tillader det, vil dertil knytte sig et Tillæg, der ellers skal udkomme i et særskilt Bind. Omtrent med 14 Dages Mellemrum udkommer et Hefte paa 2 Ark (16 Sider), — eller efter længere Mellemrum i forholdsviis større Hefter — til en Priis af 24 Sk. for hvert Hefte. Omfanget vil omtrent blive 28 til 30 Ark. Paa 6 Expl. gives det 7de frit. Man tegner sig i alle Boglader i Danmark, Norge og Sverrig, ligesom i Kjøbenhavn hos Forlæggeren.

C. A. Reitzel.

